

PLANI I PËRGJITHSHËM VENDOR BASHKIA DIVJAKË





**REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KËSHILLI KOMBËTAR I TERRITORIT**

RELACIONI I PLANIT TË PËRGJITHSHËM VENDOR TË BASHKISË DIVJAKË

**MIRATOHUR
KRYETARI I K.K.T. TË SHQIPËRISË
Z. EDI RAMA**



**N/KRYETARI I K.K.T.-së
Znj. KLAUDIA GJERAMI**



Miratuar me Vendim të Këshillit Kombëtar të Territorit Nr.9 Datë 08.02.2017

**KRYETARI I KËSHILLIT BASHKIAK
Znj. ANA NAKO**



**KRYETARI I BASHKISË
Z. FREDI KOKONESHI**



Miratuar me Vendim të Këshillit Bashkiak Nr.1 Datë 30.01.2017

HARTUAR NGA

BASHKIA DIVJAKË dhe ATELIER 4 & IP3



TABELA E LËNDËS

TABELA E LËNDËS.....	1
TABELA E FIGURAVE	5
0 PËRMBLEDHJE E DOKUMENTIT TË POLITIKAVE	7
0.1 Përmbledhje e Nevojave të Evidentuara	7
0.1.1 Karakteristikat dhe projekcioni demografik.....	7
0.1.2 Gjendja e banesave ekzistuese dhe nevojat për strehim.....	9
0.1.3 Analiza e nevojave për infrastrukturë sociale (arsim shëndetësi)	9
0.1.4 Karakteristikat ekonomike të Bashkisë Divjakë	11
0.2 Vizioni i Zhvillimit	13
0.2.1 Vizioni dhe objektivat strategjike.....	13
0.3 Dinamikat rajonale të zhvillimit	15
0.4 Elementët përjashtues të zhvillimit	19
0.5 Çështjet dhe Zonat e Rëndësisë Kombëtare	21
0.6 Sistemet ekzistuese dhe propozimet strategjike	24
1 PLANI I PËRGJITHSHËM VENDOR	29
1.1 Formulimi i Planit të Përgjithshëm Vendor	29
2 PLANI I PROPOZIMEVE TERRITORIALE.....	31
2.1 Sistemet e Propozuara Territoriale 2031	32
2.1.1 Zonat me Kufizime të Zhvillimit	33
2.2 Elementët e sistemit natyror, ujor dhe bujqësor.....	36
2.3 Infrastruktura Rajonale.....	38
2.4 Sistemi urban.....	40
2.4.1 Qendrat kryesore.....	41
2.4.2 Zonat e banimit dhe banesat sociale	44
2.5 Konsiderata nga planet e niveleve të tjera dhe ndikimi në territorin vendor	47
3 NDARJA NË ZONA DHE NJËSI	51
3.1 Përcaktimi i kategorive të zonimit.....	51
3.2 Lloji i ndërhyrjes në territor	55
3.3 Kushtet për Zhvillim, PDV-ja dhe Instrumentet e Drejtimit të Zhvillimit.....	56
3.4 Kategoritë e Zonave të Banimit	59
3.5 Facilitete dhe shërbime në funksion të komunitetit	62

4	PLANI I MBROJTJES MJEDISORE.....	64
4.1	Peizazhi dhe Biodiversiteti	64
4.2	Mbrojta e tokës.....	66
4.3	Shtimi i zonave të gjelbra	67
4.4	Mbrojtja e burimeve dhe vijave ujore	67
4.5	Cilësia e Ajrit.....	69
4.6	Trajtimi i mbetjeve urbane dhe mbrojtja e mjedisit.....	70
5	ZHVILLIMI I INFRASTRUKTURËS.....	72
5.1	Rrjeti rrugor	72
5.1.1	Klasifikimi i Rrjetit Rrugor	72
5.1.2	Ndërrhyrjet në rrjetit rrugor.....	74
5.1.3	Kontrolli dhe Menaxhimi i Trafikut	75
5.1.4	Parkimi.....	78
5.1.5	Trafiku për Këmbësorët dhe Bicikletat	79
5.1.6	Terminali pasagjerëve.....	80
5.2	Transporti Hekurudhor.....	84
5.3	Infrastruktura e furnizimit me ujë dhe largimi i ujrave të ndotura	85
5.3.1	Rrjeti i ri i furnizimit me ujë	86
5.3.2	Rrjeti i ri i Kanalizimit të Ujërave të Zeza	87
5.3.3	Impiantet e Trajtimit të Ujërave të Ndotura	88
5.4	Kriteret e përmirësimit të rrjetit elektrik, ndriçimit publik, rrjetit telefonik dhe fibrës optike	90
5.4.1	Rrjeti i tensionit të mesëm	90
5.4.2	Infrastruktura e rrjetit elektrik në tension të ulët	94
5.4.3	Infrastruktura e rrjetit të ndriçimit rrugor dhe publik.....	95
5.4.4	Infrastruktura e rrjetit të telekomunikacionit	97
5.5	Përcaktimet Kryesore për Hartimin e Planeve Sektoriale të Infrastrukturës....	100
6	PLANI I VEPRIMEVE PËR ZBATIMIN E PPV	104
6.1	Projektet prioritare.....	104
6.2	Fazat e zbatimit të planit.....	109
6.3	Rekomandime për ndryshime administrative ligjore.....	113
6.4	Procedura e Miratimit të Planeve të Detajuara Vendore (PDV)	116
6.5	Indikatorët e monitorimit dhe të zbatimit të PPV-së.....	123

6.5.1	Indikatorët për program	124
6.6	Faktorët që shkaktojnë rishikim të PPV-së	131
6.7	Financat bashkiake Divjakë	132
6.7.1	Të ardhurat	132
6.7.2	Shpenzimet	134
6.8	Potencialet ekonomike të Bashkisë Divjakë	135
6.9	Rekomandime për burimet e financimit	138
6.9.1	Financimi nga sektori privat	138
6.9.2	Fondi i zhvillimit të rajoneve	138
6.9.3	Fondi Shqiptar i Zhvillimit	138
6.9.4	Bashkëpunimi ndërbashkiak	139
6.9.5	Sistemi financiar dhe Bankar	139
6.9.6	Asistenca Ndërkombëtare	139
6.9.7	Donacionet	140
7	RRITJA E KAPACITETEVE INSTITUCIONALE PËR TË ZBATUAR PLANIN	141
7.1	Struktura e Bashkisë Divjakë	141
7.2	Funksionet Bashkiake dhe Reforma Administrative	141
7.3	Struktura e personelit Bashkiak	144
7.4	Plani i Përgjithshëm Vendor dhe Burimet Njerëzore	146
7.5	Nevojat për Ristrukturim	148
7.6	Nevojat për burime njerëzore të kualifikuara dhe mundësitë	149
7.7	Trajnime për implementimin e PPV-së	151
7.8	Eksternalizimi, një mundësi në përmbushjen e funksioneve Bashkiake	153
8	RAPORTI I BAZËS SË TË DHËNAVE GIS DHE PLANI I PUNËS PËR PLOTËSIM, MIRËMBAJTJE DHE PËRDORIM TË PLATFORMËS SË KRIJUAR	154
8.1	Hyrje	154
8.2	Qëllimi i dokumentit	154
8.3	Burimet e informacionit	155
8.4	Gjendja e të dhënave dhe Nevojat	155
8.5	Metodologjia e përdorur	156
8.6	Baza e të dhënave GIS	157
8.7	Rekomandime	157
8.8	Plani i veprimt	158

8.9	Mirëmbajtja.....	161
8.10	Rekomandime të tjera.....	166
9	PROCESI I KONSULTIMIT TË PLANIT.....	169

TABELA E FIGURAVE

Figura 1. Vizioni i zhvillimit, Bashkia Divjakë	14
Figura 2. Harta rajonale e zhvillimit, Bashkia Divjakë	15
Figura 3. Harta e kufizimeve të zhvillimit, Bashkia Divjakë	20
Figura 4. Harta e zonave të rëndësishë kombëtare, Bashkia Divjakë	23
Figura 5. Harta e sistemeve ekzistuese, Bashkia Divjakë	25
Figura 6. Harta e konvertimit të sistemeve territoriale, Bashkia Divjakë	28
Figura 7. Sistemet e propozuara, Bashkia Divjakë	32
Figura 8. Kufizimet e zhvillimit, Bashkia Divjakë	34
Figura 9. Harta e sistemit natyror, ujqor, bujqësor, Bashkia Divjakë	36
Figura 10. Infrastruktura rajonale, Bashkia Divjakë	39
Figura 11. Sistemi urban, Bashkia Divjakë	40
Figura 12. Qendrat kryesore, Bashkia Divjakë	42
Figura 13. Zona ekonomike dhe shërbime, Bashkia Divjakë	43
Figura 14. Harta e ndërhyrjeve dhe strehimit social, Bashkia Divjakë	46
Figura 15. Harta e njësive dhe nën-njësive, Bashkia Divjakë	54
Figura 16. Zonat që do të zhvillohen me PDV dhe Zona prioritare, Bashkia Divjakë ...	58
Figura 17. Kategoritë e zonave të banimit, Bashkia Divjakë	59
Figura 18. Shpërndarja e dendësive, Bashkia Divjakë	61
Figura 19. Facilitete dhe shërbime, Bashkia Divjakë	62
Figura 20. Seksionet tip	73
Figura 21. Shembuj rrethrotullimesh	75
Figura 22. Shembull për Qendrën e Kontrollit dhe Menaxhimit të Trafikut	76
Figura 23. Pika të konfliktit këmbësor	78
Figura 24. Kategoritë e propozuara të rrugëve, Bashkia Divjakë	83
Figura 25. Rrjeti i ujësjellësit, Bashkia Divjakë	86

Figura 26. Harta e propozuar e kanalizimeve, Bashkia Divjakë	89
Figura 27. Rrjeti i tensionit të mesëm, Bashkia Divjakë	93
Figura 28. Rrjeti i ndriçimit të rrugor, Bashkia Divjakë	96
Figura 29. Rrjeti i telekomunikacionit, Bashkia Divjakë	97
Figura 30. Faza e parë e zhvillimit, Bashkia Divjakë	110
Figura 31. Faza e dytë e zhvillimit, Bashkia Divjakë	111
Figura 32. Faza e tretë e zhvillimit, Bashkia Divjakë	112
Figura 33. Lista e aktorëve të planit	171
Figura 34. Foto nga takimi teknik	172
Figura 35. Lista e aktorëve pjesëmarrës më datë 24.05.2016	173
Figura 36. Aktorët pjesëmarrës më datë 24.05.2016	173
Figura 37. Lista e aktorëve më datë 31.08.2016	174
Figura 38. Foto e aktorëve më datë 31.08.2016	174



4

0 PËRMBLEDHJE E DOKUMENTIT TË POLITIKAVE

Një informacion më i plotë mbi situatën aktuale dhe Politikën e strategjitë e zhvillimit gjendet në dokumentin 1 dhe 2, pjesë e paketës të Planit të përgjithshëm vendor. Në vijim janë pasqyruar gjetjet kryesore dhe strategjitë bazë për zhvillimin e ardhshëm të Divjakës.

0.1 Përmbledhje e Nevojave të Evidentuara

0.1.1 Karakteristikat dhe projekcioni demografik

Bashkia e Divjakës, është një nga njësitë e qeverisjes vendore të Qarkut Fier. Kjo bashki është e përbërë nga 5 njësi administrative: Divjakë, Gradishtë, Rremas, Grabian dhe Tërbuf, të cilat në tërësi përmbajnë 36 fshatra. Megjithatë kjo zonë pas viteve '90, ka njohur një lëvizje të konsiderueshme të popullsisë drejt lokaliteteve ose zonave me mundësi më të lartë punësimi, mban në territorin e saj rreth 17% të popullsisë së Qarkut Fier (Burimi: INSTAT).

Nga të dhënat e Gjendjes Civile Divjakë, del qartë që tendencat e rritjes demografike janë pozitive për 6 vitet e fundit. Nga projeksionet demografike rezulton, që popullsia në Bashkinë Divjakë për vitin 2031 do të jetë në vlerën mesatare prej **61,502 banorësh**.

Pra pritet, që Bashkia e Divjakës të njohë një rritje prej 7,416 njerëz, gjë që shfaq qartë nevojat për strehim në këtë bashki për 15 vitet e ardhshme.

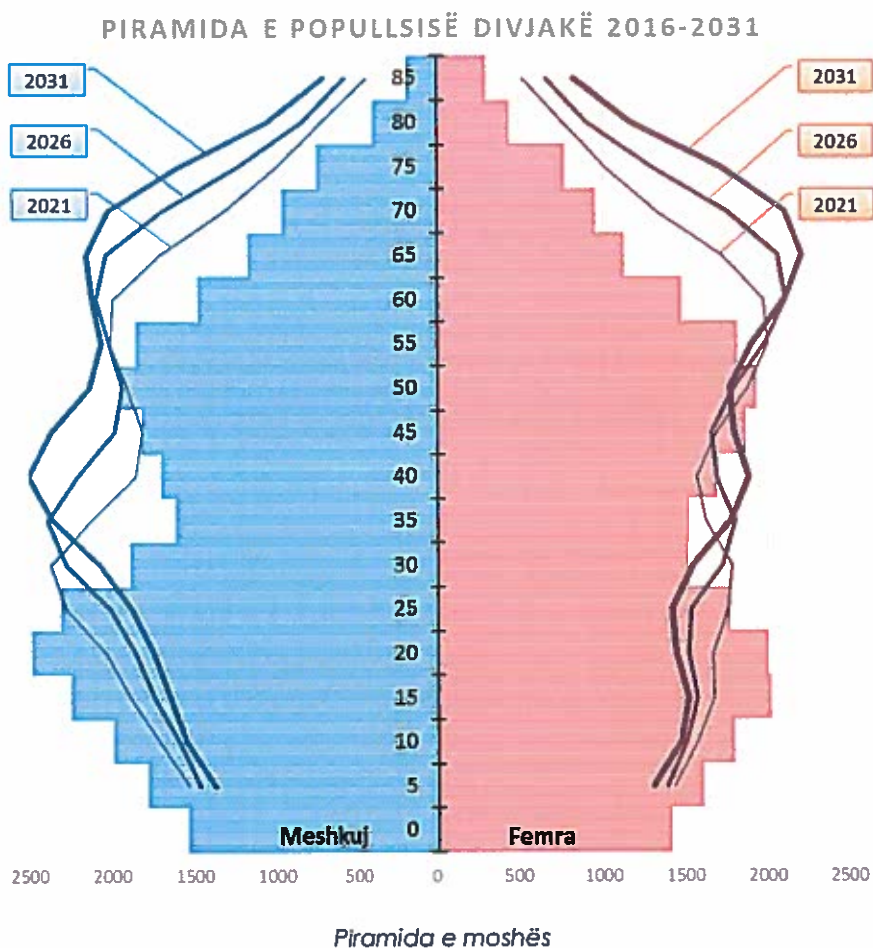
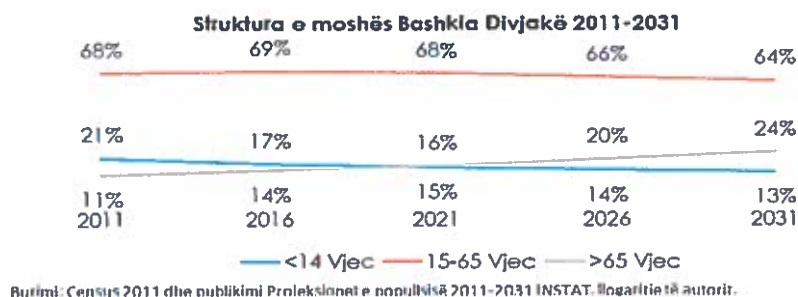
Të dhënat e Gjendjes Civile pasqyrojnë tendencat e popullsisë së regjistruar, duke mos marrë në konsideratë popullsinë e emigruar. Për këtë arsye një informacion i dobishëm është dhe regjistrimi i përgjithshëm i popullsisë 2011 dhe tendencat që pasqyron Instituti i Statistikave dhe studimi "Projeksionet e Popullsisë 2011-2031"

Regjistrimet e përgjithshme të popullsisë (Census, 1989, 2001 dhe 2011), reflektojnë një rënie të konsiderueshme të popullsisë residente prej gati 1/5 të popullsisë së Bashkisë Divjakë. Lëvizjet e popullsisë që njeh bashkia e Divjakës, janë tepër të larta në krahasim me -8.7% që është mesatarja në nivel kombëtar. Njësitë Administrative që regjistrojnë nivelin më të lartë të lëvizjes, janë njësitë administrative Grabian me një lëvizje prej -25.2%, njësia Divjakë me një lëvizje prej -22.6% dhe njësia Rremas me një lëvizje prej -22.1%. Lëvizjet e popullsisë të konstatuara më lart, diktojnë nevojat e Bashkisë për të ndërhyrë në rritjen e mirëqënies dhe performancat ekonomike të territorit të saj, ndërmjet politikave sociale, ekonomike, arsimore, kualifikuese etj.

Projeksioni i popullsisë residente sipas strukturës së moshës.

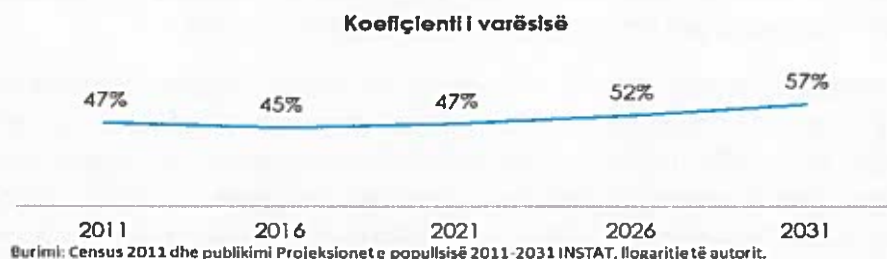
Nga analiza, si dhe duke u mbështetur në të dhënat e ofruara nga Instituti i Statistikës, në raportin "Projeksionet e Popullsisë 2011-2031", duke u bazuar në skenarin më të mundshëm dhe të sugjeruar nga INSTAT, pra skenarin e rritjes së

mesme të popullsisë, parashikohet që popullsia në moshë pune të ulet duke kaluar nga 69.17% në vitin 2016 drejt 63.5% në 2031.



Gjithashtu, vërehet një rënie e popullsisë nën moshën 14 vjeç, duke kaluar nga 17.3% për vitin 2016 në 12.8% për 2031, që shoqërohet dhe me një rritje të popullsisë së moshuar nga 13.53% për vitin 2016 në 23.69% për vitin 2031. Koeficienti i varësisë, që

shfaq raportin e popullsisë jo aktive me atë në moshë pune, identifikon problematikat e ardhshme me të cilat mund të përballlet Bashkia e Divjakës në 15 vjeçarin në vijim.



Bashkia e Divjakës duhet të ndërmarrë një sërë politikash për të mbështetur efikasitetin ekonomik dhe social të territorit të saj, në mënyrë që të lehtësojë rritjen ekonomike dhe për të garantuar shërbime efikase për popullsinë që nuk është në moshë pune. Rritja e popullsisë së moshuar për 15 vitet e ardhshme, kërkon investime të reja për të mbështetur dhe garantuar aspektin socio-ekonomik të kësaj kategorie.

0.1.2 Gjendja e banesave ekzistuese dhe nevojat për strehim

Bashkia e Divjakës ka sot një dendësi shumë të ulët të zonave urbane si në dendësinë e popullsisë (34.2 b/ha) ashtu dhe të njësive të banimit (10 njb/ha). Në territorin dhe një përqindje të lartë banesash boshe 19,6% (INSTAT CENSUS). Nga ana tjetër në stokun aktual të banesave rreth 25 % e tyre është e amortizuar si pasojë e cilësisë dhe vjetërsisë së tyre. Të dhënat e regjistrimit të fundit CENSUS 2011 dëshmojnë se vetëm 1/3 e banesave të Bashkisë Divjakë furnizohen me ujë të pijshëm brenda banesës dhe 3.6% e banesave nuk kanë fare sistem të furnizimit me ujë. Nga CENSUS 2011 rezulton dhe një nivel i lartë i njësive familjare me më shumë se 6 antarë (17.4 % e popullsisë residente). Këto të dhëna pasqyrojnë qartë nevojat e ardhshme të banorëve dhe të bashkisë për banesa, përmirësimin e cilësisë së jetës dhe kushteve të banimit.

0.1.3 Analiza e nevojave për infrastrukturë sociale (arsim shëndetësi)

Në bazë të nenit 11 Ligji nr. 8652, datë 31.07.2000, të Kuvendit të Republikës së Shqipërisë, "Për organizimin dhe funksionimin e qeverisjes vendore", arsimi parashkollor dhe parauniversitar, janë funksionet e përbashkëta midis pushtetit vendor dhe pushtetit qendror. Pra, objektet arsimore janë pjesë e funksioneve të përbashkëta për të cilat njësi e qeverisjes vendore ka pjesën e saj të përgjegjësisë së dallueshme nga pjesa e përgjegjësisë së dhënë pushtetit qendror, si dhe që bashkëshoqërohen përpjestimisht me kompetenca, të cilat i ushtron në mënyrë autonome. Bashkia me kompetencat e saj duhet t'i përgjigjet nevojave të arsimit parashkollor dhe atij parauniversitar të territorit të saj.

Rezultatet e regjistrimit të përgjithshëm të popullsisë dhe raportit mbi "Projeksionet e Popullsisë 2011-2031" INSTAT, parashikojnë, që popullsia në grupmoshën 0-15 vjeç të ulët për 15 vitet e ardhshme. Nga projeksioni pritet që pjesa e grupmoshës së re të kalojë nga 21% për vitin 2016, në 13% për 2031, duke parashikuar në këtë mënyrë dhe një ulje të kërkesës për arsim parashkollor dhe parauniversitar.

Nga të dhënat e ofruara dhe të mbledhura në terren, vërehet që institucionet arsimore shfaqin një sërë problematikash që nuk garantojnë kushtet e sigurisë dhe mbarëvajtjes të procesit arsimor, si për shembull: mungesa e strukturave sportive, bibliotekave, laboratoreve, hidroizolimit, ngrohjes, energjisë, si edhe probleme strukturore, infrastrukturore etj. Për t'ju përgjigjur të gjitha problematikave të evidentuara, është e nevojshme të ndërmerren një sërë investimesh, që në total përbëjnë një shpenzim të lartë për financa të bashkisë.

Në administrimin e bashkisë regjistrohen një numër i lartë objektsh shkollorë, të cilat kanë një shpërndarje territoriale që nuk mundëson shfrytëzimin efikas dhe eficient. Këto mangësi në shfrytëzim vijnë si pasojë e frekuentimit të ulët, mungesës së stafit, mos plotësimit të standardeve pedagogjike dhe densitetit të ulët të popullsisë në moshë shkolle, në disa fshatra të bashkisë. Këto faktorë nuk mundësojnë një proces arsimor cilësor.

BASHKIA DIVJAKË												
	DIVJAKË		GRADISHTË		REMAS		GRABIAN		TËRBUF		TOTAL	
Struktura arsimore	Sot	Pas 15 vitesh	Sot	Pas 15 vitesh	Sot	Pas 15 vitesh	Sot	Pas 15 vitesh	Sot	Pas 15 vitesh	Sot	Pas 15 vitesh
Çerdhe / kopsht (strukturë e integruar)	6	5	9	3	8	2	1	1	7	3	31	13
Shkollë 9-vjeçare	6	3	7	2	7	1	2	1	6	3	28	10
Shkollë e mesme	1	2	2	1	1	1	1	1	2	2	7	7

Duke synuar një sistem arsimor cilësor dhe gjithpërfshirës dhe duke marrë në konsideratë dinamikën e ardhshme të popullsisë, duhet rikonceptuar përfaqja ndaj ofrimit të këtij shërbimi. Bashkia duhet të evidentojë objektet arsimore të cilat kanë një potencial të lartë shfrytëzimi, që mundësojnë përfitimin e efektit të ekonomisë së shkallës, duke garantuar aksesin drejt këtyre objekteve, të të gjitha vendbanimeve të territorit të saj. Integrimi i transportit shkollor është një mundësi konkrete për të garantuar mundësitë e barabarta ndërmjet nxënësve të zonave të ndryshme të territorit, për një arsim cilësor. Përdorimi i transportit shkollor, mundëson riorganizimin e strukturave arsimore dhe orientimin e investimeve në shkollat ose kopshtet, të cilat kanë një impakt më të gjerë. Përqendrimi i investimeve në objekte, si dhe në qendrat kryesore urbane dhe rurale, në të cilat garantohet frekuentimi,

redukon jo vetëm koston e investimit për bashkinë, por ka për efekt rritjen e cilësisë së shërbimeve arsimore, me shkolla të kompletuara me laboratore, biblioteka dhe struktura sportive si dhe do të risë nivelin pedagogjik.

Nga të dhënat e terrenit numri i strukturave me funksion shëndetësor është 26, nga të cilat njëra klasifikohet si Poliklinikë, që ndodhet në njësinë administrative të Divjakës dhe 25 të tjerat klasifikohen si qendra shëndetësore lokale të shpërndara në të gjitha zonat urbane.

Nga evidentimi i gjendjes ekzistuese arrijmë në konkluzionin se numri i strukturave shëndetësore aktuale mund të plotësojë dhe nevojat për të ardhmen. Nisma e parë që duhet ndërmarrë, është rikonstruksioni i godinave ekzistuese dhe paisja me shërbimet bazë të nevojshme.

0.1.4 Karakteristikat ekonomike të Bashkisë Divjakë

Bashkia e Divjakës është e mirënjohur për aftësitë e saj prodhuese në sektorin e bujqësisë. Avantazhet klimatike dhe tokësore jo vetëm që garantojnë një vlerë të shtuar të rëndësishme për kultivuesit, por krijon ndërthurje dhe me cilësinë e tokës dhe me traditën bujqësore, gjë që ofron dhe një rendiment të lartë.

Aktivitetet e ndryshme ekonomike që veprojnë në bashkinë e Divjakës, regjistrojnë një numër total prej 582 biznesesh, ku më shumë se 90% prej tyre konsiderohen si biznese të vogla. Bizneset kryesore përqendrohen kryesisht në njësitë administrative Divjakë, Gradishtë dhe Tërbuf.

Bizneset që veprojnë në këtë zonë, janë kryesisht të orientuara drejt sektorit bujqësor dhe blegtoral, ku nga të dhënat e Census 2011 vërehet që rreth 79% e popullsisë aktive është e punësuar në sektorin bujqësor dhe vetëm 21% është e punësuar nga sektori i industrisë dhe i shërbimeve (INSTAT).

Sistemi bujqësor, blegtoral dhe peshkimi

Niveli i ulët i teknologjisë dhe i agroteknikës së përdorur, numri i pamjaftueshëm dhe jo i standartizuar i pikave të furnizimit, përpunimit, grumbullimit, tregtimit, kontrollit sanitar dhe cilësor nuk ofron terrenin e përshtatshëm për një efikasitet prodhues konkurrente dhe bashkëkohore në tregun vendas dhe atë të huaj.

Mungesa e industrive agro-ushqimore të përafuara dhe të ndërlidhura me prodhimet vendase i privojnë prodhuesit nga një vlerë e shtuar më e lartë.

Vija bregdetare dhe Laguna, ofrojnë mundësinë e zhvillimit të sektorit të peshkimit dhe kultivimit të peshkut. Ndonëse sektori i peshkimit njih një tkurje vitet e fundit për shkak të normave ndërkombëtare, aktiviteti i kultivimit të peshkut ofron një potencial për zhvillimin e aktiviteteve ekonomike.

Megjithëse sektori i bujqësisë, blegtorisë dhe peshkimit, përballët me një numër të madh problematikash, Bashkia e Divjakës ofron një mjedis të përshtatshëm për zhvillimin e biznesit duke marrë në konsideratë potencialet e shumta dhe larmishmërinë e aktiviteteve ekonomike që ofron. Mbështetja e bashkëpunimit, e integritit të teknologjisë, agroteknikës, industrisë së përpunimit agro-ushqimor, me struktura si pika grumbullimi, pika tregtimi, pika agro-biznesi etj, lehtësojnë zhvillimin ekonomik të Bashkisë.

Sektori i Turizmit

Sektori i Turizmit, paraqet një perspektivë zhvillimi të rëndësishme. Aktualisht, aktivitetet ekonomike të ndërlidhura me turizmin, shtrihen kryesisht në zonën e plazhit të Divjakës dhe i përgjigjen një kërkesë turizmi kryesisht ditore, që arrin rreth 10,000 turistë gjatë periudhës së verës.

Vlerat natyrore dhe ekologjike të Parkut Kombëtar të Divjakë-Karavasta, trashëgimia kulturore, tradita bujqësore, dhe peisazhet rurale, përbëjnë vlera ende të pa shfrytëzuara. Duke marrë në konsideratë këtë larmishmëri vlerash dhe duke synuar një turizëm të qendrueshëm dhe afatgjatë, nëpërmjet zhvillimit të infrastrukturave akomoduese cilësore, larmishmërisë së shërbimeve dhe ndërthurjen e tyre, do të krijohet një potencial real i zhvillimit të sektorit turistik, me gamë të gjerë që përfshin natyrën, ekologjinë, kulturën dhe traditën vendase.

Sektori i industrisë

Megjithëse sektori industrial punëson vetëm 7% të popullsisë (census 2011), ky sektor paraqet një potencial të lartë zhvillimi në përpunimin bujqësor dhe atë të agrobiznesit. Mbështetja e sektorit industrial me hapësira dhe infrastrukturë të përshtatshme, ka për efekt zhvillimin e sektorit Industrial dhe zgjerimin e më tejshëm të tregut të punës.

0.2 Vizioni i Zhvillimit

0.2.1 Vizioni dhe objektivat strategjike

Si rezultat i vlerësimit të situatës ekzistuese, takimeve me grupet e interesit dhe takimeve me zyrtarë të ndryshëm të Bashkisë, konsulenti ka hartuar dokumentin e politikës dhe të strategjive të zhvillimit. Zhvillimi i ardhshëm i Bashkisë Divjakë bazohet në vizionin e mëposhtëm:

Divjaka, zonë pelsazhistike me parqe e plazhe natyrore, me karakter të fortë bujqësor, do jetë një shembull ekselence në bujqësi blegtori e peshkim, me qytete e fshatra të strukturuar e të gjelbër, që ofrojnë struktura mikpritëse të një turizmi ekologjik bazuar në vlera e tradita autoktone.

Për të arritur realizimin e vizionit, janë identifikuar qëllimet/synimet kryesore që duhet të arrihen. Këto qëllime janë zbërthyer në objektiva e në programe.

O_1 - Fuqizimi i sektorit primar të ekonomisë (bujqësi, blegtori dhe peshkim) dhe mbështetje e fermerëve;

O_2 - Përmirësimi i cilësisë të jetës, me anë të projekteve urbane dhe ndërhyrjeve në infrastrukturë si mbështetje e ekonomisë dhe zhvillimit të turizmit;

O_3 – Ruajtja dhe promovimi i burimeve natyrore dhe të trashëgimisë kulturore;



ZIMBABWE UNIVERSITY

Approved: _____
Date: _____

11/11/11 11:11 AM

Figure 1

三國志

44-38861-1000

407 750 71 4 110366436



For a full, professional review of the product, visit www.fox.com.

[illegible]

11

[illegible]

PLANETI PËRGRITJESHË MATSUDORI BASHKISË DËVJAKË
HARRA VIZHITË E BASHKISË

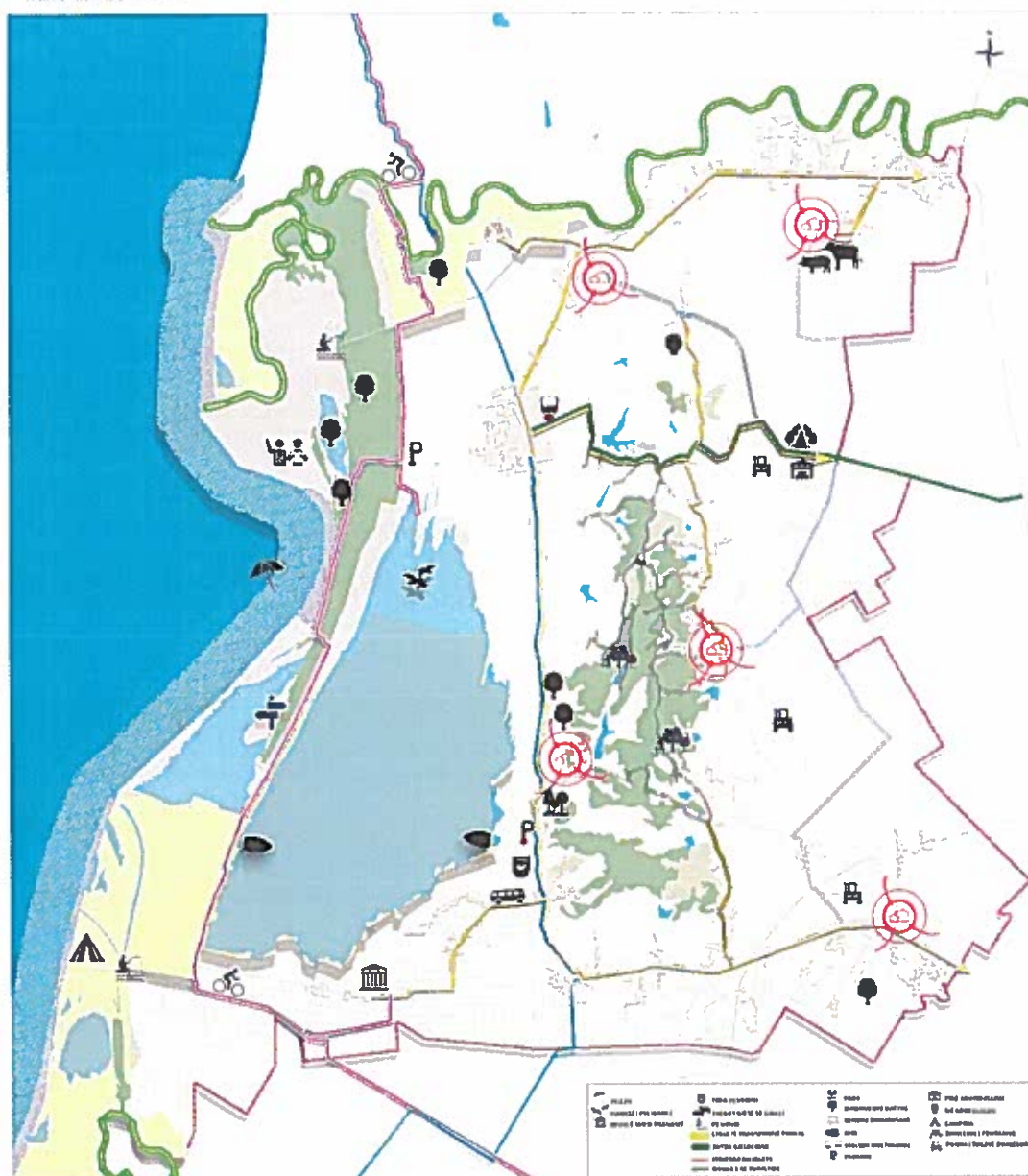


Figura 1. Vizioni i zhvillimit, Bashkia Divjakë

[illegible]

Rr. Sami Frasherri, Pallati TID Ballkan, Shk. 1/2, Tel. +3554 2222804 / 2430195, Fax. +3554 2430194, e-mail: ppv-knd@qtefer4.qi

Bazuar në Vizionin, si dhe në dinamikat aktuale rajonale, janë përcaktuar drejtimet e zhvillimit në shkallë rajonale në 15 vjeçarin e ardhshëm

Strategjia e zhvillimit në shkallë rajoni synon:

Fuqizimin e ndërlidhjeve infrastrukturore lokale, bazuar në infrastrukturën rajonale të propozuar nga PPK dhe PINS-Bregdeti.

- Lokalizohet në territor AKSI BLU, duke integruar lidhjet e fshatrave me zonat e reja me potencial ekonomik dhe turistik.
- Krijohen lidhjet bazuar në akset historike midis zonës së Kavajës dhe Rogozhinës e aksit Thumanë – Lushnjë.
- Krijohet një rrjet shigjesh e korsish biçikletash, që integron rajonin në sistemin EUROVELO dhe nxjerr në pah pasuritë e trashigimisë kulturore dhe monumentet e natyrës, lidhja e tyre me një skemë parkimi publik.
- Fuqizimin e hekurudhës dhe përshtatjen e saj me orientimet strategjike të zonës.
- Shtimin e traseve për të rritur efikasitetin dhe përdorimin.

Në nivelin rajonal propozohen infrastruktura inxhinierike:

- Përcaktohet një vendndodhje për një Landfill rajonal në territorin e Rogozhinës që do të mbledhë jo vetëm mbetjet e kësaj bashkie, por dhe ato të Divjakës, Kavajës, mundësisht Peqinit e më gjerë.
- Puset e gazit në territorin e Divjakës dhe Rogozhinës së bashku me Linjën e Propozuar të IAP-it që kalon në territor do të ndikojnë pozitivisht në energjinë e rajonit.
- Ndërtimi i Impianteve të Trajtit të Ujrave të Ndotur (ITUN), do të përmirësojë ndjeshëm cilësinë mjedisore të zonës.

Orientime ekonomike bazuar në trende dhe dinamika

- Fuqizimi i ekonomisë bujqësore duke profilizuar sektorin në magazinim, përpunim e tregtim.
- Transformimi i Kavajës në zonë ekonomike dhe terciare me zona me impakt rajonal e lokal.
- Fuqizimi i Rogozhinës, si nyje infrastrukturore dhe ekonomike.
- Diversifikimi i turizmit si potencial i ri të ardhurash:
- Sistemimi i zonave ekzistuese

- Krijimi i zonave te reja me standarde si pranë detit ashtu dhe në zonat kodrinore të territorit.

Ruajtja e tokës bujqësore

- Kufizimi i zgjerimit të vendbanimeve dhe hierarkizimi i tyre.
- Promovimi i mbjelljes së kodrave dhe krijimi i parkut bujqësor të frutave (Tiranë, Kavajë, Rrogozhinë).
- Sigurimi i burimeve të ujit për vaditje: rezervuarët ku theksohet ai i Thanës, Kanali Peqin –Kavajë etj..
- Ruajtja e ujrave nëntokësore nga ndotja, duke eliminuar pikat pa standarde të vendgrumbullimeve dhe duke i lokalizuar në një landfill të përbashkët në kodrat e Rrogozhinës- ku terreni është i përshtatshëm.

Rritjen e zonave të gjelbra dhe pyllëzimin si instrument zbulës i pasojave negative:

- Krijimi i brezave të gjelbër përgjatë Shkumbinit dhe Semanit.
- Krijimi i brezave të gjelbër përgjatë autostradës dhe hekurudhës.
- Pyllëzimi në zona me erozion dhe me ndotje ambientale (vendgrumbullimet e mbetjeve).
- Eliminimi i ndotjes së kanaleve kulluese, lumenjve dhe detit me ndërtimin e impianteve të trajtimit të ujrave të ndotura.
- Ruajtjen e zonave me vlera mjedisore si Parku i Divjakë-Karavastasë.
- Krijimi i parqeve periferike në zona ku ka një premisë dhe vlera të larta natyrore.
 - Parku i Bedenit
 - Parku i Çetës
 - Parku i Okshtunit
 - Parku i Kryekuqit
- Krijimi i parqeve dhe lulishteve në zonat e urbanizuara.

Zhvillimi i vendbanimeve, bazuar në hierarkinë e qendrave lokale sipas skenarit dhe orientimeve të planifikimit kombëtar.

- Vendbanimet portretizohen nga diversiteti i karakteristikave sociale dhe ekonomike të njerëzve që jetojnë në të gjitha fragmentet e spektrit urban-rural. Kjo shumëllojshmëri karakteristikash, çon në klasifikimin e vendbanimeve urbane apo rurale, bazuar në peshën urbane të secilit vendbanim.

- Krahas qyteteve - qendra të bashkive **Kavaja, Rogozhina dhe Divjaka**, të cilat kanë pasur zhvillimet më të mëdha këto vitet e fundit në territorin e bashkive vihen re zhvillime dhe të fshatrave veçanërisht në zonën bregdetare, përgjatë akseve kryesore të infrastrukturës. Këto zhvillime –zgjerime të vendbanimeve ekzistuese të para 90' ka sjellë dhe në territorin shqiptar një kategori të re vendbanimesh – zonat rurbane (ose periurbane).

Janë pikërisht zonat periurbane të cilat përmbajnë elemente urbane dhe rurale që përballen me presionin më të madh të zhvillimit hapësinor të qytetit. Aktualisht këto zona njohin vështirësi të konsiderueshme në ndërthurjen e aktiviteteve rurale me ato urbane, ku zgjerimi hapësinor i qytetit, nuk ka marrë në konsideratë integrimin e aktiviteteve dhe karakteristikat rurale të zonave të përthithura nga qyteti. Një sasi relativisht e lartë tokash dhe aktiviteti bujqësor në zonat periferike dhe potenciali i zhvillimit të ardhshëm, çon drejt një integrimi të harmonizuar dhe të qendrueshëm të zonave me karakter rural në hapësirat periurbane. Për të ruajtur karakteristikat ekzistuese dhe për të garantuar qendrueshmërinë e aktivitetit bujqësor në këto zona, vërehet nevoja për infrastrukturë rrugore ndërlidhëse dhe përmirësimin peizazhistik të aktiviteteve rurale. Mbështetja e primeve dhe filozofisë të «permakulturës», respekton tokën, ekosistemin, klimën, duke reduktuar konsumin energjetik dhe ujqor. Kjo ndodh në një kuadër etike mjedisore, që ndërthur ndërtimin ekologjik dhe cilësinë ushqimore, të cilat ofrojnë një zhvillim të qendrueshëm, të zonave periurbane. Në këtë mënyrë ruhet integrimi i zonave bujqësore në zonat urbane, rritet sensibilizimi i popullsisë për çështjet mjedisore dhe për hapësirat dhe peizazhet e gjelbërta.

Në territor bëhet dhe diferencimi në **qendra lokale të profilizuara**, drejt ofrimit të shërbimeve sociale, edukative, administrative dhe të shërbimeve ekonomike. Këto qendra lokale, të krijuara në zona graviteti ekonomik dhe urban, me fokus ruajtjen e tokës bujqësore, rritjen e efikasitetit në investimet në infrastrukturë dhe shërbimet, si dhe krijimin e kohezionit social, diferencohen nga baza e ekonomisë që kanë, por dhe nga funksionet e reja që marrin në zhvillimin e ardhshëm territorial.

Qendrat lokale janë pole komunitare me komplekse arsimore e sportive, biblioteka, qendra komunitare për të gjithë grupmoshat. Ato organizohen me programe për fëmijët të rinjtë, por dhe moshën e tretë. Në këto vendbanime do të përqendrohen dhe shërbimet shëndetësore. Këto qendra do të lidhen me fshatrat me transport publik e transport të dedikuar për arsimin.

Zonat e tjera të urbanizuara klasifikohen në **nuklet e fshatrave ekzistues**, me një histori zhvillimi urban, por dhe në **aglomerate urbane**, dhe në **banesa të shpërndara** në territor. Ky fenomen ka lindur si pasojë e fraksionimit të tokës bujqësore dhe blegtorale si rezultat i reformës agrare të ndërmarrë me ligjin 7501, datë 19/07/1991, veçanërisht fenomeni i fundit duhet të ndalohej dhe me instrumenta të përshtatshëm dhe të bëhet riallokimi i banesave dhe rigjenerimi i tokës bujqësore.

0.4 Elementët përjashtues të zhvillimit

Gjatë hartimit të planit vendor, merren në konsideratë brezat mbrojtës dhe distancat e sigurisë bazuar në legjislacionin në fuqi dhe Planifikimin Kombëtar. Këto kufizime mund të jenë:

Kufizime për ruajtjen e mjedisit natyror

Ruajtja e mjedisit natyror për shkak të vlerave specifike natyrore dhe të peisazhit.

Kufizime që derivojnë nga rregullorja e menaxhimit të Parkut të Divjakë-Karavastaa.

Rreziqe hidro-gjeologjike (si p.sh. erozioni dhe përmbytjet).

Kufizime për arsye sigurie

Rreziqe që vijnë nga afërsia me rrugët urbane dhe interurbane, hekurudhat, kabllot e tensionit të lartë, etj..

Kufizime për arsye sanitare

Rreziqet që vijnë nga afërsia me varrezat, zonat industriale, zonat e grumbullimit të mbeturinave dhe landfilleve, impiantet e trajtimit të ujrave të zeza, thertoret, etj..



0.5 Çështjet dhe Zonat e Rëndësisë Kombëtare

Ky kapitull liston vendimet e përcaktimit të disa çështjeve/zonave të rëndësisë kombëtare në planifikimin e territorit dhe që shtrijnë efektin e tyre edhe mbi territorin e Bashkisë Divjakë.

Çështjet, zonat dhe/ose objektet e rëndësisë kombëtare, sipas përcaktimeve të nenit 7 dhe 9 të ligjit Nr. 107/2014 "Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit dhe nenit 33 dhe 34 të VKM-së 671, datë 29.07.2015 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit", përcaktohen nga planet kombëtare dhe/ose me miratim të KKT-së.

Vendimet për marrjen e nismave për hartimin e planeve kombëtare tashmë janë implementuar me miratimin e vetë planeve:

- Vendim i KKT-së Nr.1 datë 18.10.2013 "Për miratimin e kërkesës për marrjen e nismës për hartimin e planit të përgjithshëm kombëtar (PPK) ".
- Vendim i KKT-së Nr.14 datë 07.03.2014 "Për miratimin e nismës për hartimin e planit të integruar ndërsektorial për brezin bregdetar (PINS)".
- Rekomandimet e planeve kombëtare janë marrë parasysh dhe janë reflektuar në Planin e Përgjithshëm Vendor.

Konsiderojmë, se zona të rëndësisë së veçantë me interes në Bashkinë e Divjakës, janë: Parku Karavasta-Divjakë, monumente natyrore të shpërndara në territor, monumente kulture si dhe site me zbulime arkeologjike.

Parku Kombëtar Divjakë-Karavasta është një zonë e mbrojtur në zonën bregdetare të Shqipërisë. Parku përbëhet prej ekosistemeve komplekse të tilla si laguna, pylli, toka bujqësore, etj.. Ky park është shumë i pasur në biodiversitet dhe habitate natyrore. Zona që përfshin parkun është pjesë e Konventës së Ramsar-it që prej vitit 1995.

Ishulli i Kularit dhe Ishulli i Pelikanit: janë monumente natyrore pjesë e Parkut Divjakë-Karavasta, me vlera të mëdha për biodiversitetin e zonës por dhe turizmin. Ishulli i Kularit ndodhet në grykderdhjen e lumit Shkumbin dhe ishulli i Pelikanit në veriperëndim të lagunës.

Zonë arkeologjike: Kodrat e Divjakës deri në afërsi të Tërbufit kanë qenë të banuara që në kohët e lashta nga fisi i Taulantëve. Kjo dëshmohet nga prania e shumë objekteve arkeologjike të gjetura në këto kodra, si varret e shumta të vendosura në këto hapësira. Nga hapja e kanalit kullues në pjesën jugore të bashkisë në afërsi të fshatit Mizë dhe Xeng u gjetën tjegulla rëxulli, një gozhdë 12 cm, dy rrota me diametër 8 dhe 10 cm si dhe fragmente enësh të ndryshme.

Kisha e Shën Thanasit, është një element i fortë historik i bashkisë Divjakë, ndërtimi i së cilës daton në 1778ën, kurse një vit më pas, piktorët grabovarë (Çetirët) Gjergj dhe Joan Katro e mbushën atë me afreske.

Të gjithë elementët e lartëpërmendur si natyrorë, kulturorë apo arkeologjikë, ashtu edhe elementë të tjerë të veçantë natyrorë jo të përmendur specifikisht, përbëjnë një pjesë të rëndësishme të ekonomisë dhe turizmit të zonës, të cilat kanë interes të veçantë jo vetëm për Bashkinë Divjakë por edhe për të gjithë territorin Shqiptar.





0.6 Sistemet ekzistuese dhe propozimet strategjike

Njësitë e qeverisjes vendore, për qëllime planifikimi, ndahen në sisteme territoriale të cilat listohen si më poshtë:

- Sistemi Urban (UB)
- Sistemi Natyror (N)
- Sistemi Bujqësor (B)
- Sistemi Ujor (U)
- Sistemi Infrastruktural (IN)

Ndarja mes sistemeve në realitet, është shumë më e sfumuar se sa mund të duket në letër. Për shembull hapësira e nevojshme për ndërtimin e industrisë përpunuese të produkteve të sektorit primar (bujqësi) i përket sistemit urban, por funksionimi i saj do të rrisë efikasitetin e prodhimit bujqësor. Ndërtimi i Impianteve të Ujrave të Zeza i përket sistemit infrastrukturor, por ai ka një impakt të madh në përmirësimin e cilësisë të ujrave, të natyrës dhe të zonave urbane. Territori i Bashkisë, ka pasur një ndryshim të ndjeshëm të sistemeve gjatë 25 viteve të fundit, veçanërisht zgjerimi i zonave urbane në dëm të sistemit bujqësor e natyror. Zhvillimi i planifikuar – Strategjia Territoriale, bazuar si në planet kombëtare ashtu dhe në dinamikën lokale ka një riqasje polivalente gjithëpërfshirëse, duke synuar një balancim të sistemeve urbane dhe një harmonizim të zhvillimit urban me zhvillimin rural e turistik.



Sistemi urban

Aktualisht zonat urbane (**Sistemi Urban**), kanë një shtrirje të madhe por një dendësi të ulët banorësh dhe njësisht banimi. Kategorizimi i vendbanimeve si qytet, qendra lokale dhe fshatrat, do të diversifikojnë dhe tipologjitë ndërtimore krahas dendësive të banesave. **Sistemi urban**: do të konsolidohet dhe do të pasurohet me zona të reja kryesisht të orientuara drejt ekonomisë dhe turizmit por dhe brenda zonave urbane ekzistuese do të ketë ristrukturime dhe blloqe të reja, për të mundësuar krijimin e qendrave arsimore, sociale, komunitare dhe rekreative.

Pjesë e **Sistemit Urban**, janë dhe zonat ekonomike: zonat e grumbullimit, përpunimit, tregtimit dhe shërbimeve mbështetëse. Këto zona për vetë funksionin e tyre duhet të jenë lehtësisht të aksesueshme dhe jo pranë vendbanimeve për të mos ndikuar në skemat e trafikut dhe në ndotjen potenciale. Zhvillimi i këtyre zonave mund të ndikojë në transformime të sistemit bujqësor.

Zhvillimi i turizmit është i pashmangshëm në një territor me potencial të lartë si detar ashtu dhe rural e natyror. Zhvillimi i turizmit do të bazohet në zona ekzistuese por dhe në zona të reja, sot pjesë të sistemit natyror e bujqësor.

Sistemi infrastrukturor

Sistemi infrastrukturor i Bashkisë Divjakë, zë një sipërfaqe prej 416 ha. Në nivel bashkie vihet re kryesisht prezenca e rrugëve lokale, të rrugëve urbane kryesore e dytësore kryesisht në qendrën e qytetit Divjakë dhe në fshatin Grabjan, ndërkohë në fshatrat kodrinore dhe ato jugore aksesit është i ulët, ku dominojnë rrugët e paasfaltuara. **Sistemi infrastrukturor**, është baza e të gjitha lidhjeve dhe mundësuesi i funksionimit optimal të territorit të urbanizuar. Ky sistem është lënë në plan të dytë në 25 vitet e fundit dhe strategjia synon një rimëkëmbje totale të tij. Ky rivitalizimi i infrastrukturave do të thotë një rehabilitim të hapësirave ekzistuese por dhe një zgjerim i këtij sistemi në drejtim të sistemeve të tjera. **Sistemi infrastrukturor**, është sistemi që ka nevojë për më shumë ndërhyrje në krijim aksesh, sistemim lidhjesh, zgjerim dhe rehabilitim.

Sistemi natyror

Territori i bashkisë Divjakë ka një sipërfaqe prej 7187 ha, që i përket sistemit natyror. I shtrirë në pjesën lindore në lartësinë e kodrave dhe gjithashtu, në pjesën perëndimore mes hapësirës që lidh zonën e plazhit me Lagunën e Divjakës, sistemi natyror përbëhet nga një shumëllojshmëri habitatesh si pyje gjethegjerrë, halorë, sklerofilet, pyjet e përziara dhe prezenca e dunave ranore. Këto elementë, përbëjnë një pasuri me potencial të zhvillimit të turizmit natyror dhe propozimit të aktiviteteve mjedisore atraktive për zhvillimin e këtij sektori.

Ruajtja e mjedisit e pasurive natyrore, do të realizohet me anë të evidentimit dhe vlerësimit të tyre, duke i kthyer në parqe dhe duke organizuar fushata të mëdha

pyllëzimi. Pyllëzimi do të jetë një element, që do të gjejë zbatim në shmangien ose zbutjen e disa problematikave si përmytja, erozioni, rehabilitimi i vendgrumbullimit të mbetjeve, krijimi i barrierave vizive dhe akustike përgjatë infrastrukturës kryesore, etj. Këto të fundit do të shikohen të integruara me ullishte e me vreshta dhe me mbjellje pemësh jo vetëm në afërsi të tyre por dhe në zona ku ka erozion të lartë (tokësor dhe detar). Të gjitha këto programe do të ndikojnë në rritjen e sipërfaqeve të **Sistemit Natyror**.

Sistemi bujqësor

Sistemi bujqësor mbulon një hapësirë prej 19553 ha dhe shtrihet në pothuajse të gjithë sipërfaqen e Bashkisë Divjakë, që nga kodrinat në lindje në fshatrat Gërmenj I Madh, Grabjan e Spolet, në pjesën veriore në fshatrat Sulzotaj, Çermë-Shkumbin dhe Çermë-Proshk, si dhe në pjesën jugore Muçias, Remas e Gur. E gjithë zona, ka cilësi të lartë të tokës duke ofruar prodhimtari të madhe të produkteve bujqësore dhe duke u kthyer në elementin kryesor ekonomik të bashkisë.

Zhvillimi i bujqësisë, krijimi dhe implementimi i skemave ujitëse, krijimi i aksesit në kodra, do të sjellë një rritje të mbjelljeve të pemëve frutore, ullinjve dhe krijimin e vreshtave. Këto plantacione të reja, do të zbatohen, ashtu sikurse kanë filluar të implementohen në toka sot të pa kultivuara, në kullota që nuk përdoren etj. Pra gradualisht, sistemi natyror do të transformohet në **Sistem Bujqësor**. Do të ketë shërbime gjithmonë në funksion të bujqësisë si: magazinim, përpunim tregëtim, sigurimi i shërbimeve sociale edukative dhe rekreative kryesore të vendbanimeve etj. Aplikimi i mbarështimit të peshkut dhe krustacëve në struga, emisarë dhe në zona kënetore, është një zgjerim tjetër i sistemit bujqësor në atë ujor dhe natyror.

Sistemi Ujor

Sistemi ujor me një gjatësi prej 6961 ha, përbëhet nga Lumi Shkumbin, degëzim i Lumit Seman, Emisarët e Tërbufit dhe Myzeqesë, bashkë me degëzimet e tyre, përrenjtë e përkohshëm apo të përhershëm, Lagunën e Karavastait, si dhe rreth 23 km vijë bregdetare. Një sistem i pasur me potencial zhvillimi të aktiviteteve ekonomike, energjetike, të peshkimit si dhe të turizmit. Mungesa e një sistemi mbështetës infrastrukturor dhe politikave mirëmbajtëse, kanë sjellë në mos shfrytëzimin me kapacitete të plotë të benefiteve që ofron ky sistem. Sistemi ujor në territor është ai me dinamikat më aktive. Mjaft nga këto dinamika nuk janë të kushtëzuara nga ndërhyrjet njerëzore, por ndikojnë në veprimtarinë ekonomike të njeriut: erozioni dhe akumulimi detar, lëvizjet e lumenjve etj. Strategjia rekomandon, një monitorim afatgjatë dhe masa stabilizuese të mirë menduara për të pasur nën kontroll këtë sistem. **Sistemi ujor** nuk do të ketë ndryshime në sipërfaqe, por do t'i nënshtrohet ndërhyrjeve të rëndësishme infrastrukturore për pastrimin dhe evitimin e përmytjeve si dhe të rehabilitimit të hapësirave ujore në funksion të bujqësisë.

Në përfundim, në hartën në vijim janë reflektuar konvertimet nga njëri sistem te tjetri.



1 PLANI I PËRGJITHSHËM VENDOR

1.1 Formulimi i Planit të Përgjithshëm Vendor

PPV -ja bazohet dhe zbërthen më tej Strategjinë Territoriale. PPV-ja është hartuar mbështetur në hapat e shpjeguar më poshtë dhe të detajuar në kapitujt në vijim.

Plani i Propozimeve Territoriale – Përdorimi i tokës 2031

Përkthen vizionin dhe strategjitë në tiparet thelbësore të modelit hapësinor të zhvillimit, për një periudhë afatmesme zhvillimi, me një projeksion të pritshëm deri në vitin 2031;

Zbërthen dhe detajon më tej rekomandimet e planeve Kombëtare, rajonale etj;

Evidenton rishpërndarjen e sistemeve territoriale sipas rekomandimeve strategjike; etj.

Plani i mbrojtjes mjedisore

Parashikon masat mbrojtëse dhe u jep përgjigje kufizimeve kryesore dhe problematikave të identifikuara gjatë analizës;

Përcakton zonat dhe ndërhyrjet bazë për përmirësimin e mjedisit dhe peisazhit natyror dhe atij urban;

Plani i shërbimeve dhe infrastrukturave publike

Përcakton vendndodhjen e rrjeteve kryesore dhe ambjenteve të shërbimeve publike, si për ato ekzistuese, ashtu edhe për ato në perspektivë zhvillimi;

Zonimi i territorit dhe ndarja në nënnjësi

Bazuar në strukturën e përgjithshme të zhvillimit të përcaktuar në "Propozimet Territoriale", në zonimin e planit janë vendosur objektiva zhvillimi, duke bërë njëkohësisht edhe kategorizimin e përgjithshëm të përdorimit të tokës dhe shpërndarjen dhe parashikimet për dendësitë e pritshme të vendbanimeve në të gjithë territorin;

Zonimi përqendrohet në "qëllimet e planit", pra në ato lloj ndërhyrjesh që janë të nevojshme të arrihen, për të përmbushur objektivat e zhvillimit- kushte të përmirësuara, strukturë dhe rrjete funksionale- në secilën prej zonave urbane;

Për secilën zonë të planit (grup njësisht), janë përcaktuar llojet e kushtet e zhvillimit, parametrat dhe kërkesat për secilën kategori dhe nën-kategori të përdorimit të tokës. Janë përcaktuar zonat ku duhet të hartohet Plani i Detajuar Vendor (PDV) dhe përgjegjësitë për zhvillimin e zonave të caktuara të Bashkisë. Këto rregulla janë

të paraqitura në Rregulloren Vendore, pjesë e dokumentave të Planit të Përgjithshëm Vendor.

Plani i veprimit për zbatimin e Planit

Zbatimi i planit lidhet ngushtë me nritjen e kapaciteteve të bashkisë, me finançat e saj dhe me disponibilitetin e donacioneve dhe investimeve nga pushteti qendror.

Plani i veprimit parashtron fazat e zbatimit, kostot e përgjithshme, instrumentat monitorues etj.

2 PLANI I PROPOZIMEVE TERRITORIALE

Qëllimi i "Përdorimit të Tokës 2031", është të vizualizojë zhvillimin për të përcaktuar një referencë të përbashkët për të gjithë aktorët, vendimet e të cilëve do të ndikojnë në zhvillimin e Bashkisë. "Përdorimi i Tokës 2031" përbën një dokument të rëndësishëm referimi.

Në të përcaktohen elementet kyç, të cilët orientojnë, strukturojnë dhe kufizojnë zhvillimin duke përfshirë:

- Tiparet e morfologjisë natyrore: lumenjtë, kodrat, pyjet etj.
- Strukturat e ndërtuara, facilitetet kryesore publike, rrjetet e transportit, etj.

Plan i përdorimit të tokës paraqet qëllimet dhe projektet e nxjerra nga koncepti i zhvillimit hapësinor (strategjia territoriale) në një strukturë specifike zhvillimi ku përfshihen:

- rrjetet kryesore
- kategoritë kryesore të përdorimit të tokës të ndara sipas sistemeve.

Ky plan ndër të tjera paraqet lidhjen e zhvillimit të Bashkisë me kontekstin rajonal, duke vlerësuar zhvillimet rajonale që kanë impakt në territor, por dhe ato propozime të nivelit vendor që do të kenë ndikim të konsiderueshëm në strukturimin e rajonal. Në paragrafët në vijim, do të pasqyrohen më në detaje elementët strukturues të planit të propozimeve territoriale.

2.1 Sistemet e Propozuara Territoriale 2031

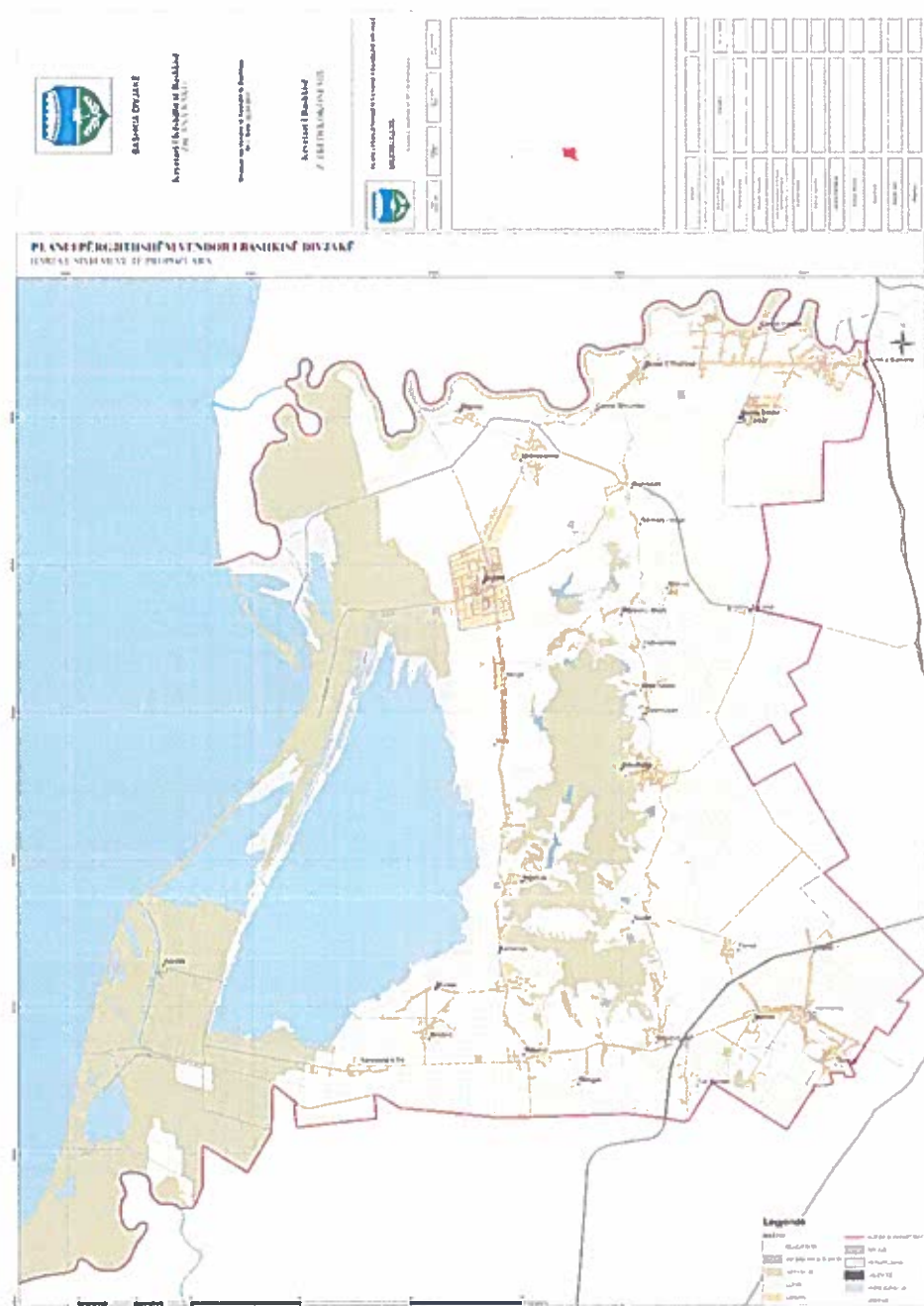


Figura 7. Sistemet e propozuara, Bashkia Divjakë

Sistemet e propozuara territoriale japin "fotografinë" e territorit në 2031. Tabela në aneks jep përmbledhjen e të dhënave bazë të të 5 sistemeve.

2.1.1 Zonat me Kufizime të Zhvillimit

Propozimi i sistemeve territoriale 2031 bazohet në orientimet strategjike të zhvillimit si dhe në zonat e përjashtuara nga zhvillimi. Pasi janë evidentuar ato territore ku për shkak të rendësisë mjedisore, impaktit mjedisor dhe situatës aktuale duhet të këtë kufizim të zhvillimit, pjesët që mbeten janë identifikuar si "zona me potencial zhvillimi".

Zonat e kufizuara janë subjekt i rregullave specifike (kufizime, ngrirje dhe në disa raste rregulla për zhvillim të kufizuar). Kufizimet vijnë si pasojë e detyrimeve të legjislationit në fuqi por edhe si pasojë e evidentimit të situatës aktuale: kufizime mbi ndërtimet në shpate të pjerrta, pranë pyjeve, zona me vlera pejsazhiste etj. Duhet të theksohet që zonat e identifikuar si të kufizuara dhe kufizimet që kanë lidhje me to, janë "opsione të panegociueshme" përsa i përket mbrojtjes së mjedisit (përfshi manaxhimin e rrezikut për rreziqe potenciale mjedisore, sic janë përmbytjet, shkarjet e dheut etj.) ruajtjes së peisazhit dhe të aseteve të trashëgimisë kulturore.

Në ndryshim nga gjendja ekzistuese disa kufizime "bien" si pasojë e përmirësimit të situatës, disa të tjera forcohen dhe zgjerohen si pasojë e krijimit të infrastrukturës së re apo reabilitimit e zgjerimit të asaj ekzistuese.

2.1.2 Zonat me rëndësi kombëtare, ruajta, zgjerim dhe propozimi i zonave të reja

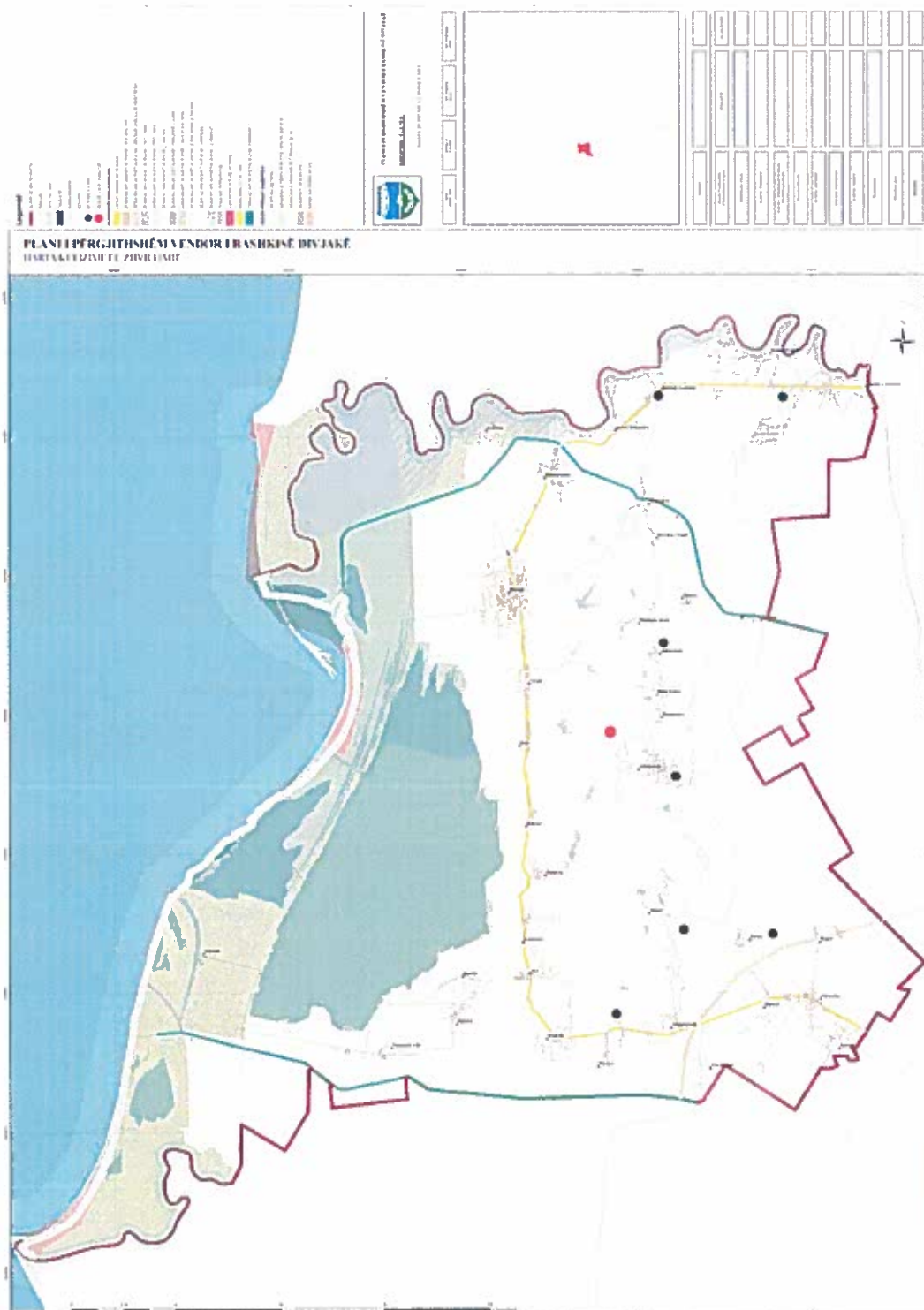


Figura 8. Kufizimet e zhvillimit, Bashkia Divjakë

Administrimi i zonave monumente natyre, kulture, etj.

Në territorin e bashkisë janë evidentuar zona monument natyre dhe kulture, të cilat plani i trajton si atraksione turistike. Për një përdorim sa më të qendrueshëm, plani propozon distancat e nevojshme të kufizimit të zhvillimit. Konkretisht, Kisha e Shën Thanasit, Zona Arkeologjike dhe Vendbanimi i Lashtë, kanë një fashë të kufizimit të zhvillimit rreth 200m.

Administrimi i fashës bregdetare

Vendimi i KKT-së nr 1, datë 08.10.2013, parashikon përcaktimin e fashës bregdetare si çështje të rëndësishme kombëtare. Trajtimi i kësaj fashe, është bërë në planin e integruar ndërsektorial të bregdetit.

Administrimi i infrastrukturës të gazit dhe akseve kryesore infrastrukturore

Përgjatë akseve infrastrukturore, plani ka parashikuar vendosjen e një fashe rezervimi deri në 100 m, për të mundësuar studimin dhe piketimin e saktë të tyre gjatë fazës së projektimit.

Zona të reja

Si një element i rëndësishëm natyror për dy bashkitë, Divjakë dhe Rogozhinë në planin vendor i jepet një rëndësi e veçantë trajtimit të lumit Shkumbin, duke e transformuar atë nga një barrierë fizike në një atraksion natyror.

Ndërhyrja e propozuar konsiston në rehabilitimin e shtratit të lumit dhe në ritjen e sipërfaqes së gjelbërt në një distancë prej 200 metra nga shtrati i lumit. Kjo hapësirë do jetë një zonë e re parku natyror e bujqësor, e cila do të sjellë një impakt pozitiv si në anën mjedisore, peizazhistike, ashtu edhe në vendosjen e marrëdhënieve midis këtyre bashkive fqinje. Ndërhyrja në zonë do të synojë dhe zgjidhjen e problematikeve të përmbytjeve.

2.2 Elementët e sistemit natyror, ujr dhe bujqësor

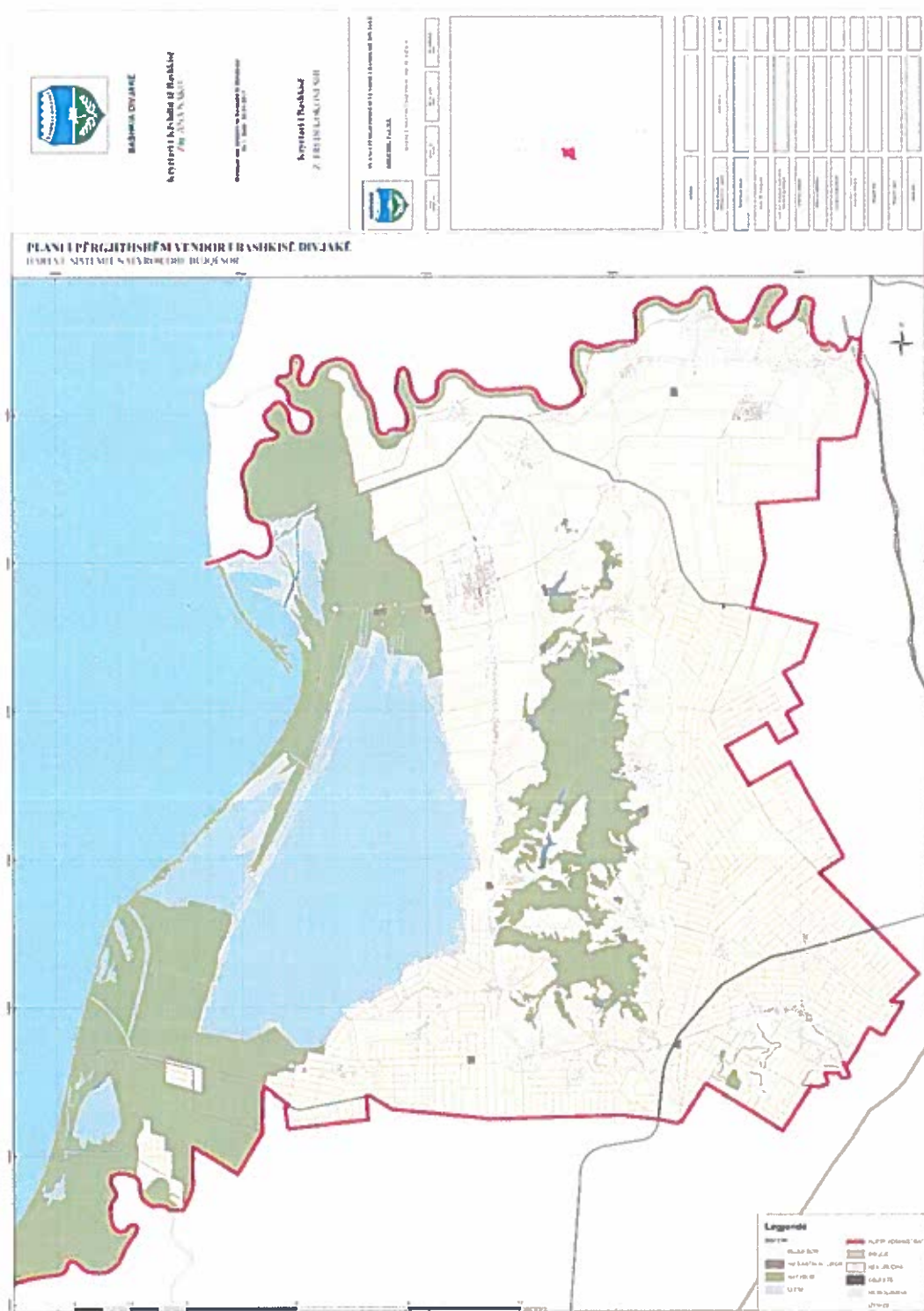


Figura 9. Harta e sistemit natyror, ujr dhe bujqësor, Bashkia Divjake

Sistemi natyror dhe bujqësor, ndërthurur me sistemin ujqor, krijojnë dhe kufijtë natyrorë: "vizualë" dhe "fizikë" të urbanizimeve aktuale dhe të perspektivës.

Këto zona për vetë vlerat e tyre mjedisore, janë të përjashtuara nga zhvillimi. Në këto teritore do të synohet mbrojtja, kufizimi i zhvillimit si dhe hartimi i një plani dhe programi për mbrojtjen dhe shfrytëzimin e pyjeve dhe të burimeve ujore, riljen e gjelbërimit, spostimin gradual të ndërtimeve jo në përputhje me karakterin e zonës, vlerësimin e pikave me vlera peisazhistike.

Zhvillimi në teritore me ndjeshmëri mjedisore duhet të jetë me elemente të lehta, tradicionale natyrale dhe me intensitet e zënie territori shumë të ulët. Në teritoret e sistemit natyror, parashikohen vetëm struktura shërbimesh me dru dhe kampingje me tenda ose rulota, gjithmonë në teritore të përcaktuara nga plani.

Sistemi ujqor, duhet të shërbejë jo vetëm si një barrierrë kufizuese e zhvillimit, por dhe si një hallkë lidhëse e natyrës në zonat urbane.

Tokat bujqësore janë baza e ekonomisë të Bashkisë. Për këtë arsye, ruajta dhe pasurimi i tyre, do të diktojë skenarin e ardhshëm peisazhistik të territorit. Pajisja me infrastrukturë dhe futja në sistemin bujqësor e metodave bashkëkohore, do të transformojë tokat djerrë në ara dhe në pemëtoje e ullishta, duke krijuar lidhjen e këthyre teritoreve, me parqe periferike natyralistike bujqësore si dhe struktura turistike - Agroturizmi, do të risë potencialet ekonomike të sektorit.

Në këto Sisteme, ndërhyrjet janë të përcaktuara në bazë të nënkategorive të zonimit, duke përcaktuar dhe masat mbrojtëse për raste specifike. Këto zona, janë subjekt i studimeve dhe hartimit të planeve dhe programeve sektoriale lokale dhe rajonale për peisazhin, ujrat dhe bujqësinë e zonës.

2.3 Infrastruktura Rajonale

Bazuar në orientimet e Strategjisë, ku Divjaka konsiderohet një qendër e rëndësishme bujqësore dhe natyralistike, është e rëndësishme që impakti i infrastrukturës të jetë sa më i ulët. Në Divjakë synohet përdorimi i qarkullimit alternativ dhe shtimi në territor i shtigjeve dhe korsive të bicikletave. Territori përshkohet nga 2 akse të reja të rëndësishme - Aksi blu dhe aksi turistik që lidh Autostradën në afërsi të aksit Thumanë Lushnjë me parkun Divjakë - Karavasta. Ndërthurja e këtyre akseve me terminale transporti publik dhe me një fuqizim të hekurudhës në Këmishtaj, krijimi i parkimeve publike në funksion të parkut, ndikojnë pozitivisht në orientimin Divjakës drejt një transporti të qendrueshëm.



2.4 Sistemi urban

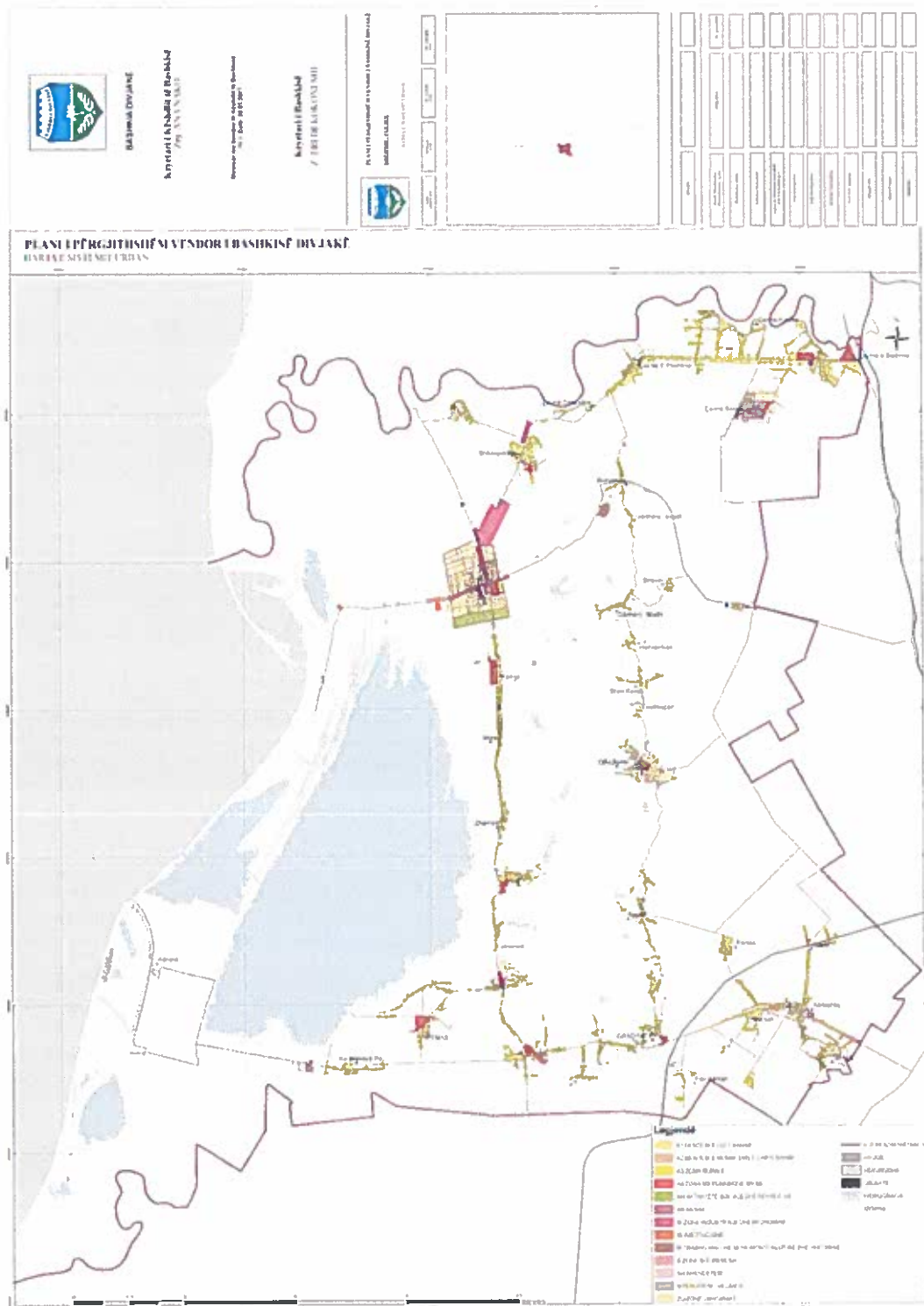


Figura 11. Sistemi urban, Bashkia Divjakë

Sistemi urban ndahet në Zonat e Banimit (A1, A2, A3, A4), në Zonat Industriale dhe Ekonomike (IE), Zona Shërbimesh (S), Institucione (AS), Arsim (AS), Shëndetësi (SH), Përdorim i Vecantë (V), Aktivitete Sociale dhe Rekreative, Trashëgim dhe Monumente Kulture dhe Historike (M), Zona Ushtarake (ZU).

Në sistemin urban pas analizimit të gjendjes ekzistuese, janë realizuar ndërhyrjet duke marrë parasysh nevojat dhe kërkesat e këtij sistemi për përmirësim. Kërkesa prioritare e këtij sistemi ishte përcaktimi i saktë i kufijve urbanë të Bashkisë Divjakë. Pas vëzhgimeve dhe analizave në zonat urbane dhe rurale të banimit (A), është realizuar ndarja në zona dhe nënzona duke konsideruar dhe vendosur rregulla për zhvillimet e ardhshme të Bashkisë në vitet në vijim. Të gjithë rregullat e vendosura, janë bazuar në analiza duke marrë në konsideratë nevojat specifike për çdo njësi duke përfshirë përmirësimet, plotësimet dhe krijimin e zonave të reja me funksione mikse.

2.4.1 Qendrat kryesore

Plani vendor synon qendërzimin urban, për të arritur një efektivitet më të madh të investimeve publike, ruajtjen e tokave bujqësore si dhe rritjen e kohezionit social të komuniteteve. Qendërzimi ndodh aty, ku aktualisht ka dhe një përqendrim të banorëve dhe të strukturave publike. Hierarkia që vendoset mes qendrave të banuara, siguron një ndërthurje përdorimesh në një territor që i shërben vendbanimit dhe rrethinave më gjerë. Këto qendra, kanë mundësi shumë të mirë aksesit dhe pika të veçanta tërheqëse, që sjellin rregullisht vizitorë drejt qendrës përkatëse.

Qendra kryesore është qyteti Divjakë, aty ku janë pozicionuar dhe institucionet kryesore. Sipas hierarkisë në plan propozohen 7 qendra dytësore (në rang bashkie) të cilat janë, Tërbuf, Këmishtaj, Grabian, Kryekuq, Shën e Premte, Rremas, Babunjë. Plani ka për synim, të përforcojë këto qendra, me anë të krijimit të shërbimeve kulturore, qendrave sociale që shërben si pikë referimi dhe pikë mbledhjeje. Shkollat janë përqendruar në këto qendra. Këto shkolla duhet të akomodojnë gjithashtu dhe nxënësit e qendrave më të vogla përreth, gjë e cila do të kërkojë rritjen e kapacitetit dhe përmirësimin e kushteve të strukturave ekzistuese.

Qendrat janë dhe territoret ku do të krijohen vende pune, kryesisht të orientuar drejt shërbimeve, që së bashku me territoret e zonave të mirëfillta ekonomike do të diversifikojnë tregun e punës në territorin e Bashkisë Divjakë.





2.4.2 Zonat e banimit dhe banesat sociale

Zonat e banimit janë ato pjesë të territorit, të cilat kanë funksion kryesor sigurimin e njësive banuese të nevojshme për popullsinë e pritshme. Përdorimi i tokës në to, është për banesë si dhe shërbime e aktivitete tregtare në funksion të zonave të banimit.

Aktualisht, në territorin e Bashkisë Divjakë sipërfaqja e banesave kolektive është 90'202.6 m² dhe ajo e banesave individuale 908'188.4m², duke krijuar një total prej 998'391m² në rreth 10'289 objekte.

Kështu, duke marrë në konsideratë, ritjen e popullsisë në banorë për vitin 2031, duhet të plotësohen kriteret e sipërfaqes minimale për banorë, por gjithashtu nevojitet edhe një cilësi më e lartë e kushteve të banimit. Prandaj, përfshirja e standardeve të ndryshme të sipërfaqeve të banimit si 25 m² /banorë (minimale) dhe 40m²/banorë, jo vetëm që do krijojë mundësi për zhvillime të ndryshme, por do të plotësojë kriteret ligjore për strehim.

Në përgjithësi në strukturën aktuale të familjeve, ka ende disa breza të cilat bashkëjetojnë. Këto shtesa dhe familjet e krijuara si pasojë e rritjes natyrale të popullsisë, do të kenë nevojë për njësi të reja banimi. Këto njësi duhet të sigurojnë kushtet e banesave sociale, ose mbështetje nga shteti për kredi të butë apo sigurim qiraje.

Zonat e banimit kanë nevojë për ndërhyrje të dy niveleve: rikualifikim të objekteve ekzistuese dhe ndërtim të tipologjive të reja të banimit. Brenda sistemit urban në qendrat më të mëdha e me më shumë problematika janë përcaktuar dhe teritore ku do të synohet ndërtimi i banesave sociale në prona të bashkisë ose me anë të aplikimit të Intensitetit me Kusht.

Rregullorja e PPV-së përcakton qartë normativat për zhvillimet e zonave rezidenciale. Objektivat kryesorë të zhvillimit urban për zonat rezidenciale janë:

- Përmirësimi i kushteve të jetesës,
- Krijimin i shërbimeve dhe faciliteteve të reja në nivel urban dhe lokal (lagje)etj.
- Rritja e cilësisë dhe sasisë së parqeve dhe lulishteve.
- Përmirësimi i cilësisë së stokut të banesave,
- Krijimi i oportuniteteve për ngritjen e shoqatave të pronareve dhe/ose shoqatave të ndryshme të tjera.
- Krijimi ose rritja e oportuniteteve të komunikimit midis banorëve të lagjeve.

Me përjashtim të përdorimit ekzistues të tokës, ndërtimet në këto zona mund t'i dedikohen funksioneve të mëposhtme:

- Rezidenciale dhe facilitetet që lidhen me to si garazhe, magazina, qilare;
- Dyqane pakice;
- Punishte artizanati që nuk bien ndesh me zonat e banimit;
- Facilitete publike të interesit të përgjithshëm;
- Zyrat publike dhe private (banka, zyra postare etj.);
- B&B, pensione dhe facilitete turizmi dhe zyra;
- Struktura shërbimi shëndetësor, social etj.

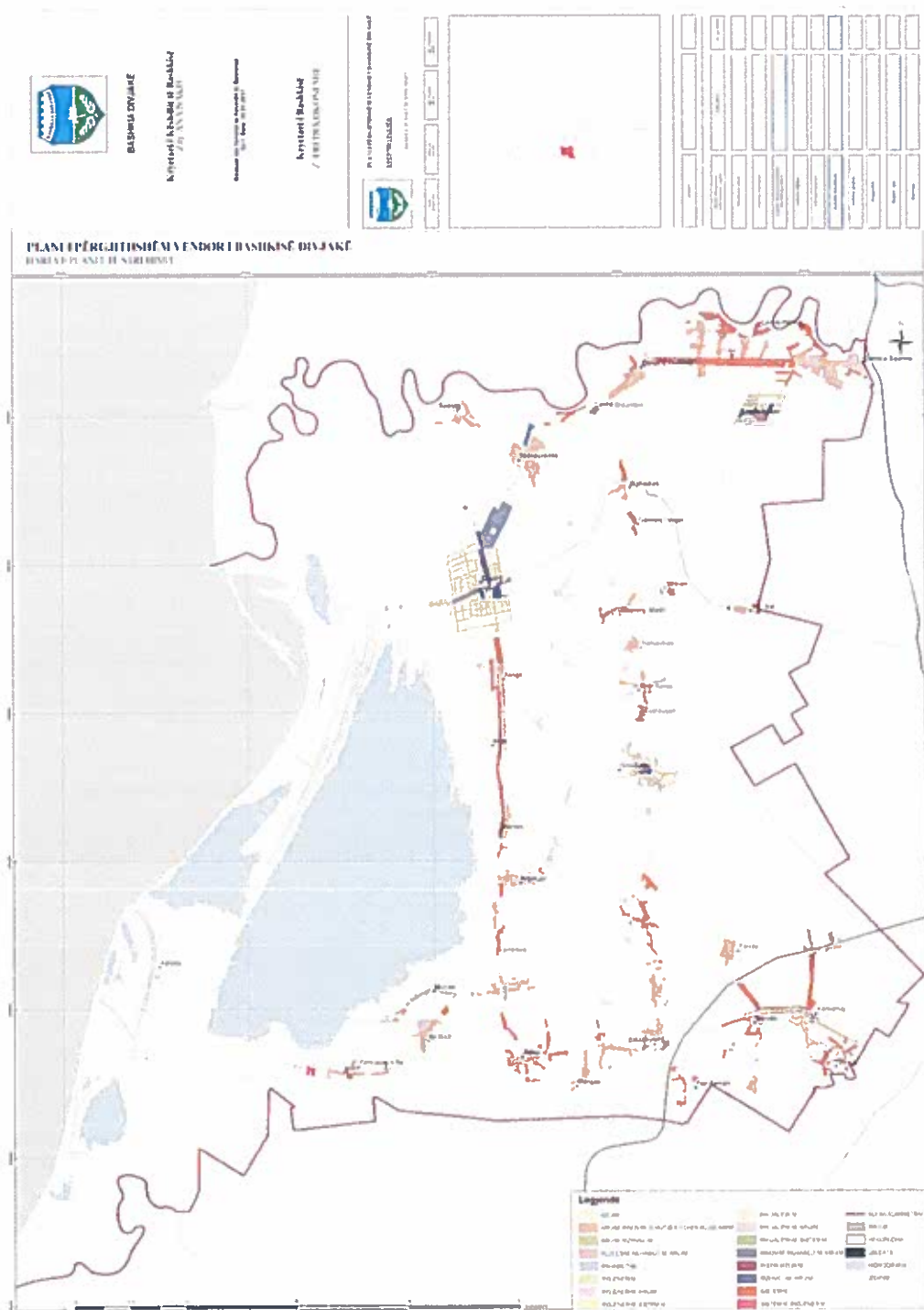


Figura 14. Harta e ndërhyrjeve dhe strehimit social, Bashkia Divjakë

2.5 Konsiderata nga planet e niveleve të tjera dhe ndikimi në territorin vendor

Plani i Përgjithshëm Vendor i bashkive Kavajë, Rogozhinë dhe Divjakë, po hartohet në një periudhë kur sapo janë miratuar Plani i Përgjithshëm Kombëtar dhe Plani i Integruar Ndërsektorial i Bregdetit.

Këto dy plane, kanë mbyllur boshllëkun ligjor të krijuar në 25 vitet e fundit e që ka krijuar situatën aktuale në territor: zhvillime pa kriter në çdo cep e në çdo parcelë. Sigurisht në bazën e të dhënave shqiptare ka ende hapësira ligjore dhe mangësi të theksuara informacioni, të cilat rrezikojnë aplikimin dhe zbatimin e çfarëdo plani.

Një nga hapësirat më të mëdha, derivon nga mos mbyllja e regjistrimit fillestar të pronës publike dhe nga mangësitë që rrjedhin nga ajo. Problematika tjetër vjen nga një mosazhurnimi i vlerave të tokave bujqësore (bonitetit) si dhe nga një braktisje afatgjatë e tyre.

Mospunimi i tokës, ndryshimi në kohë i statusit faktik nga ai ligjor: psh. toka sot të kripura si pasojë e ujrave nëntokësore dhe lëvizjeve detare, apo prishjeve të sistemeve të kullimit, vazhdojnë të rezultojnë si toka me vlera bujqësore; ish pemëtore në terracime sot të kthyer në toka djerrë dhe shkurre, rezultojnë sërisht në toka me cilësi bujqësore, ndonëse ndërhyrja në to kërkon investime suplementare.

Këto fakte nuk lejojnë shfrytëzimin optimal të territorit sipas parimit bazë PPK-së dhe të PINS-Bregdetit - **"Ruajtja e Tokës Bujqësore"**, bazuar në zhvillim e qendrueshëm -zhvillim social i barabartë, duke siguruar një mjedis të jetueshëm dhe të sigurtë."

Në këtë kendvështrim vërehet një mospërputhje e parimeve të zhvillimit të qendrueshëm, me zbatimin e tij në territor. Bazuar në situatën reale të territorit duhet të kemi një rivlerësim të tokës bujqësore në rang vendi, si dhe një orientim në shfrytëzimin optimal të saj për të mbështetur zhvillim ekonomik dhe social të territorit.

Duke qenë se territori është i kufizuar, duhet të vendoset një balancë dhe një prioritizim i këtij parimi me principe të tjera të PPK-së dhe PINS-Bregdetit si zhvillimi dhe diversifikimi i turizmit dhe orientimi i zonave drejt sektoreve ekonomike, të cilat gëzojnë një avantazh konkurrense.

PPV-ja, sikurse është përcaktuar dhe në metodologjinë e këtyre planeve të një niveli më të lartë, do të bëjë sistemimin dhe detajimin e mëtejshëm të principeve të listuara më lart. PPV-ja, sjell një detajim bazuar në njohjen lokale të dinamikave ekonomike sociale dhe mjedisore.

Bazuar në të dhënat në vijim:

- Papunësia në rajon prek një nivel të lartë, kryesisht forcë punëtore të pa kualifikuar;

	Papunësia	Të papunë
Kavajë	29.5%	8,000
Rrogozhinë	24.7%	3,600
Divjakë	6.7%	1,600

Burimi: Census 2011

- Krahu i punës në bujqësi do përfaqësojë një forcë punëtore gjithnjë e më të vogël, falë zhvillimit teknologjik dhe teknik - bazuar dhe në trendet e vendeve të komunitetit evropian, ku sektori bujqësor punëson vetëm 4,7% të popullsisë aktive;

Pritet që në 15 vitet e ardhshme, do duhen të orientohen 21 200 individë (7,500 në Kavajë, 4 500 në Rrogozhinë dhe 9 200 në Divjakë) nga bujqësia, drejt sektorit të industrisë dhe shërbimeve. Sektori i shërbimeve është sektori me peshën më të madhe të punësimit si në vendet e zhvilluara ashtu edhe në Shqipëri. (Në Komunitetin Evropian, sektori i shërbimeve zë 71.2% të punësimit dhe ai industrial zë vetëm 24.1 %.)

Në territorin administrativ të bashkive, duhet t'i përgjigjemi jo vetëm nevojës për punësim aktual por dhe riorientimit të forcës punëtore të sektorit të bujqësisë drejt industrisë (30% të orientimeve dhe kryesisht shërbimeve me 70% të orientimeve në vende pune).

Duke marrë në konsideratë kualifikimin e ulët të forcës punëtore, si dhe papunësinë që prek kryesisht moshat e reja, punësimi në sektorin e turizmit nuk është vetëm një mundësi por një detyrim social dhe ekonomik.

Qendrueshmëria dhe zhvillimi i sektorit të turizmit është një nga objektivat kryesore të zhvillimit të qendrueshëm.

Diversifikimi i ofertës turistike

Në zonë hasen problematika për zhvillimin e turizmit ku më kryesore janë :

- Mungesa e shumëllojshmërisë të strukturave akomoduese.
- Mungesa e kapacitetit akomodues.
- Mungesa e cilesisë të strukturave akomoduese.

- Mungesa e shërbimeve mbështetëse të turizmit.
- Mungesa e shumëllojshmërisë së shërbimeve.
- Sezonaliteti (korrik-gusht).
- Qendrueshmëria afat shkurtër.

Për të përthithur një gamë më të gjerë turistësh, duhet në radhë të parë të ofrohen struktura akomoduese të cilat i përgjigjen një kërkesë sa më të gjerë, si:

- Akomodim në struktura hotelerie dhe Resorte;
- Akomodim në pranë banorëve të zonës në kushte shtëpiake (B&B, Bujtina etj);
- Akomodim elitare;
- Akomodim në struktura agro-turizmi etj.

Tipet e ndryshme të akomodimit, orientohen drejt segmente të ndryshme turistësh:

Strukturë turistike klasike me hotele / resorte cilësore me kapacitet të lartë dhe me shumëllojshmëri shërbimesh, që përfitojnë nga ekonomia e shkallës dhe nga një qendrueshmëri afatgjatë me buxhet të mesëm.

Akomodimi pranë banorëve të zonës dhe në kushte shtëpiake, që orientohet drejt një segmenti turistësh me mobilitet të lartë dhe me qendrueshmëri kryesisht afatshkurtër dhe afatmesme, me buxhet të ulët.

Akomodimi elitare që gjeneron vlerë të shtuar, që orientohet drejt një segmenti turistësh afatgjatë dhe me buxhet të lartë.

Akomodim në struktura agro-turizmi që orientohet drejt një segmenti turistësh me mobilitet të lartë dhe me qendrueshmëri afatshkurtër ose ditore. Buxhet të mesëm dhe të ulët.

Nëse do të ruajmë status-quo aktuale, ose do të densifikojmë zonat tashmë të ndërtuara (poligonet e specifikuar nga PINS-i si potencial zhvillimi) vërejmë që:

Nuk është e mundur të kemi struktura akomodimi me kapacitet të lartë që përfitojnë nga ekonomia e shkallës dhe nga një qendrueshmëri afatgjatë.

Nuk është e mundur të zhvillohet akomodimi elitare, pra përfitimi i një vlere të shtuar të lartë dhe të qendrueshme.

Nuk ka zhvillim të mundshëm të strukturave të mirëfillta të agroturizmit, për shkak se aktualisht nuk ka ferma të cilat paralelisht ofrojnë dhe akomodim dhe shërbime mbështetëse turistike.

Pra zhvillimi i mundshëm i strukturave akomoduese mbetet B&B dhe akomodimi tek banorët.

Zhvillimi i këtij tipi strukturash, përballët me vështirësi në financim (bindje e banorëve për të transformuar banesat në B&B, trainim i banorëve për akomodim, licencim dhe klasifikim i këtyre strukturave etj) dhe në zhvillim e diversifikim të sektorit të turizmit, duke frenuar shfrytëzimin optimal të vijës bregdetare. Bazuar në faktet e mësipërme zhvillimi i këtij sektori ka ritme të ngadalta, të cilat nuk kontrollohen nga autoritetet vendore ose përgjegjëse për zhvillimin e turizmit. Nga ana tjetër, zhvillimi i sektorit turistik do të limitohet në një segment turistësh me kapacitet të ulët financiar, me qendrueshmëri të shkurtër. Ky orientim i turizmit nuk zgjidh problemin aktual të mungesës së strukturave akomoduese në zonë.

Situata aktuale e urbanizimeve, është krijuar duke u bazuar në zhvillime informale, ku zonat kanë zënie të lartë të territorit, si dhe kanë mungesa të theksuara në shërbime publike dhe rekreative. Këto mungesa: hapësirash të lira dhe shërbimesh, bëjnë që këto territore të mos jenë konkurruese në treg, të mos mbështesin qendrueshmërinë afatgjatë e besnikërinë e turistëve, të mos krijojnë mundësitë e duhura për zgjatjen e sezonit turistik, si dhe të mos ofrojnë diversifikim tipologjik turistik.

Bazuar në këto fakte, planifikimi në nivel vendor ka propozuar, diversifikim të paketës turistike, duke përcaktuar kritere të qendrueshëm e mjedisorë, integrim me mjedisin natyral dhe bujqësor, pa anashkaluar rikualifikimet e zonave tashmë të urbanizuara.

Krijimi i zonave "Inkubatorë zhvillimi ekonomik dhe teknologjik"

Duke marrë në konsideratë situatën aktuale të punësimit dhe të gjendjes ekonomike të territorit, dinamikat e ardhshme të punësimit dhe nevojat për orientim të forcës punëtore të sektorit të bujqësisë, është e nevojshme të mbështetet dhe sektori i industrisë, i cili lehtëson zhvillimin ekonomik falë produkteve me vlerë të shtuar që prodhohen. Për më tepër sektori i industrisë gëzon një ekosistem të favorshëm në territorin e bashkive Kavajë, Rrogozhinë dhe Divjakë, të cilat përqendrohen përgjatë akseve të rëndësishme infrastrukturore.

3 NDARJA NË ZONA DHE NJËSI

Sistemet territoriale për efekt të zhvillimit ndahen në zona dhe në njësi. Për secilën zonë dhe njësi janë të përcaktuara kriteret dhe parametrat e zhvillimit.

3.1 Përcaktimi i kategorive të zonimit

Përcaktimi i kategorive të zonimit është produkti më i rëndësishëm i PPV-së. Zonimi vjen si rezultat i një analize të detajuar, nëpërmjet verifikimeve në terren të kryera në të gjithë bashkinë.

Territori i është ndarë në zona dhe në nënzona homogjene. Secila nga nënzonat homogjene përfshin një osë disa njësi strukturore me karakteristika të përbashkëta. Këto karakteristika si dhe parametrat e zhvillimit janë paraqitur në Rregulloren Vendore.

Në kapitujt në vijim gjendet një përshkrim i kategorive më të rëndësishme.

Kategoritë e zonimit renditen në tabelën e mëposhtme:

KODI	KATEGORIA E ZONIMIT	KODI	ZONA	KODI
UB	SISTEMI URBAN			
	DENDËSI E ULËT BANIMI	A1	ZONA TË FORMUARA ME VILA	A11
			ZONA PËR PËRMIRËSIM DHE PLOTËSIM	A12
			ZONA TË REJA ME VILA	A13
			ZONA PËR DENSIFIKIM URBAN	A14
	DENDËSI E MESME DHE E LARTË BANIMI	A2	ZONA TË FORMUARA ME BANESA KOLEKTIVE	A21
			ZONA TË REJA ME BANESA KOLEKTIVE	A22
	ZONË RURALE	A3	ZONA TË FORMUARA ME VILA	A31
			ZONA PËR PËRMIRËSIM DHE PLOTËSIM	A32
	ZONA ME FUNKSIONE MIKSE	A4	ZONA ME FUNKSIONE MIKSE URBANE	A41
			ZONA ME FUNKSIONE MIKSE RURALE	A42
	ZONË INDUSTRIALE DHE EKONOMIKE	IE	ZONA INDUSTRIALE	IE
	ZONË SHËRBIMESH	S	ZONË SHËRBIMESH	S1
			KAMPING	S2
			AGROTURIZËM	S3
			ZONË AKTIVITETE EKONOMIKE	S4

IN	INSTITUCIONE	IS	INSTITUCIONE PUBLIKE	IS1
			INSTITUCIONE KULTI	IS2
	ARSIMI	AS	ZONË SHKOLLE	AS1
			ZONË OBJEKTESH PARASHKOLLORE	AS2
	SHËNDETËSI	SH	SHËRBIM SHËNDETËSOR	SH
	PËRDORIM I VEÇANTË	V	VARREZA	V
	AKTIVITETE SOCIALE DHE REKREATIVE	AR	AKTIVITETE SOCIALE & KULTURORE	AR1
			GJELBËRIM I ATRECUAR	AR2
			ZONË SPORTIVE	AR3
			ZONË REKREATIVE	AR4
	TRASHËGIMI DHE MONUMENTE KULTURE DHE HISTORIKE	M	TRASHËGIMI DHE MONUMENTE KULTURE DHE HISTORIKE	M
	ZONA USHTARAKE	ZU	ZONA USHTARAKE	ZU
	SISTEMI INFRASTRUKTUROR			
INFRASTRUKTURA	IN	RRUGË	IN1	
		HEKURUDHË	IN2	
		TERMINAL	IN3	
		PARKIME	IN4	
		SHESHE/ SHËTITORE	IN5	
		KANALET E KULLIMIT DHE VADITJES	IN6	
		REZERVUARE	IN7	
		HIDROVOR	IN8	
		IMPIANTET E UJËRAVE TË ZEZA	IN9	
		ENERGJI ELEKTRIKE	IN10	
		DEPO UJI/ FURNIZIM ME UJË	IN11	
		ARGJINATURA	IN12	
		SKELA	IN13	
SISTEMI BUJQËSOR				
ZONA BUJQËSORE	B	AKTIVITETE EKONOMIKE DHE BUJQËSORE	B1	
		TOKA ARË	B2	
		TOKA BUJQËSORE ME BIMËSI TË LARTË	B3	

N	SISTEMI NATYROR			
	TOKA NATYRORE	N	PYJET	N1
			MONUMENTET E NATYRËS	N2
			PLAZHE	N3
			TOKA TË KRIPURA	N4
			BIMËSI UJORE	N5
U	SISTEMI UJOR			
	ZONA UJORE	U	DETI	U1
			LUMENJ	U2
			LAGUNA	U3
			KËNETA	U4



3.2 Lloji i ndërhyrjes në territor

Ndërhyrja në zonë dhe njësi mund të ketë një ose më shumë nga qëllimet e mëposhtme.

Rigjenerimi: Në disa zona të mirë-organizuara kryesisht me banesa kolektive, por dhe me banesa individuale të zhvilluara bazuar në instrumenta të planifikuara, modeli ekzistues i zhvillimit duhet vetëm të konsolidohet. Qëllimi është të përmirësohen këto zona, sipas nevojave, nëpërmjet përmirësimit të infrastrukturës (rugë, shërbime, shërbime publike, etj) dhe të forcohen karakteristikat ekzistuese. Po ashtu, në këtë skemë përfshihen dhe ndërtimet e reja dhe rehabilitimet, ku shtesat dhe zgjerimet në objektet ekzistuese janë të lejueshme. Synohet konsolidimi i modeleve të përdorimit të tokës në vendbanime të organizuara relativisht mirë dhe parandalimi i ndërtimit e reja, që ndryshojnë shumë nga strukturat ekzistuese në secilën zonë.

Sistemimi: Sistemimi ka vlerë kryesisht për zonat informale, të cilat janë transformuar gjatë viteve të fundit si pasojë e procesit jokoherent të zhvillimit urban. Në këto teritore sot gjendet një përzierje formash (arkitekturë tradicionale, godina të reja informale, arkitekturë bashkëkohore etj.), të cilat janë shumë të ndryshme dhe nuk ndjekin asnjë rregull. Në këto teritore, vihet re një mungesë rrethi rrugor dhe hapësirash publike. Qëllimi për këto zona, është që të mbështeten aktorët lokalë për të menaxhuar situatën duke kryer përmirësimet me kalimin e kohës - nëpërmjet një ndërhyrje minimale nga sektori publik.

Krijimi/Urbanizimi: Kjo ndërhyrje synohet në zonat që aktualisht janë pak të zhvilluara, të pazhvilluara apo në ish-teritore bujqësore e industriale, sot jo funksionale. Qëllimi është, që nëpërmjet një procesi koherent planifikimi të promovohen zhvillimet e reja.

Rizhvillim: Disa zona të degradura me ndërtesa të vjetra, kryesisht zona të degraduara urbane, duhet të rinovohen dhe të hapen ndaj përdorimeve të reja. Qëllimi është, nxitja e zhvillimit të zonës, nëpërmjet bashkëpunimit me sektorin privat. Procesi duhet të programohet, duke marrë parasysh potencialet e disponueshme, prijet e zhvillimit dhe interesat e sektorit privat.

Mbrojtja: Zonat e mbrojtura nënkuptojnë kufizimin e zhvillimit për një periudhë të caktuar apo edhe përgjithmonë. Qëllimi është, kufizimi i zhvillimit në zona të caktuara, të karakterizuara si "të brishta", për të mbrojtur vlerat natyrore dhe kulturore: parqet, zonat e gjelbra, zonat me ndjeshmëri ekologjike, zonat bujqësore, etj. Po të jetë e nevojshme do të bëhet vlerësimi dhe rialokimi i strukturave/banorëve ekzistues, ndërkohë që do të ndalohen ndërtimet e reja.

Ruajtja: Qëllimi është, ruajtja e ndërtimeve me karakteristika historike, objekte monument kulture, por jo vetëm. Ruajtja do të konsiderojë dhe zonat me elemente

arkitektonike tradicionale. Bashkia si pjesë e zhvillimit të peisazhit urban, do të përcaktojë objekte që kanë rëndësi në shkallë lokale duke synuar ruajtjen e tyre.

Rezervimi/Ngrirja: Në territoret e parashikuara për zhvillime të akseve të rëndësishme të infrastrukturës rrugore e inxhinierike, në territoret e dedikuara për ndërtimin e impianteve në shërbim të rrjeteve inxhinierike, apo për infrastrukturë sociale dhe shoqërore, parashikohet ndalimi i zhvillimit. Ngrirja e zhvillimit do të aplikohet dhe në ndërtimet informale, pjesë e sistemit bujqësor. Në këto zona, po të jetë e nevojshme, do të bëhet vlerësimi dhe rialokimi i strukturave/banorëve ekzistues.

3.3 Kushtet për Zhvillim, PDV-ja dhe Instrumentet e Drejtimit të Zhvillimit

Plani e ndan territorin në njësi strukturore, që kanë treguesit e tyre të planifikimit dhe kushtet specifike të zhvillimit.

Një pjesë e njësive strukturore, të cilat janë zona të reja të pazhvilluara, zona me ndërhyrje masiv krijimi ose rizhvillimi, zona ku ndodh ndryshimi i përdorimit të tokës ekzistuese dhe i strukturave në të, etj., i nënshtrohen një studimi për hartimin e Planit të Detajuar Vendor (PDV), i cili do përcaktojë zhvillimin e mëtejshëm të tyre. Referimi ndaj këtij dokumenti, është kusht për shqyrtimin e kërkesave për ndërtim. Zona të tilla janë të përcaktuara në Planin e Përgjithshëm Vendor të Bashkisë.

Ndërsa pjesa tjetër e tyre, zhvillohen pa PDV, bazuar vetëm në kriteret që paraqet rregullorja dhe plani.

Legjislacioni në fuqi parashikon disa lloje instrumentash për të lehtësuar zhvillimin dhe arritur realizimin e interesit publik. PPV e Bashkisë Divjakë nga këto instrumenta ka vendosur të aplikojë Intensitetin me Kusht (INK). Bashkia Divjakë, si pjesë e ndërmarrjes së nismës për hartimin e PDV-ve, në zona e parashikuara nga PPV, duhet të hartojë një program të detajuar të zbatimit të INK i cili duhet të marrë në konsideratë:

- Investimet publike të nevojshme për zonën,
- Identifikimin e interesave publikë, impaktin e tyre ekonomik, social si dhe koston financiare,
- Kërkesat për zhvillim në zonë si dhe kërkesat e grupeve të interesit për zgjidhjen e problematikave të identifikuara.

Ndërgjegjësimi i publikut dhe i palëve të interesuara, është i nevojshëm gjatë ndërmarrjes së këtij instrumenti për të kuptuar qartë interesat dhe përfitimet e aplikimit. Një instrument i tillë është i rëndësishëm për të siguruar banesat sociale.

Bashkia mund të vendosë në zona të caktuara me rregullore të tjera lokale, masa frenuese të përkohëshme dhe të përhershme. Ajo mund të përdorë Instrumenta të tjera incentivuese dhe frenuese të zhvillimit, por duhet pasur parasysh se çdo

program e incentiv mund të aplikohet vetëm një herë dhe nuk mund të mbivendoset me programe dhe incentiva të tjera.

Në të gjitha rastet, zhvillimi merr parasysh kufizimet ligjore dhe ato të përcaktuara nga plani.



[illegible]

Zonat e banimit janë ato pjesë të territorit të cilat kanë funksion kryesor sigurimin e njësive banuese të nevojshme për popullsinë ekzistuese dhe të pritshme. Përdorimi i

tokës në to është për banesë si dhe shërbime e aktivitete në funksion të zonave të banimit.

Në varësi të densitetit, morfologjisë të terrenit, situatës urbane dhe rurale ekzistuese si dhe të politikave të Bashkisë së Divjakës janë përcaktuar 4 nënkategori në varësi të densitetit të zonave të banimit: A1- Zona me dendësi të ulët banimi, A2 - Zona me dendësi të mesme dhe të lartë banimi, A3-Zona banimi rurale dhe A4 - Zona me funksione mikse.

Zonat e banimit me dendësi të ulët (A1) janë kryesisht zona që karakterizohen nga një përqendrim i banesave individuale ose kolektive me dendësi të ulët. Në këtë kategori përfshihen kryesisht zona urbane (të gjendura në qytet ose në fshatrat e mëdha, qendra të njësive administrative). Në zonat A1 parashikohet një dendësi nga 50 në 80 banorë/ha. Për rrjedhojë dhe parametrat e zhvillimit variojnë në varësi të zonave duke ruajtur karakterin e dendësisë së ulët. Kjo nënkategori përfshin këto zona: A11 - Zona të formuara me vila; A12 - Zona për përmirësim e plotësim; A13 - Zona të reja me vila; A14 -Zona për densifikim urban.

Zonat me dendësi të mesme dhe të lartë banimit (A2) Kjo nënkategori përfshin këto nënzona: A21 - Zona të formuara; A22 - Zona të reja me banesa kolektive. Kjo kategori përfshin banesat kolektive që variojnë nga 3 në 6 kate. Në zonat me dendësi të mesme dhe të lartë parashikohet një dendësi që varion nga 100-150 banorë/ha.

Zonat e banimit rural (A3) theksojnë rëndësinë e Bashkisë së Divjakës si territor me ekonomi bujqësore dhe promovojnë një zhvillim të banesave të lidhura me vreshta, pemtore, stalla, sera etj. Në këto territore, të vendosura në fshatrat ekzistues, parashikohet një dendësi maksimale prej 30 banorë/ha. Në këto zona synohet rigjenerimi dhe sistemi. Zonat periferike të fshatrave do të jenë subjekt frenimi të zhvillimit për të promovuar një densifikim pranë qendrave rurale.

Kufizimi i zhvillimit do të prekë veçanërisht ndërtimet që kanë ndodhur në vitet e fundit duke cënuar tokën bujqësore, duke sjellë një shtrirje të pa kontrolluar dhe të vështirë për t'u menaxhuar me ofrimin e shërbimeve. Ky fenomen i ndërtimit me "ishuj" në zonat bujqësore duhet të pezullohet dhe të fokusohet zhvillimi në zonat e fshatrave. Fshatrat, që karakterizohen nga një arkitekturë tradicionale dhe kanë potenciale turistike, do të jenë subjekt ristrukturimi. Parametrat e zhvillimit janë të ulët me një lartësi maksimale prej 2-3 katesh. Kjo kategori përfshin këto zona: A31 - Zona të formuara me vila; A32 - Zona për përmirësim dhe plotësim.

Zonat me funksione mikse (A4) synojnë të krijojnë zona urbane ose rurale në të cilat ndërthuren hapësira banimi dhe zona shërbimesh publike dhe private. Kjo kategori përfshin këto zona: A41 - Zona me Funksione Mikse Urbane, A42 - Zona me Funksione Mikse Rurale.

Në Zonat me Funksione Mikse Urbane synohet plotësimi i strukturës urbane me aktivitete dhe funksione sot të munguara, synohet zhvillimi i aktiviteteve sociale-

kulturore dhe ekonomike të përqëndruara, duke synuar rritjen e cilësisë së shërbimeve publike, zhvillimin e aktivitetit ekonomik dhe përmirësimin e cilësisë së jetës.

Në Zonat me Funksione Mikse Rurale, sipas vendndodhjes së tyre synohet:

plotësimi i fshatrave me aktivitete ekonomike komplementare me zonat e banimit e hapësira publike të strukturuar.

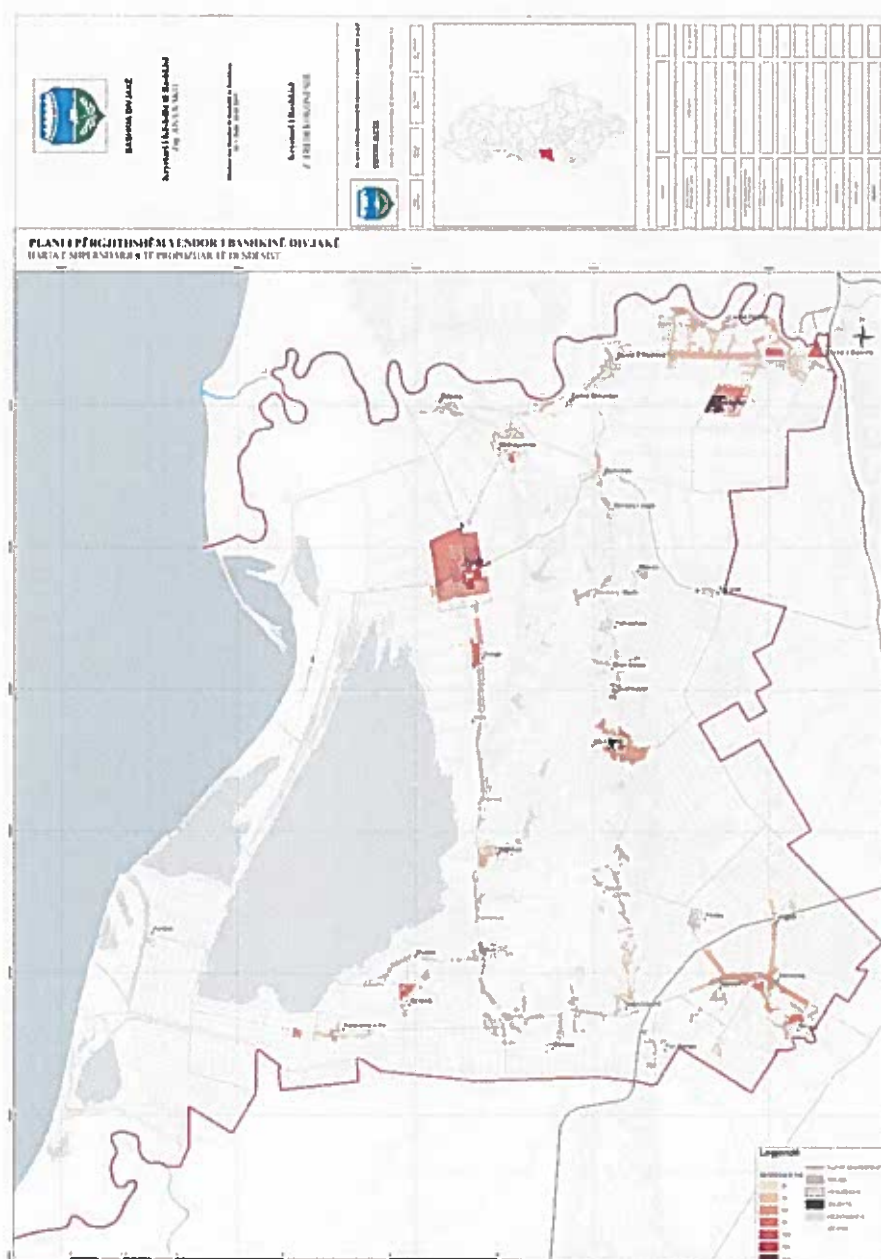


Figura 18. Shpërndarja e dendësive, Bashkia Divjakë

Zona institucionale

Institucionet publike në Bashkinë Divjakë gjenden kryesisht në qytetin e Divjakës, por gjithashtu edhe në njësitë administrative.

Në bazë të karakteristikave zonat institucionale ndahen në: Zonat IS1 - Institucione Publike dhe Zonat IS2 - Institucione Kulti. Në bazë të nevojave të ardhshme të Bashkisë, institucione të reja mund të ndërtohen dhe në Zonat e Banimit, ku i jepet përparësi vendosjes së institucioneve në Zonat me Funksione Mikse (A4).

Zona arsimore

Zonat Arsimore janë ndarë në AS1 Zona Shkolle dhe në AS2 Zona Objektesh Parashkollore. Synohet transformimi i këtyre zonave në qendra komunitare, me struktura sociale, kulturore dhe sportive që i shërbejnë nxënësve dhe banorëve.

Zona shëndetësore

Zonat e shërbimeve shëndetësore shtrihen në të gjitha fshatrat kryesorë.

Rekomandohet hartimi i një studimi sektorial nga Bashkia e Divjakës dhe Ministria e Shëndetësisë, për të gjetur ekuilibrin midis shtrirjes së strukturave dhe mbulimit të shërbimit me staf mjekësor.

Plani rekomandon ruajtjen e zonave shëndetësore ekzistuese SH. Në këto zona rekomandohet rishikimi i objekteve ekzistuese.

Zona me aktivitete sociale dhe rekreative

Zonat rekreative duhet të plotësojnë nevojat për zona shplohëse, zona pushimi dhe zona aktiviteteve në natyrë. Ato duhet të jenë në funksion të të gjithë grupmoshave dhe të aksesueshme edhe nga personat me aftësi të kufizuara. Bashkia Divjakë, karakterizohet nga një nivel i lartë i gjelbërimit i cili është i përqendruar në zonat natyrore dhe në oborret e banesave individuale. Për rrjedhojë, bashkia vuan jo aq mungesën e gjelbërimit sesa sipërfaqeve për aktivitete: kënde lojërash për fëmijë dhe të rinj, hapësira për moshën e tretë, hapësira sportive etj. Në zonat e gjelbra, përfshihen dhe brezat mbrojtës të rrugëve, fabrikave etj.

Në zonat për aktivitete sociale përfshihen si zonat me karakter social: teatër, kinema, bibliotekë, qendër rinore etj; ashtu dhe hapësira të gjelbra shplohëse dhe rekreative sikurse dhe zonat sportive.

Kjo kategori është ndarë në 4 nënkategori sipas përcaktimeve të mësipërme: AR1-Aktivitete sociale dhe kulturore, AR2-Gjelbërim i atrecuar, AR3-Zona Sportive dhe AR4-Zona rekreative.

4 PLANI I MBROJTJES MJEDISORE

Plani i mbrojtjes së mjedisit, përqendrohet në masat dhe rekomandimet për të ruajtur vlerat natyrore, mjedisore dhe kulturore si vlerë e shtuar në zhvillimin e ardhëm të bashkisë.

Shpallja e zonave të mbrojtura, përcaktimi i çështjeve të rëndësishme kombëtare apo përcaktimi zonave me kufizime të zhvillimit sikurse dhe i rregullave dhe kushteve pa të cilat nuk mund të lejohet zhvillimi, janë hapi i parë drejt ruajtjes së vlerave mjedisore të territorit.

Përcaktimi i masave të tjera, të cilat do të jenë pjesë e punës së përditshme të bashkisë, do të kompletojë më tej ruajtjen e mjedisit.

4.1 Peizazhi dhe Biodiversiteti

Në Divjakë dallohen tre ekosisteme: bregdetar, fushor dhe kodrinor, të cilët nuk janë në nivelin me të mirë të funksionit të tyre si ekosisteme natyrore dhe/ose të artificializuar.

Zona bregdetare në Divjakë e ndarë në tre seksione (sipas rëndësisë turistike dhe karakteristikave gjeomorfologjike dhe mbulesës bimore) është e gjatë rreth 18 km dhe ka një kapacitet prej afro 100,000 turistësh. E ndodhur në një të mirëmbajtura transporti, është një atraksion turistik i nivelit mesatar. Pjesa e Plazhit të Divjakës, është e më e stabilizuar nga ana e dinamikave detare. Në këtë pjesë të territorit, ka filluar dhe zhvillimi i zonave të para që ofrojnë dhe shërbime akomoduese. Këto zona, kryesisht informale, sot kanë një ofertë të kufizuar dhe jo konkurruese në nivel rajonal. Potenciali i ofruar nga kapaciteti i plazhit, situata e mirë e lidhjeve ekzistuese dhe të propozuara (Aksi Blu), orientojnë këtë territor, si një potencial i lartë për zhvillimin e një turizmi me qëndrim afatgjatë që respekton tiparet natyrore të zonës.

Ekosistemi fushor dhe kodrinor karakterizohet nga peisazh bujqësor dhe pyjor.

Peisazhi bujqësor, është zhvilluar, ndonëse vuan nga mungesa e skemave funksionale e ujitjes dhe kullimit. Sidoqoftë, kostot e rehabilitimit të këtij ekosistemi janë më të ulta dhe relativisht të përballueshme.

Peisazhi pyjor është përgjithësisht shumë i ruajtur dhe është pjesë e Parkut Kombëtar të Divjakë – Karavasta. Parku menaxhohet sipas Planit të Menaxhimit të tij dhe administrohet nga Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura.

Në masivin kodrinor, problemet mjedisore (erozioni, sedimentimi dhe peisazhi) mund të zgjidhen, duke investuar në krijimin e zonave të perziera pyje-kullota-pemtari bujqësore, për të krijuar atë që propozohet në Plan si Parku miks i pyjeve dhe drufutoreve.

Nga ana tjetër, biodiversiteti si një variabël i varur nga faktorë dhe komponentë të tjerë natyrorë, është në shkallë të ulët të ruajtjes, ndonëse në disa zona periferike një shkallë e mirë biodiversitetit mund të rehabilitohet. Sidoqoftë zona e mbrojtur është një aset shumë i vlefshëm shumëfunksional: biodiversitet, turizëm dhe rekreativitet. Krijimi i korridorit të habitateve në shtratin e lumit të Shkumbinit, do të përmirësojë ndjeshëm biodiversitetin.

Problemet më të mëdha mjedisore :

- Presioni i rritur në Parkun Kombëtar të Divjakë – Karavastasë për shkak të zhvillimit urban dhe bujqësisë;
- Prerja e pyjeve dhe degradimi i shtratit të Shkumbinit nga shfrytëzimi i inerteve dhe prerjet e drureve në shtrat;
- Ndotje e ujërave dhe mjedisit nga mungesa e infrastrukturës në zonat urbane dhe rurale të përqendruara;
- Prerja e pyjeve në të gjithë sistemin e kodrave;
- Zhvillimi i dobët dhe fragmentar i frutikulturës ;
- Gjueti e pa ligjëshme ;
- Përdorimi intensiv i pesticideve dhe pleherave kimike ;
- Shpërndarja e disbalancuar e popullsisë dhe qendrave të banuara ;
- Mungesa e energjisë për ngrohje duke detyruar popullsinë që të përdorë masivisht burimet natyrore;
- Mungesa e planifikimit të territorit dhe strategjive/politikave për të orientuar zhvillimin.

Nje sërë objektivash dhe planesh veprimi ljanë vendosur në Plan. Masat përmirësuese mjedisore që do të theksojmë janë:

Ulja e presionit në Parkun Kombëtar, duke ulur përdorimin e inputeve në bujqësi, menaxhimin e mbetjeve urbane të ngurta dhe ujërave të zeza ;

Përgatitja e planeve për përdorimin e hapësirës dhe planifikimin e saj në të ardhmen (për çdo ekosistem). Kjo do të disiplinonte zhvillimin e zonave urbane dhe kategoritë e tjera për tu zhvilluar;

Ruajtja e shtratit të lumit Shkumbin nga shfrytëzimi i inerteve dhe kthimit i tij në korridor habitatesh;

Subvencionimi qendror për zhvillimin e frutikulturës (së paku për ullirin, vreshtin dhe pemët kryesore frutore) do të ndihmonte në përmirësimin e peisazhit;

Projektimi për krijimin e koridoreve të habitateve nëpërmjet kanaleve, përrenjve dhe lidhja e zonës kodrinore me atë fushore nëpërmjet një brezi të pyllëzuar ;

Mbjellja e drurëve dhe krijimi i një brezi pyjor përgjatë akseve rrugore (në disa rreshta nga çdo anë);

Stimulimi i familjeve në bregdet për mbjelljen e drurëve pyjorë

4.2 Mbrojtja e tokës

Ndryshimet në përdorimin e tokës, sidomos zgjerimet e sistemit urban drejt sistemit bujqësor apo zhvillimet në infrastrukturë kanë ndikime të pakthyeshme në fondin e tokës bujqësore dhe prodhimtarinë e saj, ndaj është i rëndësishëm planifikimi dhe ndërhyrja me faza në zhvillimin territorial. Ndikimet afatshkurtër (të riparueshme), që mund të ndeshen gjatë fazës së ndërtimit, përfshijnë lidhjet përmes tokave bujqësore ose pyjore, dëmtimet dhe zënien e tokave ose dëmtimin e produkteve për shkak të afërsisë me sheshet e ndërtimit, ndotjet e tokës etj.

Toka në bashkinë e Divjakës çënohet edhe nga dinamikat detare (erozion detar dhe akumulim).

Mos funksionimi në vite i kanaleve kulluese ka krijuar zona të tëra me toka të kripura kryesisht në pjesën jugore të bashkisë (Remas).

Erozioni i Shkumbinit dhe ndërimi i grykëderdhjes ka ndikuar në cilësinë e tokave pranë tij.

Për të ruajtur cilësinë e tokave janë të nevojshme të merren disa masa si më poshtë vion:

- Bazuar mbi PINS dhe rregulloret për vijën bregdetare, përcaktimi i vijës zero, nga ku do të bëhet vlerësimi i erozionit detar, dinamikës së lëvizjes së bregdetit dhe të sedimenteve;
- Mbrojtja e argjinaturave të përrenjve dhe e argjinaturës nga erozioni, me qëllim që të sigurohet stabilizimi i tyre, përfshirë edhe përzgjedhjen e materialit më pak të erodueshëm, përdorimin e gabioneve dhe gurëve të thyer, si dhe një ngjeshje të mirë, veçanërisht përreth urave dhe tombinove;
- Pastrimi i kanaleve kulluese të dyta dhe të treta, si dhe rehabilitimi i skemave të ujitjes;

- Mbjellja e drurëve pyjorë dhe në skarpate, është një masë antierozive dhe po njëkohësisht një korridor ekologjik habitatesh dhe peisazhiste, për të lehtësuar rigjenerimin e një mbulese stabilizuese të tokës. Aty ku është e nevojshme, do të kërkohet hapje e kanaleve për të siguruar mbjelljen e suksesshme të bimëve;
- Në tokat e eroduara, një plan pyllëzimi dhe masa antierozive duhet të përagjiten krahas planeve të tjera lokale;
- Kontrolli i cilësisë mjedisore të tokave, nëpërmjet testit mjedisor ndonëse nuk është një detyrë ligjore (Ligji për Mbrojtjen e Tokës), është i nevojshëm, në përshtatje me Direktivën Evropiane "Cilësia mjedisore e tokës dhe produkteve bujqësore". Ky kontroll është i nevojshëm të kryhet në terma afat shkurtër. Indikatorët e cilësisë mjedisore të tokave për tu konsideruar janë: përmbajtje e pesticideve, POPs, metalet e rënda, hidrokarburet, heteroflora totale;
- Nevojiten analiza të tokave, "potencialisht" të ndotura për shkak të përdorimit të ujërave të ujitjes dhe si rezultat janë të papërshtatshme (ujërat e zeza).

4.3 Shtimi i zonave të gjelbra

Edhe pse në territorin e bashkisë Divjakë nuk mungojnë sipërfaqet e gjelbërta, gjatë kalimit të viteve ato janë kërcënuar si nga dora e njeriut ku mund të përmendim urbanizimin, prerjen e pyjeve për arsye ngrohje, por edhe nga faktorë natyrorë siç janë zjarret(fenomen jo shumë prezent në këtë bashki).

Për këto arsye, lind nevoja e shtimit të sipërfaqeve të gjelbërta, si për qëllime rekreacioni por edhe për mbrojtjen e mjedisit nga përmbytjet dhe erozioni.

Në këtë plan, parashikohet shtimi i sipërfaqeve pyjore përgjatë shtratiit të lumit Shkumbin, shtimi i sipërfaqes pyjore në zonën e Kryekuqit, duke e kthyer atë në një park periferik, shtimi i sipërfaqeve të gjelbërta përreth rezervuareve, si dhe shtimi i këtyre sipërfaqeve. në zonat urbane.

4.4 Mbrojtja e burimeve dhe vijave ujore

Të gjithë trupat ujorë lidhet direkt me presionet e sektorëve, të cilët do të zhvillohen. Impaktet priten nga zhvillimet e sektorëve kyç të lidhur me ujin, si edhe ato që mund të ndikojnë në cilësinë dhe funksionimin natyror të baseneve ujore. (ujësjellës/kanalizimet, vadija, bujqësia e blegtoria në përgjithësi, industria

ushqimore dhe përpunuese, shërbimet dhe turizmi, shëndetësia). Në rastin konkret, faktorë të tjerë kërcënues janë të shtuar, nga të cilët më të rëndësishëm janë: (i) ujërat e zeza të pa menaxhuara, (ii) gropat septike individuale, (iii) derdhjet e trajtuara në trupat ujore, (iv) mbetjet e ngurta urbane të shpërndara në vende të papërshtatëshme dhe shpesh në kanalet kulluese dhe në bregdet. Këto faktorë kanë pasojë efekte kumulative. Të territor përveç kanalit ujët që furnizohet në Shkumbin nuk ka ndikime nga bashkitë kufitare.

Në terren janë verejtur problematika që çenojnë cilësinë e ujrave dhe shëndetin publik:

- Cilësia e ujërave sipërfaqësorë, kërcënohet nga menaxhimi i keq (siguri e ulët ose shumë e ulët e sistemit të menaxhimit), i mbetjeve urbane.
- Derdhjet e ujërave të zeza në kanale kulluese, mos respektimi sanitar për gropat individuale septike, mungesa e kanalizimeve në pjesë të veçanta të zonave urbane dhe derdhjet direkte të ujërave të zeza pa trajtim paraprak, kërcënon cilësinë e ujërave sipërfaqësorë dhe bregdetarë.
- Përdorimi i ujërave të ndotura për ujitjen në bujqësi ul në mënyrë drastike sigurinë sanitare dhe shëndetin e kafshëve dhe njerëzve në cikël të zinxhirit ushqimor.
- Uji i ardhur nga lumi Shkumbin dhe/ose përranjtë që përshkojnë zonën, bazuar në standardet e cilësisë, është pranë limitit të përdorimit për ujitje.
- Përdorimi i plehrave kimike në doza të larta (veçanërisht në sipërfaqet perimore), sjell ndotje të ujërave sipërfaqësorë nëpërmjet proceseve degraduese të mjedisit dhe biodiversitetit, si eutrofikimi.
- Erozioni i tokave të pjerrta, të zhveshura nga bimësia, formacione të shkrifta si shistet jo vetëm që shkatërron tokën, por njëkohësisht mbush me sedimente dhe ndot ujërat sipërfaqësore.
- Ujërat nëntokësore të pompuara në sipërfaqe në mënyrë të pa kontrolluar dhe intensive (sidomos për ujitjen e bimëve bujqësore), krijojnë pellgjet "vakum" dhe uji i kripur i detit afër e ujërat e ndotura, hyjnë më lehtësisht, duke degraduar cilësinë e ujërave nëntokësore/gjeologjike.

Plani rekomandon këto masa reduktuese të impakteve të mësipërme:

- Ndërtimi i Impianteve të pastrimit të ujërave të zeza;

- Kanalizimet e ujërave të zeza dhe rritja e kapaciteteve përpunues në impiantet e pastrimit;
- Ndërtimi i landfillit dhe stacionet e transferimit të mbeturinave në Lekaj;
- Kontrolli për përdorimin e ujit të ujitjes dhe numrin/sasinë e ujit nga pusët e ujit;
- Rivegjetimi i shpateve, tokave që kërcënohen nga erozioni;
- Përdorimi efektiv i inputeve në bujqësi (racionale ekonomikisht dhe respektues ndaj cilësisë së ujërave nëntokësore dhe sipërfaqësore;
- Kontrolli periodik i ujërave të plazheve.
- Inventarizimi i puseve (prurjet, numri, thellësia), monitorimi dhe planifikimi sipas rregullores së përdorimit të ujërave, është mbrojtja efikase e degradimit në shkallë të lartë, e ujërave nëntokësore.
- Monitorim i vazhdueshëm i sasisë të pesticideve dhe plehrave kimike të përdorura në bujqësi, veçanërisht në afërsi të zonave të pasura me ujra nëntokësore.

4.5 Cilësia e Ajrit

Ndonëse industria e metaleve është shumë pak e zhvilluar në zonë, cilësia e ajrit nuk është në nivele të larta të pastërsisë për shumë shkaqe nga të cilët tre janë më të rëndësishëm: (i) aksi rrugor qendror (autostrada A4) dhe cilësia e keqe e rrugëve të pashtuara, rurale, (ii) djegja e mbeturinave urbane shkakton ndotje deri në komponime kimike të rrezikshme (ekspozim direkt dhe indirekt në shëndetin e njerëzve) dhe (iii) ndotja e ajrit nga zona urbane të mëdha në afërsi të Divjakës si Durrësi, Lushnja dhe Fieri (ndikime kufitare në mënyrë direkte, nëpërmjet smogut që krijohet në to dhe ndikimeve në cilësinë e ajrit me SO_x dhe NO_x të cilët provokojnë shiun acid.).

Për të ulur ndotjen e ajrit në nivel bashkiak, në bashkëpunim dhe me strukturat kompetente, mund të merren disa masa ndonëse nuk synojnë zgjidhjen përfundimtare të kësaj problematike.

Dizenjim i infrastrukturës rrugore me kushtet dhe kriteret e përshtatjes ndaj ndryshimeve klimatike, mirëmbajtje dhe zëvendësim i materialeve rezistente ndaj ndryshimit të temperaturave dhe lagështisë.

Përdorim i mjeteve të transportit publik me emetime të gazeve në nivele të ulëta ose me filtra ajri të reduktimit maksimal;

Kufizimi i shpejtësisë së mjeteve të lëvizshme në rrugë.

Përcaktimi i kriterëve dhe rregullave të tjetërsimit të sipërfaqeve të tokës dhe qëllimit të përdorimit të saj që në fazat e projektimit si dhe monitorimi i vazhdueshëm i veprimtarive me impakt mjedisor;

Shtimi i sipërfaqeve me pyje dhe bimësi;

Përcaktimi i masave dhe i planeve të veprimit të emergjencave në rastet e aksidentëve industriale për zvogëlimin e ndikimeve në mjedis dhe në cilësinë e tij;

Monitorimi i cilësisë së ajrit në të gjithë territorin e vendit, duke vendosur dy ose tre stacione automatike të monitorimit, si në zonat urbane dhe ato rurale ;

Koordinimi midis institucioneve qendrore dhe vendore për vlerësimin e kushteve mjedisore, që lidhen me cilësinë e ajrit dhe me masat ndaj ndryshimeve klimatike.

4.6 Trajtimi i mbetjeve urbane dhe mbrojtja e mjedisit

Ligji nr. 10 463, datë, 22.9.2011 "Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve" ngre detyrimin që "Çdo njësi e qeverisjes vendore apo grup njësisht të qeverisjes vendore të përcaktojnë rregulloren për kontrollin e menaxhimit të rymave specifike të mbetjeve, që gjenerohen në territorin e vet, përfshirë letrën dhe kartonin, ambalazhet prej qelqi, metalin e plastikat e pijeve dhe ushqimeve, ose masën e gjelbër nga parqet a kopshtet e shtëpive. Këto rregulla mund të jenë më strikte se sa qëllimet dhe kërkesat e përcaktuara në "Planin Kombëtar të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve".

Në Divjakë, ashtu si dhe në shumë Bashki të tjera, nuk ka një sistem menaxhimi mbetjesh të ngurta. Sigurimi i këtyre aktiviteteve dhe sistemi i menaxhimit të tyre, janë ende krejtësisht të pamjaftueshme. Në veçanti zonat rurale, nuk mbulohen nga shërbimet e menaxhimit të mbetjeve. Pjesa më e madhe e mbetjeve të këtyre zonave depozitohet në anë të lumit Shkumbin dhe në afërsi të Emisarit të ujërave të Myzeqesë (kur kalon në afërsi të ish stacionit hekurudhor të Gradishtës) , kanale të dyta dhe të treta kullues, përenj të vegjël, ose anës rrugëve.

Divjaka prodhon afërsisht 850 ton mbetje urbane në vit, ndërkohë që së bashku me qendrat e tjera administrative prodhohen afër 11,500 ton në vit. Njësia e Divjakës i depoziton mbetjet, aktualisht, në anë të lumit Shkumbin; vend i pa përshtatshëm për depozitim të mbetjeve. Zonat rurale sidomos Gradishtë dhe Remas depozitojnë mbetje në anë të emisarit të Myzeqesë, i cili e çon me rrjedhje të lirë ujin në Seman, vendndodhje e papërshtatshme në pikëpamjen peisazhistike, por akoma dhe më e pa përshtatshme në pikëpamjen e ndotjes së ujërave nëntokësorë. Formacionet në këtë vend depozitim, janë zhavorre me shtresa të trasha, që kanë përshkueshmëri të

lartë dhe shumë të lartë. Plehurat digjen në atmosferë dhe gjithë dekompozimet aerobike janë procese që përkeqësojnë ndjeshëm cilësinë e ujërave dhe tokës. Nuk ka analiza kimike dhe biologjike por ndotja është e dukshme.

Në vend depozitimet, afër mjedhave ujore dhe qendrave urbane, pasojat janë të shumta. Midis tyre përmendim: ndotjen fizike të mjedisit, ndotjen për shkak të aromave (qendrat e banuara janë afër), ndotje e ujërave nëntokësore dhe sipërfaqësore dhe ndotjen e tokës dhe prodhimeve bujqësore

Nuk ka kompostim të mbetjeve organike si dhe nuk ka stacione transferimi, ku mbetjet i nënshtrohen seleksionimit, reduktimit dhe presimit të tyre me qëllim reduktimin e kostove të transportit dhe volumeve të nevojshme të depozitimit.

Mbetjet organike zënë rreth 40% të strukturës së mbetjeve. Ato, për gjatë biodegradimit janë shumë të rrezikshme në ndotjen e ujërave sipërfaqësore/nëntokësore "leachates effect".

Nevojitet, nxitje e kompostimit të mbetjeve shtëpiake (kryesisht organike) nga individë dhe/ose ndërmarrja e pastrim gjelbërimit të qytetit.

Mbetjet e hedhura nëpër kanale kulluese dhe përrenj dëmtojnë veç peisazhit edhe cilësinë e ujërave sipërfaqësore dhe bregdetare.

Plani synon eliminimin e vend depozitimeve të mbetjeve, përgjatë lumenjve si dhe mbulimin e vend depozitimeve të hapura dhe përdorimin e tyre si hapësira të gjelbra.

Mbetje dhe sidomos plastika, duhet të pastrohen nga shtratet e përrenjeve dhe bregu i detit, minimalisht dy herë në vit (pranverë dhe verë) me mjete modeste financiare.

Një landfill rajonal me bashkitë fqinje të Rogozhinës, Peqinit, Divjakës dhe Lushnjës, do të ishte zgjidhje racionale mjedisore e sistemit të grumbullimit dhe depozitimit të plehrave duke rritur efikasitetin e Reduktimit, Riciklim, Ripërdorimit të mbetjeve.

Ndërtimi i landfillit rajonal, do të ulë gjithashtu dhe tarifat.

Në terma afat shkurtër, nevojitet sistemimi i katër ose pesë vende depozitimesh të përkohëshëm (deri në realizimin e landfillit rajonal), të përzgjedhur nga ekspertë hidrogeologë dhe autoritetet lokale.

Në terma afat mesëm, duhen të përgatiten Plani Lokal i Menaxhimit të Mbetjeve, ndërtohet landfilli dhe infrastruktura e nevojshme.

5 ZHVILLIMI I INFRASTRUKTURËS

5.1 Rrjeti rrugor

Nga rezultatet e analizës vërehet një rrjet rrugor me problematika si në plotësimin e standardeve gjeometrike dhe në gjendjen fizike të tij.

Në mënyrë që rrjeti rrugor të funksionojë në mënyrë optimale, parashikohet në radhë të parë kategorizimi i tij sipas standardeve. Ky kategorizim do të shoqërohet me projekte reabilituese të gjendjes fizike, zgjerime të rrjetit, pajisje me hapësira të dedikuara për të gjithë përdoruesit dhe me sinjalistikën përkatëse. Planit i Infrastrukturave jep dhe rekomandimet për hartimin e Planit Sektorial të transportit si një hap i rëndësishëm në zbatimin e Planit të Përgjithshëm Vendor.

5.1.1 Klasifikimi i Rrjetit Rrugor

Zhvillimi i rrjetit rrugor në Bashkinë e Divjakës, konsiston në rikonstruksionin e rrugëve ekzistuese duke përfshirë edhe zgjerimin e tyre sipas klasifikimit të rrjetit, shtrirjen e rrugëve të reja, të cilat do plotësojnë lidhjet që mungojnë sot duke rritur aksesin në zonë, përmirësimin e kryqëzimeve kryesore dhe nivelin e shërbimit të rrugëve.

Ky plan propozon një rrjet rrugor të përbërë nga 606 km rrugë të ndara sipas kategorive në vijim:

Rrugë interubane kryesore 1.5km

Rrugë me karrexhata të pavarura ose të ndara nga trafikndarës të pakapërcyeshëm, secila më të paktën dy korsi lëvizjeje dhe bankina të shtruara, pa kryqëzime në nivel, me hyrje të koordinuara për objekte anësore, e dallueshme nga sinjale të veçanta të fillimit dhe mbarimit, e rezervuar për qarkullimin e disa kategorive mjetesh me motor. Për të tjera kategori të mundshme mjetesh të përdoruesve, duhet të parashikohen hapësira të përshtatshme. Për qëndrimin duhet të jenë parashikuar zona të caktuara, me hyrje e dalje, të pajisura përkatësisht me korsi ngadalësimi dhe shpejtimi.

Rrugë interubane dytësore 89.4km

Rrugë me një karrexhatë me të paktën një korsi lëvizjeje për sens dhe bankina, me funksion kryesor lidhjen e Divjakës me rrjetin kombëtar kryesor.

Rrugë urbane dytësore 177.0 km

Rrugë me një karrexhatë me të paktën dy korsi, bankina të shtruara dhe trotuare. Për qëndrimin janë parashikuar zona të pajisura me korsi manovrimi jashtë karrexhatës. Rruga urbane dytësore ka si funksion shpërndarjen e trafikut, që vjen nga rrugët kryesore, zonat me funksione të ndryshme social-ekonomike dhe turistike.

Rrugë lokale 33.5 km

Rrugë urbane ose interurbane, e sistemuar në mënyrë të përshtatshme, por që nuk bën pjesë në rrugët e mësipërme. Rrugët lokale, janë të gjitha rrugët e tjera me kapacitet të ulët dhe që bëjnë lidhjet midis njësive funksionale dhe për shkak të shpejtësisë së ulët, mund të përdoren nga mjetet, këmbësorët dhe biçikletat.

Shëtitore 70.8 km

Hapësirë e dedikuar për këmbësorë dhe biçikleta. Këtu përfshihet ruga e re panoramike përgjatë anës perëndimore të lagunës dhe ajo që lidh plazhin e Spillesë me Plazhin e Divjakës, si dhe në disa prej akseve urbane kryesore dhe dytësore në zonat me potencial turistik.

Rrugët e tjera nuk janë të klasifikuara si dhe nuk janë pasqyruar në hartën kryesore të këtij plani vendor, sepse ato mund të shërbejnë si rrugë lidhëse brënda secilës zone, për ndërlidhjen midis ndërtesave në blloqet e banimit, si dhe do jenë pjesë e planeve lokale të zgjidhjes, sipas projekteve përkatëse.

Seksioni tip i rrugëve

Për secilën nga kategoritë e mësipërme, seksionet tip të rrugës (maksimale dhe minimale) propozohen dhe do detajohen e saktësohen për secilin aks sipas projekteve të ardhshme të Bashkisë, duke vlerësuar mundësitë e investimeve në akse rrugore të reja, përmirësimin e atyre ekzistuese si dhe ndërlidhjeve të tyre me akset kombëtare.



Figura 20 Seksionet tip

5.1.2 Ndërrhyrjet në rrjetin rrugor

Në funksion të zhvillimit të zonës, kryesisht turizmit, me rëndësi është rikonstruksioni i rrugëve hyrëse respektivisht lidhja me rrugën kombëtare Durrës - Vlorë dhe fuqizimi i lidhjeve me njësitë administrative dhe bashkitë e tjera përreth. Ndërrhyrja në shtresat rrugore, duke i sjellë në standardin e kërkuar, sipas kategorizimit përkatës, do të lehtësojë lëvizjen e mjeteve dhe mallrave në bashkinë e Divjakës, duke ulur kostot e transportit dhe rritjen e ekonomisë. Ndërrhyrjet në rrjetin rrugor sipas kategorive rrugore paraqiten në tabelën e mëposhtme:

Kategoria rrugës ^e	Rrugë ekzistuese	Rrugë të reja	Totali
Interurbane kryesore	14.0	0.0	14.0
Interurbane dytësore	89.4	0	89.4
Urbane kryesore	0	0	0
Urbane dytësore	177.0	0	177.0
Urbane lokale	33.5	0	33.5
Shëtitore (pedonale)	0	70.8	70.8

Përsa i përket nyjeve kryesore ku ndërpriten rrugë të kategorive të ndryshme dhe ku ka katër ose më shumë rrugë që kryqëzohen, propozohet zgjidhja me rrethrotullim pasi kjo zgjidhje është më efektive në mobilitetin e mjeteve dhe akomodon kërkesën në rritje të trafikut duke krijuar dhe mirëmbajtur një rrjedhshmëri të lëvizjes. Në varësi të flukseve të trafikut, rrethrotullimet mund të jenë me një ose disa korsi lëvizje por gjithmonë të pajisura me ishuj për kalimin e këmbësorëve.



Figura 21 Shembuj rrethrotullimesh

Në ndërprerjet e rrugëve urbane dytësore dhe rrugët lokale por jo vetëm, propozohet disiplinimi me nyje semaforike, të pajisura me buton për këmbësorët.

Bashkia e Divjakës, ka nevojë për një studim të detajuar të transportit, që do të duhej të shqyrtonte çdo nyje në bazë të fluksit aktual dhe të pritshëm dhe të jepte rekomandimet përkatëse.

5.1.3 Kontrolli dhe Menaxhimi i Trafikut

Trafiku, aktualisht, paraqitet kaotik dhe jo i rregullt, megjithëse nuk ka një numër të madh të mjeteve në rrugë. Korsitë në rrugën kryesore shpesh janë të zëna nga parkimi ose ndalimi i automjeteve, duke pakësuar kapacitetin e rrugës. Sigurimi i nevojshëm i kapacitetit të rrugës sidomos gjatë orëve të pikut, do të mundësojë një rrjedhë të qetë të trafikut sidomos në akset kryesore.

Numri i makinave në rritje, si dhe shtimi i numrit të mjeteve me destinacion zonën e plazhit në periudhën e verës, ku dhe aktualisht krijohen bllokime, krijon premisa në një të ardhme për bllokime të trafikut në pika të caktuara.

Në këtë situatë, është bërë i rëndësishëm përcaktimi i politikave të qarta për një shpërndarje dhe kontroll të trafikut, kjo e ndërthurur me ndërtimin e infrastrukturës rrugore së nevojshme, së bashku me nyjet. Gjithashtu monitorimi i trafikut dhe sigurimi i informacionit të volumit të tij, në rrugët kryesore të Bashkisë Divjakë me ato lidhëse për në bregdet gjatë periudhës së verës, ka rëndësi parësore për një menaxhim të situatës.

Në Bashkinë e Divjakës për të realizuar një Menaxhim dhe Kontroll të trafikut në kohë reale, sugjerohet që të ngrihet një qendër menaxhimi dhe kontrolli e trafikut, që mundëson sidomos në periudhën e sezonit turistik (i) informacion në kohë reale për volumin e trafikut në rrugët kryesore, kjo mund të realizohet me instalimin e sensorëve përkatës që mund të jenë si të teknologjisë së lartë (CCTV), por dhe të instaluar në rrjetin rrugor; (ii) Sistem kamerash (CCTV) të instaluar në rrugët kryesore. Sistemi i kamerave do mundësojë një vlerësim të situatës midis informacioneve që vijnë nga sensorët e volumeve të trafikut dhe pamjes reale.

Kamerat mund të jenë një sistem që ndërthuret përveç informacionit për gjendjen e trafikut dhe me elementet e tjerë të sigurisë, që lidhen dhe me monitorimin e zonave të mbrojtura që ndodhen në Bashkinë e Divjakës; (iii) Sistemet e informimit VMS, që nënkupton instalimin e paneleve elektronike të mesazheve të ndryshueshme. Panelet VMS do vendosen në pikat kryesore hyrëse në Bashki, si dhe në bashkëpunim me Autoritetin Rugor Shqiptar, do vendosen në rrugët kryesore që kalojnë në territorin e Bashkisë së Divjakës. Panelet VMS janë të pajisur me sisteme që bëjnë komunikimin në kohë reale për kushtet e trafikut, si dhe transmetimin e këtij informacioni tek përdoruesi i rrugës. Informacioni transmetohet si në mënyrë automatike mbështetur në volumin e trafikut, edhe në mënyrë manuale nga operatorët; (iv) Qendra e menaxhimit dhe Kontrollit të Trafikut, që do jetë e pajisur me sistemet përkatëse për koordinimin e nënsistemeve dhe me operatorë që bëjnë monitorimin dhe shkëmbimin e informacionit; (v) sistemet e info mobilitetit, që mundësohen nga qendra e kontrollit, duke i transmetuar përdoruesve të rrugës, informacion nëpërmjet aplikacioneve për kushtet e trafikut, si dhe informacione të tjera që lidhen me transportin publik, терминаlet, etj



Figura 22 Shembull për Qendrën e Kontrollit dhe Menaxhimit të Trafikut

Rregullat e Trafikut

Në fillim, kur numri i automjeteve ka qenë shumë i ulët në rrugët e vendit tonë nuk ka pasur nevoja serioze për rregullat dhe rregulloret e trafikut, me zhvillimet e ndodhura përgjatë njëzet e pesë viteve të fundit, ku një numër masiv i automjeteve ka hyrë në qarkullim me një tendencë rritje të vazhdueshme, gjë e cila lidhet drejtpërdrejtë me sisemin e rrugëve dhe infrastrukturat e tjera të transportit, ka lindur vazhdimisht nevoja për një sistem bazë rregullash për të kontrolluar qarkullimin e mjeteve, si dhe për të mundësuar një lëvizje të sigurtë.

Për më tepër, rregullat e trafikut dhe rregullimi, janë jo vetëm për shoferin e automjeteve, por në të njëjtën kohë këto rregulla janë të destinuara për këmbësorët, çiklistët, motor-çiklistët dhe përdoruesit e tjerë të rrugës. Njohuritë e plota për trafikun, të rregullave dhe rregulloreve, shenjat e informimit dhe sinjalistika janë shumë të domosdoshme si për shoferët, ashtu dhe për përdoruesit e rrugës. Njohuritë e duhura dhe informacioni për këto rregulla, zvogëlon numrin e aksidenteve, si dhe krijon një sistem të qendrueshëm dhe të organizuar të trafikut.

Në një kontekst të përgjithshëm zbatimi i rregullave duhet të konsiderojë:

Të gjitha zgjidhjet si dhe planifikimin i trafikut duhet të koordinohen ngushtë me kontekstin urban të zonës.

Të gjitha masat për të reduktuar trafikun dhe për të lëvizur duhet të jenë miqësore për mjedisin.

Me forcimin e transportit publik dhe transportin jo të motorizuar, krijohen kushtet për përmbushjen e kërkesave në lidhje me cilësinë e ajrit dhe zhurmës, si dhe mbrojtjen e zonave turistike.

Masat për drejtimin dhe kontrollin e trafikut në qytet dhe rrugët e brendshme duhet të ndihmojnë për të menaxhuar trafikun e automjeteve private.

Sistemi i rregullave aktualisht bazohet në Kodin Rrugor të Republikës së Shqipërisë, me ndryshimet përkatëse si dhe të gjitha aktet që kanë dalë në zbatim të tij.

Sa më sipër me qëllim krijimin dhe zbatimin e rregullave të qarta për kategoritë e ndryshme të mjeteve që qarkullojnë në Bashkinë Divjakë, duhet së pari orientuar lëvizja e transportit publik në një pikë (Terminalin) e transportit, si dhe prioritizimin e lëvizjes në akset që këto sisteme transporti përdorin.

Së dyti duke qenë se transporti publik brenda Divjakës nuk është shumë i përhapur, duhet fokus në krijimin e një rrjeti për kors biçikletash të ndara nga përdoruesit e tjerë të rrugës sa më shumë që të jetë e mundur, brenda kontekstit të zhvillimit të zonës.

Së treti duhet përcaktuar një rregullore për zonat dhe oraret, ku lejohet lëvizja e mjeteve që bëjnë transportin e mallrave, sidomos atyre bujqësorë.

Së katërti, përsa i përket skemave të lëvizjes së mjeteve, skema e rrjetit rrugor propozon përdorimin sa më të madh të rrugëve me një drejtim lëvizje.

Nga studimet ka rezultuar se konvertimi i rrugëve me dy sense lëvizje, në rrugë me një sens lëvizje, rrit kapacitetin e rrugës me 10 – 20 përqind. Ky shtim i kapacitetit merr rëndësi sidomos gjatë sezonit turistik për të akomoduar kërkesën në rritje të flukseve të trafikut.

Së pesti, në aspektin e sigurisë rrugët me një drejtim lëvizje kanë më pak pika konflikti në kryqëzime dhe ndikojnë në lëvizjen e këmbësorëve pasi rrisin komoditetin e

këmbësorëve si rrjedhojë e mjeteve ngjitur me ta që lëvizin vetëm në një drejtim, si dhe rrisin parashikimin e tyre ndaj lëvizjes së mjeteve në kryqëzime.

Së gjashti, duhen konsideruar të gjithë elementët e sinjalistikës në planifikimin dhe projektimin e sistemeve të infrastrukturës së transportit.



Figura 23. Pika të konfliktit këmbësor

5.1.4 Parkimi

Rritja e numrit të automjeteve private, sidomos gjatë sezonit turistik, bën të domosdoshme rritjen e kapacitetit të parkimit, veçanërisht në zona, të cilat do kenë një dinamikë më të lartë të aktivitetit social, ekonomik dhe turistik. Politikat e parkimit konsistojnë në adresimin e problematikave, së pari duke rritur kapacitetet e parkimit dhe së dyti administrimin me efikasitet të vendparkimeve publike.

Përsa i përket rritjes së kapaciteteve rrugore, synohet rritja e vendparkimeve publike nëpërmjet krijimit të hapësirave të parkimit, përgjatë rrugëve urbane kryesore e dytësore, si dhe parashikimi i kërkesës së parkimit për zhvillimet e reja.

Në rregulloren që shoqëron PPV përcaktohet raporti i krijimit të vendeve të parkimit sipas destinacionit të zhvillimit të zonave. Çdo zhvillim duhet të sigurojë numrin e parkimeve për banorët dhe në rastet e caktuara, për vizitorët dhe përdoruesit. Numri i parkimeve për banorët duhet të sigurohet brenda sipërfaqes së përgjithshme të parcelës së ndërtueshme të strukturave. Numri i parkimeve që duhet të sigurohet për çdo objekt, është i lidhur në mënyrë të drejtpërdrejtë me menaxhimin e trafikut dhe lëvizshmërinë. Nevojat specifikohen, duke u bazuar në studimet për transportin.

Sipërfaqja minimale e parkimit për makina private është 12.5m². Një vendparkim sipas standardeve tona ka një gjatësi 5m. Parkimi normalisht ndalohet 5 m nga buza e kryqëzimit dhe 30 m përpara semaforit. Hapësira 5m në qoshen e një kryqëzimi, është ekuivalente me gjatësinë e një makine dhe nevojitet për këndin e shikimit për të rritur sigurinë rrugore.

Një ndër politikat më të rekomanduara në nivel evropian, është politika për menaxhimin e kërkesës së parkimit, që synon aplikimin e parimit të pagesës për të parkuar mjetin në varësi të kohës së qëndrimit. Vendparkimet publike për çdo njësi pushteti vendor, përbëjnë një aset me vlerë, i cili duhet administruar me efikasitet.

Përdorimi i skemës së parkimit me pagesë (duke shmangur pagesën për rezidentët), ka përfitime që renditen si më poshtë vijon:

Një rritje e menjëhershme e të ardhurave vendore, e cila na jep mundësinë për të investuar në programe të ndryshme në Bashkinë Divjakë;

Investimi mund të kryhet në një kohë shumë të shkurtër dhe ka vlerë pozitive;

Rrit disiplinimin e trafikut dhe redukton në minimum keqpërdorimin e parkimeve;

Rrit imazhin pozitiv të vizitorëve për shërbimet që u ofrohen nga Bashkia;

Mundësia për të paguar vetëm për kohën e parkimit duke shmangur parapagimin e shumave më të mëdha;

Mbrojtje e mjedisit; etj.

5.1.5 Trafiku për Këmbësorët dhe Biçikletat

Në Bashkinë Divjakë, një përqa ndje të konsiderueshme zë mënyra këmbësore e lëvizjes. Për një sërë faktorësh socialë dhe ekonomikë, si dhe të vetë shtrirjes dhe mungesës së transportit publik, mënyra më e parapëlqyer e transportit është në këmbë. Në mënyrë që të pakësohen aksidentet që përfshijnë këmbësorët, duhet të orientohet projektimi dhe zbatimi i infrastrukturës për më shumë shërbime në funksion të këmbësorëve, si: kalimet në kryqëzim, kalimet e këmbësoreve të pajisura me semaforë, etj.

Përveç kësaj, përgjatë rrugëve urbane duhet të përmirësohen trotualet e ngushta ose të jo të mirëmbajtura, sepse trotualet e cilësisë së mirë do të risin jo vetëm sigurinë e këmbësorëve, por edhe komoditetin.

Alternativa tjetër e lëvizjes, ajo me biçikleta është një element shumë i rëndësishëm për të kompletuar lëvizjen me mjete alternative. Infrastruktura e rrjetit të korsive të bicikletave, i referohet të gjithë infrastrukturës, e cila mund të përdoret nga çiklistët. Kjo mund të përfshijë të njëjtin rrjet të rrugëve të përdorura nga automjetet, pra mund të ketë dhe nevojën e heqjes së korsive të automjeteve dhe krijimin e korsive të biçikletave, përveç rrjetit rrugor ku lëvizja e çiklistëve është e ndaluar (p.sh, autostrada). Gjithashtu, duke shtuar rrugë biçikletash të tjera, të cilat mund të ndërtohen në akse që nuk janë në dispozicion të mjeteve motorike, të tilla si shtigjet për biçikleta, korsitë për biçikletë, apo aty ku lejohet në trotuare, si dhe në të gjithë infrastrukturën mbështetëse për parkim të biçikletave dhe sistemin e sinjaleve të specializuara të trafikut.

Mënyra në të cilën rrjeti rrugor publik është projektuar, ndërtuar dhe menaxhuar mund të ketë një efekt të rëndësishëm në dobinë dhe sigurinë e çiklistëve. Rrjeti i bicikletave mund të jetë në gjendje ti ofrojë përdoruesve një akses të drejtpërdrejtë, rrugë të përshtatshme duke minimizuar vonesat e panevojshme është një mënyrë e



mirë për arritjen në destinacionet e tyre. Zonat që kanë vendbanime të përqendruara kanë dhe një rrjet të dendur rrugor. Në këtë rrjet, duhet të ekzistojë tendenca për të zbatuar infrastrukturën dhe shërbimet e një sistemi të biçikletave.

Krijimi i kushteve të sigurta për lëvizjen këmbësore, si dhe krijimi i infrastrukturës për lëvizjen me biçikleta, janë dy nga elementët shumë të rëndësishëm, për të mundësuar atë që quhet "soft mobility", gjë e cila përfshin ndër të tjera një aktivitet të vazhdueshëm të rikualifikimit të hapësirave publike në mënyrë që ti kthejë ato më shumë në dispozicion për të gjithë përdoruesit (banorët dhe turistët).

Projektet e rikualifikimit, kanë për qëllim kryesisht përmirësimin e rrjetit si dhe cilësinë e mjedisit urban duke inkurajuar lëvizjen me mjete alternative të mobilitetit (biçikletë dhe këmbësorët).

Bashkia duke pasur parasysh dhe kontekstin turistik të zonës si dhe zonat e mbrojtura në vijim duhet të mbështesë:

Krijimin e të ashtëquajturave zona të gjelbra, që do jetë një objektiv specifik i politikave urbane për të përmirësuar përdorimin e hapësirave publike dhe rritjen e sigurisë rrugore;

Planifikimin e drejtimeve të lëvizjes në rrjetin rrugor;

Krijimin e zonave për të reduktuar kufirin e shpejtësisë me deri në (30km/h);

Evidentimi rrugëve për aplikimin e "soft mobility";

Të dallojnë zonat brenda të njëjtit rrjet rrugor ku të evidentohet:

Zgjerimi i trotuareve;

Korsitë e biçikletave;

Koridoreve për autobusë;

Zonat e ngarkimit.

5.1.6 Terminali pasagjerëve

Faktor tjetër i rëndësishëm në promovimin e transportit publik, është krijimi i infrastrukturës në nisje/mbërritje të udhëtimit të ndërmarrë. Nevoja e një terminali të mirfilltë pasagjerësh, është një prioritet për Bashkinë e Divjakës, pasi përvec krijimit të kushteve më të mira për pasagjerët duke u pajisur me të gjitha shërbimet e nevojshme si shërbime sanitare, tregtare, ambiente pritëse, do të shërbente edhe për rritjen e imazhit të bashkisë së Divjakës. Duke qenë se bashkia nuk e disponon një hapësirë të tillë toke, zgjidhja duhet të gjendet nëpërmjet një terminali të ndërtuar dhe operuar nga privatë ose të gjendet një formë partneriteti publik - privat.

Meqë në Bashkinë Divjakë nuk ka ende një terminal të mirëfilltë dhe të integruar për autobusët ndërqytetës, si dhe një shërbim të transportit të vetë Bashkisë ose dhe linjave me ish njësitë administrative, është i nevojshëm së pari përcaktimi i rrjetit të linjave, si brenda qytetit ashtu dhe rrethqytetëse. , Gjithashtu rekomandohet dhe integrimi i linjave të autobusëve ndërqytetës tranzit ose jo, në një terminal.

Terminali duhet të ketë mjediset e duhura të tilla, si: sportelet e biletave, dhoma të pritjes, dyqane, restorante, tualete, vendqendrimet e taksive dhe vendet e parkimit.

Një terminal i ri duhet të ndodhet diku jo në qendër të Bashkisë, për të siguruar tokë të mjaftueshme dhe lehtësimin e hyrjes së automjeteve nga jashtë Bashkisë. Terminali i ri, duhet të lidhet me disa autobusë të njësive administrative, qyteteve dhe linja të tjera të transportit publik për transferimin në drejtime të tjera si dhe me hekurudhën.

Terminali Kryesor i Divjakës në kuadër të planit të ri vendor, është tashmë një domosdoshmëri për të rritur nivelin dhe cilësinë e shërbimit ndaj udhëtarëve që kanë për destinacion dhe/ose origjinë qytetin e Divjakës. Kjo domosdoshmëri, është theksuar për shkak të planifikimit të ndryshimeve që priten në rrjetin e linjave ndërqytetëse të autobusëve të cilat vijnë nga zona të ndryshme të Shqipërisë.

Terminali me kushtet e duhura, do të nxisë më tej rritjen e fluksit të udhëtarëve që frekuentojnë Divjakën, për shkak se rrugët kryesore kombëtare kanë përfunduar ndërtimin ose janë drejt mbylljes së punimeve, e në këtë kontekst për të gjithë të interesuarit udhëtimi është më i shkurtër dhe më komod si edhe për shkak se transporti me autobus është transport më i sigurtë dhe më i lirë se transporti me mikrobuzë (furgona).

Ndërtimi i Terminaleve të udhëtareve është parashikuar gjerësisht në Planin Kombëtar të Transportit – ANTP 2 si edhe në Strategjinë e zhvillimit të transportit rrugor, veçanërisht në reformimin e transportit të udhëtarëve që po realizon se fundmi Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës.

Siç tregohet në hartat përkatëse, është përcaktuar pozicioni i terminalit. Ky pozicionim i Terminalit ishte i kushtëzuar nga rrjeti rrugor i qytetit dhe ishte pozicioni më i favorshëm për t'i shërbyer veçanërisht trafikut për pjesë të ndryshme të Shqipërisë që kanë si destinacion Divjakën.

Në vijim duhet të hartohet një studimfisibiliteti ,për ndërtimin dhe operimin e Terminalit të Autobusave, në zonën e caktuar, në Divjakë. Studimi i fisibilitetit për ndërtimin dhe operimin e Terminalit të Autobusave në Bashkinë Divjakë, ka për qëllim të evidentojë kushtet ligjore, ekonomike dhe sociale, nevojën e qytetit dhe të qytetarëve për zhvillimin e këtij projekti, besueshmërinë financiare dhe analizën e risqeve ekzistuese për zhvillimin e projektit.

Qëllimi i ndërtimit dhe operimit të terminalit të Autobusave është të sigurojë:

Akomodimin e udhëtarëve dhe linjave në kushte bashkëkohore dhe me standarde evropiane;

Uljen e intensitetit të lëvizjeve të mjeteve të transportit të udhëtarëve ndërqytetës në qytetin e Divjakës, apo dhe në zona provizore të pa miratuara;

Uljen e nivelit të ndotjes nga gazrat dhe zhurmat si rezultat i uljes së fluksit të trafikut të shkaktuar nga mjetet private në kërkim të stacioneve fiktive;

Informim të saktë dhe në kohë reale për itineraret e udhëtimit (rrethqytetës, ndërqytetas dhe ndërshtetas), oraret, tarifat e udhëtimit etj.;

Rritjen e nivelit të sigurisë për udhëtarët;

Kontroll më të mirë mbi ofrimin e këtij shërbimi për qytetarët;

Monitorimin më të mirë të trafikut ndërrurban dhe atij urban;

Organizimin më të mirë të të dhënave statistikore, mbi volumin e trafikut nga autoritetet;

Zhvillim ekonomik i zonës në të cilën vendoset terminali, si pasojë e grumbullit të bizneseve dhe ofrimit të shërbimeve të ndryshme për udhëtarë.

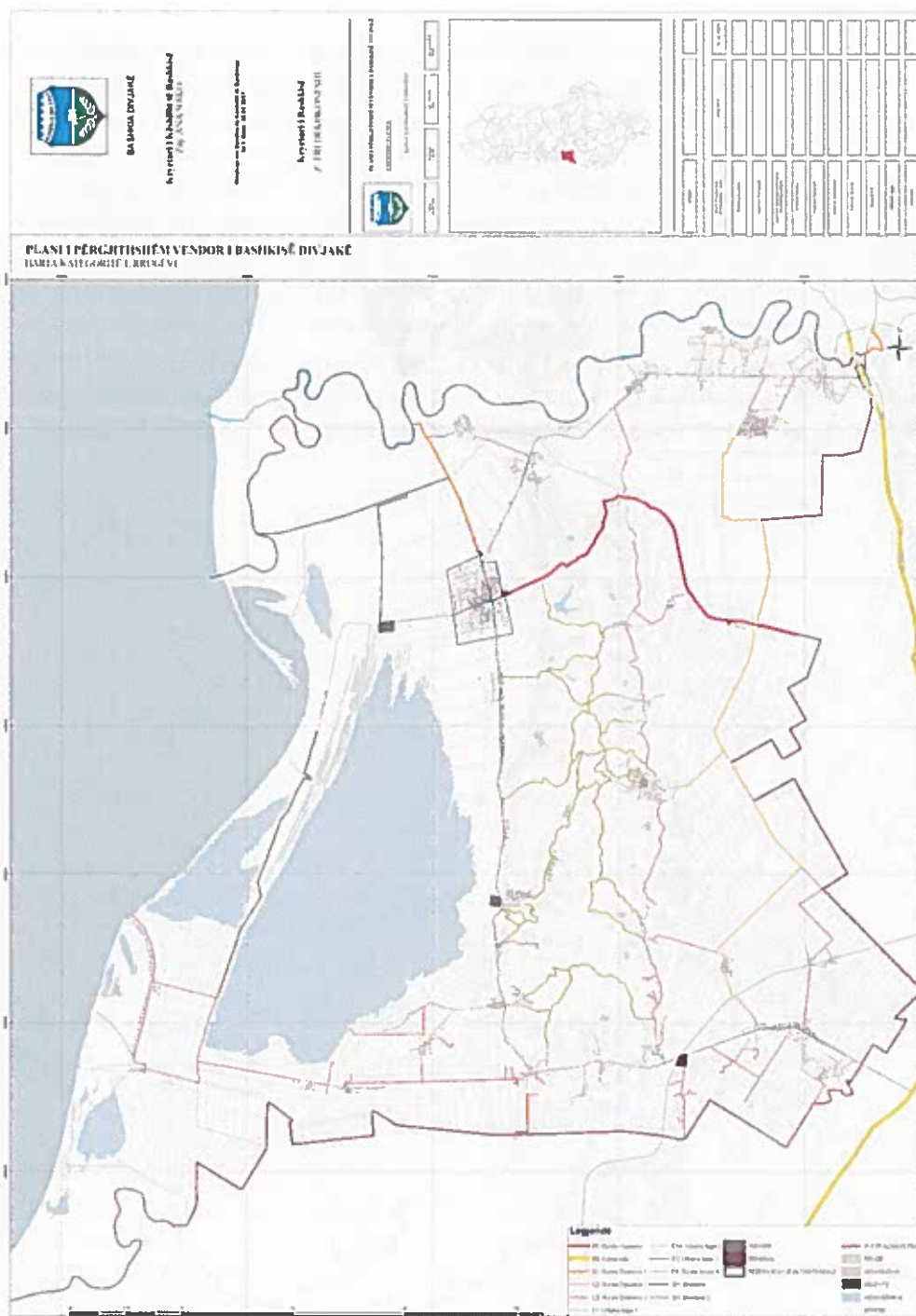


Figura 24. Kategoritë e propozuara të rrugëve, Bashkia Divjakë

5.2 Transporti Hekurudhor

Transporti hekurudhor aktualisht në Shqipëri është në gjendje shumë të mjerueshme. Janë bërë analiza dhe projekte, por ende nuk ka hapa konkretë në zhvillimin e transportit bazuar mbi shina, i cili mbart në vetvete një potencial të madh për shpejtësi, besueshmëri dhe transport komod, pa marrë parasysh ngarkesën e fluksit të trafikut. Aktualisht Bashkia Divjakë përshkruhet nga linja hekurudhore për një gjatësi rreth 8.5 km. Në kuadër të zhvillimit të mëvonshëm të koridoreve hekurudhore si dhe të studimeve që janë kryer, ende nuk ka një plan të qartë se si do të zhvillohet Hekurudha Shqiptare, gjithsesi mundësia që jepet për kalimin e hekurudhës në territorin e Bashkisë Divjakë dhe integrimi me sistemet e tjera të transportit, është një pikë e fortë e këtij plani, që ka rezervuar dhe hapësirë për rigjallërimin e Stacionit të Trenit në Gradishtë. Kjo do të mundësonte një ridimensionim të situatës dhe sidomos përcaktimin e vendodhjes së stacion-terminalit të Bashkisë.

5.3 Infrastruktura e furnizimit me ujë dhe largimi i ujrave të ndotura

Territori i Divjakës përfshin një nga zonat më ujëmbajtëse të rajonit, megjithatë për shkak të skemave jo efikase furnizimi i banorëve nuk është optimal.

Largimi i ujërave të ndotura në territorin e Bashkisë së Divjakës përbën një problem jo vetëm për cilësinë e jetës të banorëve, por dhe për ndotjen e tokave bujqësore dhe zonave natyrore.

Figura 25. Rrjeti i ujësjiellësit, Bashkia Divjakë

Sistemi i furnizimit me ujë Divjakë është në ndërtim e sipër dhe zgjidh përfundimisht furnizimin me ujë të fshatave Tërbuf, Çermë Shkumbin, Çermë Proshkë, Çermë e Sipërme, Çermë Pasha, Sulzotaj, përfshirë edhe zonën e plazhit të Divjakës.

Sistemi i furnizimit me ujë Grabjan do të përmirësohet nëpërmjet një pus shpimi tjetër me prurje minimale 5 litra/sekondë në zonën e Grabjanit dhe rikonstruksionit të stacionit ekzistues të pompave.

Sistemi i furnizimit me ujë Ferras, Këmishtaj, Mërtish, Sopës do të përmirësohet, nëpërmjet një pus shpimi tjetër me prurje minimale 6 litra/sekondë në zonën e Plemër-Grabjanit dhe rikonstruksionit të stacionit ekzistues të pompave.

Sistemi i furnizimit me ujë Remas, Mucias, Karavasta Fshat, Gurë, Kryekuq, Kamenicë, Karavasta e Re, Adriatik dotë përmirësohet, nëpërmjet një pus shpimi tjetër me prurje minimale 11 litra/sekondë në zonën e Kryekuqit dhe rikonstruksionit të stacionit ekzistues të pompave.

Sistemet e furnizimit me ujë Fier-Seman, Goriçaj dhe Stravec, do të përmirësohen nëpërmjet rikonstruksionit të stacioneve të pompimit Gradishtë, Korije – Mërtish dhe Stravec.

Ndërtimi i ujësjellësave të fshatave Gungas, Spolet, Babunjë.

5.3.2 Rjeti i ri i Kanalizimit të Ujërave të Zeza

Plotësimi i rjetit të kanalizimeve të ujërave të zeza të fshatave të Njesisë Administrative Divjakë.

Ndërtimi i rjetit të kanalizimeve të ujërave të zeza të fshatave të Njësive Administrative Grabjan, Gradishtë dhe Remas.

Plotësimi i rjetit të kanalizimeve të ujërave të zeza të fshatave të Njësive Administrative Çermë.

Ndërtimi i rrjeteve të grupuara të kanalizimeve të ujërave të zeza dhe shkarkimi i tyre në gropa septike kolektive, për komunitetet rurale me numër të reduktuar banorësh.

5.3.3 Impiantet e Trajtimit të Ujërave të Ndotura

Propozohet mundësia e dy impianteve të Trajtimit të ujrave të ndotura në territorin e Bashkisë Divjakë.

Ndërtimi i një Impianti të Parë të Trajtimit të Ujrave të Ndotura, për zonën perëndimore të territorit të Bashkisë Divjakë me kapacitet përpunues 15 000 m³/dite. Ose në ekstremin e zonës jug-perëndimore të Divjakës, në afërsi të kanalit kullues, ose në ekstremin tjetër veri-perëndimor të Divjakës, edhe ky në afërsi të kanalit tjetër kullues. (Varianti 1 dhe Varianti 2).

Ndërtimi i një Impianti të Dytë të Trajtimit të Ujrave të Ndotura në zonën lindjore të territorit të Bashkisë Divjakë me kapacitet përpunues 15 000 m³/ditë, për ti shërbyer fshatrave të zonës kodrinore dhe të Njësisë administrative Çermë.



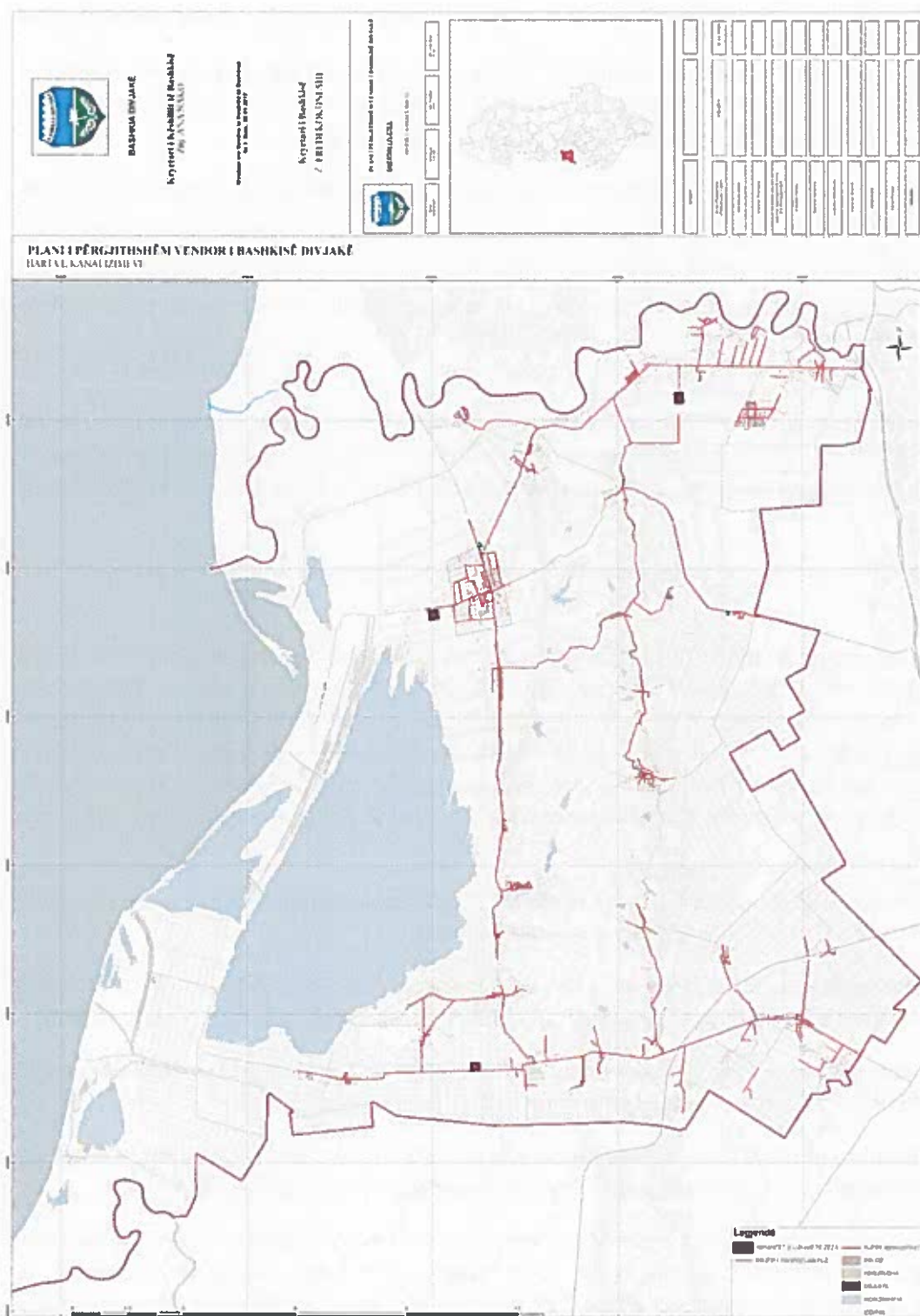


Figura 26. Harta e propozuar e kanalizimeve, Bashkia Divjakë

Rr. Sami Frasheri, Pallati TID Ballkan, Shk. 1/2, Tel. +3554 2222804 / 2430195, Fax. +3554 2430194, e-mail: ppv-krd@aleksa.al

5.4 Kriteret e përmirësimit të rrjetit elektrik, ndriçimit publik, rrjetit telefonik dhe fibrës optike

Objektivi i këtyre kriterëve, është që të sigurojë udhëzime për planifikimin e sistemit elektrik të shpërndarjes për të rritur sigurinë e furnizimit me energji elektrike si dhe të sigurojë shërbim me një kosto ekonomike për konsumatorët.

Rrjetit elektrik paraqet problematika të ndryshme dhe nevojë të menjëhershme për ndërhyrje në këtë sektor.

Kështu në bazë të kërkesave në rritje të aktiviteteve jetësore, social kulturore, bujqësore, turistike dhe ekonomike, edhe rrjeti elektrik duhet të përgjigjet këtyre aktiviteteve.

5.4.1 Rrjeti i tensionit të mesëm

Strategjia e zhvillimit të rrjetit elektrik me tension të mesëm, do të konsistojë në ndërtimin e një nënstacioni të ri për zonën e Divjakës, në shtrirjen e linjave të shpërndarjes të tensionit të mesëm nga nënstacionet deri tek kabinat elektrike 20/04 KV.

Gjithashtu do të përfshijë edhe rikonstruksionin dhe ndërtimin e kabinave të reja 20/04 kv.

Do të realizohet rrjeti i shpërndarjes 20 Kv, në pjesët më të rëndësishme të bashkisë Divjakë, si qyteti Divjakës, zona turistike, laguna e Karavastasë, Beden, Kryekuq etj, ku do të ndërtohen parqe periferike apo zona e kanalit të Myzeqesë në vazhdim të vijës bregdetare të Adriatikut, e cila do të konsiderohet si një zonë e përshtatshme për plazh apo aktivitete rinore, koncerte, zonat me përparësi dhe të përshtatshme për zhvillimin e fermave apo magazinave për grumbullimin e prodhimeve bujqësore etj.

-Investime në rikonstruksionin dhe ndërtimin e kabinave të reja elektrike 20/04 Kv në të gjitha këto zona të rëndësishme të zhvillimit urban.

Këto investime do të sjellin zvogëlimin e humbjeve në rrjet, dhe do të minimizojnë shërbimet e mirëmbajtjes për shkak të defekteve nga mbingarkesat e rrjetit elektrik.

Ky investim, do të sjellë rritjen e cilësisë dhe sigurisë së furnizimit me energji elektrike të konsumatorëve me karakter industrial, turistik, publik, apo familjar.

Gjithashtu në këtë zonë është i rëndësishëm investimi nëpërmjet centraleve elektrike, që përdorin energjinë e rinovueshme për prodhimin e energjisë elektrike..

Nisur nga të gjitha këto, duke konsideruar që Divjaka furnizohet me energji elektrike nga nënstacionet e Biçukasit dhe Gradishtëst, që janë në distancë të konsiderueshme nga zona e Divjakës dhe me kapacitet të limituar për t'iu përgjigjur kërkesave në rritje të konsumatorëve propozojmë ndërtimin e një nënstacioni të ri në zonën e paraqitur në hartë.

Ky nënstacion i ri do të plotësojë më së miri kërkesat e konsumatorëve, duke garantuar gjithashtu një shërbim cilësor, mjaftueshmëri në përmbushjen e kërkesave të konsumatorëve.

Kështu, duke shfrytëzuar n/stacionet ekzistuese dhe atë të reja,, propozojmë që zona e Divjakës të përfshihet brenda një unaze të rjetit 20 kV, e cila të jetë nëntokësore dhe në proporcion me aktivitetin e zonës. Të parashikohen kabinat 20/0.4 kV me të gjithë elementët e nevojshëm dhe me akseset e nevojshme për furnizimin e objekteve që janë tashmë në zonë dhe atyre që do të ndërtohen në të ardhmen. Me linjën e re 20 kV, nëntokësore, e dimensionuar sipas kalkulimeve të rregullta do të zgjerohen shumë mundësitë e furnizimit dhe do të rritet shumë qendrueshmëria e sistemit. Krahas shpërndarjes së linjave nëntokësore të TM, po sipas kësaj shtrirje, duke respektuar distancat, do të shtrihen linjat e fibrës optike duke krijuar bokse të veçantë, ku aksesit i kontrollit dhe furnizimit do të jetë më i madh.

E rëndësishme është të theksojmë, se sidomos rjeti unazor 20 kV për zonën, do të rrisë në mënyrë të ndjeshme qendrueshmërinë e prodhimit, komoditetin e furnizimit të qytetarëve me energji dhe një stabilitet të pajisjeve elektroshtëpiake dhe atyre të shërbimeve.

Lidhjet e Qarqeve

Qarqet duhet të planifikohen të tilla, që për rritje të theksuar të humbjeve në një linjë, të shikohet mundësia si mund të kompesohet kjo humbje, duke mbyllur qarkun nga linjat e tjera. Numri dhe vendndodhja e lidhjeve, duhet të jetë e fillë që rivendosja e linjave në ngarkesë të mund të bëhet në kohën e duhur. Në përgjithësi, një minimum prej tre lidhjeve do të jetë i nevojshëm.

Nivelet e Tensionit

Gjatë fazës së projektimit, rënia maksimale e lejuar e tensionit do të llogaritet deri 5% nga nënstacioni deri në fund të linjës ose i linjave ndërmjet stacioneve, kabinave elektrike etj. E njëjta vlerë do të llogaritet edhe për linjat në tension të ulët 380V dhe 230 V.

Kapacitet e qarqeve

Kapacitorë të mjaftueshëm do të planifikohen për çdo qark, për të ruajtur faktorin e fuqisë në nivelin 95% ose më lart për të zvogëluar humbjet elektrike dhe të sigurojë nivelin e duhur të tensionit të konsumatorëve.

Kështu sidomos në zonat industriale, ku ka konsum më të madh të energjisë reaktive fuqia e kondensatorëve do të kufizohet, për të shkaktuar rritje të tensionit jo më shumë se 3% në qark.

Rregullatorët e Tensionit

Nëse qarku është i gjatë dhe shumë i ngarkuar, dhe kapacitorët nuk mund të sigurojnë nivelet e lejuara të tensionit, rregullatorët e linjës duhet të planifikohen për të siguruar rritje shtesë të tensionit.

Rregullatorë të ndryshëm mund të instalohen në një kabine të caktuar, por nuk duhet të konsiderohet si një zgjidhje afatgjatë.

Mirëmbajtja e Rrjetit & Ndërrimi

Duhet të kihen parasysh disa kritere të rëndësishme në shërbimin e mirëmbajtjes.

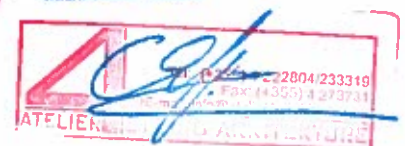
Një seksion linje që kërkon më shumë se 2 riparime në gjatësi prej 1 kilometër duhet të zëvendësohet.

Përcjellësi që nuk është bakri ose është çeliku, duhet të zëvendësohet. Për linja shumë të gjata, do të bëhen vlerësime individuale sipas rastit.

Përcjellësi që është në punë mbi 40 vjet, duhet të zëvendësohet.

Mbrojtja e linjës

Me shtimin e ngarkesave të reja në linjë, duhet të rievluarë mbrojtja e linjës në nënstacion. Kjo mbrojtje automatike e linjës do të llogaritet që të mbulojë deri në 75 % të ngarkesës për të shmangur ç'kyçjet e panevojshme të linjës për shkak të difekteve të mundshme.





5.4.2 Infrastruktura e rrjetit elektrik në tension të ulët

Edhe rrjeti i tensionit të ulët është për t'u konsideruar në fushën e investimeve për Bashkinë Divjakë.

Nisur nga vlerësimi i gjendjes ekzistuese të paraqitur në raportet e mësipërme dhe zhvillimit të ri ekonomik që do të projektohet për t'u realizuar në Bashkinë e Divjakës, strategjia e zhvillimit të rrjetit elektrik në tension të ulët është një kërkesë thelbësore për të krijuar një ambient me cilësinë e duhur të jetës në këto zona.

Elementë përbërës të planeve të zhvillimit të rrjetit të tensionit të ulët:

Investimet do të konsistojnë në shtrirjen e linjave të shpërndarjes të tensionit të ulët nga kabinat elektrike deri tek konsumatorët. Infrastruktura e tyre do të jetë kryesisht nëntokësore, përveç rasteve kur kjo është e pamundur dhe në përshtatje me kërkesat e konsumatorëve. Infrastruktura e rrjetit të shpërndarjes do të realizohet në përputhje me kushtet teknike dhe standardet e kërkuara për këto linja.

Nëpërmjet kësaj strategjie, synojmë të realizohet rrjeti i shpërndarjes në tension të ulët me shtrirje të gjerë në të gjithë zonën duke përfshirë edhe zonat më të largëta ku ka përdorues të energjisë elektrike.

Përmirësimin e cilësisë së furnizimit me energji elektrike të konsumatorëve si dhe rritjen e sigurisë për furnizim me energji elektrike të tyre.

Zvogëlimin e humbjeve në rrjet dhe do të minimizojë shërbimet e mirëmbajtjes, për shkak të defekteve nga mbingarkesat e rrjetit elektrik.

Nga përmirësimi i rrjetit të shpërndarjes në tension të ulët do të përfitojnë qytetet, fshatrat, zonat turistike etj.

Ky investim do të sjellë rritjen e cilësisë dhe sigurisë së furnizimit me energji elektrike të konsumatorëve me karakter industrial, turistik publik, apo familjar.

Ndërtimi i nënstacionit të ri si më sipër, do të ndikojë ndjeshëm edhe në vlerën e investimeve në tension të ulët pasi cilësia e mirë e vlerës së energjisë elektrike nga burimi ndikon shumë në përzgjedhjen e seksioneve dhe tipit të kabllave të përdorur në tension të ulët.



5.4.3 Infrastruktura e rrjetit të ndriçimit rrugor dhe publik

Rrjeti elektrik i ndriçimit rrugor dhe publik në bashkinë e Divjakës, është heterogjen dhe harta e mbulimit me këtë shërbim përfshin kryesisht zonën e qytetit të Divjakës, Karavastasë si dhe disa zona të veçanta turistike.

Strategjia e investimeve në rrjetin e ndriçimit rrugor dhe publik do të jetë e lidhur ngushtë me projektet për zhvillimin e zonave publike, të rrugëve të çdo tipi, objekteve të veçanta etj.

Në këtë kuadër investimet do të konsistojnë, në përmirësimin e rrjetit të ndriçimit rrugor dhe publik në zonat kryesore dhe dytësore të bashkisë në përputhje me zhvillimin ekonomik dhe demografik të zonës. Kështu do të përcaktohen akset kryesore rrugore, sheshet, parqet, qendrat urbane, zonat e banuara etj, të cilët kanë nevojë për ndriçim.

Në bazë të këtyre kërkesave do të bëhet edhe hartimi i projekteve në përputhje me kërkesat teknike dhe standardet e kërkuara sipas zonave dhe qëllimeve përkatëse.

Do të jepen rekomandime për përdorimin e ndriçuesve me efikasitet të lartë, përdorimin e pajisjeve komanduese dhe komutuese si dhe përcaktimin e tipologjisë së ndriçimit në funksion të ambientit ku do të implementohet dhe qëllimit të tij.

Plan investimi për ndërhyrje në rrjetet e ndriçimit publik dhe rrugor ekzistues me qëllim përmirësimin dhe zëvendësimin e ndriçimit me ndriçues me efikasitet të lartë dhe konsum të vogël energjie aty ku është e mundur.



5.4.4 Infrastruktura e rrjetit të telekomunikacionit



Figura 29. Rrjeti i telekomunikacionit, Bashkia Divjakë

Megjithëse në Divjakë është shtuar fibra optike jo e gjithë zona është e mbuluar me këtë shërbim.

Ky material konsiston në mënyrën e zhvillimit të rrjetit informativ dhe të komunikimit në nivel bashkiak. Telekomunikacioni luan një rol të rëndësishëm në jetën tonë, duke na krijuar mundësinë e informimit dhe studimit në drejtime të ndryshme. Këto

komunikime mund të bëhen nëpërmjet telefonave, televizionit, kompjuterit dhe mjaft mënyra të tjera.

Kështu strategjia e zhvillimit të rrjetit të telekomunikacionit duhet t'u përgjigjet kërkesave në rritje teknologjike për vitet e ardhshme.

Kështu do të përcaktohen akset kryesore rrugore, sheshet, parqet, qendrat urbane, zonat e banuara etj të cilët kanë nevojë për këtë shërbim.

Investimet do të konsistojnë në përmirësimin e infrastrukturës së parapërgatitur dhe të dedikuar për këto shërbime. Ai do të jetë një kërkesë e rëndësishme, e cila do të përfshihet në të gjitha projektet me ndërhyrje në sistemet e rrugëve, shesheve, parqeve multifunkionale, apo ndërtimeve të çdo lloji. Kështu në zonat kryesore dhe dytësore të bashkisë, në përputhje me zhvillimin ekonomik dhe demografik të zonës, do të kërkohet infrastruktura e rrjetit të telekomunikacionit e veçantë dhe e përcaktuar vetëm për këto shërbime.

Në bazë të këtyre kërkesave, do të bëhet edhe hartimi i projekteve në përputhje me kërkesat teknike dhe standartet e kërkuara sipas zonave dhe qëllimeve përkatëse.

- Qëllimi do të jetë mbulimi me fibër optike i të gjithë zonave të bashkisë Divjakë, qyteteve, fshatrave, zonave turistike, apo zonave në zhvillim.

Do të parashikohet infrastruktura e nevojshme për shtrirjen e rrjetit të telekomunikacionit, në të gjitha investimet dhe projektet që miraton bashkia.

Do të stimulohen operatorët privat të këtyre shërbimeve për t'i ofruar ato me një shtrirje të gjerë sipas nevojave që bashkia konsideron të rëndësishme për zhvillimin e saj duke përfshirë cdo lagje, fshat, zonë në zhvillim për biznes, zonë turistike etj.

Do të ofrohet shërbimi i komunikimit WI-FI në zona të caktuara me përdorim të gjerë, si qendra, zona turistike, sheshe, parqe çlodhës etj.

Ky investim, do të sjellë përmirësimin e komunikimit, nëpërmjet internetit, shërbimit telefonik apo çdo lloj transmetimi të të dhënave në kohë reale dhe për cdo përdorues. Do të mundësojë instalimin e shërbimeve telefonike, internetit, apo shërbimeve të tjera kablore për familjarë, biznese, institucione etj.

Do të ketë impakt pozitiv në jetën dhe aktivitetin e zonave urbane, turistike, industriale etj.

Rekomandime – Nevojat dhe Asetet

Në cdo ambient, godinë, ndërtesë, institucion, qendër shëndetësore etj, është i nevojshëm komunikimi i të dhënave, dhe është e nevojshme prania e një prize për tu lidhur me këtë rrjet. Kështu ne rekomandojmë këto masa për të sjellë këtë vizion në realitet:

Të krijohet një sektor i përhershëm ose provizor në nivel drejtues komunal, i cili të fokusohet në studimin e gjendjes ekzistuese dhe vlerësimin e prioriteteve në këtë fushë.

Të stimulohen operatorët në treg të këtyre shërbimeve, për të pasur interes të shtrijnë shërbimin e tyre në këtë zonë duke ju krijuar lehtësira në instalim dhe shpërndarje për çdo klient.

Të merren masa për krijimin e linjave kryesore të komunikimit duke përgatitur infrastrukturën e nevojshme për shtrimin e linjave të reja të komunikimit, fibrës optike në çdo zonë të re të zhvillimit.

Infrastruktura e nevojshme për këto shërbime, të shtrihet deri tek konsumatorët e rëndësishëm si shkolla, institucione, biznese apo pika qendrore të komunikimit për familjarët.

Të shikohet mundësia e krijimit të pikave të komunikimit WI-FI në disa zona kryesore, të qendrës apo zona të veçanta shërbimi.etj.

5.5 Përcaktimet Kryesore për Hartimin e Planeve Sektoriale të Infrastrukturës

Planet sektoriale detajojnë me tej strategjinë e shprehur në plan. Bashkia e Divjakës duhet të hartojë, në zbatim të Planit të Përgjithshëm Vendor, dhe të programeve përkatëse për zbatimin e funksioneve të veta, të përbashkëta e të deleguara, në përputhje me ligjin për organizimin dhe funksionimin e qeverisjes vendore, Planet Sektoriale Vendore të Infrastrukturave:

Plani i Transportit dhe Parkimit,

Plani i furnizimit me ujë dhe largimit të ujërave të ndotura,

Plani i menaxhimit të mbetjeve etj.

Plani sektorial për pastrimin e kanaleve kulluese, rikonstruksionin e hidrovorëve dhe plani i mirëmbajtjes së këtyre strukturave.

Plani i mbrojtjes nga erozioni detar

Planet vendore sektoriale (PVS) hartohen në zbatim të Planit të Përgjithshëm Vendor, programeve përkatëse për zbatimin e funksioneve të veta dhe sipas rastit, të përbashkëta e të deleguara, në përputhje me ligjin për organizimin dhe funksionimin e qeverisjes vendore.

Bashkia gjatë hartimit të PVS-ve, duhet të bazohet dhe në Strategjinë Kombëtare Sektoriale, PBA-në si dhe duhet të konsiderojë procesin, si një procedurë e vazhdueshme që kërkon monitorime dhe përditësime të vazhdueshme.

Procedura për hartimin e PVS-ve, bazohet në legjislacionin në fuqi dhe përmban: nismën, proceset e bashkërendimit dhe këshillimit, dëgjuesat publike, hartimin e VSM-së përkatëse etj.

Në Hartimin e PVS-ve, është i rëndësishëm bashkëpunimi me qeverisjen qendrore, ministrinë e linjës, drejtorinë rajonale etj. Koordinimi dhe përcaktimi i saktë i detyrave e përgjegjësi për secilin institucion që në fillim të procesit, është çelësi i suksesit të këtyre planeve sektoriale.

PVS duhet të përmbajë:

- dokumentin e analizës për sektorin që bazohet në studimin e përgjithshëm territorial, infrastrukturor, mjedisor, makro ekonomik, social, demografik, studimin e sektorëve të tjerë, të ndikimeve të politikave (direktivave) evropiane, të pabarazive, me ndikim në sektorin në studim etj.;
- strategjinë dhe objektivat e zhvillimit të sektorit bazuar në Strategjitë kombëtare dhe PPV-në;



- propozimin me përcaktime territoriale që përmban shumë komponentë në varësi të sektorit në studim;
- rregulloren e hartat që shoqërojnë dhe pasqyrojnë përmbajtjen e secilës prej pikave më sipër;
- relacionin e propozimeve të planit;
- studimin e vlerësimit strategjik mjedisor / vlerësimit të ndikimit nga zhvillimi dhe të ndikimit në mjedis;
- vlerësimin ekonomik dhe financiar për zbatimin e tij;
- planin e veprimeve, investimeve dhe projektet pilot;
- propozime për ndryshimin e kuadrit institucional dhe ligjor vendor

indikatorët për monitorimin e zbatimit të PVS-së etj; Në vijim dhe në anekse, po japim disa udhëzime që duhen të kihen parasysh gjatë formulimit të planit/planeve sektoriale. Në kapitujt e mësipërm dhe në rregulloren e PPV-së, janë trajtuar më në detaje nevojat dhe çështjet që kanë nevojë të detajohen më tej në planet sektoriale

Plani i Transportit dhe Parkimit

Ndonëse plani PPV, ka përcaktuar një hierarki të rrjetit rrugor studimi sektorial PSV, duhet të detajojë më shumë dhe të përcaktojë profilin për çdo rrugë sipas kushteve të terrenit, fluksit të mjeteve etj.

PSV-ja duhet të marrë në konsideratë dhe ngritjen e qendrës të kontrollit të trafikut, së bashku me skemat e qarkullimit në zonat urbane, përcaktimin e zonave këmbësore, korsive të biçikletave dhe zonave me trafik të kufizuar, vendodhjen e parkimeve publike, tarifat e tyre, integrimin e transportit publik, analizën e nevojave për shtim linjash në sezonin turistik, etj.

PSV e transportit dhe parkimit duhet të ketë objektivat e mëposhtëm:

- Rritje të kapacitetit të rrjetit rrugor, që mbështet aktivitetet ekonomike dhe turistike;
- Nxitjen e përdorimit të transportit publik;
- Zhvillimin e terminalit multimodal dhe integrimin e mjeteve të ndryshme të qarkullimit;

- Minimizimin e impaktit mjedisor të skemave të qarkullimit etj.

PSV-ja, duke u bazuar dhe në strategjitë Kombëtare të transportit, rugor, hekurudhor e detar dhe duke u bazuar në analizën më të detajuar sektoriale, mund të vendosë prioritetet e tjera në zhvillimin e territorit bashkiak.

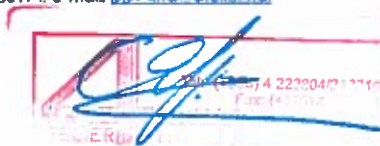
Plani i furnizimit me ujë dhe largimit të ujërave të ndotura

Duke vlerësuar se skemat aktuale të furnizimit me ujë, në zonat rurale në përgjithësi dhe ato të bregdetit në veçanti, vërejmë se ato :

- Janë të fragmentuara;
- Kanë shtrirje të kufizuar në territor;
- I shërbejnë një numri të kufizuar konsumatorësh;
- Kanë konsum të lartë të energjisë elektrike për shkak të numrit të madh të puseve dhe pompave për pasojë edhe;
- Shkaktojnë përdorimin e kufizuar orar, me qëllim uljen e kostos së kësaj energjie;
- Reduktojnë mundësinë e të pasurit puse apo pompa rezervë për raste avarie;
- Jo kudo, garantojnë lehtësisht sasinë e nevojshme të ujit në periudha piku;
- Vështirësojnë monitorimin e cilësisë së burimit të ujit;
- Kërkojnë një numër të madh specialistësh në terren;
- Vështirësojnë mbledhjen e të ardhurave nga prodhimi i ujit;
- Kanë kosto të lartë të operimit dhe mirëmbajtjes.

Këto fenomene janë shqetësuese për Bashkinë Divjakë dhe bashkitë kufitare të cilat kërkojnë një zgjidhje, e cila do t'i jap përgjigje të gjithë problematikave të lartëpërmendura në mënyrë afatgjatë dhe të qëndrueshme.

Kjo zgjidhje, do të ishte një studim sektorial për furnizimin me ujë në shkallë rajonale, në mënyrë të unifikuar, të të gjithë zonës, duke përdorur një numër më të kufizuar burimesh por me prurje më të madhe dhe cilësi më të mirë.



Linjat guidë për planifikimin dhe administrimin e Bregut dhe minimizimin e erozionit

Gjendja e plazheve duhet të monitorohet me rregullsi dhe duhen projektuar ndërhyrje për të zbutur erozionin.

Administrimi i bregdetit nuk mund të bëhet mbi bazën e ndarjeve administrative, përkundrazi është e nevojshme të studiohen njësitë fiziko-gjeografike dhe vetëm mbi bazën e parametrave morfologjikë-ambientalë, të bëhet një ndarje në zona të cilat mund të ndihmojnë në administrimin dhe mbrojtjen e brigjeve.

Në themel të çdo aktiviteti duhe të jenë njohuritë: vetëm duke njohur në imtësi zonën dhe elementët e veçantë, është e mundur të përshkruhet evolucioni, të kuptohen fenomenet aktualë dhe të tentohet një administrim i qendrueshëm.

Sot është e nevojshme të bëhet një studim metodik i bregdetit, duke u bazuar në metodikat më moderne dhe efikase: rilevim topografik, rilevim batimetrik, prelevim i sedimenteve nga plazhet dhe bazamenti i detit, censusi i derdhjeve të fluvialeve të kanaleve dhe shkarkimeve të tjera, censusi i dunave, censusi i veprave mbrojtëse aktuale.

Ky material, i përpunuar dhe i futur në një platformë GIS, duhet të kompletohet nga kartografia historike, e tanishme dhe e mëparshme, e gjeoreferencuar, dhe nga elementë njohës në shkallë të basenit, me vëmendje të veçantë për veprat mbi elementët ujore (digat, bonifikimet etj).

Tjetër material, mund të shtohet më pas si karakteristikat e tokave, përdorimi i tyre, veshja vegjetale e fundit të detit dhe parametrat kimikë-fizikë të ujrave.

Për sa i përket bregut të Bashkisë Divjakë, elementet më urgjentë për të trajtuar janë:

- Rilevimi topografik i brigjeve me vendndodhjen e të gjitha veprave të ndërtuara nga njeriu (ndërtesat, elementët për mbrojtjen detare, vatrat e bonifikuara të lumenjve ose përrenjve etj);
- Rilevimi batimetrik i fundit të detit;
- Prelevim i sedimenteve të plazheve të rinj dhe atyre të zhytur për të bërë një studim të përbërjes të lëvizjes ndër vite të gjithë bregdetit.
- Mbi bazën e këtyre të dhënave mund të nisët një studim i administrimit të bregdetit me qëllim zbutjen e elementeve kritikë kryesorë dhe përdorimin e qendrueshëm të tij.

Udhëzime të tjera dhe linja guidë derivojnë nga strategjitë kombëtare sektoriale.

6 PLANI I VEPRIMEVE PËR ZBATIMIN E PPV

Plani i Përgjithshëm Vendor, përcakton vizionin dhe objektivat e zhvillimit të bashkisë, të cilat orientojnë zhvillimin territorial për 15 vitet e ardhshme. Për të përmbushur këto objektivat strategjike, është e nevojshme që investimet bashkiake të orientohen sipas prioriteteve dhe mundësive të komunitetit. Pra orientimi dhe menaxhimi i financave bashkiake përbën një element të rëndësishëm planifikimit territorial. Për këtë arsye është e nevojshme të ndërmerret hartimi i një Plan Investimesh Kapitale, i cili synon ndërlidhjen ndërmjet nevojave të Bashkisë për investime strategjike, me mundësitë financiare dhe fiskale të saj.

Plani i Investimeve Kapitale synon të hedhë themelet, drejt realizimit të vizionit territorial, duke shfrytëzuar të gjitha mundësitë dhe potencialet që ofron territori, duke harmonizuar financat vendore dhe realizimin e projekteve strategjike.

Krahas zonave pilot, që do të jenë pjesë e fazës së parë të zbatimit të Planit të Përgjithshëm Vendor, objektivat e evidentuara në PPV, do të realizohen dhe me anë të projekteve kapitale prioritare. Këto të fundit, pasqyrojnë prioritetin, i cili është evidentuar ndërmjet dëgjësave publike, pyetësorëve dhe orientimeve të Bashkisë. Pra Plani i Investimeve Kapitale synon të pasqyrojë të gjithë instrumentet e planifikimit dhe menaxhimit të burimeve financiare të viteve në vijim.

Për ta pasur një qasje sa më konkrete, duhet vlerësuar kapacitetin financiar të bashkisë, potencialet ekonomike dhe mundësitë e saj për të përthithur fonde.

Programet prioritare janë përcaktuar me anë të përfshirjes së komunitetit, diskutimeve dhe formularëve e pyetësorëve. (për më tepër referohu relacionit të Strategjisë Territoriale)

6.1 Projektet prioritare.

Plani i përgjithshëm vendor identifikon një numër të lartë projektesh, që prekin fusha të ndryshme, si për shembull:

- Investime në infrastrukturë rugore.
- Investime në infrastrukturën e Ujsjellës Kanalizimeve.
- Investime në mbështetje të biznesit.
- Investime në përmirësimin e strukturave të shërbimeve komunitare etj.

Vlera totale aktuale e këtyre projekteve përafërsisht shënon më shumë prej 9.000 milion lekë (ALL) për investimet e pritshme për 15 vitet e fundit.

Duke marrë në konsideratë numrin e lartë të projekteve dhe impaktet e ndryshme që ato kanë në territor, vlerësohet se jo të gjitha projektet e evidentuara nga Plani i Përgjithshëm Vendor, mund të konsiderohen si projekte kapitale prioritare, për shkak

të impaktit territorial që ato kanë, financimit të mundshëm, kohëzgjatjes të zbatimit të projektit, koston së projektit dhe prioriteti të evidentuar. Për shkak të mungesës së orientimit të investimeve për 20 vitet e më parshme, Bashkia e Divjakës përballlet me pamundësi në financimin e të gjitha projekteve prioritare të evidentuara nga plani i përgjithshëm vendor si investime kapitale. Të ardhurat e veta të bashkisë Divjakë përfaqësojnë rreth 154 milion lekë dhe shpenzimet korrente dhe për personel përfaqësojnë rreth 162 milion lekë, çfarë lë të kuptohet pamundësinë për të financuar në mënyrë të pavarur të gjitha projektet prioritare të parashikuara nga Plan i Përgjithshëm Vendor,

Analizat e zhvilluara për hartimin e Planit të Investimeve Kapitale, kanë për qëllim rritjen e kapaciteteve për financimin e projekteve kapitale të planifikuara. Pamundësia e financimit të të gjitha projekteve kapitale nga buxheti dikton se gjetja e mënyrave alternative të financimit të tyre mbetet prioritare.

N. Projekti	Autoriteti Përgjegjës	Faza e Zbatimit / Prioriteti						Vlerat sipas fazave të zbatimit			
		I 16-20	II 21-25	III 26-31	Vlera (mijë lekë)	I 16-20	II 21-25	III 26-31			
1	Rikonstruktion i rrugës së Divjakë (sulzotaj) - Kala e Vllë Boshlovës.				173.000		173.000				
2	By-pass për Qytetin e Divjakës.				26.600		26.600				
3	Rikonstruktion i rrugës Çermë e Sipërme-Divjakë.				168.000	168.000					
4	Rikonstruktion i rrugës Divjakë- Goricaj				176.000	176.000					
5	Rikonstruktion i rrugës Dushk (autostrade) - Divjakë				275.000		275.000				
6	Rikonstruktion i rrugës Gradisht - Grabian - Çermë e Poshlme				348.000	116.000	232.000				
7	Rikonstruktion i rrugës Gur-Rremas - Karavastfa e Re.				120.000	120.000					
8	Rikonstruktion i rrugës Gërmenj i Madh - Xeng.				36.000	36.000					
9	Rikonstruktion i lidhjeve Kryekuq - Spalatë e Madhe.				64.000		64.000				
10	Rikonstruktion i rrugës Këmishtaj - Tre Ural - Tërbuf.				276.000	92.000	184.000				
11	Terminali multimodal në Divjakë dhe në				553.000						

106 Rr. Sami Frasheri, Pallati TID Balkan, Shk. ½, Tel. +3554 2222804 / 2430195, Fax. +3554 2430194, e-mail: pdv-krd@atelier4.al



Tel: (+355) 4 222804/233319
 Fax: (+355) 4 273731
 E-mail: info@atelierstudioarkitekture.com
ATELIER STUDIO ARKITEKTURE

TEL (+355) 4 222804/233310
FAX (+355) 4 222731

6.2 Fazat e zbatimit të planit

Duke u njohur nga afër me situatën në terren dhe duke mbajtur parasysh informacionet e marra lidhur me nevojat prioritare të banorëve të Bashkisë, nga konsultimet e hapura me komunitetin, grupi i ekspertëve ka orientuar dhe zbërthyer programe të strategjisë në projekte konkrete të mirë përcaktuara në Strategjinë territoriale sipas prioriteteve.

Këto projekte për vetë koston e tyre, krahasuar me mundësitë e kufizuara të bashkisë, janë të pamundura të realizohen në afatet e vlefshmërisë së planit. Për këtë arsye është parashikuar dhe një prioritizim në 4 faza, bazuar në nevojat me emergjente, por dhe në ndërhijet me impakt më të madh. Këto faza prioritare janë paraqitur në hartat në vijim.





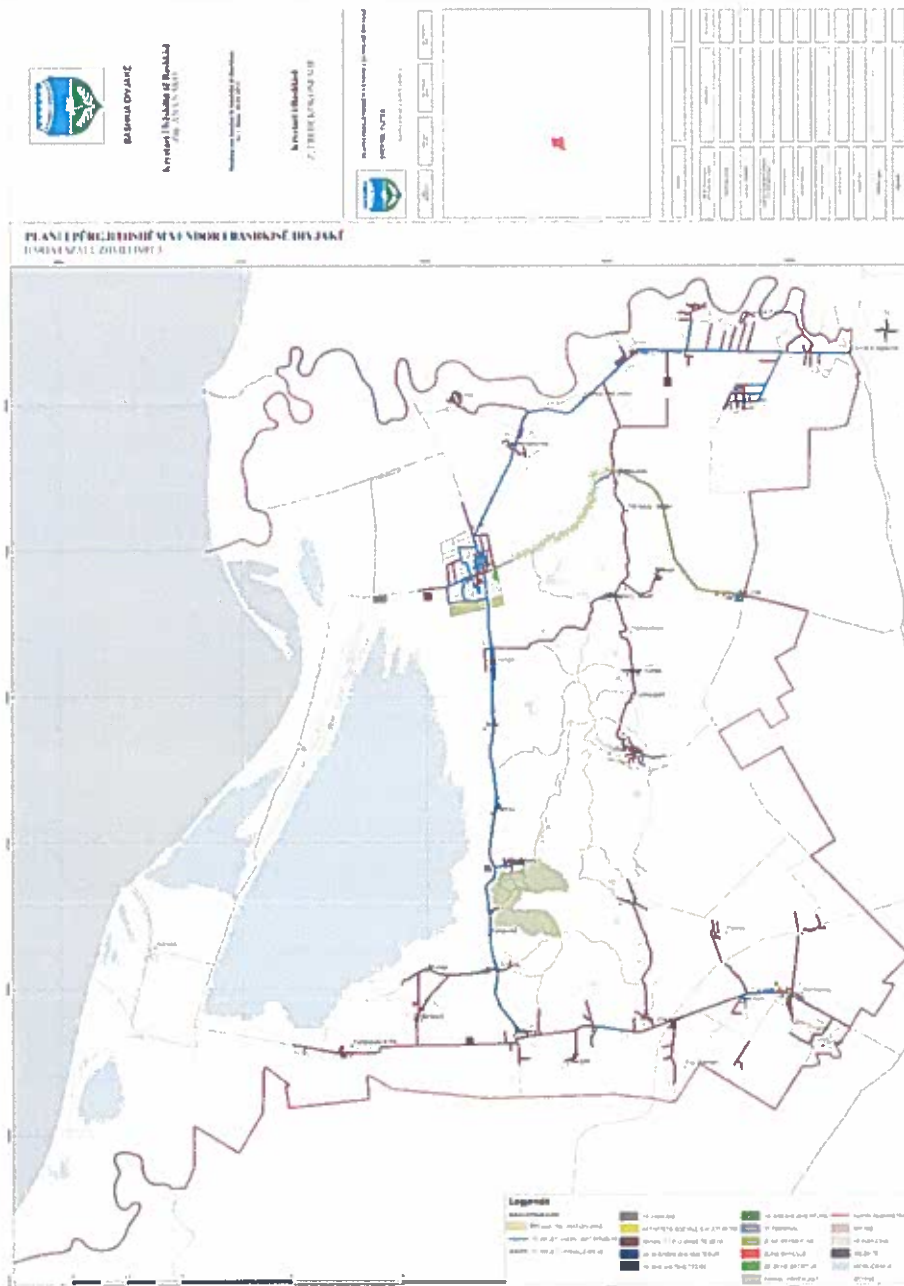


Figura 32. Faza e tretë e zhvillimit, Bashkia Divjakë

6.3 Rekomandime për ndryshime administrative ligjore

Nga studimi i konsulentëve të bazës ligjore në fuqi, janë vënë re disa ndërhyrje të cilat janë të nevojshme, që plani të rezultojë më i zbatueshëm dhe t'i përgjigjet në mënyrë koherente situatës ekonomike dhe sociale të bashkive. Listimi i tyre është si më poshtë:

Ligji duhet të përcaktojë një përkufizim ligjor për Vlerën e Tregut.

Ligji 107/2014 dhe rregulloret për instrumentat financiarë përcaktojnë se, vlerësimi i pronës në rastet e zbatimit të INK-së dhe TDZH-së, duhet të bazohet në vlerën e tregut, por nuk ka një përkufizim të qartë dhe të mirëpërcaktuar të vlerës së tregut në legjislacionin Shqiptar.

Për këtë arsye, ky përkufizim duhet të bëhet sa më shpejt, pasi pa ditur qartë, pa kuptuar dhe interpretuar vlerën e tregut, është e vështirë të përcaktohet gama e vlerësimeve të pronave që ligjërisht mund të aplikohen në Shqipëri.

Krijimi i një "banke" apo "institucioni financiar" për blerjen, shitjen dhe ruajtjen e të drejtave të zhvillimit.

Një ndër problemet e evidentuara në rastin e aplikimit të programit të Transferimit të të Drejtës për Zhvillim, është ndryshimi i kushteve të tregut të pasurive të paluajtshme. Në këto kushte ndryshon edhe vlera e pronave në zonat në të cilat synohet zhvillimi dhe zhvilluesit mund të humbasin interesin e tyre për të zhvilluar në atë pronë. Në këto raste është detyrë e bashkive, jo vetëm për të studiuar tregun dhe të bëjnë rivlerësime të herë pas herëshme, por edhe për të krijuar instrumenta nxitëse për zhvilluesit dhe për pronarët e pronave që zotërojnë të drejta zhvillimi.

Krijimi i një institucioni financiar "bankë" për blerjen, shitjen dhe ruajtjen e të drejtave të zhvillimit është një praktikë e njohur nga vendet e tjera dhe një mundësi aplikimi edhe në Shqipëri.

Në këtë rast bashkia, ose qoftë edhe një subjekt privat, mund të administrojë këto banka duke marrë pjesën më të madhe të riskut që vjen nga tregu i dobët i të drejtave të zhvillimit.

Pra, banka mund t'i blejë të drejtat e zhvillimit me vlerën e tregut dhe t'i mbajë derisa të gjejë blerësit e duhur dhe derisa të realizohet aritja e interesit të bashkisë.

Hartimi i udhëzimeve për ankandet

Ankandet përcaktohen dhe përshkruhen në programin e Intensitetit të Ndërtimit me Kushte dhe mund të dalin të nevojshme për programet e Transferimit të të Drejtave të Zhvillimit. Ajo çfarë ligji parashikon dhe rregulloret e planifikimit dhe zhvillimit përcaktojnë, lë vend për interpretime subjektive për një procedure, e cila teorikisht dhe praktikisht duhe të jetë e përcaktuar qartë.

Ajo që propozohet është nxjerrja e udhëzimeve të qarta për ankandet publike që bashkia do të organizojë për të përcaktuar vlerën e veprës publike që do të ofrojë zhvilluesi, me qëllim që të ndërtojë me densitet më të madh.

Dy mënyrat e tjera të parashikuara nga VKM 408/2015: -negociatat e drejtpërdrejta mes zhvilluesit dhe bashkisë; -konkurimi i hapur i organizuar nga bashkia, Procedurat janë të qarta dhe nuk kanë nevojë për sqarime.

Ajo që është e paqartë, është pikërisht zgjedhja nga bashkia e ankandit si mënyrë për përcaktimin e vlerës së veprës publike që do të ofrojnë zhvilluesit.

Pikëpyetjet që ngrihen në këtë rast janë:

Pjesëmarrja në ankand e zhvilluesve do të jetë e njëjtë për të gjithë zhvilluesit? Po në rastet kur zhvilluesit janë pronarë të pronave që zhvillojnë, apo kanë të drejta preferimi të regjistruara në pronat e zonave që zhvillohen, a do të kenë kushte më të lehtësuara pjesëmarrjeje apo preferim në procedurë?

Ajo që është konstatuar është se, ndryshimi mes të ardhurave të krijuara nga ankandi efikas në krahasim me ankandin e rastësishëm apo pa ankand fare është tepër i madh. Ka raste që ankandi ka ritur të ardhurat nga shitja e tokës, duke i dhjetëfishuar ato në krahasim me çmimin e mëparshëm administrativ të po të njëjtës tokë. Në këtë rast si do të veprohet?

Nga sa parashtuam, duhen përcaktuar udhëzime të qarta për zhvilluesit për zhvillimin e ankandeve publike.

Propozimi për aplikimin e llojeve të ndryshme të taksave lidhur me pronën

Territori i Republikës së Shqipërisë ka njohur 25 vitet e fundit, një zhvillim të pa kontrolluar dhe kaotik. Zgjerimi zonave të urbanizuara, ndërtimet informale dhe të pa orientura përbëjnë imazhin territorial të vendit duke pasqyruar në disa raste një peizazh të çrregullt dhe jo atraktiv. Duke patur në konsideratë impaktin mbi cilësinë e jetës të komunitetit dhe interesin e përmirësimit të zonave urbane, është e nevojshme të ndërmerren politika në mbështetjen e një zhvillimi territorial koherent cilësor dhe me vlera peizazhistike.

Për të përmirësuar peisazhin urban interurban dhe rural, është e nevojshme të ndërmerren masa shtytëse drejt shfrytëzimit optimal të banesave ekzistuese dhe situatës ekzistuese të territorit. Pikërisht një nga elementët problematikë peizazhistikë në territorin e Shqipërisë, janë ndërtesat ende të pa përfunduara ose pjesërisht të përfunduara dhe ndërtesat që nuk respektojnë karakteristikat arkitektonike të zonës. Duke marrë në konsideratë impaktin social, informalitetin e lartë dhe procesin e legalizimit, vërehen problematika të ndryshme në formalizim dhe në hartim të politikave territoriale zhvilluese.

Një nga instrumentet primare në politikbërje dhe në strategji për një zhvillim territorial koherent e të qëndrueshëm, janë implementimi i një sistemi taksash dhe tarifash vendore të koordinuar dhe gjithëpërfshirëse.

Janë pikërisht taksat e pronës, që përbëjnë një nga të ardhurat kryesore të bashkive, vjelja e efikasë dhe gjithëpërfshirëse e tyre, jo vetëm përmirësojnë financat e Bashkisë, por orientojnë zhvillimin territorial duke u bazuar në një plan të përgjithshëm territorial.

Për të pasur një përjasje më të qartë dhe për të kuptuar rolin e këtyre taksave ose tarifave, tre atributet kryesore që përkufizojnë të drejtën e pronës janë:

E drejta e përdorimit (Usus), e drejta për të përdorur një pronë, por pa e ndryshuar atë.

E drejta e përfitimit të fruteve që rrjedhin nga kjo pronë (Fructus), e drejta e përfitimit të të ardhurave, dividendit ... që rrjedhin nga kjo pronë.

E drejta e transformimit të pronës (Abusus), e drejta për të transformuar pronën.

Duke marrë në konsideratë këto aspekte primare të pronës private, çdo përdorues, përfitues dhe transformues i kësaj prone, duhet të kontribuojë për komunitetin për shkak të impaktit që ai ka. Ky kontribut mbledhet ndërmjet taksave dhe tarifave vendore, por edhe atyre qendrore.

Në radhë të parë vlen të theksohet roli i rëndësishëm i taksës së pronës. Vjelja e taksave të pronës është një shtysë drejt përdorimit efikas të pronës, për shkak se detyron pronarët të kenë një qasje, e cila i shtyn drejt shfrytëzimit maksimal duke përdorur të gjitha të drejtat reale të lidhura me pronën dhe mjetet e parashikuara nga ligji për realizimin e të drejtave e detyrimeve, të lidhura me të drejtën e pronësisë (lloje të ndryshme të kontratave). Aplikimi gjithëpërfshirës i kësaj takse, jo vetëm që përbën një të ardhur për Bashkinë, por orientojnë drejt një shfrytëzimi optimal të territorit, duke evituar në këtë mënyrë tokat e papunuara, banesat boshe, truallin e pashfrytëzuar etj. Për të aplikuar këto taksa, është i nevojshëm një identifikim i të gjitha vlerave imobiliare të territorit të bashkisë, duke përfshirë edhe njësitë individuale brenda një ndërtese.

Aplikimi i taksave të ndërhyrjes në infrastrukturë, të cilat marrin në konsideratë impaktin mjedisor, peizazhistik dhe arkitektonik të territorit, të ndërthurura me rregulloret specifike të theksuara në Planin e Përgjithshëm Vendor, kanë për efekt afatgjatë përmirësimin urbanistik të territorit, por dhe të banesave dhe cilësisë së jetesës.

Implementimi i një pakete taksash dhe tarifash për ndërhyrje në infrastrukturë, të cilat lehtësojnë strukturat që kanë një impakt mjedisor të ulët, që promovojnë miksitetin-social dhe ekonomik ndërmjet banesave me tipologji të ndryshme dhe që përbëjnë një vlerë të shtuar në harmonizimin arkitektonik dhe peizazhistik, shtyn sektorin

imobiliar drejt përmirësimit të cilësisë së jetës dhe organizimit efikas dhe eficient të territorit.

Këto taksa të ndërthurura me kushtet, rregullat dhe detyrimet që rrjedhin si pasojë e lejes së ndërtimit, kanë për efekt të shtyjnë sektorin imobiliar drejt zbatimit të rregullave të fiksuara nga Plan i Përgjithshëm Vendor, por dhe në përmirësimin strukturor dhe arkitektonik të territorit.

Taksa e banesës, përbën një tjetër element tejet të rëndësishëm të zhvillimit urban koherent.

Aplikimi i një takse banese, që merr në konsideratë sipërfaqen, numrin e banorëve, të ardhurat e njëjësive familjare dhe cilësisë arkitektonike dhe infrastrukturore, përafërsinë e shërbimeve publike, përbën një element tejet të rëndësishëm në përmirësimin e cilësisë së jetesës, në vlerat arkitektonike territoriale dhe në rregullimin e tregut imobiliar. Taksat të cilat marrin në konsideratë, jo vetëm të dhënat socio-ekonomike, por dhe cilësinë e banesës, kanë për efekt afatgjatë të përmirësojnë tregun imobiliar, duke shërbyer si shtytës për përmirësimin e cilësisë së banesave, vlerave arkitektonike dhe nivelit të jetesës.

Ajo që propozohet, është zbatimi dhe marrja në konsideratë e disa kriterëve bazë si, distanca nga shërbimet publike, cilësia e ndërtimit etj., në aplikimin e taksës së ndërtesës duke synuar sigurimin e kohezionit social dhe territorial.

Aplikimi i taksës së pronësisë (që lidhet me shfrytëzimin e pronës), taksës së përdorimit ose banimit (që lidhet me përdorimin e saj) dhe taksat e ndërhyrjes në infrastrukturë (që lidhet me impaktin e transformimit të pronës në infrastrukturë), e ndërthurur me rregullat specifike të përcaktuara në Planin e Përgjithshëm Vendor, mundëson një politikëbërje dhe aplikimin e strategjive zhvilluese, të cilat orientojnë tregun imobiliar.

6.4 Procedura e Miratimit të Planeve të Detajuara Vendore (PDV)

Në zbatimin e planit, është i rëndësishëm procesi i formulimit të PDV-ve, kompetencë e Bashkisë. Për lehtësimin dhe qartësimin e këtyre hapave, konsulenti ka përgatitur shembuj Terma Referencash për zonat kryesore - që gjenden në aneks, si dhe procedurën me hapa dhe afate ligjore për miratimin e PDV-ve.

Neni 22 i Ligjit Nr. 107/2014 "Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit" dhe VKM-ja nr. 408/2015 "Rregullorja e zhvillimit" parashikon një procedurë të detajuar në lidhje me miratimin e Planit të Detajuar Vendor.

Kjo procedurë e parashikuar kalon në disa faza dhe kërkon plotësimin e dokumentacionit përkatës e përmbledhur në tabelën e mëposhtme.

Përcaktimi i zonave që do t'i nënshtrohen hartimit të planeve të detajuara vendore.

Ndërmarrja e nismës për hartimin e PDV-ve, e cila mund të jetë nismë publike dhe private (plani i detajuar vendor me nismë private regjistrohet në regjistrin e pasurive të paluajtshme si bazë për kryerjen e transaksioneve me pronën).

Në rastin e ndërmarrjes private të nismës mbështetja e saj nga pronarët që kanë në pronësi jo më pak se 51% të sipërfaqes së zonës.

Përgatitja e studimit paraprak të fisibilitetit.

Realizimi i raportit teknik nga strukturat përgjegjëse të planifikimit të autoritetit vendor.

Miratimi i PDV-së nga Kryetari i Bashkisë brenda 45 ditëve, në rast se nuk shprehen kundër banorët, që kanë në pronësi më shumë se një të tretën e sipërfaqes së zonës përkatëse.

Këshilli Bashkiak mund të organizojë një ose disa takime publike me palët e interesuara.

Këshilli Bashkiak në rast se konstaton mangësi apo shkelje, e kthen PDV-në për rishqyrtim brenda 60 ditëve nga miratimi i saj.

Nr.	DOKUMENTA	MATERIALET E NEVOJSHME	BURIMI
1.	Nisma e hartimit të PDV-së	Kryetari i njësisë vendore ndërmerr nismën për hartimin e PDV-së me iniciativën e tij ose mbi bazën e vlerësimit të kërkesës/ave të ardhura nga sektori publik ose privat.	Neni 65 VKM 671, datë 29.7.2015 Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit;
1.	Dokumentimi i analizës për zonën/njësinë	hartat në shkallë 1:500 ose 1:2,000 në varësi të sipërfaqes së zonës/njësisë përkatëse, që prezantojnë rëlevimin teknik të topografisë, hapësirave, përdorimeve, parcelave, objekteve dhe infrastrukturave në zonë, emërtimet, dimensionet, si dhe kufirin e saj; dokumentim të detajuar fotografik të zonës/njësisë; hartën shoqëruar me listën e pronarëve të parcelave dhe objekteve dhe të gjitha të dhënat për çdo prone sipas regjistrit të pasurive të paluajtshme; relacionin me rregullat dhe hartat që tregojnë zonat dhe strukturat e	Neni 64/ Pika 2a VKM 671, datë 29.7.2015 Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit;

		mbrojtura, nëse ka të tilla, në përputhje me legjislacionin në fuqi për mjedisin dhe për trashëgiminë kulturore; analizën e detajuar të problemeve mjedisore, të peizazhit dhe të infrastrukturave, në përputhje me përcaktimet e Planit të Përgjithshëm Vendor apo planeve vendore sektoriale; analizën e cilësisë së objekteve ekzistuese dhe të nevojave për rigjenerim, konservim apo mirëmbajtje.	
2	Strategjia e zhvillimit të zonës/njësisë	Strategjia e zhvillimit të zonës bazuar në përcaktimet e Planit të Përgjithshëm Vendor.	Neni 64/ Pika 2b VKM 671, datë 29.7.2015 Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit
3.	Propozimi me përcaktime territoriale;	i) relacionin dhe hartat për planin e propozuar të përdorimit të tokës pas riorganizimit të parcelave përmes ndarjes dhe/ose bashkimit. Përdorimi i tokës paraqitet për kategoritë bazë, nënkategoritë dhe për funksionet apo aktivitetet sipas shpërndarjes së tyre në parcela dhe në çdo objekt; ii) relacionin dhe hartat për planin e propozuar të të gjitha infrastrukturave të nevojshme kryesore dhe dytësore në zonë, përfshirë parkimin; iii) paraqitjen grafike të propozimeve për të garantuar akses dhe përdorim të barabartë dhe të pavarur të hapësirave nga të gjithë personat; iv) përcaktimin në hartë dhe argumentimin në relacion të objekteve që do të shemben dhe atyre që do të rigjenerohen dhe/ose do të restaurohen; v) paraqitjen volumetrike dhe gjurmën e	Neni 64/ Pika 2c VKM 671, datë 29.7.2015 Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit;

		objekteve/strukturave të parashikuara; vi) paraqitjen e detajuar në relacion dhe në hartë të shpërndarjes së intensitetit të ndërtimit dhe të koeficientit të shfrytëzimit të tokës për çdo parcelë, si dhe të distancave dhe lartësive të objekteve në përputhje me rregulloren e zhvillimit; vii) mënyrën e zbatimit të instrumenteve të drejtimit të zhvillimit në përputhje me ligjin dhe me rregulloret përkatëse.	
4.	Rregullorja e PDV-së;	i) përkufizimet e termave të përdorur; ii) shpjegimin e kodeve të përdorura për: - kategoritë dhe nënkategoritë e përdorimit të tokës; - sistemet/zonat/njësitë; - kode të tjera sipas rastit. iii) normat, treguesit dhe standardet e zbatueshme të planifikimit, sipas kësaj rregulloreje; iv) rregullat e ruajtjes së mjedisit, peizazhit, burimeve natyrore, zonave dhe objekteve të trashëgimisë kulturore, që përfshijnë, të paktën: - normat dhe standardet për zhvillimet, që kanë ndikim në mjedis, shëndet, peizazh dhe në trashëgimi kulturore, sipas legjislacionit të posaçëm në fuqi; - normat, standardet dhe rregullat për zonat dhe objektet e trashëgimisë kulturore, historike dhe mjedisore, nëse ka elemente të tilla në zonë; v) përcaktimin e vijës mbrojtëse përgjatë elementeve ujore (vija blu), nëse ka elemente të tilla në zonë. vi) rregullat për zhvillimin e njësisë/zonës që përmbajnë, të paktën:	Neni 64/ Pika 2ç VKM 671, datë 29.7.2015 Për miratimin e rregullore së planifikimit të territorit;

		- kushtet e zhvillimit; - kategoritë bazë dhe nënkategoritë e përdorimit të tokës; - aktivitetet dhe funksionet në përputhje me kategoritë e përdorimit të tokës; - përdorimet që lejohen, ndalohen apo kushhtëzohen, përfshirë kushtet përkatëse. vii) të drejtat dhe kufizimet ligjore, publike apo private, që rrjedhin nga përdorimi i treguesve të zhvillimit; viii) rregullat e nënndarjes dhe të bashkimit të parcelave në çdo njësi; ix) rregullat e sistemit rrugor dhe transportit që përmbajnë, të paktën: - përcaktimin dhe përshkrimin e kategorive të rrjetit rrugor në përputhje me legjislacionin e posaçëm; - kushte teknike dhe përmasat; - parametrat e skemës së lëvizshmërisë dhe të transportit, sipas legjislacionit të posaçëm; - përcaktimin e vijës së ndërtimit (vija e kuqe) përgjatë anëve të trupit të rrugës; x) rregulla arkitektonike, sipas rastit; xi) rregullat për përdorimin e hapësirave nga "Personat me aftësi të kufizuara".	
5.	Vlerësimi ekonomik dhe financiar për zbatimin e PDV-së (studimi i fizibilitetit);	Në përputhje me pikën 14, të nenit 22 të ligjit, procesi i hartimit të PDV-së shoqërohet nga përgatitja e studimit paraprak të fizibilitetit, ku llogariten përqindjet e përfitimeve nga zhvillimi, në mënyrë të drejtë dhe proporcionale me kostot dhe kontributin në zhvillim. Përfitimet, kontributi dhe kostot janë financiare ose të mira materiale që përfshijnë të drejtat për zhvillim dhe vlerën e rritur të tokës si rezultat i planifikimit ose investimeve publike.	Neni 64/ Pika 2d VKM 671, datë 29.7.2015 Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit;

6.	Hartat (nëshkallën që varion nga 1:500 në 1:2.000, në përputhje me madhësinë e zonës)	Hartat në përputhje me pikat e Rregullores së PDV-së.	Neni 64/ Pika 2dh VKM 671, datë 29.7.2015 Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit;
7.	Relacioni i propozimeve të planit		Neni 64/ Pika 2e VKM 671, datë 29.7.2015 Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit;
8.	Studimi i vlerësimit të ndikimit nga zhvillimi dhe ndikimit në mjedis (VSM, VNM)		Neni 64/ Pika 2ë VKM 671, datë 29.7.2015 Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit;
9.	Plani i veprimeve dhe investimeve për zbatimin e PDV-së;		Neni 64/ Pika 2f VKM 671, datë 29.7.2015 Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit;
10.	Indikatorët për monitorimin e zbatimit të PDV-së;		Neni 64/ Pika 2g VKM 671, datë 29.7.2015 Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit;
11.	Kontratë bashkëpunimi midis palëve të interesuara për hartimin e PDV-së	Në rastet e PDV-së me nismë private, dokumenti i PDV-së përmban edhe kontratën e bashkëpunimit mes palës private të interesuar për hartimin e PDV-së dhe autoritetit përgjegjës për hartimin e PDV-së.	Neni 64/ Pika 2gj VKM 671, datë 29.7.2015 Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit;

Qëllimi i PDV-së, është të garantojë zhvillim harmonik në zonën për të cilën hartohet. Zhvillim harmonik është ai që ndodh në përputhje me përcaktimet e PPV-së dhe i trajton pronarët e tokës në mënyrë të drejtë dhe të njëjtë.

Pra, të gjithë pronarët ndajnë midis tyre përfitimet dhe kostot e zhvillimit në përpjestim të drejtë me sipërfaqen e tokës dhe të ndërtimit që kanë, para se të ndodhë zhvillimi i ri. Nuk ka rëndësi nëse në pronën e një subjekti privat ndërtohet një strukturë banimi apo një park lojërash; gjithsesi subjekti pronar do të përfitojë mbi bazën e sipërfaqes së tokës/ndërtimit ekzistues që vihet në dispozicion. Mirëpo, që kjo të ndodhë, duhet që dhe struktura e banimit dhe parku të planifikohen brenda një PDV-je, dhe subjektet të informohen për këtë PDV dhe madje të marrin pjesë në përgatitjen e tij.

Ashtu sikurse thekson ligji për të qenë të sigurtë se ky proces i pjesmarrjes të ndodhë, subjektet pronarë duhet të firmosin një deklaratë, në të cilën 1/3 e pronarëve bien dakord me projektin e propozuar. Kjo garanton se interesat për zhvillim të subjekteve pronarë, janë marrë në konsideratë nga PDV-ja dhe janë trajtuar në mënyrë të drejtë. Megjithatë, mundet që jo të gjithë pronarët e zonës së caktuar për PDV-në, të jenë dakord me zhvillimin e propozuar. Në këtë rast ligji parashikon zhvillimin e detyrueshëm të tokës.

6.5 Indikatorët e monitorimit dhe të zbatimit të PPV-së

Projektet që lindin si nevojë e zbatimit të programeve strategjike, me qëllim arritjen e objektivave të zhvillimit, duhet të kalojnë gjatë fazës së realizimit të tyre nëpër një proces të mirëstrukturuar monitorimi. Fazat e këtij monitorimi sipas rëndësisë së tyre, referuar edhe grafikut kronologjik të zbatimit të projekteve të prezantuara në Raportin e Strategjisë, mund të realizohen bazuar në indikatorët monitorues të zbatimit:

- a. Raportet periodike statistikore;
- b. Respektimi i afateve të vendosura;
- c. Përqindja e realizimit të projektit;
- d. Impakti i këtyre projekteve gjatë zbatimit;
- e. Elementët e ndikimit në mjedis;
- f. Zbatimi i normativave dhe hallkave ligjore gjatë fazës realizuese;
- g. Impakti i produktit final në ekonominë dhe mirëqenien e zonës.

Janë këto faktorë, të cilët krijojnë dhe bazën e premisat, për të evidentuar kushtet social ekonomike të ndryshimeve të mundshme të PPV-së.

Duhet pasur parasysh, se për kryerjen e këtij procesi monitorimi, Bashkitë kanë nevoja për rritje të kapaciteteve të tyre, shoqëruar gjithashtu me riformulim të strukturave organizative, nëpërmjet krijimit të zyrave statistikore dhe njësive të implementimit të projekteve.

6.5.1 Indikatorët për program

Sektori	Emërtimet	Indikatorët e monitorimit	Njësia matëse
Urbanizimi	Klithimi i ish zonave Industriale në zona polifunkionale.	Sipërfaqe e kthyer në zona polifunkionale	%
	Rikualifikimi i zonave informale	Zona informale	KM ²
		Subjekteve të legalizuara në zonat informale	Nr. Subjektesh
	Zhvillimi i aktiviteteve sportive.	Sipërfaqe sportive	Sipërfaqe
		Objekte sportive	Copë
		Objekt sportiv sipas tipit	Copë / tipi
	Krijimi i brezave të gjelbër për të reduktuar impaktin e infrastrukturës dhe të zonave industriale.	Sipërfaqe e brezave të gjelbër	Sipërfaqe
	Densifikimi i vendbanimeve.	Densiteti	Banor për sipërfaqe
		Densiteti Zona urbane	Banor për sipërfaqe
		Densiteti Zona rurale	Banor për sipërfaqe
		Numri i njësive familjare	Familje
		Numri i njësive familjare për sipërfaqe	Familje / km ²
	Përfundimi i objekteve të pa përfunduara.	Përbërja e njësive Familjare	Numri i anëtarëve për njësi familjare.
		Objekte të pa përfunduara	Copë
	Zhvillimi i shesheve publike pranë vendbanimeve.	Sipërfaqe e objekteve të pa përfunduar	Sipërfaqe
		Sipërfaqe rekreative urbane	Sipërfaqe
	Përmirësimi i fasadave.	Numri shesheve publike	Copë
		Sipërfaqe fasade	Sipërfaqe
	Rehabilitimi i Stokut Bosh të banesave.	Sipërfaqe fasade për të përmirësuar	Sipërfaqe
		Stoku i banesave bosh	Banesa
		Stoku i banesave sekondare	Banesa
		Sipërfaqe e Banesave bosh	Sipërfaqe
		Sipërfaqe e banesave sekondare	Sipërfaqe
Infrastruktura	Rivitalizimi i zonave me potencial turistik.	Numri i shiljeve imobiliare	Shilje
		Sipërfaqe e rivitalizuare	km ²
		Numri i subjekteve biznesi për kilometër katror	Subjekte / km ²
		Subjekte tregtare për kilometër	Subjekte / km ²
	Përqendrimi i zonave ekonomike në teritore të caktuara	Subjekte prodhues për kilometër	Subjekte / km ²
		Densiteti i subjekteve sipas sektorit	Subjekte / km ²
		Numri i kryqëzimeve	Copë
		Numri i mbikalimeve	Copë
	Zhvillimi i rrjetit mugorve urbane	Numri i mbikalimeve	Copë
		Numri i kryqëzimeve	Copë
		Numri i nënkalimeve	Copë
		Numri i ndërridhjeve të rrjetit mugor.	Copë
	Zhvillimi i ndërridhjeve të zonave të ndryshme për këmbësorët.	Numri i ndërridhjeve të rrjetit mugor.	Copë
		Numri i ndërridhjeve të zonave të ndryshme për këmbësorët.	Copë
	Zhvillimi i parkimeve publike	Sipërfaqe Parkime	Sipërfaqe
		Numri i parkimeve	Njësi
		Numri i parkimeve për banorë	Njasi / banor
		Numri i parkimeve në funksion të tipit të mjelit.	Parkime / tip automjeti
	Zhvillimi i transportit urban.	Numri i mjeteve	Copë
		Numri i linjave	Linja
		Numri i udhëtarëve	Udhëtar

		Numri i udhëtarëve për linjë	Udhëtar/ linjë
		Numri i tabelave sinjalizuese	Copë
	Zhvillimi i sinjalistikave rugore.	Gjatësia lineare e infrastrukturës rugore e plotësuar me sinjalistikë të përshtatshme.	km
		Kapaciteti	Volum/Kahe
		Sipërfaqe e mbuluar nga Impianti	km ²
		Kapaciteti i impiantit për banor.	Banor
	Zhvillimi i impjanteve të trajtimit të ujrave të zeza dhe rrjetit të kanalizimeve të ujrave të zeza	Gjatësia lineare e kanalizimeve	m
		Gjatësia lineare e kanalizimeve sipas seksionit	m / seksion
		Sipërfaqe e pa mbuluar me rrjet kanalizimesh të ujrave të zeza.	km ²
		Numri i puseve	Copë
		Kapaciteti i puseve	Volum / kohë
		Gjatësia lineare e tubacioneve.	m
		Gjatësia lineare e tubacioneve sipas seksionit.	m / seksion
	Zhvillimi i skemave të furnizimit me ujë.	Numri Sahateve matës	Copë
		Konsumi vjetor	Volum
		Sipërfaqe e pa mbuluar nga rrjeti i Ujësjellësit	km ²
		Gjatësi lineare e rrjetit optik të telokomunikacionit.	km
	Zhvillimi i rrjetit të teknologjisë të informacionit dhe komunikacionit.	Numri i emetorëve të telefonisë mobile.	Copë
		Gjatësia lineare e shtigjeve.	km
	Zhvillimi i shtigjeve dhe koridoreve për këmbësorët, biçikletat dhe eskursioneve.	Sipërfaqe e mbuluar	Sipërfaqe
		Kapaciteti	Njerëz
	Terminal multimodal.	Frekuentimi	Njerëz
		Numri i linjave	Linja
	Synohet nxitja partneritetit publik privat për zhvillimin e infrastrukturës rugore.	Numri i projekteve të përbashkëta.	Copë
Energjia dhe telekomunikacioni	Zgjerimi dhe përmirësimi i rrjetit të tensionit të ulët	Gjatësi lineare e rrjetit të tensionit të ulët	km
		Gjatësi lineare e rrjetit të tensionit të ulët sipas seksionit	km/ seksion
		Mbulimi i rrjetit të tensionit të ulët	Sipërfaqe
		Numri i centraleve elektrik	Copë
		Numri i transformatorëve	Copë
	Përmirësimi i ndërtimit me rrjetin e tensionit të lartë	Kapaciteti i elektrik transformatorëve	kE
		Gjatësi lineare e rrjetit të tensionit të lartë ajror	km
		Gjatësi lineare e rrjetit të tensionit të lartë nëntokësor	km
	Përmirësimi i rrjetit të teknologjisë e informacionit dhe komunikacionit.	Numri i emetorëve të telefonisë mobile sipas frekuencave.	Copë / Frekuence
		Sipërfaqe e pambuluar nga rrjeti i telefonisë mobile.	Sipërfaqe
	Zhvillimi platformave dixhitale në mbështetje të shërbimeve bashkiake.	Shërbimi i dixhitale	Numri i shërbimeve
		Numri i përdoruesve	Përdorues
		Kapaciteti	Përdorues
	Zhvillimi i përdorimit të energjisë alternative.	Energji diellore	v
		Energji nga riciklimi	v
		Energji eolike	v

		Energji hidrike	
		Energji marine	v
Përdorimi i sistemeve të ndriçimit publik ekonomike në energji		Energji nëntoksore	v
		Energji e konsumuar nga ndriçimi publik	v
		Numri i ndriçuesve me energji djellore	Copë
		Numri i ndriçuesve me konsum të ulët energjie	Copë
		Infrastrukturë e mbuluar nga sistemi i ndriçimit ekonomik	Sipërfaqe
		Prodhimi i brendshëm bruto.	Lekë
Zhvillimi Ekonomik i territorit.		Prodhimi i brendshëm bruto për banor.	Lekë / Banor
		Vlera e Shtuar bruto	Lekë
		Vlera e Shtuar bruto për sektor.	Lekë / Sektor
		Ta ardhura	Lekë
		Ta ardhura për banor.	Lekë / Banor
Zhvillimi i biznesit.		Numri i bizneseve të medha	Numri i Bizneseve
		Numri i bizneseve të vogla	Numri i Bizneseve
		Numri i bizneseve sipas sektorit.	Biznese/Sektor
		Numri i bizneseve të regjistruar gjatë vitit	Numri i Bizneseve
		Numri i bizneseve të çregjistruar gjatë vitit	Numri i Bizneseve
		Numri i bizneseve sezonale	Numri i Bizneseve
		Numri i bizneseve të paregjistruar	Numri i Bizneseve
Synohet mitje ekonomike në sektorin e turizmit		Numri i bizneseve të sektorit të turizmit	Numri i Bizneseve
		Numri i subjekteve akomoduese	Numri i Subjekteve
		Qarkullimi vjetor i subjekteve akomoduese	Lekë
Synohet rritja ekonomike e aktiviteteve të bizneseve		Qarkullimi vjetor	Lekë / Vit
		Qarkullimi vjetor sipas sektorit	Lekë / Sektor / Vit
		Rritja e Qarkullimit vjetor me vitet praardhës	%
Ekonomia	Rritja e ekonomisë së shkallës, falë bashkëpunimit në sektorin e bujqësisë	Numri i subjekteve që bashkëpunojnë	Copë
	Mbështetja e bashkëpunimit ndërmjet sektorit turistik dhe sektorit bujqësor, blegtoral dhe peshkimit.	Volumi i produkteve bujqësore, blegtorale dhe peshkimit lokal drejt subjekteve të sektorit turistik.	Ton
		Vlerat e produkteve bujqësore, blegtorale dhe peshkimit lokal drejt subjekteve të sektorit turistik.	Lekë
		Numri i bizneseve lokale në bashkëpunim me sektorin turistik	Copë
	Promovimi i produkteve artizanale.	Qarkullimi vjetor i subjekteve të prodhimit artizanal	Lekë
		Numri i bizneseve të prodhimit artizanal.	Numri i Bizneseve
	Promovimi dhe marketingu klasik ekonomisë vendase.	Numri i Panairëve, në mbështetje të sektorit të bujqësisë dhe blegtorisë	Numri i Panairëve
		Numri i aktiviteteve kulturore dhe sociale në mbështetje të Turizmit.	Numri i Aktiviteteve rekreative
Turizmi	Larmishmëria e shërbimeve turistike.	Numri i shërbimeve Turistike	Copë
		Numri i Muzeve	Copë
		Numri i agro-turizmeve	Copë

	Numri i shteteve arkeologjike	Copë
	Numri i pikave të vëzhgimit	Copë
	Numri i bar / restoranteve	Copë
	Numri i subjekteve që ofrojnë shërbime rekreative në mbështetje të turizmit	Copë
	Numri i operatorëve turistikë, që operojnë në territor.	Copë
	Sipërfaqe e Plazhit të shfrytëzuar	Sipërfaqe
	Kulla ve ndihmës së shpejtë	Copë
Përmirësimi i përdorimit të plazhit	Sipërfaqe e plazhit me sinjalistika detare	Sipërfaqe
	Numri i përdoruesve	Copë
	Numri i bizneseve që kanë marrë plazhin në përdorim.	Numri i subjekteve
	Sipërfaqe rekreative të plazhit.	Sipërfaqe
	Numri i faqe web/ Blog/ Forume etj. në promovimin e pikave kulturore, natyrore, ekologjike etj.	Copë
Promovimi i sektorit të turizmit nëpërmjet teknologjisë së informacionit dhe komunikacionit.	Numri i Subjekteve akomoduese të promovuara në Internet	Copë
	Numri i Shërbimeve mbështetëse të turizmit të promovuar në Internet	Copë
	Numri i Broshurave fletushkave etj. në promovimin e turizmit	Copë
Promovimi i paketës turistike nëpërmjet marketingut.	Qendra informacioni	Copë
	Sinjalistika e aktiviteteve sportive, kulturore, natyrore, edukative, kulturore etj.	Copë
	Festivale	Copë
	Numri Ambulancave sezonale	Copë
Mbështetja e Turizmit me shërbime shëndetësore.	Numri Qendrave shëndetësore sezonale	Copë
	Kapaciteti i shërbimeve shëndetësore.	Numri i shtretërve/ Shtesë
	Numri i Mjekëve	Mjek / Turist
	Numri i Infermierëve	Infermier / Turist
Diversifikimi i tipologjisë të akomodimit në sektorin e turizmit	Numri i hoteleve	Copë
	Numri i agro-turizmeve me sistem akomodimi	Copë
	Numri i B&B	Copë
	Banese / shtëpi me qira për turistët.	Copë
	Numri i Guest house.	Copë
	Kapaciteti akomodues	Numri i shtretërve
	Kapaciteti akomodues për tipologji	Shtretër për tipologji
Klasifikimi cilësor i strukturave akomoduese.	Cilësia e shërbimeve akomoduese cilësia e shërbimeve turistike.	Copë / Cilësi
		Copë / Cilësi
Bujqësia	Shtimi i pemëve frutore në zhvillimin bujqësor	NUMËR
	Sipërfaqe e mbjellë	Sipërfaqe
	Llojet e pemëve frutore.	Lloje
	Shtimi i prodhimeve të perimeve në fushë.	Ton
	Sipërfaqe bujqësore në fushë	Sipërfaqe
	Prodhimet bujqësore në sera	Ton
	Sipërfaqe bujqësore në sera	Sipërfaqe
	Numri i mjeteve bujqësore	Copë
	Numri i mjeteve bujqësore sipas përdorimit.	Copë / përdorim

	Rritja e rendimentit	%
	Rrjeti vaditës	Km
Përmirësimi dhe modernizimi i sitemit vaditës.	Sipërfaqe e mbuluar nga rrjeti vaditës	Sipërfaqe
	Kapaciteti i rrjetit vaditës	Volum / kohë
	Sipërfaqe me sistem vaditës ekonomik.	Sipërfaqe
Zhvillimi i kanaleve kullues në shtimin dhe mirëmbajtjen e tokës bujqësore.	Sipërfaqe e mbuluar nga rrjeti kullues	Sipërfaqe
	Sipërfaqe e Tokës bujqësore sipas kategorisë	Sipërfaqe / Kategori
Qendrueshmeria e kapacitetit të rezervuarëve.	Kapaciteti i rezervuarëve të vaditjes	Volum
	Volumi në funksion të kapacitetit maksimal të rezervuarëve.	%
	Sipërfaqe kullotash	Sipërfaqe
	Rritja e Sipërfaqes	%
Synohet mbështetje e sektorit blegtorisë	Volumi i prodhimit të produkteve foragjere	Ton
	Volumi i qumështit të prodhuar	Litra
	Rritja e numrit të krrerëve të imta.	Copë
	Subjekte të prodhimit të nënprodukteve të qumështit	Subjekte
Zhvillimi i subjekteve të seleksionimit, standardizimit, paketimit, ruajtjes dhe tregtimit në bujqësi dhe blegtori.	Subjekte seleksionimi, standardizimi, paketimi, ruajtja dhe tregtimi produkteve bujqësore dhe blegtorale	Subjekte
	Kapaciteti i ruajtjes	Ton
Qendra të furnizimit me fara dhe produkte bujqësore, depot farmaceutike për bujqësinë blegtorinë dhe peshkimin.	Numri i subjekteve që komercializojnë farat dhe Farmacitë bujqësore	Copë
	Numri i grupeve të prodhimit	Grupe
Organizimi i grupeve të prodhimit.	Numri i fermerëve me investime të përbashkëta	Fermerë
	Numri i mjeteve bujqësore në pronësi të grupimeve	Copë
	Numri i subjekteve prodhuese bujqësore dhe blegtorale në pronësi të disa fermerëve lokal.	Subjekte
Promovimi i sektorit bujqësor blegtoral dhe peshkimit	Panaire të organizuara	Copë
	Pjesmarja në panaire	Copë
	Festivale promovuese	Copë
Reduktimi i impaktit mjedisor të sektorit të bujqësisë dhe blegtorisë.	Takime sensibilizuese dhe informuese në mbrojtjen e mjedisit	Copë
	Sipërfaqe e Parqeve Rajonale	Sipërfaqe
Mbështetja e krijimit të parqeve rajonale	Numri i pemëve	Copë
	Sipërfaqe zonash rekreative.	Sipërfaqe
Zonat e gjelbërta përgjatë akseve rrugore.	Numri i koshave sipas përbërjes	
Eliminimi i hotspotëve mjedisore.	Numri i hotspotëve të evidentuar.	
Gjelbërimi Urban.	Sipërfaqe e gjelbër urbane	km ²
	Numri i pemëve	Copë
Mbështetja e reciklimit të mbetjeve.	Takime sensibilizuese të mbrojtjes së mjedisit me banorët dhe përfaqësuesit e bizneseve.	Takime
	Numri i koshave publikë	Copë
	Numri i koshave publikë për banor	Copë / Banor

		Volumi i riciklimit të lëndëve të ndryshme	Volum/ lëndë
		Riciklimi i mbetjeve të subjekteve private.	Subjekte private
Përdorimi i materialeve me impakt të ulët mjedisor.		Numri i ndërtimeve me materiale ekologjike.	Copë
		Numri i banesave me efikasitet të lartë energjetike	Copë
		Infrastruktura publike me materiale ekologjike	Copë
	Pyllëzimi i zonave të rrezikuara nga erozioni dhe përgjatë baseneve ujore	Sipërfaqe të mbjella	Sipërfaqe
Social / Kulture	Përmirësimi i kohezionit social, jetës komunitare dhe i kulturës lokale.	Numri i qendrave komunitare	Copë
		Numri i qendrave kulturore	Copë
		Numri i qendrave sociale	Copë
		Aktivitete kulturore dhe sociale	Copë
		Grupime socio kulturore	Grupime
		OJF / OJQ	Copë
	Promovimi i arsimit profesional.	Sindikata	Copë
		Numri i nxënësve në filierën Bujqësore	Nxënës
		Numri i nxënësve në filierën Hoteleri - turizëm	Nxënës
		Numri i nxënësve në filierën mekanike	Nxënës
		Numri i subjekteve të sektorit turistik në bashkëpunim me formin profesional.	Subjekte private
	Zhvillimi dhe përmirësimi i cilësisë të sistemit arsimor.	Numri i Kopshteve	Copë
		Kapaciteti i Kopshteve	Nxënës
		Numri i Edukatorëve	Numri i mësuesve
		Frekuenlimi i kopshteve	Nxënës
		Numri i shkollave 9-vjeçare	Copë
		Kapaciteti i shkollave 9- vjeçare	Nxënës
		Numri i mësuesve të arsimit 9-vjeçar	Numri i mësuesve
		Frekuenlimi i shkollave 9 vjeçare	Nxënës
		Numri i shkollave të mesme	Copë
		Kapaciteti i shkollave të mesme	Nxënës
		Numri i mësuesve të arsimit të mesëm	Numri i mësuesve
		Frekuenlimi i shkollave të mesme	Nxënës
		Pjesa e shkollave me infrastrukturë sportive	%
		Pjesa e shkollave me klasa laboratorike në teknologjinë e informacionit dhe komunikacionit	%
		Pjesa e shkollave me klasa laboratorike kimi / fizike / biologji	%
		Pjesa e shkollave me biblioteka	%
		Pjesa e shkollave që nuk janë pajisur me sistem ngrohje.	%
		Pjesa e shkollave që nuk janë pajisur me infirmieri	%
	Implementimi i transportit shkollor.	Numri i Mjeteve të transportit shkollor	Copë
		Numri i Mjeteve të transportit për institucion shkollor.	Copë/ Shkollë
		Numri i institucioneve shkollore	Copë

	Numri i nxënësve që përdorin transportin shkollor	Nxënës
	Numri i Muzeve	
Promovimi i objekteve kulturore dhe natyrore.	Numri i Objekteve arkeologjike	
	Numri i monumenteve të kulturës	
	Numri i monumenteve natyrore	
	Kohëzgjatja nga qendrat lokale	Kohë
	Kohëzgjatja nga shërbimet shëndetësore.	Kohë
Krijimi i aksesueshmërisë zonave periferike.	Kohëzgjatja nga qendrat e emergjencës civile.	Kohë
	Kohëzgjatja nga qendrat e shërbimeve publike	Kohë për shërbim
	Popullsia në moshë pune	Banor
	Papunësia	%
	Papunësia 15-25 vjeç	%
	Papunësia sipas gjinisë	%
	Invalidë pune	%
	Punësimi	%
Rritja e punësimit dhe e të ardhurave ekonomike.	Punësimi sipas sektorit	% / Sektor
	Të ardhurat për njësi familjare	Lekë / Familje
	Të ardhurat për banor	Lekë / Banor
	Familje që përfitojnë ndihma sociale	Familje
	Pjesa e familjeve që përfitojnë ndihma sociale	%
	Individ që përfitojnë ndihma sociale për invaliditet.	Banor
	Grupmosha 0-5 vjeç	Banor
	Grupmosha 5-10 vjeç	Banor
	Grupmosha 10-15 vjeç	Banor
	Grupmosha mbi 65 vjeç	Banor
	Koeficienti i varësisë të grupmoshave 0-15 vjeç	%
	Koeficienti i varësisë të grupmoshave mbi 65 vjeç	%
Mbështetje a grupmoshave të reja dhe të moshuara.	Numri i Çerdheve	Copë
	Numri i edukatorëve	Mësues
	Numri i fëmijëve që frekuentojnë çerdhen	Fëmijë
	Kapaciteti i çerdheve	Fëmijë
	Numri i shtëpive për të moshuar	Copë
	Kapaciteti i Shtëpive për të moshuar	Të moshuar
	Numri i personelit mbështetës të shtëpive të moshuarve.	Punonjës
	Numri Ambulancave	Copë
	Numri Qendrave shëndetësore	Copë
	Numri i Spitaleve	Copë
Mbështetja dhe përmirësimi i shërbimeve shëndetësore.	Kapaciteti i shërbimeve shëndetësore.	Numri i shtretërve
	Numri i Mjekëve	Numri i Mjekëve
	Numri i Infermierëve	Numri i infermierëve

6.6 Faktorët që shkaktojnë rishikim të PPV-së

Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë mund të ketë nevojë për rishikime, si pasojë e disa faktorëve, sikurse janë të listuar në vijim:

Nga monitorimi mund të rezultojë që:

- a. PPV-ja, nuk respekton afatet e paracaktuara:
 - Ngadalësim në afatet e parashikuara për shkak të arsyeve ligjore administrative, apo të kushteve të terrenit të paparashikuara në plan;
 - Përshpejtim i afateve, nisur nga burime financiare/ donacione/, mundësi kreditimi jo të pranishme në momentin e hartimit të planit.
- b. Ka ndryshim të kushteve ekonomike, sociale dhe demografike;
 - Kushtet sociale-ekonomike mund të ndryshojnë në varësi të problemeve, apo fatkeqësive natyrore, nga kriza ekonomike, nga mungesa e investimeve, apo orientimi i saktë i tyre mos diversifikimi i tregut të punës, mund të sjellin migrim të popullsisë.
 - Në zona të caktuara ka interes ekonomik, që sjell punësim dhe të ardhura në nivel vendor, i cili nuk gjen hapësirë në parashikimet aktuale të PPV-së dhe kërkon përshtatje të dokumentacionit.
- c. Planet Sektoriale në nivel qarku apo të ministrive të ndryshme, mund të diktojnë rekomandime dhe masa të ndryshme nga parashikimet e PPV-së, duke kërkuar akomodime në territor apo ndryshime të parametrave të parashikuara.

Vendime të qeverisjes qendrore

- a. Përcaktime nga KKT-ja të çështjeve të rëndësishme kombëtare, apo përcaktime të zonave për investime strategjike sipas ligjit përkatës mund të sjellin ndryshime në përcaktimet e PPV-së.

Të gjitha këto ndryshime, si dhe rastet e parashikuara në "Nenin 26. Rishikimi i Planeve, të ligjit 107/2014 "Për planifikimin e dhe zhvillimin e territorit", i ndryshuar", do të trajtohen me procedurë të thjeshtuar sipas legjislacionit në fuqi.

6.7 Financat bashklake Divjakë

6.7.1 Të ardhurat

Burimet financiare totale në dispozicion të Bashkisë Divjakë, kanë njohur luhatje të vazhdueshme gjatë periudhës 2011-2015, ku shënohet dhe një ulje me 29% e të ardhurave në vitin 2015 në krahasim me vitin e mëparshëm, duke shënuar vlerën më të ulët të 5 vjeçarit e fundit, me një totale prej 154.625.000 lekë. Kjo ulje, vjen si pasojë e rënies të të ardhurave vendore të bashkisë nga tatimet e taksat, por gjithashtu dhe një ulje e të ardhurave jo tatimore dhe nga rënia e transfertave të pakushtëzuara.

Përkatesisht të ardhurat tatimore dhe jotatimore, kanë njohur një rënie të konsiderueshme prej 37% për 2015 në krahasim me vitin paraardhës, duke rezultuar me një sasi totale të të ardhurave prej 50.471.000 lekë. Ky rezultat rrjedh si pasojë e politikave të ndryshme fiskale në mbeshtetje të biznesit të vogël dhe të zhvillimit të konkurrencës së ndershme.

Në linja të përgjithshme, përcaktues në performancën financiare të Bashkisë Divjakë rezultojnë të jenë të ardhurat ndërqeveritare. Transfertat e pakushtëzuara zenë rreth 67% të të ardhurave totale, çfarë tregon që qeveria qendrore ka një rol kryesor në planifikimin e investimeve kapitale. Megjithatë transfertat e pakushtëzuara kanë pasur një trend në rritje, përgjatë 2011-2014, rezulton një rënie e konsiderueshme prej 23% për vitin 2015, krahasuar me vitin paraardhës, duke regjistruar vetëm 104.154.000 lekë.

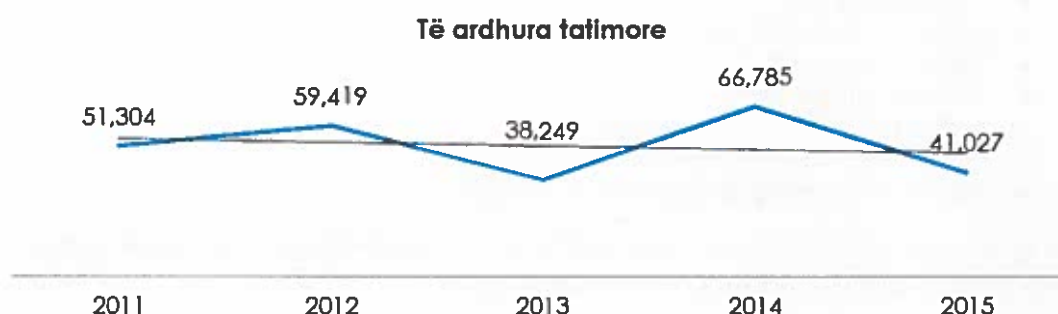
Por nga ana tjetër, duhet të theksojmë dhe rëndësinë gjithnjë e më të madhe që zenë transfertat e kushtëzuara dhe roli i Fondit të Zhvillimit të Rajoneve (FZHR), që është një formë e financimit të buxheteve vendore nëpërmjet projekteve konkurruese. Nga viti në vit fondi që rrjedh nga FZHR, ka ardhur në rritje duke marrë parasysh kërkesën dhe nevojat për ndërhyrje të bashkive.

Të ardhurat nga taksat Vendore.

Të ardhurat nga taksat vendore përbëhen kryesisht nga :

- Taksë e Pasurisë së paluajtshme, banesës, legalizimit
- Taksa e Biznesit ;
- Taksat e ndikimit në infrastrukturë nga ndërtimet e reja,
- Taksë e Automjeteve rrugore;
- Taksa e kalimit të pasurisë;
- Taksë për zënien e hapësirave publike;
- Taksat e Reklamës ose Tabelës;
- Taksa e fjetjes në Hotel;
- Taksë për therrje Bagëtie;
- Taksë e përkohëshme;
- Taksa të prapambetura etj.

Këto taksa kanë ndikime të ndryshme në të ardhurat e Bashkisë, ku vërehet një luhajtje e të ardhura tatimore ndër vite. Kjo luhajtje rrjedh si pasojë e karakterit variabël në kohë që këto taksa kanë, por dhe nga ndryshimet ligjore në lehtësimin e barrës fiskale.



Të ardhurat tatimore për bashkinë e Divjakës, vlerësohen me rreth 41 milion lekë. Reduktimi i taksave vendore për bizneset e vogla në shkallë vendi, sjellë reduktimin e të ardhurave vendore për Bashkinë e Divjakës, që përmban një numër të lartë biznesesh të vogla të cilat kanë një potencial të lartë zhvillimi. Politikat e ndërmarra nga pushteti qendror dhe mbështetja në zhvillimin ekonomik të biznesit, kanë për efekt reduktimin e taksave të biznesit të vogël, gjë që ul ndjeshëm të ardhurat nga biznesi për bashkisë Divjakë.

Mungesa e një Planit të Përgjithshëm Vendor dhe politika e mbrojtjes së zhvillimit të territorit, ka sjellë dhe reduktimin e volumit të taksave të ndikimit në infrastrukturë dhe zhvillim. Me implementimin e Planit të Përgjithshëm Vendor, pritët një rritje e të ardhurave nga kjo taksë.

Një fenomen për tu theksuar mbetet dhe fakti që bashkia njih problemet në mbledhjen e taksave, çfarë përbën një fitim të munguar, i cili rrit koston e administrimit ndër vite, dhe përball bashkinë në nevojë për struktura të reja mbështetëse, si për shembull struktura brenda bashkisë të specializuara në mbledhjen e taksave.

Ky fenomen prek të gjitha kategoritë e taksave, por kryesisht taksat e pasurisë e paluajtshme, banesës, gjë që përbën një fitim të munguar, që limiton investimet publike.

Mungesa e këtyre të ardhurave, orienton bashkinë Divjakë në përforsimin e sistemit të vjeljes së taksave vendore dhe zgjerimin e bazës së taksueshme, duke përforsuar taksat e pasurisë, taksave e zënies së hapësirave publike etj, në përmbushjen e investimeve kapitale.

Të ardhura jotatimore.

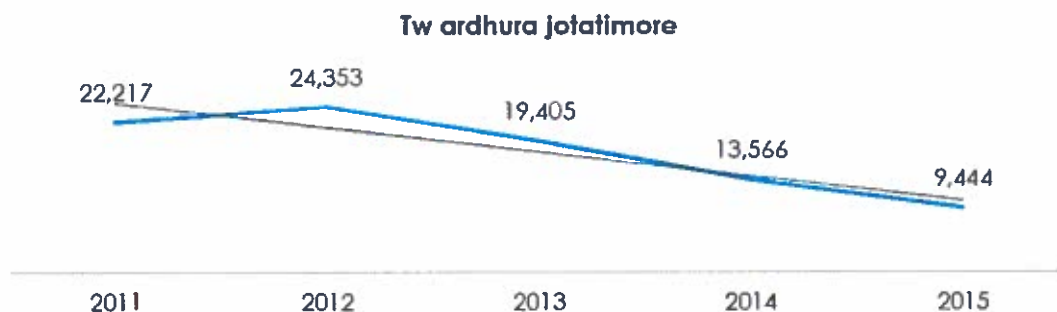
Të ardhurat jotatimore përbëhen kryesisht nga tarifat vendore dhe të ardhurat të tjera jotatimore. Tarifat vendore përbëhen kryesisht nga:

- Tarifat e pastrimit;
- Tarifat e largimit të mbeturinave;
- Tarifat e ndriçimit;
- Tarifat e gjelbërimit;
- Tarifat për parkim automjesh;
- Tarifat regjistrimi për aktivitete të ndryshme;
- Tarifat për gjuetinë dhe peshkimin amator etj.

Të ardhurat e tjera jotatimore, përbëhen nga të ardhurat nga asetet dhe aktiviteti ekonomik i Bashkisë, që përbëhen kryesisht nga:

- Veprimtaritë ekonomike të Bashkisë (për shembull qeratë mbi troje, ndërtesa ose objekte);
- Të ardhura nga shitja e pasurive të luajtshme dhe të paluajtshme të Bashkisë;
- Të ardhura nga institucione vareësie të njësive të qeverisjes vendore si çerdhet, kopshtet, shkollat, konviktet etj.
- Të ardhura nga kundravajtjet administrative;
- Të ardhura nga kontribute, sponsorizime, ndihma, dhurime etj;

Të ardhurat jo tatimore të bashkisë Divjakë, njohin një tendencë në rënie të tarifave vendore dhe të ardhurat nga asetet shtetërore, ku regjistrohet një rënie prej 30% nga viti 2014 në 2015, duke shënuar një vlerë prej 9,444 mijë lekë.



Në kuadër të përmirësimit të cilësisë së jetës, të zhvillimit të qendrueshëm dhe koherent të territorit, të mbështetur në një Plan të Përgjithshëm Vendor dhe në politika ekonomike dhe fiskale koherente, pritet që të ardhurat jo tatimore të bashkisë të vijnë në rritje.

6.7.2 Shpenzimet

Bashkia e Divjakës, ka një luhatje të shpenzimeve totale për periudhën 2011-2015. Për vitin 2015 sasia e shpenzimeve totale, arriti një sasi prej 375.558.000 lekë. Për periudhën 2011-2012 pati një rënie me rreth 25% të shpenzimeve totale. Ndërsa në

vitin 2013-2015 pati një trend rritës të shpenzimeve totale, të cilat rezultojnë të kenë një luhatje nga 150 – 375 milionë lekë për periudhën 2014-2015.

Ndërsa në vitin 2015 vëmë re një rritje të shpenzimeve totale me 149%, krahasuar me vitin e mëparshëm, ku ndikimin më të madh e patën shpenzimet kapitale, të cilat u rritën nga 40,576,000 lekë në 213.445.000 lekë. Sasia më e madhe i takon Divjakës, ku sasia e shpenzimeve kapitale arrin shumën e 173.888.000 lekë, duke zënë 81% të sasisë totale të shpenzimeve kapitale për Bashkinë Divjakë. Paralelisht dhe shpenzimet për personel dhe shpenzime korrente, kanë pasur një tendencë në rritje për 5 vjeçarin e fundit. Duke marrë në konsideratë kompetencat e reja të deleguara nga pushteti qendror në atë vendor, të cilat nuk janë integruar në mënyrë optimale në funksionimin e bashkisë, le të kuptohet që shpenzimet për personel, do të qendrojnë ende në nivele relativisht të larta.



Me reformën administrative dhe me centralizimin e kompetencave nga ish-komunat drejt njësive qendrore, vërehen vështirësi në integrimin koherent dhe eficient të kompetencave bashkiake, e cila ka frenuar efektin e ekonomisë së shkallës të pritur nga implementimi i kësaj reforme. Megjithatë pritet që kjo reformë të ketë një efekt pozitiv, jo vetëm në cilësinë e shërbimeve të ofruara nga bashkia por dhe në financa, për shkak të reduktimit të kostos të shpenzimeve korrente, integrimi i kompetencave të reja të deleguara nga pushteti qendror dhe integrimi i Planit të Përgjithshëm Vendor, theksojnë nevojën për personel të ri dhe të kualifikuar, çfarë nënkupton një rritje të shpenzimeve për personel në vitet e ardhshme. Pra shpenzimet korrente pritet të reduktohen për shkak të ekonomisë së shkallës, por shpenzimet e personelit pritet të jenë ende të qendrueshme ose në rritje.

Nëse vërejmë tepricat operative, pra vlerat në dispozicion të Bashkisë, të cilat krijohen nga diferenca midis të ardhurave të veta bashkiake (të ardhurat tatimore, jotatimore dhe transfertat e pakushtëzuara) dhe shpenzimeve operative (shpenzime personeli dhe shpenzime operative në përmbushjen e funksioneve bashkiake), shihet qartë që shpenzimet tejkalojnë ndjeshëm të ardhurat e veta të bashkisë, gjë që kufizon ndjeshëm mundësinë e financimit për investime kapitale.

6.8 Potencialet ekonomike të Bashkisë Divjakë.

Vizioni i bashkisë Divjakë tregon qartë dy elementët kryesorë të zhvillimit ekonomik të ardhshëm, sektorin e bujqësisë blegtorisë dhe peshkimit dhe sektorin turistik. Këto dy

sektore të cilat njohin ditët e sotme një zhvillim ende modest, përbëjnë një potencial të lartë zhvillimi. Zhvillimi i sektorit privat dhe përthithja e investimeve të huaja direkte, nëpërmjet një ekosistemi ekonomik, politik dhe social të favorshëm, përmirëson situatën ekonomike jo vetëm të sektorit privat, por le të kuptojë dhe rritjen e të ardhurave bashkiake.

Sektori primar i bujqësisë, aktualisht sektori dhe më i zhvilluar, synon një zhvillim të mëtejshëm të agro-biznesit, nëpërmjet prodhimit në volum, prodhimit cilësor dhe me standarde të larta, industrisë së lehtë përpunuese etj. Zhvillimi i sektorit të turizmit, përbën një potencial tjetër tejet të rëndësishëm, nëpërmjet zhvillimit të shërbimeve të ndryshme turistike, akomoduese, rekreative etj. Zhvillimi i sektorit të bujqësisë dhe turizmit, synon përshpejtimin e rritjes së numrit të bizneseve dhe zgjerimin e aktiviteteve ekonomike të zonës, gjë që le të kuptojë dhe rritjen e ardhshme të të ardhurave bashkiake nga biznesi.

Krahas vizionit të zhvillimit territorial, që synon rritjen e aktivitetit ekonomik të zonës dhe duke u bazuar në legjislacionin aktual, evidentohen 5 burime kryesore të financimit të bashkisë, pra dhe të projekteve kapitale:

- Të ardhurat e veta - që rezultojnë si diferencë e të ardhurave tatimore dhe tarifore me shpenzimet e personelit dhe shpenzimet korrente.
- Të ardhurat vendore kapitale – që rezultojnë nga të ardhurat nga shitja e aseteve, privatizimi, dhënia me qira dhe administrimi i aseteve vendore.
- Transfertat e qeverisë qendrore - që rezultojnë nga të ardhurat e pakushtëzuara dhe të kushtëzuara që rrjedhin nga pushteti qendror.
- Të ardhurat nga donatorë, sponsor etj.
- Të ardhurat nga hua të kontraktuara nga pushteti vendor.

Potenciali i të ardhurave bashkiake.

Vizioni dhe objektivat e Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Divjakë, ka si perspektivë ekonomike kryesore:

- Zhvillimin e sektorit të turizmi përgjatë bregdetit dhe në zonat rurale;
- Zhvillimin e aktiviteteve të agrobiznesit;
- Zhvillimin e sektorit të shërbimeve;
- Zhvillimin e bujqësisë ;
- Zhvillimin e blegtorisë;
- Zhvillimin e peshkimit etj.

Zgjerimi i aktiviteteve dhe flukseve ekonomike të pritshme nga implementimi i Planit të Përgjithshëm Vendor, përbëjnë një mundësi të zhvillimit të të ardhurave tatimore dhe jotatimore. Për këtë arsye, është mëse i nevojshëm implementimi i një sistemi eficient dhe gjithëpërfshirës i mbledhjes së taksave vendore.

Vështirësitë e hasura nga bashkia në mbledhjen e taksave dhe tarifave vendore të bizneseve dhe kryesisht të individëve, përbëjnë një **filim** të munguar dhe një mungesë të ardhurash. Integrimi i një sistemi taksimi, i cili synon reduktimin e kostove

administrative dhe gjithëpërfshirjen e bizneseve dhe individëve në skema taksimi të përshtatshme, lejon jo vetëm rritjen e të ardhurave bashkiake por garanton një të ardhur fikse dhe afatgjatë.

Paralelisht zhvillimi i të ardhurave të banorëve dhe integrimi i Planit të Përgjithshëm Vendor , pritet të përmirësojnë të ardhurat e bashkisë, për shkak të rritjes së mirëqenies dhe lehtësimit të lejeve të zhvillimit, gjë që përbën një të ardhur suplementare për bashkinë.

Përmirësimi i administrimit të aseteve vendore dhe shfrytëzimi optimal i tyre, përbën një tjetër oportunitet në zgjerimin e të ardhurave bashkiake. Vlen të përmendet se bashkia has vështirësi në regjistrimin e pronave të deleguara nga pushteti qendror, pra dhe në shfrytëzimin optimal të tyre. Për këtë arsye, rekomandohet të regjistrohen të gjitha pronat e bashkisë, për të mundësuar shfrytëzimin e tyre.

Në këtë situatë është e nevojshme që bashkia të ndërmarrë hapa në vjelljen efiçente të taksave vendore, nëpërmjet zhvillimit të strukturave të përshtatshme dhe politikave incentivuese.

Përveç pritshmërive të rritjes së volumit të taksave për shkak të zhvillimit të aktivitetit ekonomik të territorit të bashkisë, mbledhjes efikase të taksave dhe tarifave vendore nëpërmjet një organizimi dhe sistemi efikas, rritjes së efikasitetit të shfrytëzimit të aseteve vendore dhe përthithjes së fondeve, duhet të theksojmë dhe mundësinë e rritjes të disa prej taksave dhe tarifave vendore për të financuar projektet prioritare. Për më tepër përmirësimi i menaxhimit të aseteve përbën një mundësi tjetër në rritjen e të ardhurave.

6.9 Rekomandime për burimet e financimit

Për të zbatuar Planin e Investimeve Kapitalem është mëse e nevojshme të parashikohen dhe mënyrat e mundshme të financimit. Duke marrë në konsideratë të ardhurat e bashkisë dhe faktin që shpenzimet e personelit dhe shpenzimet korrente kanë një elasticitet të ulët, vërehen vështirësi në financimin e investimeve kapitale. Për të korrigjuar këtë mangësi financiare, është i nevojshëm jo vetëm një riorientim i të ardhurave tatimore dhe i tarifave vendore, por dhe një zgjerim i gamës të financimit.

6.9.1 Financimi nga sektori privat

Një instrument tjetër investimi është dhe financimi që vjen nga sektori privat. Megjithatë investimet private, ende njohin vështirësi në zbatim, për shkak të mungesave të një kuadri rregullator mbështetës, ato mbeten një potencial financimi i konsiderueshëm. Ndërthurja e interesave publike dhe e interesave private, në zhvillimin territorial, bëhet dhe me lehtë e evidentueshme nëpërmjet Planit të Përgjithshëm Vendor.

Ndërthurja e interesave publike dhe private, jo vetëm që lehtëson financimin e projekteve, por përbën dhe një element zhvillimi të qendrueshëm për shkak të pjesëmarrjes së subjekteve dhe banorëve të zonës në zhvillimin territorial.

6.9.2 Fondi i zhvillimit të rajoneve

Një nga instrumentet kryesorë për financimin e projekteve madhore, është Fondi i Zhvillimit të Rajoneve, i cili financon qeverisjen vendore në realizimin e projekteve të rëndësishme. Ky fond luan një role tejte të rëndësishëm në zhvillimin rajonal, ku të gjitha investimet që do të ndërmerren nga bashkia, në kuadër të infrastrukturës, arsimit dhe sportit, shëndetësisë, kulturës, ujësjellës-kanalizimeve, vadijes dhe kullimit, rehabilitimit e gjelbërimit dhe pyllëzimit, mund të gjejnë mbështetje financiare në Fondin e Zhvillimit Rajonal.

Plani i Përgjithshëm Vendor, përbën një element tejte të rëndësishëm në evidentimin e projekteve madhore me impakt të gjerë dhe në përputhje me strategjinë territoriale. Për këto arsye aplikimi i drejtë i fondit të zhvillimit të rajoneve, lehtësohet edhe më shumë për shkak të evidentimit të nevojave primare të zonës dhe propozimeve të mundshme.

6.9.3 Fondi Shqiptar i Zhvillimit

Fondi Shqiptar i zhvillimit, përbën një tjetër fond të rëndësishëm të zhvillimit territorial, në përmirësimin dhe mbështetjen financiare për infrastruktura socio-ekonomike, përmirësim të shërbimeve publike vendore, ofron mbështetje teknike për zbatimin e projekteve, ndjekjen dhe mbikëqyrjen e investimeve, si dhe asistencë teknike dhe rritje të kapaciteteve institucionale të pushtetit vendor për zbatimin e projekteve.

Mbështetja e ofruar nga ky fond synon jo vetëm përmirësimin e shërbimeve të pushtetit vendor, por ofron një vizion afatgjatë dhe njëkohësisht mundësinë e rritjes së efikasitetit të qeverisjes vendore, falë shkëmbimit të njohurive, trainimeve dhe eksperiencave.

6.9.4 Bashkëpunimi ndërbashkiak

Bashkëpunimi inter-bashkiak, përbën një mundësi financimi, i cili do të mbështetet në ekonominë e shkallës. Investimet kapitale me impakt më të gjerë, mund të ndërmerren nga një komunitet bashkish, gjë që redukton impaktin financiar në shkallë bashkie, por lejon përfitimin e ekonomisë së shkallës dhe rritjen e cilësisë së shërbimeve.

Përmbushja optimale e funksioneve të ndryshme bashkiake dhe situata territoriale, kanë impakte në koston e funksioneve. Për këto arsye është e nevojshme që të zhvillohen bashkëpunimi ndërmjet bashkive për të parë mundësitë e bashkrendimit të investimeve në përmbushjen e funksioneve. Realizimi i një funksioni, nga një grup bashkish përbën mundësinë e shfrytëzimit optimal të investimit, përmirëson efektin e ekonomisë së shkallës, rrit cilësinë e shërbimeve dhe ul koston e përgjithshme të investimit dhe impaktin në financat e bashkive.

Bashkërendimi i bashkive, jo vetëm që lehtëson investimet e përbashkëta, por mundëson gjithashtu dhe eksternalizimin funksioneve drejt bashkive, të cilat ofrojnë një kosto më të ulët në plotësimin e funksioneve. Për shembull trajtimi i mbetjeve urbane, mund të përbëjë një kosto me të ulët në një bashki kufitare, e cila ka ndërmarrë investimet e nevojshme, që përbën një mundësi për bashkitë fqinje të shfrytëzojnë investimin ekzistues në plotësimin e funksioneve të tyre me një kosto me të ulët.

6.9.5 Sistemi financiar dhe Bankar

Sistemet financiare dhe bankare janë instrumenta tejet të rëndësishme, jo vetëm për financimin e investimeve kapitale por dhe për zhvillimin ekonomik të sektorit privat. Një sistem bankar në mbështetje të biznesit dhe investimeve, lehtëson financimin e sektorit privat dhe publik, për zgjerimin e aktiviteteve dhe flukseve ekonomike.

Për të shmangur mungesë likuiditeti në përmbushjen e aktiviteteve dhe funksioneve bashkiake, që rrjedh si pasojë e mosrealizimit në kohë të të ardhurave, financimi ndërmjet huasë, ndihmon aktivitetin e Bashkisë për të përballuar shpenzimet qofshin ato afatshkurtër qoftë afatgjatë.

6.9.6 Asistenca Ndërkombëtare

Asistenca ndërkombëtare përbën një mbështetje tjetër për financimin e investimeve kapitale, si për shembull USAID, Fondet e ndryshme të alokuara nga Komiteti European, Banka Botërore etj. Këto fonde janë një burim të ardhurash shumë të rëndësishme për implementimin e projekteve të ndryshme, në mbështetje të

aktivitetit ekonomik, social dhe në mbështetje të përmirësimit të shërbimeve vendore.

6.9.7 Donacionet

Donacionet mund të jenë një mënyrë financimi shumë e rëndësishme për bashkinë. Përthithja e donacioneve, për të mbështetur projekte të ndryshme të bashkisë, kërkon një sensibilizim dhe një organizim paraprak, për të mobilizuar donatorët për një arsye të caktuar.

Financimi i projekteve mjedisore, ruajtjes së florës dhe faunës, objekteve kulturore, objekteve sportive etj., kanë karakter të gjerë sensibilizues, që mund të mobilizojnë mbështetjen e donatorëve të ndryshëm jo vetëm institucional por dhe individual.

7 RITJA E KAPACITETEVE INSTITUCIONALE PËR TË ZBATUAR PLANIN

7.1 Struktura e Bashkisë Divjakë

Burimet njerëzore dhe organizimi i tyre, janë një faktor i rëndësishëm i efijencës, prodhueshmërisë dhe mirë funksionimit të një organizate, për të arritur rezultatet dhe objektivat e pritura.

Për organizimin efikas dhe efijent të burimeve njerëzore, është e nevojshme një strukturë organizative, e mbështetur në funksione të mirëpërcaktuara dhe në rregullore të qarta, të cilat orientojnë funksionet e ndryshme të bashkisë.

Organizimi i këtyre burimeve në një strukturë, e cila mirë përcakton funksionet e ndryshme të nevojshme për mirë funksionimin e Bashkisë, ka për efekt rritjen e efijencës, reduktimin e mbivendosjeve të funksioneve, përcaktimin e objektivave, kontrollin e efijencës, reduktimin e kostos dhe përmirësimin e cilësisë së shërbimeve të ofruara. Për një menaxhim efijent dhe efikas të burimeve njerëzore, duhet të evidentohen në radhë të parë, të gjitha funksionet e Bashkisë, nevojat e saj dhe marrëdhëniet e bashkisë me institucione të treta.

Një organigramë e detajuar, e cila tregon strukturën e personelit, pozicionet dhe marrëdhëniet hierarkike të elementeve përbërës të strukturës, numrin dhe llojin e punonjësve brenda një organizate, apo departamenti/drejtorie/sektori/zyre të dhënë, lehtëson stafin drejtues që të vlerësojë, nëse një pjesë të bashkisë i janë vënë në dispozicion burimet e mjaftueshme njerëzore dhe ndihmon riorganizimin e mundshëm.

7.2 Funksionet Bashkiake dhe Reforma Administrative.

Reformat administrative të ndërmarra në vitin 2015, kanë rezultuar në bashkimin e ish-komunave ose bashkive të mëparshme në një unitet bashkiak më të gjërë. Kjo reformë, synon në një pikëpamje afatgjatë përfitimin e efektit të ekonomisë së shkallës, që ka për qëllim rritjen e efijencës dhe reduktimin e kostove, që lidhen me personelin dhe shërbimet e ofruara nga pushtetit lokal.

Bashkia përbën një nga organet e pushtetit vendor, e cila duhet të përmbushë një sërë funksionesh, pra fusha veprimtarie, për të cilat ajo është përgjegjëse.

Këto funksione të bashkisë mund të jenë:

- Funksione të deleguara : pra funksione që më parë ishin kompetencë e pushtetit qendror, ose të institucioneve të tjera qendrore, i delegohen bashkisë për tu zbatuar.
- Funksione të përbashkëta : janë funksione për të cilat pushteti vendor dhe pushteti qendror kanë kompetenca përkatëse, të cilat i ushtrojnë në mënyrë autonome dhe të koordinuar.

- Funksione të veta: janë funksionet, për të cilat bashkia ka autoritetin e plotë dhe është përgjegjëse për realizimin e tyre, në funksion të ligjit në fuqi.

Për shkak të politikave të decentralizimit dhe të reformës territoriale, funksionet bashkiake kanë ardhur duke u shtuar, duke sjellë rritjen e nevojave për thellimin e njohurive dhe integrimin e burimeve njerëzore plotësuese. Në bazë të Ligjit nr.8652, dt.31.07.2000, të Kuvendit të Republikës së Shqipërisë, "Për organizimin dhe funksionimin e qeverisjes vendore" funksionet e bashkisë mund të përmbledhen si më poshtë :

Funksione të veta:

Funksione të shërbimeve publike në lidhje me infrastrukturën:

- Furnizimi dhe funksionimi i rrjetit të ujësjellës kanalizimeve;
- Ndërtimi dhe mirëmbajtja e infrastrukturave rrugore me karakter lokal;
- Ndriçimi i mjediseve publike;
- Transportit publik urban;
- Administrimi i varrezave dhe garantimi i shërbimit të varrimit;
- Administrimi i hapësirave të gjelbëruara publike;
- Administrimi i mbetjeve urbane;
- Planifikimi urban, menaxhimi i tokës dhe strehimi.

Shërbimet me karakter social, kulturor e sportiv:

- Ruajtja dhe zhvillimi i vlerave kulturore dhe historike vendore;
- Organizimi i veprimtarive sportive, kulturore dhe rekreative;
- Ofrimi i shërbimeve sociale si çerdhet, azilet, shtëpitë e fëmijëve, etj.

Zhvillimi ekonomik vendor:

- Planifikimi i programeve të zhvillimit ekonomik vendor;
- Tregjet publike dhe rrjetit të tregtisë;
- Zhvillimi i biznesit të vogël,
- Shërbimeve në mbështetje të zhvillimit ekonomik.
- Shërbimi veterinar;
- Ruajtja dhe zhvillimi i pyjeve, kullotave e burimeve natyrore me karakter vendor.

Mbrojtja e Rendit publik dhe mbrojtja civile:

- Parandalimi dhe ruajtja e rendit publik.

- Mbrojtja civile.

Funksionet e përbashkëta

- Arsimi parashkollor dhe parauniversitar;
- Sistemi i shërbimit parësor shëndetësor dhe mbrojtja e shëndetit publik;
- Kujdesi social dhe zbutja e varfërisë;
- Mbrojtja e rendit publik dhe mbrojtja civile;
- Mbrojtja e mjedisit;
- Por dhe funksione të tjera të parashikuara me ligj.

Funksione të deleguara

Janë funksione të detyrueshme ose jo të detyrueshme, ku institucionet qendrore, autorizojnë dhe mbështesin financiarisht bashkinë të kryejë funksione të caktuara të institucioneve qendrore,

Grupimi i ish-komunave ose bashkive të mëparshme, ka përballur bashkitë e reja në vështirësi përsa i përket integritimit të informacionit, organizimit të funksioneve dhe organizimit të burimeve njerëzore. Përballë këtyre vështirësive, Bashkia që tashmë përqendrohet në njësinë administrative qendrore Divjakë, ka synuar të riorganizojë stafin në mënyrë sa më eficiente dhe efikase.

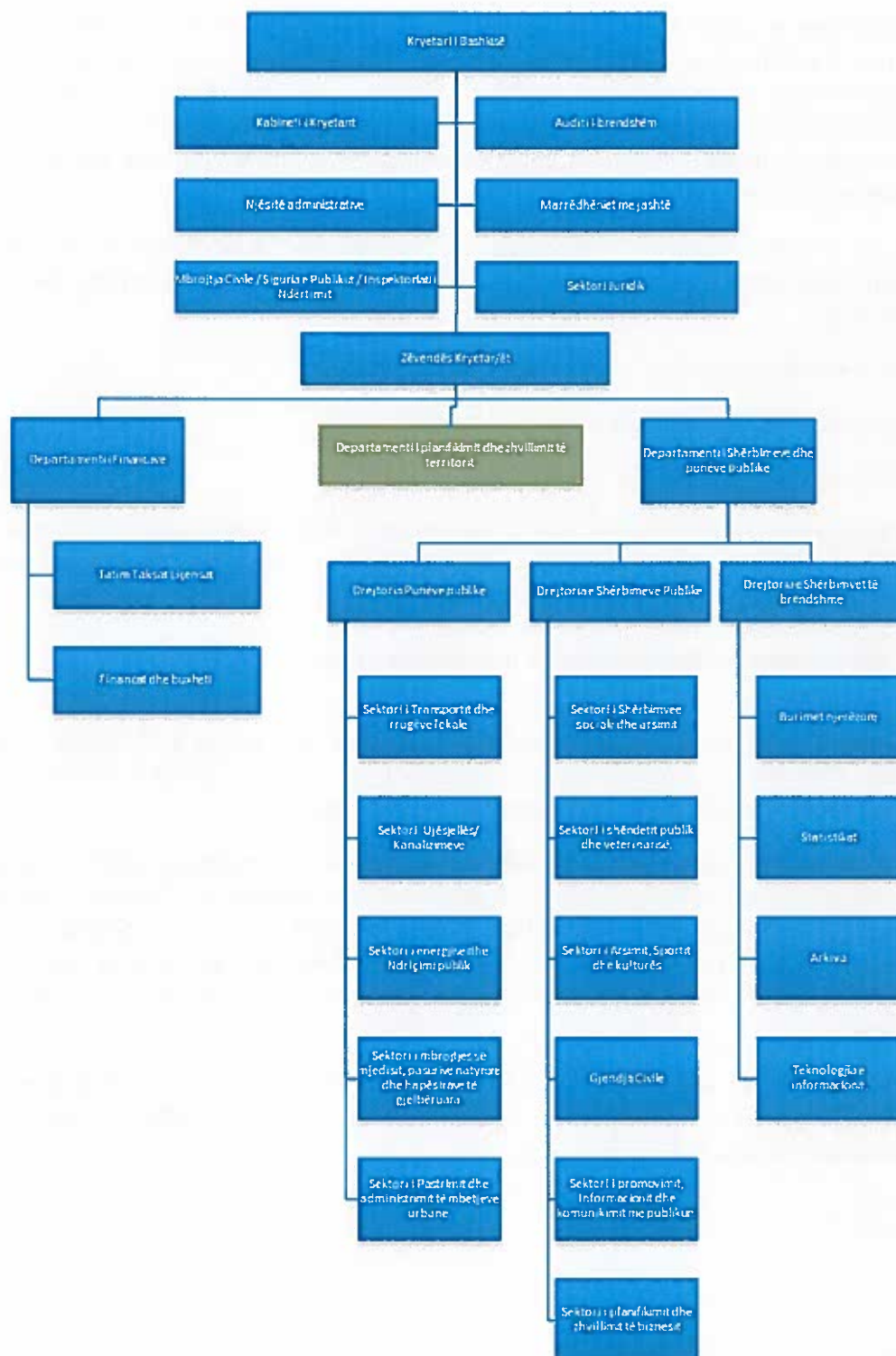
7.3 Struktura e personelit Bashkiak

Struktura aktuale administratës Bashkiake Divjakë përbëhet nga një staf prej 98 punonjësish, 96 punonjës në njësitë administrative dhe 142 punonjës për shërbimet publike.



Struktura organizative e ofruar nga bashkia Divjakë, nuk pasqyrohen në mënyrë të qartë ndarjen e funksioneve dhe kompetencave. Një organizim i hierarkizuar i burimeve njerëzore, lehtëson organizimin e punës dhe lehtëson menaxhimin e centralizuar në vendimarrje.

Duke marrë në konsideratë funksionet kryesore që duhet të përmbushë një bashki dhe hierarkinë e duhur, mund të propozojmë një organigramë të thjeshtëzuar si më poshtë.



Organigrama e mësipërme jep një orientim të ndarjes vertikale të funksioneve kryesore të bashkisë, ku vlerësohet se funksionet si Auditi i Brendshëm, Mbrojtja Civile / Siguria e Publikut / Inspektoriat i Ndërtimit, Sektori Juridik dhe Njësitë administrative, duhet të jenë në varësi të drejtë përdrejtë të kryetarit të bashkisë, për shkak të rolit dhe rëndësisë që këto funksione kanë në menaxhimin, mbikqyrje dhe orientim të funksionimit të Bashkisë.

Nga ana tjetër, është e nevojshme që të krijohen departamente, të cilat përqendrojnë rolet kryesore të bashkisë, për shkak të funksioneve primare që ato luajnë, si psh:

Departamenti i financave;

Departamenti i Shërbimeve dhe Punëve Publike;

Departamenti Planifikimit dhe Zhvillimit të Territorit.

Këto tre departamente, syjojnë ti japin hierarkinë e duhur funksioneve të ndryshme bashkiake, duke lehtësuar hartimin e rregulloreve të brendshme dhe funksionet specifike të tyre.

7.4 Plani i Përgjithshëm Vendor dhe Burimet Njerëzore.

Me hartimin, integrimin, mirëmbajtjen dhe implementimin e Planit të Përgjithshëm Vendor, i cili shoqërohet me kompetenca të reja, nevojitet një staf i kualifikuar, ndërveprues dhe i organizuar, që plotëson të gjitha rolet.

Për të pasur një qasje sa më reale, është e nevojshme ti përgjigjemi pyetjes : "Cilat janë nevojat e Bashkisë për implementimin e Planit të Përgjithshëm Vendor?" Për t'ju përgjigjur kësaj pyetje është e nevojshme të identifikohen kapacitetet njerëzore, pra aftësitë e bashkisë për të përmbushur detyrat, rezultatet dhe produktet e caktuara, por dhe nevojat aktuale të Bashkisë për të zhvilluar kapacitetet e burimeve njerëzore.

Aktualisht Drejtoria, e cila do të ngarkohet me implementimin dhe mirëmbajtjen e Planit të Përgjithshëm Vendor, është "Drejtoria e Planifikimit dhe Zhvillimit të territorit", e cila përbëhet nga 7 punonjës.



Për të pasur një qasje më reale të burimeve njerëzore që disponon Bashkia Divjakë dhe duke ditur rolin e gjerë që mbulon Planit të Përgjithshëm Vendor, le të përmendim këtu departamentet ose sektorët aktualë, të cilët mund të paraqesin mbivendosje funksionesh me integrimin e këtij plani. Këto sektorë janë:

- Drejtoria e Planifikimit dhe e Zhvillimit të Territorit;
- Drejtoria e Bujqësisë dhe e Mjedisit;
- Sektori i Rugëve Rurale dhe Administrimit të Pyjeve;

Duke vlerësuar mundësinë e mbivendosjes së kompetencave, duket qartë nevoja për një rishikim të strukturës të burimeve njerëzore, për shkak se me integrimin e Planit të Përgjithshëm Vendor, Drejtoria e Planifikimit dhe Zhvillimit të Territorit nuk plotëson kushtet e nevojshme për të plotësuar funksionet e saja.

Funksionet e ndryshme të cilat ndërlidhen me lejet e ndërtimit, shfaqin qartë nevojat për arkitektë urbanistë, të cilët do të luajnë si rol kryesor përputhshmërinë e projektit me legjislacionin, rregulloren, territorin, ku përfshihen dhe inxhinierët që do të vlerësojnë projektin dhe normat e ndërtimit si dhe teknikë topografë.

Për zbatimin e Planit të Përgjithshëm Vendor, janë të nevojshëm një gamë më e gjerë specialistësh të cilët mbulojnë fusha të ndryshme, si për shembull arkitekt urbanist, inxhinier ndërtimi, inxhinier ujësjellës/kanalizimi, inxhinier elektrik, inxhinier mjedisi, inxhinier transporti, agronom dhe topograf. Kjo gamë e gjerë specialistesh, shfaq qartë nevojat e Bashkisë Divjakë për të integruar punonjës të rinj.

Për më tepër integrimi i sistemit të gjeoreferencimit në dhënien e lejeve të ndërtimit dhe të planifikimit urban, është i nevojshëm me qëllim krijimin e një sektori të ri, i cili garanton centralizimin, mirëmbajtjen dhe rinovimin e të dhënave. Për këto arsye janë të nevojshëm specialistë në fushën e sistemit të gjeoreferencimit dhe të IT, teknikë topografë dhe specialistë kadastralë.

Janë pikërisht këto funksione, që përballin bashkinë me nevojën për ristrukturim tek Drejtoria e Planifikimit dhe Zhvillimit të Territorit.

7.5 Nevojat për Ristrukturim

Drejtoria e Planifikimit dhe Zhvillimit të Territorit do të synojë të përmbushë tre role kryesore:

- Lejet e ndërtimit
- Planifikimi, menaxhimi i projekteve dhe investimeve.
- Verifikimi, mirëmbajtja dhe përmirësimi i të të dhënave gjeohapësinore dhe statistikore.

Për të përmbushur këto role është gjykuar e arsyeshme të krijohen tre sektore:

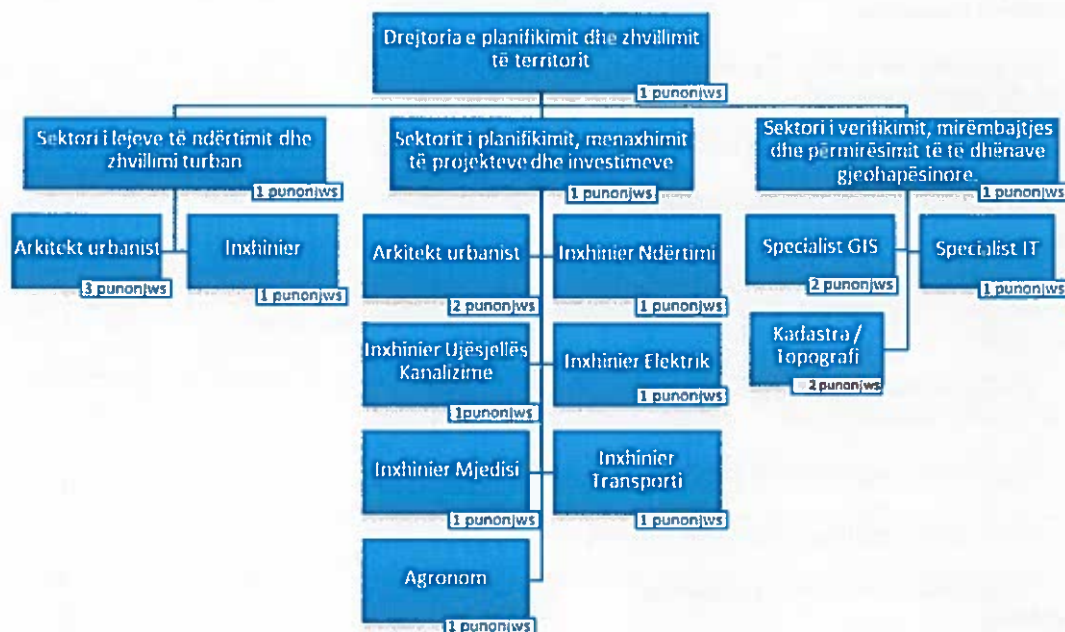
- Sektori i lejeve të ndërtimit dhe zhvillimit urban – që do të ketë për funksion primar analizimin dhe miratimin e lejeve të ndërtimit.
- Sektorit i planifikimit, menaxhimit të projekteve dhe investimeve- që do të ketë për funksion studimin dhe aplikimin e projekteve dhe investimeve që do të aplikohen në territorin e Bashkisë.
- Sektori i verifikimit, mirëmbajtjes dhe përmirësimit të të dhënave gjeohapësinore. – që ka për qëllim mirëmbajtjen dhe verifikimin e të dhënave në mbështetje të sektorit të lejeve të ndërtimit dhe sektorit të planifikimit dhe menaxhimit të projekteve dhe të menaxhimit, duke përqendruar të gjitha të dhënat në një system të dhënash të vetëmm.

Për më tepër këto sektorë, kanë nevojë për mbështetje ligjore të vazhdueshme. Për këtë arsye është i nevojshëm një bashkëpunim i ngushtë me Sektorin Juridik të bashkisë. Me zbatimin e lejeve të ndërtimit online, Sektori Juridik luan një rol edhe me të rëndësishëm, në lidhje me Drejtorinë e "Planifikimit dhe Zhvillimit të Territorit". Duke marrë në konsideratë rolin e gjerë që luan sektori juridik në funksionimin e bashkisë, është gjykuar e dobishme që ky sektor të jetë në varësinë direkte të Kryetarit të Bashkisë.

"Sektori i verifikimit, mirëmbajtjes dhe përmirësimit të të dhënave gjeohapësinore", përbën një risi për bashkinë, duke përqendruar të gjitha të dhënat territoriale në një sektor të vetëm. Pra ky sektor, jo vetëm që luan një rol mbështetës të sektorëve të ndryshëm, por centralizon të dhëna dhe informacioni të dobishëm, në orientimin strategjik të zhvillimit territorial. Për të përfituar nga një bazë të dhënash e përqendruar, është e nevojshme që të gjitha departamentet të raportojnë përditësimet dhe modifikimet e të dhënave në "Sektorin e verifikimit, mirëmbajtjes dhe përmirësimit të të dhënave gjeohapësinore". Është e nevojshme të hartohen rregullore të qarta, të cilat koordinojnë ndërveprimin horizontal ndërmjet sektorëve të shërbimeve dhe punëve publike me sektorin e verifikimit, mirëmbajtjes dhe përmirësimit të të dhënave gjeohapësinore.

7.6 Nevojat për burime njerëzore të kualifikuara dhe mundësitë

Integrimi i sistemit GIS dhe Organigrama e propozuar për Bashkinë Divjakë, evidenton mungesa dhe nevoja të Bashkisë, për të integruar staf të ri për mbarëvajtjen e integrimit dhe implementimit të Planit të Përgjithshëm Vendor, i cili prek një gamë të gjerë fushash, si për shembull, bujqësinë, transportin, hidrografinë, mjedisin, energjinë, ndërtimin, ekonominë etj.,



Organigrama e propozuar e Drejtorisë së Planifikimit dhe Zhvillimit të Territorit.

Nga struktura e propozuar rezultojnë rreth 22 punonjës të nevojshëm në "Drejtorinë e Planifikimit dhe Zhvillimit të Territorit", gjë e cila bën që të tejkalohet numri i punonjësve aktualë të kësaj drejtorie.

Megjithëse ristrukturimi i mundshëm i bashkisë mund të ofrojë plotësimin e pjesshëm të drejtorisë së ardhshme të Planifikimit dhe Zhvillimit të Territorit, duhet theksuar se ka ende nevojë për forcë punëtore të re dhe të kualifikuar.

Për të pasur një qasje më realiste, është ndërmarrë një pyetësor, i cili synon të vlerësojë dhe evidentojë problematikat dhe situatën aktuale të stafit në Drejtorinë e Planifikimit dhe Zhvillimit të Territorit.

Pyetësi i Institucional vetëvlerësimi

Pyetje Identifikuese						
1. Emri i Drejtorisë						
2. Pozicioni i punës në Institucion						
Vlerësimi i Kapaciteteve						
3. Si do e përshkruanit produktin kryesor të drejtorisë apo drejtorisë suaj të Përgjithshme						
4. Si do i përshkruanit pikat e forta në Drejtorinë tuaj						
5. Si do i përshkruanit pikat e dobëta në Drejtorinë tuaj - nëse ka						
6. Si do i vlerësonit arsyet e mundshme të dobësive të numëruara në drejtorinë tuaj? - Ju lutem vendosni "X" nën përgjigjen e duhur...	Arsye shumë të rëndësishme	Arsye të rëndësishme	Arsye të pjesshme	Vetëm pak arsye	Asnjë Arsye	
a. Inpute (të dhena) të pamjaftueshme (informacione, bashkëpunimi, etj.)						
b. Përkufizim i paqartë i misionit apo detyrave						
c. Përkufizim i paqartë i përgjegjësive të drejtuesit						
d. Pamjaftueshmëri e burimeve, pajisjeve apo faciliteteve						
e. Pamjaftueshmëri e numrit të stafit						
f. Pamjaftueshmëri e kualifikimeve ose njohurive të specializuara të stafit						
Impakti i pritshëm i PPV						
7. Deri në çfarë mase prisni që misioni dhe / ose rezultatet e Drejtorisë suaj do të ndryshojnë me PPV-në e re?	Ndryshime shumë të rëndësishme	Ndryshime të rëndësishme	Disa ndryshime	Vetëm pak ndryshime	Asnjë ndryshim	
- Ju lutem vendosni "X" nën përgjigjen e duhur...						
Pikëpamjet në Zhvillimin e Kapaciteteve dhe Trainime						
8. A mendoni se Drejtoria juaj mund të përfitojë nga një program trainimi apo zhvillimi kapacitetesh?	Po, shumë	Po, do të ishte e nevojshme	Varet nga programi	Mund të jetë e nevojshme, jo e domosdoshme	Nuk ka nevojë për pjesëmarrje	
- Ju lutem vendosni "X" nën përgjigjen e duhur...						
9. Cilat fusha në Rritjen e Kapaciteteve do të ishin më të rëndësishme në Drejtorinë tuaj	Shumë e rëndësishme	E rëndësishme	Disa e rëndësishme	Vetëm pak e rëndësishme	Aspak e rëndësishme	

a. Qartësi i misionit, Strategjia dhe produktet e Institucionit					
b. Qartësimi i ndarjes së detyrave, përgjegjësitë dhe udhëheqësit					
c. Rritja e numrit të stafit					
d. Forcimi i njohurive specifike dhe kapaciteteve					
e. Përmirësimi i grupit të punës dhe kapaciteteve					
f. Përmirësimi i metodave dhe instrumenteve të përdorura					
g. Përmirësimi i pajisjeve dhe faciliteteve aktuale					
h. Përmirësimi i motivimit, njohja, shpërblymimi i stafit					
i. Përmirësimi i lidhjeve dhe bashkëpunimit me institucione të tjera					
10. Nëse mendoni se trainimi specifik i njohurive ("d") është i rëndësishëm, ju lutem identifikoni llojin e njohurive ku nevojitet trainimi:					

Nga këto pyetësorë rezultojnë një sërë problematikash, për shkak se punonjësit vlerësojnë se kryesisht ka:

- Mungesë stafi në përmbushjen e punës aktuale.
- Mungesë informacioni në përmbushjen e detyrës së tyre.
- Mungesë pajisjesh dhe instrumentash.
- Mungesë e një oferte formuese dhe trainuese përgjatë punës.
- Mungesë e informacioni etj.

Megjithëse me ristrukturimin dhe integrimin e sistemit Gis, me integrimin e stafit të ri, mund të kemi një përmirësim të cilësisë së shërbimit, Vlen të theksohet që nevojitet dhe një përmirësim i instrumenteve dhe pajisjeve të vëna në dispozicion, por edhe një formim permanent e gjithëpërfshirës i stafit, duke synuar rritjen e efikasitetit.

7.7 Trajnime për implementimin e PPV-së

Në mirëfunksionimin e strukturës bashkiake dhe implementimin e Planit të Përgjithshëm Vendor, është e nevojshme që personeli bashkiak, të jetë i trajnuar për funksionet e reja.

Asistenca që duhet të marrë bashkia duhet të orientohej së paku në 2 drejtime:

- Përgatitja e paketave informuese dhe shpjeguese të parashikimeve dhe mënyrave të implementimit të PPV-së sipas fokus grupeve: stafi i bashkisë, projektuesit, zhvilluesit dhe pronarët, qytetarët etj.

- Ndërgjegjësimi i publikut dhe aktivizimi i tij nëpërmjet (konsultimit, informimit, trajnimit, ngritjes së kapaciteteve, etj.).

Edhe pse Bashkia ka përparuar në ngritjen e kapaciteteve ka ende çështje për t'u përmirësuar:

1. Rritja e kapaciteteve për analiza multi-disiplinore: socio-ekonomike, mjedisore, funksionale, fizike dhe estetike.
2. Ngritja e ekspertizës në analizën e kostove socio-ekonomike dhe përfitimet që derivojnë nga aplikimi i instrumentave planifikues : PPV, PSV, PDV etj.
3. Rritja e kapaciteteve për planifikimin me pjesëmarrje. Kapaciteti për të koordinuar, për të negociuar dhe arritur marrëveshje për bashkëveprimin e palëve të interesuara, partneriteti publik-privat.
4. Koordinimi i sektorëve të ndryshëm të bashkisë dhe të drejtorive rajonale për të arritur objektivat e PPV-së: caktimi i përgjegjësive; futja e mekanizmave për bashkëpunim në mes të sektorëve; përcaktimi i një metodologjie të përshtatshme sipas tipit të planifikimit.
5. Trainime gjatë punës:
 - a. Rritja e kapaciteteve në identifikimin e instrumentave të zbatimit, që i përshtaten më mirë situatave të ndryshme në terren.
 - b. Krijimi i aftësive për analizat e tregut të pasurive të paluajtshme dhe e aktivitetëve ekonomike që lidhen me to.
 - c. Procedurat e aplikimit të Lejeve të zhvillimit dhe lejeve të ndërtimit sipas legjislacionit në fuqi.
 - d. Hartimi dhe ndjekja e zbatimit të PDV-ve: Cikli Projektim-Zbatim/Ndërtim- Përdorim.
6. Trajnime në aplikimin e TIK dhe programeve kompjuterike GIS. Është e rëndësishme, që krahas procedurave të sakta bashkia të ketë dhe mjetet e duhura për të lehtësuar punën dhe shkurtuar afatet administrative. Formimi në fushën e TIK dhe programit GIS, është gjithëpërfshirës, për shkak të rolit të GIS jo vetëm në fushën e planifikimit, por edhe në investimet strategjike, në transport, monitorim dhe parandalim të emergjencave civile, monitorim dhe lehtësim të procedurave të mbledhjes së taksave dhe tarifave vendore etj. Pra trainimi prek të gjithë punonjësit, nga të gjitha strukturat përbërëse të bashkisë.
 - a. Prezantimi i strukturave dhe funksioneve të reja.
 - b. Prezantimi i rrjetit të brendshëm të sistemit të teknologjisë të informacionit dhe komunikimit.
 - c. Prezantimi dhe konceptet e produkteve, sistemit dhe strukturës të programit kompjuterik GIS.
 - i. Gjuha teknike dhe klasifikimi i hartave.
 - ii. Prezantimi, sistemi i referencimit hapësinor dhe i koordinatave gjeografike dhe të projektuara.
 - iii. Krijimi, përditësimi, regjistrimi dhe administrimi i shtresave pikësore, lineare dhe sipërfaqësore.
 - iv. Krijimi, përditësimi, regjistrimi dhe administrimi i projekteve hartografike.
 - v. Integrimi i të dhënave vektoriale, rastet dhe gjeoreferencimi i tyre.
 - vi. Përdorimi, editimi dhe gërshetimi i bazës së të dhënave.

- vii. Krijimi, mirëmbajtja dhe modifikimi i etiketave dhe shënimeve gjeografike.
- viii. Aplikimi i statistikave hapësinore në identifikimin e tendecave zhvillimore.
- ix. Përfaqësimi në hartë i të dhënave kuantitative dhe cilësore.
- x. Përfaqësimi në hartë i të dhënave pikësore.
- xi. Prodhimi i hartave cilësore, që përfaqësojnë të dhëna të ndryshme.
 - Prezantimi i të dhënave gjeohapësinore, në shkallë, legendë dhe organizim etj.
 - Semiotika dhe simbologjia që lejon diferencimin, krahasimin dhe paraqitjen optimale të hartave.

Aktivitetet dhe inputet e nevojshme për të zbatuar programin e veprimit përmes zbatimit të PPV-së kërkojnë edhe:

1. Ekspertizë të specializuar në fusha të tilla si formulimi i ligjeve dhe rregullave lokale, integrimi i bazës së të dhënave dhe menaxhimi i informacionit- si një sistem unik i unifikuar për të gjithë bashkinë.
2. Trainimi gjatë punës si një element kyç në kualifikimin duhur. Bashkia duhet të organizojë workshope, seminare dhe "ushtrime" të njohurive të fituara me anë të rasteve studimore - zonat dhe projektet prioritare, në terren.

7.8 Eksternalizimi, një mundësi në përmbushjen e funksioneve Bashkiake.

Duke marrë në konsideratë nevojat për staf të kualifikuar, vështirësinë për të integruar kompetenca të reja, bashkisë i lind e drejta të eksternalizojë një pjesë të funksioneve të veta, duke ia deleguar një pale të tretë. Që procesi i eksternalizimit të kryhet në kushtet optimale është e nevojshme të identifikohen dhe specifikohen qartësisht funksionet e çdo departamenti, drejtorie dhe sektori.

Bashkia mund të delegojë një pjesë të funksioneve të veta drejt një të treti, i cili nëpërmjet procesit të prokurimit ose tenderimit garanton realizimin e punës.

Që delegimi i disa prej funksioneve të kryhet në kushtet optimale, nuk mjafton vetëm identifikimi i funksioneve të cilat do të delegohen palës së tretë, por është i nevojshëm dhe një proces hartimi i Termave të Referencës, menaxhimi i procesit të tenderimit ose prokurimit, ku përfshihet dhe monitorimi i gjithë procesit të prokurimit dhe kushteve të kontratës për zbatim. Pra eksternalizimi i funksioneve, megjithëse redukton punën e bashkisë, kërkon një staf mbikqyrës dhe hartues të termave të referencës dhe përpilimit të kontratës, gjë që përbën një kosto fikse për bashkinë për shkak të stafit permanent në përmbushjen e këtyre roleve.

Pra, në rast delegimi të funksioneve specifike, është e nevojshme të ndërmerret një studim i koston, në të cilin përfshihet jo vetëm kosto e delegimit, por dhe koston fikse të bashkisë në përpilimin e kontratave dhe monitorimit të tyre.

8 RAPORTI I BAZËS SË TË DHËNAVE GIS DHE PLANI I PUNËS PËR PLOTËSIM, MIRËMBAJTJE DHE PËRDORIM TË PLATFORMËS SË KRIJUAR

8.1 Hyrje

Duke ndjekur objektivat e përgjithshme të Ligjit për "Planifikimin e Territorit" si dhe objektivat strategjike të programit qeveritar dhe të strategjive kombëtare sektoriale, ky dokument ka si objektiv realizimin e një Plani të Përgjithshëm Vendor të qendrueshëm që siguron menaxhimin e tokës si urbane, ashtu edhe atë rurale nëpërmjet sigurimit të instrumentave të planifikimit dhe kontrollit të territorit.

8.2 Qëllimi i dokumentit

Referuar termave të referencës të Planit të Përgjithshëm Vendor, përveç qëllimit kryesor, Bashkitë duhet të formulojnë "mjete" me anë të të cilave do të drejtojnë zhvillimin e territorit të tyre. Gjithashtu, bashkitë duhet të krijojnë edhe kushtet e favorshme për zhvillim si edhe ta paraprijnë atë, duke krijuar infrastrukturën e nevojshme. Pajisja me një seri "mjetesh" operimi për situata të ndryshme, do të mundësojë zhvillimin e qendrueshëm të territorit, drejtimin e zhvillimit dhe kushtet e favorshme për ndërtimin e një modeli ekonomik lokal, që është i lidhur fort me territorin dhe metabolizmin e tij. Hapi i radhës duhet të jetë leximi me objektivitet i mënyrës se si territori është zhvilluar".

Qëllimi i këtij dokumenti, është të sugjerojë se çfarë mund të bëhet dhe arrihet nëpërmjet GIS, se si kontribuon paketa e GIS dhe e të dhënave gjeografike, si një mjet kyç në planifikim dhe menaxhim të territorit. Duke qenë se në kuadër të Planit të Përgjithshëm Vendor, si edhe si rrjedhojë e detyrimit ligjor, janë prodhuar shumë të dhëna gjeografike, përdorimi i tyre i mëtijshëm, do të ndihmonte në një zhvillim të qëndrueshëm.

GIS (Geographic Information System), është një sistem, i cili na ndihmon të kuptojmë, interpretojmë dhe analizojmë të dhëna të pozitës gjeografike, cilësitë dhe karakteristikat e çdo zone. Në rast studimesh të një zone të caktuar, GIS konsiderohet si instrumenti kryesor për paraqitjen e të dhënave dhe analizave të sakta në mënyrë të dixhitalizuar.

GIS është një instrument i vetëm, në gjendje për të lidhur së bashku informacionin që vjen nga burime të ndryshme të tilla si hartografia, regjistri i kadastrës, regjistrimi i bizneseve (vjelja e taksave), informacioni mbi rrugët, karakteristikat e kufizimeve monumentale dhe mjedisore, etj. Ky program që bashkon në një, disa databaza, lehtëson në mënyrë të ndjeshme punën e përditshme të administratës. Baza e të dhënave GIS, nuk është thjesht një "kontenitor" të dhënash të lidhura me menaxhimin e tokës, por një proces ndërlidhës midis procedurave dhe vendimmarrjes.

Ligji i planifikimit hapësinor, ka parashikuar tashmë hedhjen e informacionit në një platformë të unifikuar (Regjistri Kombëtar). Ky detyrim unifikon formatin dhe tipologjinë e të dhënave për të gjitha bashkitë.

8.3 Burimet e informacionit

Ndonëse regjistri kombëtar dhe GIS ka kohë që është vënë në punë, ai është pothuajse i panjohur në zyrat e pushtetit lokal, në të cilat informacioni është ende i ruajtur dhe arkivuar sipas sistemit të vjetër. Bashkitë aktualisht operojnë me disa forma databazash.

Nga ana tjetër, ndonëse ka filluar një organizim në nivel kombëtar i bazës të të dhënave, ende shumë institucione qendrore nuk e kanë përfunduar dixhitalizimin dhe përditësimin e informacionit që ata duhet të prodhojnë apo menaxhojnë.

Një pjesë e mirë e informacionit është marrë nga AKPT dhe është sipas kërkesave dhe standardeve të regjistrit kombëtar.

Informacioni i mbledhur nga përditësimi në terren është hedhur në databazën GIS dhe duhet të konfirmohet nga bashkia.

8.4 Gjendja e të dhënave dhe Nevojat

Të dhënat e grumbulluara dhe përdorura në ndihmë të analizës së situatës ekzistuese, kanë qenë të formave të ndryshme: në letër (hard copy) por edhe në format elektronik (jpg, tiff, pdf, png, etj). Ato u përfituan nga burime të ndryshme si nga bashkia dhe AKPT, ashtu edhe nga institucione të tjera përgjegjëse të informacionit dhe u procesuan me dixhitalizimin dhe gjeoreferencimin sipas sistemit të projeksonit UTM 34N, EGS84 dhe më pas u bë edhe vektorizimin e tyre. Gjithashtu të dhënat e marra nga burimet të ndryshme, në sistemet koordinative janë riprojektuar në sistemin UTM 34N, EGS84 dhe përditësuar.

Informacioni i mbledhur dhe përditësuar me punën e kryer për planin e përgjithshëm vendor, duhet mirëmbajtur dhe përditësuar edhe më tej. Çdo informacion i gjeneruar pas miratimit të PPV-së mbi bazë territori, në format hardcopy apo dhe dixhital, duhet skanuar dhe dixhitalizuar për t'u përshtatur në sistemin GIS edhe në vijim.

Është evidente që duke mos patur një sistem qendror "magazinimi" të dhënash, i njëjti informacion gjendet i përsëritur apo dhe shpeshherë ka ndryshime të rëndësishme që nuk janë reflektuar në materialin bazë etj.

Krahas drejtorisë të Planifikimit Urban, puna e të cilit lidhet drejtpërdrejt me territorin dhe me mirëmbajtjen e Regjistrit, sistemi GIS duhet të shtrihet dhe në sektorë të tjerë dhe të jetë një ndihmë si për Sektorin e Zhvillimeve Ekonomike, ruajtjen e tokave bujqësore, pyjeve etj dhe në Sektorin e Financave për të monitoruar mbledhjen e taksave, duke orientuar investimet e buxhetit etj.

8.5 Metodologjia e përdorur

Me anë të Vendimit të Këshillit të Ministrave, nr. 1190, datë 13.11.2009, u bë e mundur ngritja e Regjistrit të Planifikimit të Territorit në të cilin regjistrohet çdo aktivitet për territorin. Ai është një inventar elektronik dhe shpresor publik për informacionin lidhur me planifikimin e territorit, i cili krijohet, ruhet, mirëmbahet, administrohet dhe përditësohet në mënyrë të pavarur nga autoritetet kombëtare e vendore të planifikimit dhe institucionet e tjera publike, i cili përmban informacion për planifikimin dhe kontrollin e zhvillimit të territorit; projekte dhe akte të planifikimit të territorit, të përdorimit e të pronësisë së tokës; kërkesat për zhvillimin e tokës dhe lejet e zhvillimit së bashku me të drejtat ose kufizimet ligjore, që rrjedhin prej tyre.

Funksionet themelore të regjistrit janë: regjistrimi i informacionit ligjor e fizik të të drejtave apo kufizimeve publike e private mbi tokën; njoftimi, sipas një forme të përshtatshme i projekt- akteve dhe akteve të lidhura me planifikimin dhe kontrollin e zhvillimit të territorit.

Informacioni në regjistër, organizohet sipas një rrjeti të integruar e shumëqëllimësh bazash elektronike kadastrale të të dhënave mbi tokën, të pavarura e ndërvepruese ndërmjet tyre.

Të gjitha të dhënat që do të publikohen në regjistër duhet të jenë në sistemin koordinativ zyrtar.

Të dhënat e formave të ndryshme: në letër (hard copy) por edhe në format elektronik (jpg,tiff, pdf, png,etj) janë në proces dixhitalizimi dhe gjeoreferencimi sipas sistemit të projeksonit UTM 34N, WGS84 dhe më pas është kryer vektorizimi i tyre. Gjithashtu të dhënat e marra nga burimet të ndryshme, në sistemet koordinative janë riprojektuar në sistemin UTM 34N, WGS84 dhe përditësuar.

Kjo bazë të dhënash është përdorur për të analizuar situatën ekzistuese. I gjithë projekt propozimi i PPV-së, punohet në programet GIS duke e gjeoreferencuar si më poshtë:

Geographic Coordinate System: GCS_WGS_1984

Datum: D_WGS_1984

Prime Meridian: Greenwich

8.6 Baza e të dhënave GIS

Në sistemin GIS janë punuar informacionet e gjendjes ekzistuese. Ky informacion ka mangësi që pritet të plotësohen nga bashkitë. Plotësimi i këtij informacioni do të mundësojë dhe përfundimin e strukturës së databazës.

Në databazë informacioni do të lidhet me atributet dhe vendndodhjen gjeografike. Në arkitekturën e databazës do të përcaktohen lidhjet: burim informacioni – mirëmbajtje informacioni – shpeshhtësi përditësimi etj.

Duke synuar unifikim jo vetëm të termave, por dhe të prezantimit në Regjistrë, në attribute do të përcaktohen kodet e ngjyrave dhe simbologjia e "Feature Class".

Kjo strukturë, sikurse është specifikuar dhe në metodologji do të konsiderohet "e hapur", ku për secilën zonë/nënjësi krahas të dhënave të gjendjes ekzistuese, do të shtohen të dhënat e zhvillimit të propozuar si dhe ecuria e monitorimit të zbatimit të Planit.

Bazuar në Termat e Referencës, pika 3.2, Fazën 1 – Vlerësimi dhe Analiza, Rezultati 3, Përgatitja e databazës territoriale integruar në platformën GIS, pas verifikimeve dhe punës së kryer në terren për përditësimin e të dhënave është bërë një përgatitje e databazës territoriale për t'u përpunuar dhe integruar më tej në platformën GIS të RIT.

Deri tani, nga informacioni i vënë në dispozicion nga autoritetet përkatëse dhe ai i siguruar në territor është bërë i mundur verifikimi dhe përditësimi i të dhënave përkatëse kryesisht për:

Ndërtesat me numrat e kateve, funksionet, kushtet.

Infrastruktura rrugore sipas klasifikimit, kushtet.

Burimet ujore dhe infrastruktura e shërbimeve.

Përdorimi i tokës si dhe boniteti.

Zonat mbrojtëse të zonave të ndjeshme apo problematike sipas legjislacionit shqiptar, të tilla si rrugët, uji, landfill, etj.

Zonat ku aplikohen kufizime sipas tematikave.

8.7 Rekomandime

Referuar termave të referencës "Shërbim konsulence, për hartimin e planeve të përgjithshme vendore për 26 bashki", në kuadër dhe të ngritjes së Regjistrit Kombëtar të Planifikimit si një databazë kombëtare të dhënash, këshillohet që bashkia Divjakës të parashikojë ngritjen e një strukture përgjegjëse për mirëmbajtjen e bazës së të dhënave. Përveç strukturës që do të merret në mënyrë të drejtë për drejtë me mirëmbajtjen e regjistrit dhe të Sistemit GIS, nevojitet të kryhen trainime dhe për anëtarë të tjerë të ekipit të Bashkisë, pasi do të jenë ata që do të pasurojnë sistemin

me të dhëna dhe do të përdorin atë. Përdorimi në masë i GIS-it nga stafi i Bashkisë, do të evitojë përsëritje informacioni dhe do të krijojë një burim të vetëm zyrtar informacioni.

Drejtoria e Planifikimit të Territorit, është pjesë e punës për hartimin e planit vendor dhe do të merret dhe me zbatimin e detajimin e mëtejshëm të planit të përgjithshëm vendor. Për këtë arsye është e nevojshme që personat përgjegjës të trainohen jo vetëm për përdorimin e regjistrit, por dhe për programet kompjuterike GIS. Bashkia në strukturën dhe detyrat e stafit duhet të specifikojë:

- Përgjegjësi të qarta mbi aksesin dhe modifikimin e të dhënave. – Viewer and Editor.
- Back-up periodik të të dhënave.
- Grupime menaxhim sipas fushave: Urbane, Inxhinierike, Transport etj.

Një analizë e situatës ekzistuese është parashtruar në raportet paraprake në fazat e mëparshme.

Tanimë kemi një grup të dhënash bazë të strukturuar në formatin elektronik të RIT, të cilat duhet të përdoren nga të gjithë të interesuarit.

GIS duhet të ndihmojë bashkinë në: implementimin e planit të përgjithshëm vendor, të ndihmojë në menaxhimin e aseteve, përshpejtimin e procesit të punës dhe rritjen e efijencës.

8.8 Plani i veprimt

Ajo çfarë mund të bëhet në **terma afatshkurtra** është: inventarizimi i të gjitha geo-data-ve (të dhëna mbi bazë territori), duke filluar nga ato të mbledhura dhe strukturuar për PPV-në. Ky inventarizim mund të bëhet në një excel të thjeshtë, duke përcaktuar dhe disa METADATA të nevojshme, p.sh. Emri i shtresës, lloji i informacionit, gjendja e shtresës, formati bazë, burimi kryesor nga vjen dhe kush e menaxhon, të dhëna bazë mbi cilësinë e informacionit si pozicioni gjeografik (koordinata apo afërsisht me një emër rruge, listë të atributëve - cilësive, data e krijimit të informacionit, etj).

Një infrastrukturë e të dhënave hapësinore (SDI – Spatial Data Infrastructure) është një infrastrukturë e të dhënave, e cila implementon një kornizë të të dhënave gjeografike, metadata, përdoruesve dhe mjeteve që janë të lidhura në mënyrë interaktive, që të dhënat hapësinore të përdoren në mënyrë efikase dhe fleksibile. Një tjetër përkufizim është "teknologjia, politikat, standardet, burimet njerëzore dhe aktivitetet e lidhura me to, të cilat kanë nevojshmërinë të përftojnë, procesojnë, shpërndajnë, përdorin, mirëmbajnë dhe ruajnë të dhënat hapësinore"

Për shkak të natyrës së tij (madhësia, vlera, numri i ndërvepruesve), një SDI është zakonisht e lidhur me qeverisjen lokale, rajonale apo kombëtare. Disa nga principet kryesore janë që të dhënat dhe metadat nuk duhet të kenë një menaxhim qendror por nga gjeneruesi i të dhënave dhe/ose pronari (hartuesi i tyre) dhe mjetet dhe shërbimet kryejnë lidhjen nëpërmjet rrjetit kompjuterik të burimeve të ndryshme. Një Desktop ose Web GIS është shpesh një platformë për të vendosur një pjesë, një individuale, brenda një SDI.

Për të arritur këto objektiva, është i nevojshëm dhe shumë i rëndësishëm koordinimi i mirë mes të gjithë aktorëve dhe përcaktimi i standardeve.

Një SDI mund të bëjë të mundur zbulimin dhe shpërndarjen e të dhënave hapësinore nga një ofrues shërbimesh të dhënash tek një përdorues.

Në mënyrë që të sigurohet shërbimi i kërkuar, janë të nevojshëm komponentët e mëposhtëm:

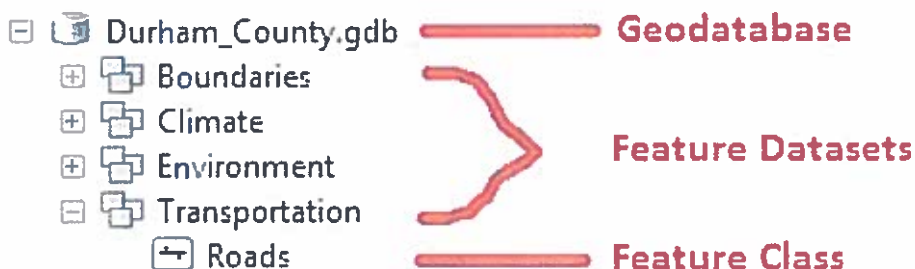
- Software (programe)
- Baza Hapësinore e të dhënave
- Program web ose Desktop përdoruesi (program ose shfletues online për të lejuar shfaqjen, përzgjedhjen, dhe analizimin e të dhënave hapësinore)
- Përdorues të avancuar (për të krijuar dhe përditësuar të dhënat hapësinore)
- Program Katalogimi Shërbimesh (për zbulimin, shfletimin, dhe përzgjedhjen e të dhënave hapësinore dhe metadata-ve, shërbimet dhe burime të tjera)
- Shërbime të të dhënave hapësinore (që ofrojnë shërbimet e nevojshme për ofrimin e të dhënave nëpërmjet internetit)
- Shërbimet e përpunimit (në mënyrë që të kryejnë transformimin hapësinor ose kryerjen e analizave hapësinore)
- Vendgrumbullim të dhënash (për të ruajtur të dhënat hapësinore si p.sh. një "geodatabase")
- Programe GIS (për të krijuar dhe përditësuar të dhënat hapësinore)

Përveç këtyre komponentëve, një varg i standardeve (ndërkombëtare) teknike janë të nevojshme që të lejojnë ndërveprimin ndërmjet tyre. Në mesin e atyre, janë standardet gjeohapësinore të përcaktuara nga Open Geospatial Consortium - Partneriteti i Hapur Gjeohapësinor (p.sh., OGC WMS, WFS, GML etj) dhe ISO (p.sh. ISO 19115) për ofrimin e hartave, vektoriale dhe raster, të të

dhënave, por edhe format e të dhënave dhe standardet e transferimit nëpërmjet internetit nga partneriteti E3C.

Një "File Geodatabase" (skedar gjeo të dhënash), është një grupim skedarësh në një dosje në disk që mund të ruajë, përzgjedhë dhe menaxhojë së bashku të dhënat hapësinore dhe johapësinore.

Në menaxhimin e të dhënave në bashki, si fillim mund të krijohet një "File Geodatabase" ku sipas grup – interesit apo natyrës së të dhënave krijohen "Feature Datasets" të cilat në vetvete janë të përbëra nga "Feature Class", si në shembullin e mëposhtëm:



Kjo strukturë mund të përdoret nga stafi i bashkisë nëpërmjet software si open source (psh. QuantumGis) ashtu edhe të licensuara (psh. ArcGis) në varësi të buxhetit të bashkisë.

Me përcaktimin e përgjegjësiave dhe detyrave sipas organigramës së bashkisë dhe në mënyrë specifike të sektorit të GIS, bëhet i mundur realizimi i punës për verifikimin, mirëmbajtjen dhe përmirësimin e dhënave gjeohapësinore.

Gjithashtu për mirëfunksionimin e kësaj structure, duhet të këshillohen specialistët e sektorëve të tjerë për mënyrën e mbledhjes dhe përshtatjes së të dhënave për të qenë më lehtësisht të përpunueshme dhe konvertueshme në strukturën e GIS, sipas standarteve të përcaktuara me aktet nënligjore në fuqi.

Në rastet kur prodhuesit apo përdoruesit e të dhënave nuk janë të aftë ti menaxhojnë ato, sektori i GIS mund ti vijë në ndihmë për t'i realizuar.

Përsa i takon asaj çfarë mund të bëhet në **terma afatmesme apo dhe afatgjata** në kuadrin e mirëmbajtjes, përditësimit dhe përmirësimit mund të sugjerohet krijimi i një platforme të plotë GIS dhe më tej një paketë GIS interneti (ka paketa Open Source) të cilën mund ta menaxhojë specialisti IT – Gis.

Për zhvillimin e platformës GIS propozohet kuadri teknologjik në vijim:

- Baza e të dhënave hapësinore: PostgreSQL me PostGIS
- GIS Server: Geoserver
- Metadata katalog: Geonetwork Opensource

- GIS Portal: GET SDI Portal
- Desktop GIS: QGIS

Përzgjedhja e programeve të duhura për realizimin e procesit, rekomandohet të kryhet duke vlerësuar avantazhet dhe disavantazhet e hasura si në lidhje me të dhënave teknike të programit, të mjeteve dhe lehtësirave që programi ofron dhe më kryesorja kosto me të cilën mund ta përfitojmë në momentin e vendimarrjes.

Për shembull:

Quantum GIS (QGIS), është ndoshta burimi më i përhapur i përdorur i një programi GIS Desktop QGIS, që siguron një ndërfaqe miqësore të përdoruesve, të cilët mund të vizualizojnë, menaxhojnë, ndryshojnë, analizojnë të dhënat dhe kompozojnë harta të printueshme. QGIS përfshin funksionalitete të fuqishme analitike nëpërmjet integritit me GRASS. Është i përshtatshëm në Linux, Mac OSX dhe Windows si edhe mbështet vektorë të shumtë, raster dhe formate database.

QGIS është "Open Source software" pra është një program i hapur për një përdorim të lirë nga kushdo pa pagesë.

ARCGIS me komponentët e tij më të njohur ArcView, ArcEditor, ArcInfo është një platformë profesionale nëpërmjet së cilës mund të vizualizojnë, menaxhojnë, ndryshojnë, analizojnë të dhënat dhe kompozojnë harta të printueshme etj.. Është i përshtatshëm në Linux, Mac OSX dhe Windows si edhe mbështet vektorë të shumtë, raster dhe formate database.

ARCGIS është një software i licensuar ,nëpërmjet të cilit shërbimet e ofruara janë profesionale dhe kundrejt tarifës përkatëse për produktin specifik.

Gjithashtu, mund të shihet mundësia e një partneriteti me organizata apo struktura të tjera jashtë bashkisë, që të menaxhojë të dhënat apo strukturën e krijuar deri më tani.

8.9 Mirëmbajtja

Ndjekja dhe Inventari i mirëmbajtjes kryhet në mënyrë rutinë në të dy komponentët, si ato të brendshme ashtu edhe ato të jashtme të të dhënave në institucion. Gjatë këtij procesi pune, plotësohen shumë formularë, duke krijuar një inventar të shumëtributeve të të dhënave që duhen ndjekur nga departamentet e ndryshme. Përsa kohë është ngritur një bazë të dhënash p.sh. lidhur me pronën mirëmbajtja e tyre mund të ndiqet edhe pa këta formularë. Në disa raste, informacioni përshkruet në lidhje me këto struktura, është ndryshuar për shkak të riparimeve apo zëvendësime. Meqënëse nëpërmjet GIS lejohet hyrja e shumë karakteristikave për çdo element dhe më pas mund të kryhen analiza mbi këto të dhëna, është me i thjeshtë dhe efektiv planifikimi i mirëmbajtjes, riparimeve sistematike, apo zëvendësimi i përgjithshëm.

Indeksi në hartë i pikave të rrezikut, apo ëdo lloj problematike tjetër, me të cilat shpesh ndeshen departamente të ndryshme, dhe leximi i tyre nëpërmjet GIS, mund të përdoret për të përcaktuar më lehtësisht zonën në të cilën ndodh një incident, pikën ku ka ndodhur, të krijojë një pikë të re se ku ka ndodhur, ose të shtohet një rekord në bazën e të dhënave që ruan ndërtesën, pasurinë, segmentin rrugor, etj. Një formë do të shfaqet në ekran, duke i lejuar përdoruesit për të hyrë në informacion në lidhje me incidentin, së bashku me të dhënat dhe zgjidhjet përkatëse nëse ka. Në këtë mënyrë departamentet e shërbimeve të menaxhimit të emergjencave mund të përgjigjen në mënyrë më efektive. P.sh. Departamentet e zjarfikësit në zonat urbane, mund të kërkojnë informacion për të ditur se ku është pika më e afërt e hidrantit të zjarrit kur ata janë në vendngjarje. Në zonat rurale, zjarfikësit mund të kenë nevojë të dinë se ku mund të jetë pellgu, ujëmbledhësi apo dhe pishina më e afërt.

Vendimi i parë që duhet marrë në vlerësimin e të dhënave ekzistuese, është se ëfarë shtresash duhen krijuar për të mbështetur sistemin. Kjo është lehtësisht e plotësueshme me inventarin e parë se ëfarë shtresash apo informacionesh janë apo përdoren në institucion. Lista e plotë i vihet në dispozicion departamenteve dhe secilit prej tyre i kërkohet të rradhisë ëdo shtresë sipas frekuencës së përdorimit. P.sh. në një sistem tipik rradhitje, mund ti jepet një faktor 10, shtresave që përdoren disa herë në ditë, shtresat që përdoren disa herë në javë mund të kenë një faktor 5, shtresat që përdoren një herë në javë mund të kenë një faktor 3, shtresat që përdoren një herë në muaj mund të kenë faktor 2 dhe ato që përdoren disa herë në vit të kenë faktor 1. Të gjithë këta faktorë, mbliidhen për të gjithë departamentet dhe një rradhitje e përdorimit të përgjithshëm mund të llogaritet për ëdo vit. Këto shtresa mund të rradhitën nga fillimi në fund nga më e madhja në më të voglën, ku shtresa që ka numrin më të lartë të përdorimit tregon frekuentimin më të madh nga gjithë departamentet dhe anasjelltas.

Rezultati i kësaj analize, përcakton rradhën e prioriteteve, se cila nga shtresat duhet automatizuar për të përfutur nivelin më të lartë të përdorimit të sa më shumë përdoruesve. Problematika e kësaj lloj analize është, se nuk merr në konsideratë vlerën apo rëndësinë relative që kjo shtresë mund të sigurojë. p.sh. zona e evakuimit është një shtresë që nuk përdoret shpesh dhe kjo analizë e konfirmon, por kur kjo lloj shtrese kërkohet, rëndësia e saj mund të rrisë menjëherë rendin e përdorimit.

Një vëmendje e veçantë duhet t'i kushtohet ëdo shtrese, për tu siguruar se këto tipe faktorësh janë marrë në konsideratë. Një faktor tjetër që kjo analizë na ndihmon të përcaktojmë, është se cili departament ka rendin më të lartë të frekuentimit të sistemit. Kështu, nëse do të mbliidhnim renditjen e dhënë për të gjitha shtresat nga gjithë departamentet, dhe ti rradhitnim nga më e larta tek më e ulta, do të mund të përcaktonim përdoruesit më të shpeshtë të sistemit. Departamentet e listuara në pjesën e sipërme të kësaj matrice, janë ato që

përdorin më shumë sistemin dhe anasjelltas. Dy faktorë të tjerë që duhet të inventarizohen si pjesë e kësaj analize përfshijnë përcaktimin, se cili departament është përgjegjës për secilën shtresë dhe cili e mirëmban atë. Shpesh institucionet kanë një departament qendror që kryen përditësimin e hartave, ndonëse në të vërtetë është një tjetër departament që është përgjegjës për përmbajtjen e hartës apo të të dhënave. P.sh. Departamenti i taksave është zakonisht përgjegjës për hartën e taksave që përdor institucioni, por shpesh një departament tjetër, si ai i inxhinierëve, mund të kryejë përditësimet e nevojshme pasi inxhinierët janë njohës dhe përdorues më të mirë të teknikave të vizatimit apo të programeve CAD. Kjo marrëdhënie do të jetë e rëndësishme në dizainin dhe strategjinë e mirëmbajtjes së programit GIS.

Element i fundit, është mirëmbajtja e produktit. Mirëmbajtja e produktit, është mënyra se si kompania merret me ndreqjen e gabimeve dhe njoftime të reja të produktit. Në varësi të shpeshtësisë së ndreqjes së gabimeve përcaktohet cilësia e produktit. Nëse kjo është shumë shpesh, më pak se një e katërta, dhe produkti është relativisht i ri, mund të ketë probleme me produktin. Nëse korrigjimet janë vetëm dy herë në vit, dhe përdoruesit thonë se produkti është i pastër, ndoshta kompania nuk mund të ketë zhvillues të mjaftueshëm në staf. Ky është një ekuilibër delikat.

Mirëmbajtja e të dhënave në një GIS, është një nga aspektet më të rëndësishme për të siguruar suksesin e vazhdueshëm të sistemit ashtu siç është dhe hartëzimi si pjesa më e rëndësishme e paraqitjes së të dhënave. Është e domosdoshme që këto tipare të përditësohen në baza të rregullta për të ruajtur integritetin dhe saktësinë e hartës në çdo sistem. Pa mirëmbajtjen e duhur, departamentet e tjera që përdorin hartën në një "GIS", shpejt do të humbasin besimin në informacionin e dhënë nga ana e hartës. Rezultati përfundimtar do të jetë një produkt që nuk kryen më funksionin e tij si një bazë "GIS". Zhvillimi i një plani të mirëmbajtjes pas zbatimit duhet të diskutohet më vonë në librin Frekuenca të përditësimit. Një konsideratë e rëndësishme për ruajtjen e të dhënave në system, janë frekuencat e reja për secilin prej elementeve të të dhënave në sistem. Përkufizimet më të zakonshme të frekuencave të cikleve tipike për përditësimin e shtresave dhe fushave, kur ato janë përdorur, mund të jenë si më poshtë:

Përditësime 2 Javore. Ky lloj i përditësimit është planifikuar për shtresa të dhënave që kanë nivelin më të lartë të rëndësisë në sistem. Këto shtresa të dhënash ndryshojnë mjaft shpesh, dhe ndryshimet e tyre janë konsideruar të jenë kritike për vendimet që do të bëhen në lidhje me sistemin. Një shembull tipik i kësaj është një parcelë bazë. Të dhënat e attributeve, të tilla si ndryshimi i pronësisë, ndryshimi i përkufizimit (nënndarje, ndarje parcele ose kombinime), dhe / ose përmirësimi i

saktësisë (përditësime të terrenit duke ngritur grupe pune), janë gjithashtu të rëndësishme. Këto janë shtresa që kanë në përdorim numri më të lartë të departamenteve.

Përditësime Mujore. Edhe këto shtresa kanë një nivel të lartë rëndësie, por zakonisht ato nuk ndryshojnë aq shpesh sa shtresat e mëparshme. Zakonisht karakteristikat për këto shtresa zgjasin më shumë për tu ndërtuar (të tilla si gjurma e ndërtimit) dhe që kërkojnë një miratim zyrtar, ose pasi të përfundojë ndërtimi me marrjen e lejes së përdorimit.

Përditësime Tremujore. Këto shtresa janë ato që ndryshojnë në një frekuencë bazë më pak të shpeshtë, se dy llojet e mëparshme. Ata zakonisht kërkojnë një miratim formal dhe pranimin nga një departament apo komision dhe pranim para se të mund të rifreskohet. Niveli i lartë i frekuencave nuk e justifikon koston e mirëmbajtjes së shtresave të shumta e të çdo lloji që janë miratuar, në pritje, apo dhe në procesin e aplikimit.

Përditësime Vjetore. Këto shtresa janë përdorur zakonisht për aplikimet e planifikimit. Rugë të përmbytura, rugë që kanë nevojë për pastrim bore, si dhe rugët për linjat e dedikuara të autobusëve të shkollave, janë shembuj të shtresave që kërkojnë një sasi të konsiderueshme kohe në planifikimin e tyre, para se ato të janë të përcaktuara, por në rastet kur ato janë të përcaktuara, nuk do të ndryshojnë shumë shpesh gjatë gjithë vitit.

Përditësime nga burime të jashtme. Këto shtresa janë krijuar dhe mirëmbahen nga një burim i jashtëm. Pas krijimit të tyre, ato nuk përditësohen shpesh edhe nëse ndodh përditësimi kryhet nga agjensitë apo institucionet përkatëse. Prandaj, nuk është i nevojshëm rinovimi i tyre nëse nuk ndryshojnë. Shembuj të këtyre janë zonat e përmbytjeve, përkufizimet e tipit të tokës, rugët e transportit publik, etj.

Një shembull i Skedës së mbledhjes dhe mirëmbajtjes së të dhënave e gjeni më poshtë:

Sektori
Personi i kontaktit
Data:
A. Sektori
1. Qëllimi dhe Përgjegjësitë
2. Stafi (emra – pozicione dhe kualifikime)
3. Mjetet (hardëare dhe softëare)
B. Burimet e të dhënave
Burimi i të dhënave 1
Kontakte të partnerëve
Mjete (për përdorimin e transferimit të të dhënave)
Lloji i të dhënave
Burimi i të dhënave 2
Kontakte të partnerëve
Mjete (për përdorimin e transferimit të të dhënave)
Lloji i të dhënave
...etj
C. Marrësi i të dhënave
Marrësi i të dhënave 1
Nevojat

Kontakte të partnerëve
Mjete (për përdorimin e transferimit të të dhënave)
Lloji i të dhënave
Marrësi i të dhënave 2
Nevojat
Kontakte të partnerëve
Mjete (për përdorimin e transferimit të të dhënave)
Lloji i të dhënave
...etj
D. Procesi i punës
Procesi 1
Procesi 2
Procesi 3

8.10 Rekomandime të tjera

Çdo e dhënë e re e krijuar duhet të mendohet dhe përpunohet që në fillimet e veta, për t'u përshtatur me strukturën e gis (përdorimi i ID identifikuese për të njëjtin element me të dhëna – attribute nga fusha apo sektorë të ndryshëm).

Sipas strukturës është rekomanduar të jenë 2 specialistë GIS dhe një IT, që do të jetë për GIS (instalime, mirëmbajtje serveri dhe WebGIS).

Sektorët e shërbimeve publike apo dhe sektorë të tjerë që mund të gjenerojnë të dhëna mbi bazë territori, duhet të mundësojnë përzgjedhjen e një GIS-koordinatori për çdo sektor apo drejtori (ndoshta vetë shefi i sektorit,) për të përcjellë në sektorin e GIS përditësimet e ndryshme sipas profilit, gjë që do të bëjë të mundur përmirësimin e sistemit. Në varësi të të dhënave dhe profilit përkatës, ato duhet të raportojnë pranë këtij sektori, të paktën 1 herë në muaj ose dhe me shpesh nëse kanë informacion konkret. Përfitues i kësaj strukture do të jetë, jo vetëm Drejtoria e Planifikimit dhe Zhvillimit të Territorit, por edhe sektorë të tjerë të bashkisë si p.sh. sektori i statistikave, i cili do ta ketë më të lehtë përgatitjen e punës së tij duke marrë pjesën më të madhe të infos nga sektori i GIS.

Një sugjerim mbi përshkrimet e punës për specialistët e sektorit GIS i gjeni më poshtë:

GIS Manaxher

- Përgjegjës për menaxhimin dhe koordinimin e shërbimeve për të zhvilluar, instaluar dhe integruar platformën e GIS;
- Koordinimi i stafit të GIS;
- Përcaktimi i politikave dhe direktivave në përdorimin e GIS dhe mirëmbajtja e të dhënave (siguria, aksesit, backup, të dhënat – frekuenca e përditësimit të tyre, kontrolli i cilësisë etj.);
- Përkrahja dhe integrimi i të dhënave të infrastrukturës hapësinore në një Bashki Kombëtare (dhe evropiane);
- Planifikimi dhe koordinimi i GIS me sektorët e tjerë si për shkëmbimin e të dhënave ashtu edhe për trainimin e stafit të Bashkisë;

Specialist GIS

- Zhvillimin dhe shpërndarjen e produkteve, të dhënave e shërbimeve të GIS;
- Krijim dhe mirëmbajtje e bazës së të dhënave aktuale duke përdorur programe me bazë GIS
- Mbledhja, migrimi, importimi dhe riformatimi i të dhënave
- Kryerja e analizave hapësinore për projekte të veçanta si dhe kërkesave të ndryshme;
- Mirëmbajtja dhe përditësimi i WebGIS dhe sistemit të katalogimit Meta-Data në bashkëpunim me specialistin e IT;
- Përshtatja dhe zgjerimi i të dhënave hapësinore aktuale sipas kërkesës;
- Vendosje, mirëmbajtje dhe rregullim i sistemit të administrimit të të dhënave hapësinore të mundshme të Bashkisë Divjakë??;

Specialist Teknik - Hartograf GIS

- Përgjegjës për të gjitha aspektet topografike si dhe krijimin dhe përpilimin e hartave duke përdorur materiale nga burime të ndryshme;
- Gjenerimi i moduleve dhe rrjeteve hartografike;
- Paraqitje e relievit;
- Krijimi i elementeve që konturojnë hartën, dixhitalizim hartografik, vendosje tekstesh, ngjyrash, krijim simbolesh etj.;
- Sigurimi i materialit në cilësi të lartë

Specialist Topograf

- Përditësimi i situatës në terren dhe paraqitja grafike e tyre;
- Rilevime topografike me aparatura dixhitale dhe të lidhur me rrjetin kombëtar koordinativ;

Përfundime

Përpjekjet për të pasur "GIS të organizuar" duke u nisur nga situata aktuale, ku një pjesë e mirë e të dhënave është strukturuar, duhet të jenë në rritje. Pritet që këto rekomandime të merren parasysh duke dhënë drejtimin e duhur për të arritur qëllimin. Bashkia mund të nisë hap pas hapi një proces të përditësimit, krijimit të të dhënave të reja apo dhe të mirëmbajtjes së tyre deri në mundësinë e një organizimi më të plotë duke përfshirë konsulent të jashtëm.

9 PROCESI I KONSULTIMIT TË PLANIT

Plani i Përgjithshëm Vendor vjen si rezultat i një procesi të gjatë dhe të vazhduar pune, por që do të vijojë edhe përtej miratimit të tij, me hartimin e instrumentave të tjerë zbatues dhe me monitorimin e zbatimit të tij.

Në këtë këndvështrim strategjia territoriale është një element shumë i rëndësishëm dhe kyç në zhvillimin e mëtejshëm të planit, por dhe në zbatimin e tij. Arritja e konsensusit të gjerë për orientimet strategjike të zhvillimit, do të krijojë themelet e zbatimit të infrastrukturës publike dhe do të orientojë drejt investimeve të sigurta në sektorin privat. Për këtë arsye është zhvilluar procesi i konsultimeve teknike me grupet e interesit, për formulimin e Strategjisë Territoriale. Ai ka filluar që në fazën e analizës territoriale, ka vazhduar gjatë gjithë procesit të formulimit të strategjisë dhe është mbyllur në këtë fazë me një dëgjese publike proaktive me materiale informuese, pyetësorë dhe mundësi depozitimi komentesh. Kjo dëgjese, shërbeu si pikë nisje për të orientuar investimet kapitale.

Suksesi i tyre varet nga struktura e mekanizmit të konsultimeve publike – atë që do të inkurajojë publikun të marrë pjesë në to, në mënyrë të lirë dhe demokratike.

Integrimi i prezantimit me formularë dhe pyetësorë të orientuar sipas drejtimeve të zhvillimit, lejon publikun të kuptojë qartësisht çfarë ndodh me çdo projekt apo propozim dhe si të veprojnë përpara çdo vendimarrje ku vetë publiku është aktor në procesin e vendimarrjes.

Hapi i parë në procesin e planifikimit dhe zhvillimit urban, është krijimi një rjeti partneriteti mbi zhvillimin lokal dhe krijimi i një sërë koalicionesh lokale me qëllim përfshirjen e një numri sa më të madh të mundshëm të aktorëve vendorë në procesin e planifikimit. Në fakt, implementimi i strategjive të zhvillimit hapësor është një proces i gjatë dhe sfidues, i cili bazohet në hapat e mëposhtëm:

- kryerja e analizës së thelluar (është një instrument strategjik që u përdor për të përcaktuar Pikat e Forta, Pikat e Dobëta, Oportunitetet dhe Rreziqet);
- hartimi i një politike zhvillimi afatgjatë;
- zgjedhja e prioriteteve/ masave;
- përsosja dhe detajimi i projekteve prioritare;

Objekti themelor i konsultimit me publikun në vendimarrjen mbi planifikimin urban, është krijimi i transparencës dhe besimit midis përdoruesve (qytetarët) dhe autoriteteve publike, përpara vendimarrjes mbi zhvillimin urban. Përfshirja e një numri të madh aktorësh të cilët morën pjesë, prodhoi një ndjenjë të mirëfilltë pronësie mbi strategjinë dhe masat e propozuara, dhe si rrjedhojë rriti interesin e

qytetarëve dhe angazhimin e tyre për zbatimin e instrumentit të përgjithshëm vendor.

Grupet e interesit që morën pjesë në takime, do të investojnë në komunitet, pasi ata venë në praktikë strategjitë urbane të zhvillimit, duke krijuar një mjedis të përshtatshëm për më tepër investime. Ata janë ndërlidhës, ndërmjet autoriteteve publike dhe komunitetit të gjerë përdorues.

Siç u përmend dhe më lart dëgjuesat publike, kanë filluar që në fazën e ndërmarrjes së nismës për hartimin e Planit, sikurse dhe gjatë analizës së situatës aktuale. Në dëgjuesat e fazës së parë janë shpjeguar hapat e bërë deri tashmë, janë grumbulluar opinione mbi problematikat si dhe opinionet e para mbi zhvillimet e ardhshme. Qëllimi kryesor i këtyre takimeve, që deri diku është arritur ka qenë, përvetësimi nga qytetarët i rëndësisë së PPV-së dhe roli i tyre në formulimin e mëtejshëm në zbatimin e planit.

Gjatë fazës së dytë, asaj të hartimit të strategjisë janë kryer takime të vazhdueshme me përfaqësues të pushtetit vendor dhe specialistë të strukturave si në bashkinë qendër por edhe në njësitë administrative, për të analizuar më në detaje nevojat dhe prioritetet përkatëse. Konsultimet publike, veçanërisht në procesin e krijimit të Strategjive për Zhvillimin e ardhshëm janë mjete më efikas, në mundësimin e mekanizmit të zhvillimit të qëndrueshëm të zonave.

Më konkretisht takimi i parë u mbajt më datë 03.05.2016 pranë ambienteve të Hotel Tirana International, nën organizimin e Agjencisë Kombëtare të Planifikimit të Territorit, me pjesëmarrjen e përfaqësuesve të bashkive kufitare dhe grupet e konsulentëve të planeve në proces. Qëllimi ishte, bashkërendimi i të gjitha vendimeve strategjike që merren për territoret e bashkive, dhe nxitja e një diskutimi konstruktiv për të arritur në një përfundim sa më të shëndetshëm, mes përfaqësuesve të stafeve teknike të bashkive, ekipeve konsulente dhe AKPT-së. Ekipet teknike të konsulentëve paraqitën vizionet e tyre të zhvillimit, duke bërë të mundur konceptimin e strategjive rajonale më të gjera duke përfshirë dhe bashkitë fqinje.

Në kuadër të vazhdimësisë së takimeve bashkëpunuese me pushtetin vendor u mbajt më datë 18.05.2016 pranë ambienteve të Pallatit të kulturës Divjakë, ku u zhvillua teknik për fazën e strategjisë territoriale. Qëllimi i këtij takimi ishte marrja e mendimit mbi orientimet strategjike të zhvillimit si dhe diskutimi i projekteve prioritare. Aktorët e ftuar ishin ekspertë të bashkisë dhe ekspertë të jashtëm: urbanistë, agronomë, inxhinierë, ekspertë mjedisorë si dhe grupe interesi.

Gjatë këtij takimi teknik, u prezantua faza përkatëse e hartimit të planit duke marrë rezultatet e para për vazhdimësinë e punës dhe detajimin e tij.

Pjesëmarrja bëri të mundur krijimin e një diskutimi konstruktiv, duke mundur zhvillimin e suksesshëm të mëtejshëm të planit si dhe rritjen e ndjeshmërisë ndaj tij.

Çështjet kryesore që u diskutuan konsistonin në dhënien rëndësi sektorit primar të ekonomisë, bujqësisë. Ekspertët e bashkisë Divjakë shprehën nevojën për më shumë investime në bujqësi duke listuar dhe mungesat dhe vështirësitë e pranishme sot në këtë sektor. Mungesa e punishteve të përpunimit të produkteve bujqësore, mungesa e investimeve në këtë sektor për të prodhuar me kosto të ulët, mungesa e një tregu për blerjen e farave si dhe mungesa e mbështetjes së fermerëve, ishin disa nga elementët që shqetësonin shumë fermerët dhe banorët.

Por përveç sektorit të bujqësisë një pikë tjera që u diskutuan, ishte dhe promovimi i turizmit, pyllëzimi i kodrave dhe lidhja me bashkinë fqinje Rogozhinë.

Nga diskutimi u sqarua, që probleme të tilla janë marrë në shqyrtim nga grupi i punës, duke u bërë pjesë e vizionit, por bazuar në djeshmërinë që këto çështje patën në takim teknik, do i kushtohet një vëmendje më e madhe gjatë vazhdimësisë dhe zhvillimit të planit.

	EMER-MBIEMER	INSTITUCIONI	E-MAIL	NR. TELEFON
1	Marsida Ndreca	Bashkia Divjake	marsidandreca@gmail.com	0692299954
2	Elvira Nishica	Bashkia Divjake	elviranishica@gmail.com	0693458562
3	Zygmunt Czykiet	Bashkia Divjake	zczykiet@gmail.com	0694046841
4	Abmet B.ka	Bashkia Divjake	abmet.b.ka@gmail.com	0682515915
5	Donjan Spata	Bashkia Divjake	spata.donjan@gmail.com	0694557498
6	Anel Daci	QSH Gradisht	anelqsh930@hotmail.com	0694688913
7	Darbhamir Disha	N. A. Terboz	disha.darbhamir@hotmail.com	0673713015
8	Ernegjell Guri	N. A. Terboz		0684383775
9	Pavlidora Blumina	N. A. Terboz		0693603548
10	Kozma Gjermeni	Bashkia Divjake		037122181
11	Harvin Zaka	Bashkia Divjake		0692992287
12	Donat Xendo	QSH		0692084186
13	Ali Klacka	Sherbina A. Terboz		068564686
14	Yshen Zaka	Keshilli Bashke	Yshen.Zaka@yohjan.com	0692216611
15	Thomas N. Jari	N. A. Terboz	Thomas.N.Jari@gmail.com	0683293793
16	REJIR TROSHKU	N. A. Terboz	PERST. SHERBINIA	068237069

Figura 33. Lista e aktorëve të planit



Figura 34. Foto nga takimi teknik

Më datë 24.05.2016 u zhvillua takimi i dëgjësës publike në ambientet e bashkisë Divjakë. Kjo dëgjësë publike, mbledhi aktorë të ndryshëm me të cilët u ndanë arritjet e deritashme në hartimin e planit.

Pas prezantimit, iu kërkua pjesmarrësve të bëjnë sugjerimet e tyre mbi çështje, të cilat mund të ishin anashkaluar, nënvlerësuar apo të ofronin idetë e tyre mbi problematika apo dhe propozime konkrete për zgjidhje dhe kryesisht mbi listën e projekteve prioritare, renditjen e tyre dhe rëndësinë e secilit.

Çështjet e trajtuara dhe kërkesat nga ana e aktorëve pjesmarrës, konsistojnë kryesisht në nevojshmërinë për ngritjen e qendrave për fëmijë dhe qendra sociale. Zgjidhjen e problemit të ujrave të zeza.

Gjithashtu u kërkua pyllëzimi për qëllime të lëndës drusore, si material me përdorim të gjerë.

Është e rëndësishme të theksohet që në këtë fazë u bë dhe degjesa e parë për vlerësimin Strategjik Mjedisor.

	EMER-MBIEMER	INSTITUCIONI	E-MAIL	NR. TELEFON
1	Bledi Dima	AKPT	bledi.dima@psh.gov.al	0672636195
2	Evis Barut	AKPT	evis.barut@psh.gov.al	0672636195
3	FORANA JAST	AKPT	forana.jast@psh.gov.al	0672636195
4	Imrit Daci	AKPT	imrit.daci@psh.gov.al	0672636195
5	Ilir Nushi			
6	Albion Nushi			
7	Jamir Kandi	AKPT		0652089196
8	Josif KRUTI	ARSIM	josif.kruti@gmail.com	062246533
9	Andon Parku	Bujqesi		0693235156
10	Lambert Nushi	pensionist		
11	Elash Nushi	pensionist		
12	Zej Kola	Ndeshim		
13	Neji Droja	Bujqesi		037122132
14				
15				
16				

Figura 35. Lista e aktorëve pjesëmarrës më datë 24.05.2016



Figura 36. Aktorët pjesëmarrës më datë 24.05.2016

Në fazën e tretë përmbyllëse janë mbajtur dy takime të rëndësishme si më poshtë:

- Forumi i Bashkërendimit Vendor (FBV)

Më konkretisht takimi u mbajt më datë 31.08.2016, pranë ambienteve të Hotel Mondial -Tiranë, nën organizimin e Agjencisë Kombëtare të Planifikimit të Territorit, me pjesëmarrjen e përfaqësuesve të bashkive kufitare dhe grupet e konsulentëve të planeve në proces. Qëllimi, ishte prezantimi i planit në fazën e tij përfundimtare dhe nxitja e një diskutimi konstruktiv për të arritur në përfundime të frytshme.

Diskutimi u fokusua më shumë në aspektet infrastrukturore, zonave të mbrojtura dhe zhvillimin e bujqësisë. Nga përfaqësuesja e Ministrisë së Bujqësisë, u vu theksi në

zhvillimin e stallave dhe thertoret larg qendrave të banuara dhe mundësisht në tokat pa frut. Përfaqësuesi i bashkisë theksoi bashkëpunimin me grupin e konsulencës, si rrjedhojë e së cilës janë reflektuar në plan shqetësimet e paraqitura.

- Dëgjesa publike

Në kuadër të vazhdimsisë së takimeve bashkëpunuese me pushtetin vendor u mbajt më datë 05.09.2016, pranë ambienteve të bashkisë Divjakë, takimi teknik për fazën e përmbyllëse të planit rregullues. Në të u ngritën çështje si p.sh. çfarë do të ndodhë me banesat informale? U diskutua mbi, instrumentet që do të përdoren për menaxhimin e trafikut në qendër të Divjakës, nevoja për përmirësime të mëtejshme të rrjetit të kanalizimeve etj.

Pjesa më e madhe e shqetësimeve ishin marrë në konsideratë në planin e prezantuar, ndërsa sugjerimet u vlerësuan më tej.

	EMER MBIEMER	INSTITUCIONI	E-MAIL	NR. TELEFON
17	Ilirio Ilirio	Arbiteri Arbiteri	arbitero@ip3.gov.com	069618445
18	Enxhona Xhona	Arbiteri Arbiteri	arbitero@ip3.gov.com	0697533399
19	Enxhona Xhona	Arbiteri Arbiteri	arbitero@ip3.gov.com	0693430704
20	Enxhona Xhona	Arbiteri Arbiteri	arbitero@ip3.gov.com	0692080050
21	Enxhona Xhona	Arbiteri Arbiteri	arbitero@ip3.gov.com	0699926666
22	Enxhona Xhona	Arbiteri Arbiteri	arbitero@ip3.gov.com	0699926666
23	Enxhona Xhona	Arbiteri Arbiteri	arbitero@ip3.gov.com	0699926666
24	Enxhona Xhona	Arbiteri Arbiteri	arbitero@ip3.gov.com	0699926666
25	Enxhona Xhona	Arbiteri Arbiteri	arbitero@ip3.gov.com	0699926666
26	Enxhona Xhona	Arbiteri Arbiteri	arbitero@ip3.gov.com	0699926666
27	Enxhona Xhona	Arbiteri Arbiteri	arbitero@ip3.gov.com	0699926666
28	Enxhona Xhona	Arbiteri Arbiteri	arbitero@ip3.gov.com	0699926666
29	Enxhona Xhona	Arbiteri Arbiteri	arbitero@ip3.gov.com	0699926666
30	Enxhona Xhona	Arbiteri Arbiteri	arbitero@ip3.gov.com	0699926666
31	Enxhona Xhona	Arbiteri Arbiteri	arbitero@ip3.gov.com	0699926666
32	Enxhona Xhona	Arbiteri Arbiteri	arbitero@ip3.gov.com	0699926666

Figura 37. Lista e aktorëve më datë 31.08.2016



Figura 38. Foto e aktorëve më datë 31.08.2016

Materiali sipas shtojcave të VKM 671 datë 29.07.2015

Shtojca I

A. TË DHËNA TË PËRGJITHSHME PËR BASHKINË DIVJAKË

EMËRTIMI	NJËSIA	SPECIFIKIME
Sipërfaqja e njësisë vendore	309.58 km ²	Bashkia përfshin pesë njësi administrative. Sipërfaqe totale e tokave truall, tokë bujqësore etj.
Numri i popullsisë ekzistuese	54,086 banorë	Popullsia në Bashkinë e Divjakës në pesë njësitë e saj administrative.
Zona të rëndësishme Kombëtare dhe zona të mbrojtura natyrore dhe kulturore	VKM Nr. 687, Datë 19.10.2007 PKDK është kategorizuar në kategorinë e II-të të zonave të mbrojtura. KKT Nr.1, Datë 09/05,2015 "Për përcaktimin dhe shpalljen si Zona të Rëndësishme Kombëtare" (Kisha e Shën Thanasit)	Çështje të rëndësishme kombëtare që janë pjesë e territorit, vlera të trashëgimisë natyrore dhe kulturore
Sipërfaqe e miratuar zonash informale	13.9 ha	Zonat e miratuara nga ALUIZNI
Problematikat mjedisore	<i>Erozioni: Erozioni masiv ndodh në brigjet e lumit Shkumbin, shtrati i të cilit është zgjeruar rreth 300m në pjesën e tij perëndimore pranë grykëderdhjes. Erozioni detar; Një fenomen mjaft i pranishëm në bregdetin e Divjakës ku shihen qartë veprimtaritë akumuluese dhe gryese të detit. Përmblytjet; Një nga fenomenet që shkakton përmblytje në pjesën veriore të bashkisë Divjakë është dalja nga shtrati i lumit shkumbin. Një element tjetër është bllokimi i kanaleve kulluese. (Më shumë informacion në VSM)</i>	Duke marrë në konsideratë vendndodhjen e elementeve që ndikojnë negativisht mjedisin dhe shëndetin e njeriut

B. PROPOZIME TË PPV-së		
EMËRTIMI	NJËSIA	SPECIFIKIME
Lloji i zhvillimit të pritshëm në 15 vitet e ardhshme	Zhvillimi i bashkisë Divjakë 20 vitet e ardhshme parashikon një zhvillim të qëndrueshëm bazuar në bujqësi dhe në natyrë, duke u mbështetur në; Fuqizimin e sektorit primar të ekonomisë (bujqësi, blektori dhe peshkim). Përmirësimin e cilsisë së jetës, me anë të projekteve urbane dhe ndërhyrjeve në infrastrukturë si mbështetje e ekonomisë dhe zhvillimit të turizmit. Në ruajtjen dhe në promovimin e resurseve natyrore dhe trashëgimisë kulturore.	Ndryshime në përdorim toke, përdorime të reja toke
Përdorimet kryesore të propozuara të tokës	A - Zona Banimi IE - Zonat Industriale dhe Ekonomike S - Zona shërbimesh IS - Institucione AS – Arsimi SH - Shëndetësi V – Përdorim i veçantë AR – Aktivitete Sociale dhe rekreative IN- - Infrastruktura B – Zona Bujqësore N – Zona natyrore U – Sistemi ujor	Bazuar në kategoritë bazë dhe nën-kategoritë e përdorimit të tokës.

Numri i popullsisë së pritshme shtesë në 15 vitet e ardhshme	61,502 banorë	Vlerësimi sipas parashikimeve demografike
Sipërfaqja e përgjithshme e ndërtimit të shtuar për banim	109.4 ha	Sipërfaqja që pritet të shtohet për banim në 15 vitet e ardhshme
Sipërfaqja e përgjithshme e ndërtimit të shtuar jo për banim	58.5 ha aktivitete	Specifikimi i funksioneve biznes, tregti, industri etj.
Sipërfaqe e përgjithshme e zonave në mbrojtje	Sipërfaqja e PKDK është 22,230.24 ha, e përbërë nga laguna, pylli me pisha, dunat ranore, kodrat dhe tokat bujqësore. Kisha e Shën Thanasit është 1ha	Zonat e mbrojtura, zona për konservim etj.
Sipërfaqe e përgjithshme e banesave për strehim social	1.7 ha	
Sipërfaqe të gjelbra shtesë	281 ha zona rekreative 3 ha gjelbërim i atrecuar 123 ha gjelbërim breza mbrojtës 7 kende sportive (Për t'u përcaktuar me PDV)	Parqe, pyje etj.
Numri i njësive strukturore	690 njësi	

C.TË DHËNA FINANCIARE		
EMËRTIMI	NJËSIA	SPECIFIKIME
Vlera e përgjithshme e planit të investimeve kapitale	Vlera e përgjithshme e projekteve të propozuar 9,104 milion lek për 15 vitet e ardhshme	Duhet të jetë në përputhje me planin buxhetor afatmesëm
Fazat e zbatimit të zhvillimit	Faza 1(2016-2021) 1000 milion lek Faza 2 (2022-2026) 3500 mijon lek Faza 3(2027-2031) 4600 milion lek	Të ndara në periudha brenda vlefshmërisë kohore të planit për njësitë strukturore përkatëse
Studimin teknik të parafizibilitetit	-	Argumentohet zgjidhja e propozuar dhe kostot e përafërta me zërat kryesorë

D. DOKUMENTET I PPV-së PËR DORËZIM

NR.	DOKUMENTI	HARTOHET / MIRATOHET	REFERENCA LIGJORE	CHECK LIST
	Strategjia Territoriale	Hartohet dhe Miratohet		✓
	Analiza dhe vlerësimi i territorit	Hartohet dhe miratohet si pjesë e planit		✓
	Parashikimet e planit	Hartohet dhe miratohet si pjesë e planit		✓
	Vlerësimi strategjik mjedisor	Hartohet dhe Miratohet		✓
	Materiali Hartografik	Hartohen dhe Miratohen		✓
	Rregullorja e PPV-së	Hartohet dhe Miratohet		✓

E. HARTAT BASHKËLIDHUR DOKUMENTIT TË SHKRUAR TË PPV-SË SIPAS RREGULLORES SË PLANIFIKIMIT						
NR .	TEMATIKA E HARTËS	LLOJI I HARTËS	SHKALL A	KODI I HARTËS	FORMA TI	CHECK LIST
1	Harta bazë	Harta bazë vektoriale e njësisë vendore dhe topografia	1:30 000	GJE-01	A0	✓
	Vizioni strategjik i zhvillimit të territorit	Drejtime kryesore të planifikimit dhe zhvillimit të territorit; objektivat; fazat kohore të zbatimit të programeve.	1:30 000	U-01 U-06	A0	✓ ✓
		Shtresat gjeologjike	1:30 000	NA-01	A0	✓
		Situata hidrogeologjike dhe hidrografike	1:30 000	NA-02	A0	✓
2		Makrozonimi dhe mikrozonimi sizmik	1:30 000	NA-03	A0	✓
	Elementet ekzistuese të territorit	Boniteti i tokave	1:30 000	NA-07	A0	✓
		Harta e burimeve natyrore	1:30 000	NA-06	A0	✓
		Sipërfaqe ujore, rezervate, miniera dhe të tjera të kësaj natyre	1:30 000	NA-12	A0	✓
		Zonat e mbrojtura natyrore dhe të trashëgimisë kulturore dhe historike	1:30 000	GJE-08	A0	✓
3	Pozicionimi strategjik në raport me rajonin	Kufijtë territorialë në rajon; Identiteti historik, urban, ekonomik	-	ST-02	A0	✓
4	Vlerësimi ekonomik	Pozicionimi dhe përqendrimi i burimeve dhe poleve ekonomike lokale; elementet e konkurrueshmërisë; shpërndarja e sektorëve dhe e	-	ST-15	A0	✓

fuqisë punëtore.						
	Vlerësimi social	Shërbimet sociale; shkollat; shëndetësia	1:30 000	GJE-06	A0	✓
5	Vlerësim demografik	Përqendrimi i popullsisë në territor; lëvizjet e popullsisë në vite; shpërndarja e popullsisë në nivel banese dhe për tipologji banesash; sipërfaqen e banimit për person sipas tipologjive të banesave; numri i banesave në një strukturë banimi sipas tipologjive në territor.	-	ST-15	A0	✓
6	Analiza e planeve të mëparshme	Përdorimi i tokës; infrastrukturat; intensiteti i ndërtimit.	-	ST-01	A0	✓
7	Pronat	Përdorimi i pronave publike; problemet në marrëdhëniet e pronësisë në territor; zonat informale sipas llojeve dhe ecures së integritetit	1:30 000	GJE-07	A0	✓
8	Rëndësia kombëtare	Zonat dhe strukturat	1:30 000	GJE-09	A0	✓
9	Problemet mjedisore	Vendndodhja e elementeve ndotëse dhe me ndikim negativ; Shkalla e ndikimit negativ të burimeve ndotëse në territor	1:30 000	MU-01	A0	✓
10	Përdorimi ekzistues i tokës	Kategoritë bazë; nënkategoritë; funksionet dhe aktivitetet	1:30 000	GJE-10	A0	✓
11	Infrastrukturat	Furnizimi me ujë; ujërat e zeza; mbetjet urbane; rrugët; ndriçimi; transporti; lidhja me infrastrukturat kombëtare	1:30 000	IN-01 IN-02 IN-03 ST-05	A0	✓

12	Cilësia fizike e strukturave	Nivelet e cilësisë; rekomandime për riparim, rigjenerim, rihvillim.	1:30 000	GJE-12	A0	✓
13	Tipologjitë hapësinore	Zona sipas njëtrajtshmërisë së llojit dhe volumit të strukturave, mënyrës së vendosjes në parcelë dhe në territor, skemës rugore dhe të hapësirave publike, si dhe lartësisë së strukturave	1:30 000	GJE-05	A0	✓
14	Periferaliteti	Zona sipas: largësisë nga qendra e zonës së banuar; largësisë nga qendrat e punësimit; lidhjes me sistemin rrugor; furnizimin me rrjete infrastrukture dhe shërbime sociale; nivelit të përafërt të të ardhurave të shtresave shoqërore; plotësimit me funksione sipas kategorive bazë të përdorimeve të tokës; nivelit të kriminalitetit dhe sigurisë së jetës; problemeve të ndryshme sociale përfshirë përjashtimin social.	1:30 000	GJE-11	A0	✓
15	Elemente të veçanta territoriale	Objekte dhe struktura, natyrore apo artificiale, me ndikim në qytet dhe hapësirëformim	1:30 000	MU-03	A0	✓
16	Nevojat për strehim	Zona sipas nevojës dhe cilësisë	1:30 000	UR-15	A0	✓
17	VSM	Hartat përshkuese, analizuese dhe vlerësuese	1:30 000	MU-02 GJE-03 GJE-08 NA-02	A0	✓
18	Parashikimi i përdorimit	5 sistemet; kategoritë bazë dhe nënkategoritë; funksione dhe aktivitete; qendrat, polet,	1:30 000	UR-01	A0	✓

	të tokës	koridoret kryesore të zhvillimit ekonomik; tipologjitë e parashikuara hapësinore; zonat e rëndësishme kombëtare; njësitë strukturore; zonat me prioritet zhvillimi; zonat për PDV; shpërndarja e popullsisë; plani i strehimit; të tjera		UR-02 UR-03 UR-04 UR-05 UR-06 UR-07 UR-08 UR-09 UR-10 UR-11 UR-14 UR-15 UR-16 UR-17		
19	Shërbimet dhe infrastrukturat e propozuara	Rrjetet e infrastrukturave; Objektet e shërbimeve sociale dhe rrezet e mbulimit	1:30 000	IN-01 IN-02 IN-03 IN-04 IN-05 IN-06 IN-07 UR-12 UR-13	A0	✓
20	Instrumentet e drejtim të zhvillimit	Zonat për transferim të së drejtës për zhvillim; Zona për intensitet me kushte; Zona për zhvillim të detyrueshëm të tokës; Zonat e preferimit; Zonat e pezullimit të zhvillimit; Zonat	1:30 000	UR-14 UR-15	A0	✓

		për servitut publik				
21	Plani i veprimeve	Harta e fazimit të zhvillimit sipas njësive strukturore dhe sipas infrastrukturave; Tjetër sipas rasti	1:30 000	UR-18 UR-19 UR-20	A0	✓

Shtojca III

DIVJAKA

	Nr	Territori	Vlera	
Sistemi Urban	1	Sipërfaqja e territorit urban (Stu. të përgjithshme);	1696.3 Ha	
	2	Sipërfaqja e infrastrukturës/banore	90 m ² /banorë	
	3	Popullsia ekzistuese	54086 banorë	
		Popullsia e parashikuar	61,502 banorë	
	4	Strehimi privat	1246.5 ha	
		Strehimi social	5,5 ha	
	5	Shërbime administrative ¹ ;	1 m ² /banorë	
	6	Shërbime sociale/banorë ¹	0.32 m ² /banorë	
		Arsim/banorë ²	1.95 m ² /banorë	
		Shëndetësi/banorë ¹	0.25 m ² /banorë	
	7	Transporti publik dhe privat (nr. makina/ familje)	1.5 nr. makina/ familje	
	8	Ndarja në zona;	13 zona	
	9	Sipërfaqet e gjelbra/ banorë ³	4.2 m ² /banorë	
		Sipërfaqet sportive/ banorë	1.7 m ² /banorë	
	10	Hapësira kulturore dhe për rekreacion/banorë ¹	1 m ² /banorë	
		Hapësira monumentet dhe objektet e trashëgimisë kulturore;	17 ha	
	9	Detyrimet në lidhje me kërkesat fetare;	2 ha	
	10	Intensiteti për ha;	2 (maksimal ne nivel njësie)	
	11	Parkime/banore;	0,5 parkim/banorë	
	12	Indikatorët ekonomikë (GDP / sektorë / lloji bizneseve/çmimet/punësimi/ punësimi për sektor /taksat vendore/borxhi/shpenzimet sipas sektorit);	Aktuale	2031

	GDP	558 883 lekë / banorë	180%
	Vlerë e Shtuar Bruto	155030000 lekë / banorë	35%
	Bujqësia gjuetia dhe pyjet, peshkimi	33.50%	20%
	Industria	32.30%	15%
	Ndërtimi	6.90%	7%
	Tregtia me shumicë dhe pakicë, transporti dhe magazinimi, hoteleria dhe aktivitetet e shërbimit ushqimor	11.50%	20%
	Komunikacioni	1%	6%
	Aktivite financiare dhe të siguracionit	1.50%	4%
	Aktivite të real estate	4%	7%
	Aktivite profesionale, shkencore teknike, administrative dhe shërbime mbështetëse	2.3%	10%
	Aktivite të Administratës publike, mbrojtjes, arsimit, shëndetësisë dhe punë sociale	6.50%	7%
	Shërbime të tjera	0.50%	4%
	Numri i bizneseve	582	3000-4000
	Biznesi i vogël	90%	60%
	Biznesi i madh	10%	40%
	Punësimi në Bujqësi	79%	25%
	Punësimi në Industri	7%	25%
	Punësimi në Shërbime	14%	50%
	Papunësia	6.7%	5%
	Papunësia 15-25 vjeç	21.7%	10%
	Të ardhurat tatimore	41027000 lekë	450%
13	Pronat publike dhe private;	Prona Private 89,7 ha	

	14	Tendencat e zhvillimit në territor	Densifikim 422 ha Rigjenerim 865 ha Krijim 161 ha Të tjera 268 ha
--	----	------------------------------------	--

Shënim

1 -Standardi ligjor është për "Struktura për përdorim publik" ku përfshihen: shërbimet administrative, shërbimet sociale, arsimi, shëndetësia, shërbimet kulturore etj.

2 - Vlera është nxjerrë në nivel parcele, duke llogaritur sipërfaqen e ndërtimit të çdo shkolle plotësohet standardi 4.5m²/banorë.

3-Në këtë vlerë përfshihen zonat e mirëpërcaktuara, si hapësira të gjelbra dhe hapësirat që duhet të krijohen brenda njësive sipas detyrimeve të rregullores. Nuk përfshihen brezat mbrojtës dhe parqet periferike apo zonat natyrore.

	Nr	Territori	Vlera
Sistemi Bujqësor	1	Sip. Territor bujqësor;	18216.1 Ha
	2	Sip. Primar (Boniteti I-IV); ¹	4882 ha
	3	Sip. Territor Bujqësor Dytësor (Boniteti V-X); ¹	1191 ha
	4	Sip. T Bujqësor me sistem ujitjeje; ²	
	5	Sip. T Bujqësor pa sistem ujitjeje; ²	-
	6	Sip. T. Pafryt ²	-

Shënim

1-Informacioni për bonitetin e tokës nuk mbulon të gjithë territorin bujqësor

2-Strategjia synon arritjen e ujitjes në të gjithë territorin, në tokat pa frut sipas parashikimeve të planit. Tokat pa frut, synohen të transformohen në toka bujqësore me bimësi të lartë(ullishta), sipas trendeve aktuale të zonës.

Sistemi	Nr	Territori	Vlera
Ujor	1	Ujëra tokësore	66505.3 Ha
	2	Ujëra Bregdetarë	12 milje detare

Sistemi Natyror	1	Sip. e përgjithshme	8960.7 Ha
	2	Sip. pyjore	4229 ha
	3	Sip. Kullota	-
	4	Sip. të gjelbra (jo urbane)	123.8 ha
	5	Zona të mbrojtura sipas legjislacionit të posaçëm	22 929.7 ha

Sistemi	Nr	Territori	Vlera
Infrastrukturës	1	Sip. rrugë kombëtare	-
	2	Sip. rrugë interurbane	160 ha
	3	Sip. rrugë urbane parësore	11 ha
	4	Hekurudha	13,7 ha
	5	Porte	-
	6	Aeroporte	-
	7	Gazdote1	538 ha
	8	Elektrodote	-
	9	Ujësjiellës-Kanalizime2	14,4 ha

Shënim

1-Në zërin Gazdot është llogaritur sipërfaqja e rezervuar për piketimin e gazjellësit

2-Në këtë llogaritje janë vetëm zonat pasi rrjetet kanë shtrirje nën tokësorë kryesish të mbivendosura me rrjetet rrugore

ANEKSE



1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200



BASHKIA E DIVJAKËS

DETYRË PROJEKTIMI – TERMA REFERENCE

**"PARKU NATYROR BASHKIAK I KRYEKUQIT DHE MOLI MBI LAGUNËN E
KARAVASTAS "**

MIRATOHET

KRYETAR



1 TË DHËNA TË PERGJITHSHME

Përfituesit:

Qyteti Divjakë

Autoriteti kontraktues:

Bashkia Divjakë

Vendodhja:

Bashkia Divjakë, Njësia administrative Rremas

1.1 Përshkrim i situatës ekzistuese:

Pylli I Kryekuqit ndodhet në perëndim të lagunës së Karavastas e shtrire në kodrën në jug të qendrës së banuar. Një nga veçoritë e këtij pylli është se ai përbëhet nga lloje të ndryshëm bimësish si fletore, halore dhe shkurre. Pylli sot është një hapsirë e frekuentueshme për shëtitje ose piknik sepse ofron momente pejsazhistike të këndshme, por nuk është një ambient i menaxhuar që të ofrojë shërbimet e duhura të një parku. E vecanta është afërsia e këtij pylli më laguën.





2 PËRSHKRIM I PROJEKTIT

2.1 Qëllimi i Projektit

Projekti synon të rehabilitoj zonën natyrore të Kryekuqit nëpërmjet shtimit të sipërfaqes pyjore dhe kthimi i pyllit në park , në një destinacion popullor. Ndërtimin e një moli në lagunë.

2.2 Objektivat

Rritja e sipërfaqes pyjore duke u zgjeruar drejt tokave pa frut.

Mirëmbajtja dhe menaxhimi i pyllit, sistemimi i tij me infrastrukturën përkatëse

Rritja e ndërveprimit social

Ndërhyrjet e propozuar duhet të nxjerrin në pah cilësitë thelbësore të vendit, duke pasur parasysh përdorimin e balancuar të burimeve natyrore dhe duke propozuar përdorime dhe aktivitete të reja.

2.3 Përshkrimi

Ky projekt përfshin dy ndërhyrje kryesore atë të kthimit të territorit bujqësor dhe natyror në park dhe ndërtimin e molit mbi lagunë.

Ndërhyrjet në pyllin e Kryekuqit do të jenë të vogla, sistemuese. Mobilimi urban do jetë me materiale të lehta. Ndërhyrja duhet të jetë miqësore me ambjenten që hapsira mos të humbi karakterin natyror të saj. Komponentet e projektit duhet të marrin në konsideratë dhe impaktin e tyre në promovim të zonës. Kjo hapsirë publike pritet të nxisë ndërvëprimin social.

Karakteristikat natyrore janë potencial për ta kthyer atë në një vendtakim me natyrën dhe në një vend për aktivitete të ndryshme. Projekti synon të kthejë këtë pyll në një park që ti shërbejë zonave përreth dhe më gjerë.

Ndërhyrja duhet të promovojë një transformim pozitiv duke synuar krijimin e hapësirave atraktive dhe një destinacioni popullor. Në parkun e ri është i nevojshme krijimi i shtigjeve natyrore dhe sistemimi me infrastrukturën përkatëse. Sipërfaqja që ai do zë do jetë rreth 260 ha.

Ndërhyrja e dytë është ajo e realizimit të një moli (material druri) i cili do të shërbejë për varkat e shëtitjes në lagunë, varkat e peshkimit dhe njëkohësisht si pikë vërtetimi.

2.4 Shërbimet e Kërkuara

Si përmbledhje projekti do të trajtojë:

- a. Shtimin e sipërfaqes së re të pyllit
- b. Dizajnimin pejsazistik dhe të mobilimit të parkut.
në të cilën të përcaktohen hapsirat e pushimit dhe mënyrat e mobilimit të tyre, përfshirë sinjalistikën turistike
- c. Infrastrukturën rrugore dhe inxhinjerie të parkut.
- d. Konceptimi i një shesh-parkimi që do të shërbejë parkut
- e. Ndërtimi i molit (prej druri)

Për përmbushjen e detyrave duhet patur parasysh realizimi i një analize të detajuar të gjendjes ekzistuese nga e cila do vendoset më pas dhe shkalla e ndërhyrjes në rrjetet teknike ekzistuese.

2.5 Elementët e Projektit

Projekti paraqitur duhet të përmbajë:

- **Projektin e fizibilitetit** (format A4)
- **Projekt-Idenë** (format A3, A2)
 - Analiza e gjendjes ekzistuese
Do të përfshijë përmbledhjen e materialeve nga vizita në terren dhe studimet e bëra. Përfutuesi duhet të vendos në shërbim të Konsulentit materialet që disponon lidhur me projektin.
 - Rilevim i zonës

Duhet patur parasysh evidentimin e llojit të bimësisë nga eksperti përkatës dhe rilevimi i saktë i tyre për të anashkaluar prerjet.

- Vizatimet në një shkallë të lexueshme
- Dhe një draft raport për ndërhyrjen e propozuar

➤ **Projekt i zbatimit** (format A3, A2)

Pas aprovimit të projekt-idesë nga Autoriteti Kontraktues dhe Përfutuesi, konsulenti duhet të vazhdoj me hartimin e projekt-zbatimit duke përfshijë minimalisht materialin si vijon :

- Plani i përgjithshëm i parkut ku të evidentohet kufiri i ri i pyllit/parkut
- Prerje teknike të terrenit
- Projektin e sistemim - gjelbërimit
- Projektin e mobilimit urban
- Projektin e infrastrukturës
 - Projektin inxhinierik i rrugës (trupi i rrugës, paketa e shtresave, sinjalistika rrugore)
 - Projektin hidroteknik
 - Projektin elektrik
- Projekti teknik i skelës/molit
- Relacion Teknik
Relacioni teknik të cdo eksperti ku duhet të jepen llogaritjet, të dhëna të sakta, bazuar në gjendjen ekzistuese, masat inxhinierike që janë parashikuar të merren, siguria e kalimit në sit dhe masat që duhet të merren për funksionimin e objektit, gjatë kryerjes së punimeve të ndërtimit etj.
- Specifikimet Teknike për zërat e punimeve që do të kryhen
- Preventivi i plotë i kushtimit të veprës.
Për zërat e punimeve që nuk janë në listen e çmimeve, duhet të bëhen analizat e çmimeve.
- Grafikon e punimeve të detajuar sipas zërave të punës

➤ **Rapori i Vlerësimit Strategjik Mjedisor**

2.6 Paraqitja e Vizatimeve.

Vizatimet e projektit duhet të paraqiten në shkallë të lexueshme dhe të përmbajnë të dhënat minimalisht si më poshtë:

Projekti i dizajnit urban

1. Plani i përgjithshëm i gjendjes ekzistuese
2. Plani i përgjithshëm i propozuar i skelës/molit
3. Plani i përgjithshëm i propozuar i parkut

4. Plansistemimi i shesheve të qëndrimit
5. Prerje tërthore dhe gjatësore e shesheve të propozuar
6. Planet e gjelbërimit
7. Planet e mobilimit urban dhe detaje
8. Plani i skelës /molit
9. Prerje tërthore dhe gjatësore e skelës /molit

Projekti inxhinjerik

10. Plani i rrjetit rrugor
11. Prerje tërthore të rrugëve dhe shtigjeve
12. Planimetri e ndricimit të parkut dhe detajet përkatëse
13. Planimetri e kullimit të ujrave (kuneta dhe puseta) dhe detaje

Rekomandime për projektuesin

- Projekti do të hartohet në bashkëpunim të ngushtë me specialistet e Bashkisë Divjakë.
- Projektuesi duhet të përdorë dhe të konsultojë të gjithë informacionin dhe rekomandimet nga studime të ndryshme dhe ppv.
-
- Projektuesi duhet të përdore studimet dhe të dhënat paraprake që disponohen nga Bashkia.

2.7 Organizimi, Plani i Punës dhe Stafi i Kërkuar

Konsulenti do të propozojë ekspertët në disiplinat që ai gjykon të nevojshme në mënyrë që të mbulohet i gjithë qëllimi i punës i përshkruar sipas këtyre Termave të Referencës dhe të përgatiten kërkesat e paraqitura.

Konsulenti duhet të sigurohet që ekspertiza me kualifikimin e duhur, të identifikohet dhe t'i përshtatet kërkesave për secilën nga detyrat e listuara më sipër. Nisur nga dimensionimi dhe kompleksiteti i punës për t'u realizuar, grupi i ekspertëve duhet të ketë karakter shumë-disiplinor dhe ku përfshihen profesionistë:

- Arkitekt & Urbanist
- Inxhinier ndërtimi
- Inxhinier hidroteknik
- Inxhinier elektrik
- Inxhinier pyjesh
- Preventivues
- Staf mbështetës për fushat e mësipërme.

Licencat e stafit

Licenca profesionale/dokumenti ekuivalent, duhet ti japë të drejtën operatorit ekonomik / konsulentit, për ushtrimin e aktivitetit profesional të studimit / projektimit / konsulencës, për të gjitha fushat si më poshtë:

Kat 1

c - Studime pjesore Urbanistike.

Kat 2

a- Projektim arkitektonik për objekte civile - industriale – turistike-vepra arti në infrastrukturë.

d- Projektim peisazhi, sistemim sipërfaqe të gjelbërta, lulishte e parqe

Kat 6

a- Rugë lokale, rrugë urbane dytësore dhe rrugë interurbane dytësore.

b- Projektim rrugë urbane kryesore dhe rrugë interurbane kryesore.

Kat 8

a- Bazamente gjeodezike – rivelime në të gjitha shkallët.

b- Projektim fotogrametrik – hartografik - topografik.

2.8 Analiza e kostos : Sipas rastiit

3 Raportimi

Raportet dhe dokumentat duhet të jenë në 4 (katër) kopje, në gjuhën shqipe. Të gjitha materialet do të dorëzohen edhe në digital-copy (në CD).

3.1 Kohezgjatja e Projektit

Realizimi i këtij projekti do të jetë 14 muaj nga firmosja e kontratës.

3.2 Konfidencialiteti

Dokumentet dhe të dhënat që do të vihen në dispozicion të kompanisë nga Klienti duhet të konsiderohen konfidenciale dhe nuk duhet të transmetohet tek palët e treta.



BASHKIA E DIVJAKËS

DETYRË PROJEKTIMI – TERMA REFERENCE
“TREGU I GJËSË SË GJALLË”

MIRATOHET

KRYETAR



1 TË DHËNA TË PERGJITHSHME

Përfituesit:

Bashkia Divjakë

Autoriteti kontraktues:

Bashkia Divjakë

Vendodhja:

Në veri-lindje të bashkisë Divjakë, njësia administrative Tërbuf.

1.1 Përshkrim i situatës ekzistuese:

Rritja dhe mbarshtimi i bagëtive është specifike për fshatin Çermë ashtu edhe për zonat përreth. Stallat ashtu si dhe thertoret janë të shpërndara kudo në brendësi të qendrave të banuara. Kjo jo vetëm vështirëson procesin, por dhe ka impaktin e saj ambjental. Mungon një hapësirë e organizuar nga stallat deri tek thertoret dhe tek tregu i mishit. Një nga problemet që haset është mungesa e një tregu fizik për shitjen e blegtorisë.

2 PËRSHKRIM I PROJEKTIT

2.1 Qëllimi i Projektit

Ngritja e një strukture të mirfilltë për tregtimin e gjësë së gjallë, me të gjitha facilitetet e nevojshme dhe kushtet higjeno-sanitare që kërkohen për këtë lloj aktiviteti.

2.2 Objektivat

Ngritja e strukturave të nevojshme për funksionimin e tregut të gjësë së gjallë.
Largimi i stallave dhe thertoreve nga qendrat e banuara
Krijimi i kushteve optimale për tregtarët dhe fshatarët që duan të shesin dhe përpunojnë produktet e tyre.
Sistemimi i qarkullimit në zonë.

2.3 Përshkrimi

Projekti synon krijimin e disa strukturave për tregtimin e gjësë së gjallë duke respektuar standartet e nevojshme. Në të përfshihen stallat, tregu i gjësë së gjallë, thertoret, frigoriferët, tregu i mishit, strukturat sanitare dhe struktura të tjera ndihmëse.
Ai do zë një sipërfaqe rreth 30 ha. Nga ndërtimi i tregut të gjësë së gjallë përfitojnë banorët e Çerm Sektorit por edhe banorët e fshatrave përreth për shitjen e produkteve të tyre blegtoriale.

Bazuar në PPV zona ku është propozuar ngritja e tregut është e favorshme për arsye të largësisë nga zonat e banuara, afërsisë me autostradën, aksesit të mirë në zonë. Brenda zonës së parashikuar duhet të përfshihet dhe zona buferike e nevojshëm prej 500 m. Brenda kësaj zone me kriter kufizim zhvillimi nuk duhet të ketë zona banimi, stalla, kullota, institucione, burime uji të pijshëm, etj. Rekomandohet të konturohet nga një brez i gjelbërt.

2.4 Shërbimet e Kërkuara

Si përmbledhje projekti do të trajtojë:

- a. Ndërtimin e strukturave të mbarështimit (stallat)
- b. Ndërtimin e strukturave të përpunimit (thertoret)
- c. Ndërtimin e strukturave të magazinimit
- d. Ndërtimin e strukturave të tregtimit të përherëshme/përkohëshme
- e. Ndërtimin e strukturave ndihmëse.
- f. Rrjetin rrugor në brendësi të zonës
- g. Parkimin e përcaktuar të mjeteve dhe instalimi i sinjalistikës mbështetëse

2.5 Elementët e Projektit

Projekti paraqitur duhet të përmbajë:

➤ **Projektin e pre-fizibilitetit** (format A4)

➤ **Projekt-Idenë** (format A3, A2)

- Analiza e gjendjes ekzistuese
Do të përfshijë përmbledhjen e materialeve nga vizita në terren dhe studimet e bëra. Përfituesi duhet të vendos në shërbim të Konsulentit materialet që disponon lidhur me projektin.
- Rilevim të zonës
- Vizatime në një shkallë të lexueshme
- Draft raport për ndërhyrjen e propozuar

➤ **Projekt i zbatimit** (format A3, A2)

Pas aprovimit të projekt-idesë nga Autoriteti Kontraktues dhe Përfituesi, konsulenti duhet të vazhdoj me hartimin e projekt-zbatimit duke përfshirë minimalisht materialin si vijon :

- Planin e përgjithshëm të vendosjes së tregut
- Projektin arkitektonik
 - Projektin e strukturave të mbarështimit (stallat)
 - Projektin e strukturave të përpunimit (thertoret)

- Projektin e strukturave të magazinimit
- Projekti i hapsirës të tregtimit
- Projektin e strukturave ndihmëse
- Planin e emergjencës
- Projektin inxhinierik të godinave
 - Projektin konstruktiv
 - Projektin hidroteknik
 - Projektin elektrik
 - Projektin mekanik
- Projektin inxhinierik të infrastrukturës
 - Projektin inxhinierik të rrugës dhe platformave (trupi i rrugës, paketa e shtresave, sinjalistika rrugore)
 - Projektin hidroteknik të sistemimeve të jashtme
 - Projektin elektrik të sistemimeve të jashtme
- Relacion Teknik
 Relacioni teknik të cdo eksperti ku duhet të jepen llogaritjet, të dhëna të sakta, bazuar në gjendjen ekzistuese, masat inxhinierike që janë parashikuar të merren, siguria e kalimit në sit dhe masat që duhet të merren për funksionimin e objektit, gjatë kryerjes së punimeve të ndërtimit etj.
- Specifikimet Teknike për zërat e punimeve që do të kryhen
- Preventivi i plotë i kostos së veprës.
 Për zërat e punimeve që nuk janë në listen e çmimeve, duhet të bëhen analizat e çmimeve.
- Grafikun e punimeve të detajuar sipas zërave të punës

➤ Rapori i Vlerësimit Strategjik Mjedisor

2.6 Paraqitja e Vizatimeve.

Vizatimet e projektit duhet të paraqiten në shkallë të lexueshme dhe të përmbajnë të dhënat minimalisht si më poshtë:

Projekti arkitektonik (për godinë)

1. Plani i përgjithshëm i gjendjes ekzistuese
2. Plani i përgjithshëm i propozuar
3. Plani i qarkullimit
4. Plansistemimi
5. Planimetritë (për çdo kat)
6. Prerje tërthore dhe gjatësore godinave
7. Pamje (të gjithë orientimeve)
8. Pamje perspektivë
9. Plani i gjelbërimit
10. Plani i evakuimit

Projekti inxhinierik

11. Plani i rrjetit të brendshëm rrugor
12. Prerje tërthore të rrugëve
13. Planimetri e ndricimit të detajet përkatëse
14. Planimetri e kullimit të ujrave (kuneta dhe puseta) dhe detaje
15. Plani i themeleve
16. Plani i strukturave (për çdo kat)
17. Plani i mbullimit

Rekomandime për projektuesin

- Projekti do të hartohet në bashkëpunim të ngushtë me specialistet e Bashkisë së Rrogozhinës.
- Konsulenti duhet të përdorë dhe të konsultojë të gjithë informacionin dhe rekomandimet nga studime të ndryshme dhe ppv
- Konsulenti duhet të përdorë studimet dhe të dhënat paraprake që disponohen nga Bashkia.

2.7 Organizimi, Plani i Punës dhe Stafi i Kërkuar

Konsulenti do të propozojë ekspertët në disiplinat që ai gjykon të nevojshme në mënyrë që të mbulohet i gjithë qëllimi i punës i përshkruar sipas këtyre Termave të Referencës dhe të përgatiten kërkesat e paraqitura.

Konsulenti duhet të sigurohet që ekspertiza me kualifikimin e duhur, të identifikohet dhe t'i përshtatet kërkesave për secilën nga detyrat e listuara më sipër. Nisur nga dimensionet dhe kompleksiteti i punës për t'u realizuar, grupi i ekspertëve duhet të ketë karakter shumë-disiplinor dhe ku përfshihen profesionistë:

- Arkitekt & Urbanist
- Inxhinier ndërtimi
- Inxhinier hidroteknik
- Inxhinier elektrik
- Inxhinier pyjesh
- Preventivues
- Staf mbështetës për fushat e mësipërme.

Licencat e stafit

Licenca profesionale/dokumenti ekuivalent, duhet ti japë të drejtën operatorit ekonomik / konsulentit, për ushtrimin e aktivitetit profesional të studimit / projektimit / konsulencës, për të gjitha fushat si më poshtë:

Kat 1

c - Studime pjesore Urbanistike.

Kat 2

a- Projektim arkitektonik për objekte civile - industriale – turistike-vepra arti në infrastrukturë.

d- Projektim peisazhi, sistemim sipërfaqe të gjelbërta, lulishte e parqe

Kat 4

a- Instalime hidrosanitare

b- Instalime termoteknike

c- Linja e rrjetë elektrike -telefonike-radiotelefoni-citofoni-sistem alarmi-televiziv etj. për projekte civile, industriale, turistike.

Kat 6

a- Rrugë lokale, rrugë urbane dytësore dhe rrugë interurbane dytësore.

b- Projektim rrugë urbane kryesore dhe rrugë interurbane kryesore.

Kat 8

a- Bazamente gjeodezike – rivelime në të gjitha shkallët.

b- Projektim fotogrametrik – hartografik - topografik.

Kat 11

a) Sinjalistikë në rrugë lokale, rrugë urbane dytësore dhe rrugë interurbane dytësore

2.8 Analiza koston : Sipas rastit

3 Raportimi

Raportet dhe dokumentat duhet të jenë në 4 (katër) kopje, në gjuhën shqipe. Të gjitha materialet do të dorëzohen edhe në digital-copy (në CD).

3.1 Kohezgjatja e Projektit

Realizimi i këtij projekti do të jetë 12 muaj nga firmosja e kontratës.

3.2 Konfidencialiteti

Dokumentet dhe të dhënat që do të vihen në dispozicion të kompanisë nga Klienti duhet të konsiderohen konfidenciale dhe nuk duhet të transmetohet tek palët e treta.



DETYRE PROJEKTIMIT - TERMA REFERENCE

"Rehabilitimi i Rrjetit Infrastruktural dhe Sistemit te Transportit ne Bashkine e Divjakes"

Përfituesi

Qyteti Divjakës

Autoriteti kontraktues

Bashkia Divjakë

Vendndodhja

Bashkia Divjakë

1 PERSHKRIM I PROJEKTIT

1.1 Qëllimi i Projektit

Projekti synon përmirësimin e rrjetit infrastrukturor sipas specifikime të përcaktuara nga Kodi Rrugor i Republikës së Shqipërisë, ngritja dhe ndërthurja e sistemeve të transportit publik në territorin e Bashkisë Divjakë.

1.2 Objektivat

Rehabilitimi dhe përshtatja e rrjetit rrugor ekzistues, sipas specifikimeve dhe standarteve teknike të Kodit Rrugor të Shqipërisë.

Propozimi i rrugëve të reja si nevojë parësore për zhvillimin ekonomik dhe turistik të zones.

Lehtësimi i lëvizshmësisë së mjeteve në territorin e bashkisë dhe krijimi i aksesit për të gjithë territorin e bashkisë duke përfshirë zonat urbane, rurale dhe turistike.

Lëvizja e shpejtë dhe e sigurtë për të gjitha mjetet, vecanërisht për mjetet e emergjences.

Zgjidhja e problematikave aktuale dhe rritja e sigurisë rrugore.

Instalimi i një sistemi modern dhe efikas për transportin publik, dhe ndërthurja e mënyrave të ndryshme të transportit me njëra tjetrën nëpërmjet terminaleve multi - modale.

Ndërthurja e rrjetit rrugor lokal me atë kombtar dhe ndërkombtar.

Krijimi i shëtitoreve dhe ambjenteve publike.

Krijimi i parkimeve publike.

Projekti duhet të marrë në konsideratë impaktin mjedisor dhe mbrojtjen e faunës dhe florës dhe akomodimin e nevojave të ketyre të fundit si pjesë e zhvillimit ekologjik.

Ndërtimet e reja duhet të jenë me materiale sa më miqësore me mjedisin.

1.3 Shërbimet e Kërkuara

Si përmbledhje, projekti do të trajtojë:



- a. Vlerësimin dhe analizën e gjëndjes ekzistuese të të gjithë elementeve përbërës të infrastrukturës dhe transportit, për të përcaktuar më tej shkallën dhe nivelin e ndërhyrjes në sistemin ekzistues.
- b. Hartimin e projekteve teknike të rrugëve, veprat e artit, shëtitoreve, parkimeve dhe terminalët e transportit publik.
- c. Llogaritjet teknike dhe konstruktive të rrjeteve dhe nënobjekteve.
- d. Hartimin e preventivave që përcaktojnë në mënyrë të detajuar, vlerësojnë zërat e punës.
- e. Llogaritjen e kthimit të kostos për çdo rrugë duke përfshirë kostot e mirëmbajtjes dhe administrimin e tyre.



1.4 Elementët e Projektit

Projekti i paraqitur duhet të përmbajë:

- **Fizibilitetin** (format A4)
 - Gjëndja aktuale e infrastrukturës dhe skema ekzistuese e lëvizshmërisë së mjeteve.
 - Numërimi i trafikut dhe evidentimi i fluksit të trafikut për orë.
 - Ndikimi i trafikut lokal, dhe atij ndërqytetës në rrjetin aktual rrugor.
 - Përcaktimi i pikave problematike në rrjetin ekzistues rrugor të cilat nuk kanë kapacitetin e mjaftueshëm për të përballuar nevojat ose ato që çenojnë sigurinë rrugore.
 - Karakteristikat teknike të rrugëve individuale dhe përshtatja e tyre me specifikimet teknike të Kodit rrugor të Shqipërisë.

- o Gjendja fizike dhe strukture e urave dhe tombinove dhe përcaktimi i nivelit të amortizimit të tyre.
- o Përcaktimi i kapacitetit aktual të rrugëve dhe përshataja me nevojat e zonave urbane, duke marrë parasysh rritjen e popullsisë dhe nevojat specifike të çdo zone.
- o Minimizimi i ndotjes mjedisore dhe akustike.
- o Përmbledhje e materialeve nga vizita në terren dhe studimet e bëra më parë.
- o Përfutuesi duhet të vendos në shërbim të Konsulentit materialet që disponon lidhur me projektin.

- **Projekt-Idenë** (format A3, A2)

- o Rilevim i zonës duke evidentuar të gjithë elementët e dallueshëm topografikë, elementët e rrjeteve të propozuara të finfrastrukturës.
- o Vizatimet përkatëse në një shkallë të lexueshme 1: 5000 ose 1:10000.
- o Një raport ku jepen arsyet llogaritjet dhe krahasimet që justifikojnë ndërhyrjet e propozuara.
- o Përshkrim i detajuar i arsyeve dhe shkaqeve që përcaktojnë vëndodhjen dhe ndërhyrjen e propozuar.
- o Studim i detajuar i kthimit të kostos së investimit, përcaktimi i tarifave të shërbimit.
- o Evidentimi i numërit të qytetarëve që përfitojnë nga investimi, si dhe pritshmeritë e projektit.

- **Projekt-zbatimin** (format A2, A1)

Pas aprovimit të projekt-idesë nga Autoriteti Kontraktues dhe Përfutuesi, konsulenti duhet të vazhdojë me hartimin e projekt-zbatimit duke përfshijë minimalisht materialin sa vijon:

- o Planimetri e përgjithshme që përfshin të gjithë elementet e propozuar për ndërhyrje
- o Projekt për rrugët e përkohshme dhe devijimi i trafikut gjatë periudhës së ndërtimit.
- o Projekt për mbrojtjen mjedisore dhe mbrojtjen e trafikut gjatë ndërtimit.
- o Profile gjatësore dhe tërthore të rrjetit të rrugëve dhe kanalizimeve.
- o Projektet elektrike dhe mekanike për ndricimin dhe vendosjen e sinjalistikës në rrugë.
- o Planimetri dhe prerje të detajuara me dimensionet dhe përcaktimin e materialeve që do të përdoren.
- o Relacionin teknik me llogaritjet teknike dhe konstruktive për sa cituar më sipër.
- o Specifikimet Teknike për zërat e punimeve që do të kryhen.
- o Preventivin e plotë vlerësues të veprës bazuar në manualin e preventivimit të aprovuar nga Këshilli i Ministrave. Për zërat e punimeve që nuk janë në këtë manual, duhet të bëhen analizat e çmimeve.
- o Grafikun e punimeve, të detajuar sipas zërave të punës, si dhe kohëzgjatja e punimeve dhe periudhës së garancisë së punimeve.

- **Rekomandime për projektuesin**

- o Projekti do të hartohet në bashkëpunim të ngushtë me specialistët e Bashkisë.

- o Projektuesi duhet të përdorë dhe të konsultojë të gjithë informacionin dhe rekomandimet nga studime të ndryshme dhe PPV.
- o Projektuesi duhet të përdorë studimet dhe të dhënat paraprake që disponohen nga Bashkia.
- o Projektuesi të bazohet në normat dhe standartet e Kodit Rrugor të Shqipërisë dhe Manuali i Projektimit të Rrugëve.
- o Të përcaktohet, saktë dhe me përshkrim, rruga sipas kalsifikimit, gjerësia e korsive, distancat e shikueshmerisë, limiti i shpjëtësisë, zonat ku lejohet ose jo parakalimi, korsitë e emergjencës, sinjalistika vertikale dhe horizontale e nevojshme, vend-pushimet, etj.
- o Vemendje të vecantë duhet ti kushtohet kryqezimet e rrugëve dytësore dhe terciare me ato kryesore. Këto kryqëzime duhet të jenë sa më të kufizuara dhe të paisura me korsi përshpejtimi dhe ngadaslimi.
- o Kryqëzimet e rrugëve me hekurudhën në nivel ose disnivel të jenë në përputhje me legjislacionin në fuqi.
- o Numri i korsive të rrugëve të bazohet në numrimin e trafikut, dhe të pershtaten me nevojat e fluksit të trafikut gjatë orëve të pikut.
- o Planifikimi i kanlizimeve dhe drenazhimit të rrugëve me kapacitete të mjaftueshme si një nevojë primare për mbrojtjen e strukturës rrugore.
- o Llogaritja e sasisë dhe prurjeve të ujrave të bardha (reshjeve) të bëhet për intensitetin maksimal të reshjeve dhe koeficient mesatar të rrjedhjes dhe me tej ndërtimi i lakoreve intensitet – kohëzgjatje – përsëritshmëri, me qellim përcaktimin e saktë të intensitetit të shiut dhe kohëzgjatjen e tij.
- o Në përcaktimin e vëndodhjes së impiantit Terminalit Multi-Modal të mbahet parasysh largësia optimale e tij në lidhje me qëndrat e banuara dhe nderlidhja me to nëpërmjet transportit publik lokal. Vndodhja e tij duhet të mundësojë ndërthurjen e gjithë menyrave të transportit, por në të njëjtën kohë të eliminojë hyrjen e trafikut tranzit në zona me densitet të lartë urban.
- o Inkurajohet përdorimi i teknologjisë dhe materialeve më bashkohore gjatë ndërtimit të të gjitha veprave infrastrukturorë.
- o Ngritja e qendrës së menaxhimit dhe kontrollit të trafikut, e cila do të monitoronte dhe përcaktonte nevojat kryesore bazuar në flukse reale trafiku etj.

• Rapori i Vlerësimit Strategjik Mjedisor

1.5 Organizimi, Plani i Punës dhe Personeli i Nevojshëm

Konsulenti do të propozojë ekspertët në disiplinat që ai gjykon të nevojshme në mënyrë që të mbulohet i gjithë qëllimi i punës i përshkruar në këtë detyrë projektimit (terma reference) dhe të përgatiten kërkesat e paraqitura.

Konsulenti duhet të sigurohet që ekspertizen me kualifikimin e duhur, të identifikohet dhe t'i përshtatet kërkesave për secilën nga detyrat e listuara më sipër. Nisur nga dimensiononi dhe kompleksiteti i punës për t'u realizuar, grupi i ekspertëve duhet të ketë karakter shumë profesional dhe ku përfshihen:

- Inxhinier hidroteknik.
- Inxhinier hidrogeolog.
- Inxhinier topograf.

- Inxhinier ndërtimi.
- Inxhinier Transporti
- Inxhinier Konstruktor
- Inxhinier elektrik.
- Inxhinier mekanik.
- Inxhinier mjedisi.
- Preventivues.
- Staf mbështetës për fushat e mësipërme.

Licenca profesionale/dokumenti ekuivalent, që i jep të drejtën konsulentit, për ushtrimin e aktivitetit profesional të studimit/projektimit/konsulencës, për të gjitha fushat, do të jenë si më poshtë:

Projektues konstruktor

- Kat 3 a _ Objekte civile-industriale-turistike prej murature e skelet beton arme deri në 5 kate
- 3 b- 1.Objekte civile - industriale - turistike mbi 5 kate – 2. objekte me skelet metalik.
- 3 c- 1.Objekte me shkallë të lartë vështirësie Beton arme – metalike – 2. troje dhe shpate me qëndrueshmëri të ulët.

Projektues vepra hidraulike

- Kat 5 a- Diga – galeri – tunele hidraulike.
- Kat 5 b _ Furnizim me ujë – kolektorë shkarkimi
- Kat 5 c _ Ujësjiellës kanalizime urbane-rurale
- Kat 5 d- Vepra ujitje – kullimi – impiante vaditëse – diga deri 10m - damba. e- Vepra të trajtimit të ujit.
- Kat 5 e _ Vepra të trajtimit të ujit
- Kat 5 f- Vepra hidroteknike, marrje uji, shkarkimi–kulla ekuilibri– porte- pontile,

PROJEKTUES RRUGE – HEKURUDHA

- Kat 6 a- Rugë lokale, rugë urbane dytësore dhe rugë interurbane dytësore.
- Kat 6 b- Projektim rruge urbane kryesore dhe rugë interurbane kryesore.
- Kat 6 c- Shtresa rrugore e sistemim - asfaltim.
- Kat 6 d- Autostrada – aeroporte – helioporte.
- Kat 6 e- Hekurudha – degëzime hekurudhore.

PROJEKTIM URA DHE VEPRA ARTI

- Kat 7 a- Ura dhe vepra arti të vogla deri me 10 m.
- Kat 7 b- Ura dhe vepra arti mbi 10 m - Estakada.
- Kat 7 c- Ura metalike.

Projektues gjeodet

- Kat 8 a - Bazamente gjeodezike - rivelime në të gjitha shkallët
- Kat 8 b - Projektim fotogrametrik – hartografik - topografik.

Studim gjeologo inxhinierik – hidrogeologjik

- Kat 9 a. Studim/Vlerësim gjeologjor inxhinierik i truallit për objekte civile – ekonomike deri 5 kate

Kat 9 d. Studim/Vlerësim gjeollogo inxhinierik i trojeve të buta dhe shpateve me qëndrueshmëri të ulët.

Kat 9 e. Studime projektive hidrogjeologjike

Projektimi i impianteve të prodhimit dhe shpërndarjes së energjisë

Kat 10 c. Impiante të prodhimit dhe shpërndarjes së energjisë elektrike – diellore – era etj.

Kat 10 d. Nënstacione elektrike, primar sekondar – linja të tensionit të lartë.

Kat 10 e. Kabina elektrike të rjetit shpërndarës – linja të tensionit të ulët – të mesëm

PROJEKTUES TË SINJALIZIMIT RRUGOR.

Kat 11 a. Sinjalistikë në rrugë lokale, rrugë urbane dylësore dhe rrugë interurbane dylësore.

Kat 11 b. Sinjalistikë në autostrada, rrugë urbane kryesore dhe rrugë interurbane kryesore dhe ne dëgëzime me hekurudhen.

2 Raportimi

Raportet dhe dokumentat duhet të jenë në 4 (katër) kopje, në gjuhën shqipe. Të gjitha materialet do të dorëzohen edhe në digital-copy (në CD).

3 Konfidencialiteti

Dokumentet dhe të dhënat që do të vihen në dispozicion të kompanisë nga Bashkia duhet të konsiderohen konfidenciale dhe nuk duhet të transmetohet tek palë të treta.

DETYRE PROJEKTIMIT - TERMA REFERENCE

"FURNIZIMI ME UJE DHE KANALIZIMET E UJRAVE TE ZEZA"

Përfituesi

Qyteti Divjakës

Autoriteti kontraktues

Bashkia Divjakë

Vendndodhja

Bashkia Divjakë

1 PERSHKRIM I PROJEKTIT

1.1 Qëllimi i Projektit

Projekti synon përmirësimin e furnizimit me ujë, kanalizimin e ujrave të zeza si dhe trajtimin e tyre në territorin e Bashkisë Divjakë.

1.2 Objektivat

Të garantohet furnizimime ujë 24/7, në të gjithë territorin e Bashkisë, si dhe largimin dhe trajtimin e ujrave të zeza.

Ndërhyrjet e propozuara duhet të shfrytëzojnë maksimalisht burimet aktuale ujore të zonës nëpërmjet përmirësimit, fuqizimit dhe njësimin të skemave ekzistuese të furnizimit me ujë.

Projekti duhet të marrë në konsideratë dhe impaktin e tij në mjedisin rrethues.

Ndërtimet e reja duhet të jenë me materiale të lehta dhe miqësore me mjedisin.

1.3 Shërbimet e Kërkuara

Si përmbledhje, projekti do të trajtojë:

a. Vlerësimin dhe analizën e gjëndjes ekzistuese të të gjithë elementeve përbërës të furnizimit me ujë, kanalizimeve dhe trajtimit të ujrave të zeza, për të përcaktuar më tej shkallën e ndërhyrjes në rrjetet ekzistuese.

b. Hartimin e projekteve teknike të furnizimit me ujë, kanalizimeve apo impianteve të trajtimit të ujrave të zeza.

c. Llogaritjet dhe hidraulike dhe konstruktive të rrjeteve dhe nënobjekteve.

d. Hartimin e preventivave të detajuar vlerësues.

e. Llogaritjen e kthimit të koston për çdo skemë të furnizimit me ujë, kanalizimit apo impianti të trajtimit ujrave të zeza, duke filluar nga kosto prodhimi dhe çimim shitjeje për njësi.



1.4 Elementët e Projektit

Projekti i paraqitur duhet të përmbajë:

- **Fizibilitetin (format A4)**
 - Gjëndja aktuale dhe skema ekzistuese e sistemit të furnizimit me ujë dhe kanalizimeve të ujrave te zeza.
 - Prodhimin aktual të ujit.
 - Burimet ekzistuese të furnizimit me ujë.
 - Karakteristikat e burimeve të ujit si, thellësia e puseve, diametri, niveli statik i tyre, trashësia e masës ujore në puse etj.
 - Karakteristikat teknike të pompave.
 - Volumi dhe gjëndja fizike e depove ekzistuese të ujit.
 - Gjendja fizike e rrjetit ekzistues kryesor dhe shpërndarës dhe lloji i materialit të tubacioneve.
 - Përmbledhje e materialeve nga vizita në terren dhe studimet e bëra më parë.
 - Përfituesi duhet të vendos në shërbim të Konsulentit materialet që disponon lidhur me projektin.

- **Projekt-idenë** (format A3, A2)

- Rilevim i zonës duke evidentuar të gjithë elementët e dallueshëm topografikë, elementët e rjeteve të propozuara të furnizimit me ujë, kanalizimit dhe trajtimit të ujrave të zeza.
- Vizatimet përkatëse në një shkallë të lexueshme 1: 5000 ose 1:10000.
- Një raport ku jepen arsyet llogaritjet dhe krahasimet që justifikojnë ndërhyrjet e propozuara.
- Përshkrim i detajuar i arsyeve që përcaktojnë vëndodhjen e implantit të trajtimit të ujrave të zeza.
- Studim i detajuar i kthimit të kostos së investimit, percaktimi i tarifave të shërbimit dhe çmimit të shitjes së ujit dhe/ose përpunimit të ujrave të zeza për njësi.

- **Projekt-zbatimin** (format A2, A1)

Pas aprovimit të projekt-idesë nga Autoriteti Kontraktues dhe Përfituesi, konsulenti duhet të vazhdojë me hartimin e projekt-zbatimit duke përfshijë minimalisht materialin sa vijon:

- Planimetri e përgjithshme që përfshin të gjithë elementet e rjetit të furnizimit me ujë, kanalizimeve dhe/ose implantit të ujrave të zeza.
- Profile gjatësore dhe tërthore të rjetit të furnizimit me ujë/kanalizimeve të ujrave të zeza.
- Planimetri dhe prerje të detajuara, dimensionet dhe materialet që do të përdoren, sipas nënobjekteve (puse, stacione pompimi, depo furnizimi/shpërndarjeje, pusea komandimi dhe shpërndarëse, implant pastrimi, vaska, sallë komandimi, dhoma klorinimi etj).
- Relacionin teknik me llogaritjet hidraulike dhe konstruktive për sa cituar më sipër.
- Specifikimet Teknike për zërat e punimeve që do të kryhen.
- Preventivin e plotë vlerësues të veprës bazuar në manualin e preventivimit të aprovuar nga Këshilli i Ministrave. Për zërat e punimeve që nuk janë në këtë manual, duhet të bëhen analizat e çmimeve.
- Grafikun e punimeve, të detajuar sipas zërave të punës, si dhe kohëzgjatja e punimeve dhe periudhës së garancisë së punimeve.

- **Rekomandime për projektuesin**

- Projekti do të hartohet në bashkëpunim të ngushtë me specialistët e Bashkisë.
- Projektuesi duhet të përdorë dhe të konsultojë të gjithë informacionin dhe rekomandimet nga studime të ndryshme dhe PPV.
- Projektuesi duhet të përdorë studimet dhe të dhënat paraprake që disponohen nga Bashkia.
- Projektuesi të bazohet në normat dhe standartet shtetërore në fuqi (KTP 11 – 78) për përcaktimin humbjeve, ujit të nevojshëm kundra zjarrit dhe koeficientëve maksimale ditorë dhe orarë për llogaritjen hidraulike të nevojave për konsum shtëpijak, për konsum tregtar dhe institucional, për konsum industrial, për turizëm.

- o Në llogaritjen e volumit të depove të merret në llogaritje shumatorja e vëllimit rregullues, vëllimit i sigurimit të ujit në rastet e avarisë, vëllimi për nevoja kundra zjarrit, konform KTP 11 – 78.
- o Të përcaktohet, saktë dhe me përshkrim, mënyra e dezinfektimi i ujit, në se do të bëhet duke përdorur hipoklorit kalciumi $\text{Ca}(\text{OCl}_2)$ apo duke përdorur hipoklorit sodiumit (NaOCl), me pompa dozimi.
- o Për pusët, të jepen minimalisht thellësia, diametri i pusit, lartësia e murit mbi tokë, niveli statik nga muri, niveli statik nga terreni, trashësia e masës ujore në pus.
- o Llogaritjet e prurjes së ujrave të zeza të bazohen në konsumi i ujit familjar, konsumin e ujit për nevoja social – ekonomike, infiltrimet, koeficientin e pikut ditor, koeficientin e pikut orar.
- o Llogaritja e sasisë dhe prurjeve të ujrave të bardha (reshjeve) të bëhet për intensitetin maksimal të reshjeve dhe koeficient mesatar të rrjedhjes dhe me tej ndërtimi i lakoreve intensitet – kohëzgjatje – përsëritshmëri, me qëllim përcaktimin e saktë të intensitetit të shiut dhe kohëzgjatjen e tij.
- o Llogaritja e volumit të ujrave të zeza, për tu trajtuar në impiant, të bëhet duke u bazuar në normën mesatare ditore, normën maksimale ditore, normën maksimale orare dhe ngarkesa pas trajtimit të jetë BOD5 (Biochemical oxygen demand) 25 mg/L dhe TSS (Total suspended solids) 35 mg/L, konform standartit kombëtar dhe direktivës evropiane 91/271/EEC.
- o Në përcaktimin e vëndodhjes së impiantit të trajtimit të ujrave të zeza të mbahet parasysh largësia optimale e tij në lidhje me qendrat e banuara (qyteti dhe zonat përreth), kuota e terrenit, në mënyrë që ujrën e zeza të mund të lëviznin drejt tij, me vetërrjedhje, pa patur nevojën e ngritjes mekanike, mundësinë e gjetjes së terrenit fizikisht të lirë dhe me kosto sa më optimale, duke eliminuar shpronësimet e mundëshme, gjetja e një pike optimale ku mund të derdhen ujrën pas proceseve të trajtimit dhe pastrimit.
- o Të jepen shpjegime të detajuara, krahasuese, që kanë çuar në zgjedhjen e tipit të impiantit të trajtimit të ujrave të zeza. (i tipit konvencional me dy nivele trajtimi apo i tipit biologjik me paratrajtim apo ndonjë teknologji tjetër).
- o Të hartohet një manual i monitorimit ditor dhe javor i cilesisë ujrave dhe mbetjeve pas trajtimit që përfshin parametra të tillë si temperatura e ujrave të ndotura, nivei i oksigjenit, pH dhe konduktivitetit dhe më tej kërkesa biokimike për oksigjen e ujrave (BOD), kërkesa kimike për oksigjen e ujrave (COD), niveli i nitrateve, amoniumeve, fosforit, treguesve mikrobiologjikë, substancat që rrinë pezull, substancat që fundërojnë etj.

• Rapori i Vlerësimit Strategjik Mjedisor

1.5 Organizimi, Plani i Punës dhe Personeli i Nevojshëm

Konsulentit do të propozojë ekspertët në disiplina që ai gjykon të nevojshme në mënyrë që të mbulohet i gjithë qëllimi i punës i përshkruar në këtë detyrë projektimit (terma reference) dhe të përgatiten kërkesat e paraqitura.

Konsulentit duhet të sigurohet që ekspertizen me kualifikimin e duhur, të identifikohet dhe t'i përshtatet kërkesave për secilën nga detyrat e listuara më sipër. Nisur nga

dimensioni dhe kompleksiteti i punës për t'u realizuar, grupi i ekspertëve duhet të ketë karakter shumë-disiplinor dhe ku përfshihen:

- Inxhinier hidroteknik.
- Inxhinier hidrogeolog.
- Inxhinier topograf.
- Inxhinier ndërtimi.
- Inxhinier elektrik.
- Inxhinier mekanik.
- Inxhinier mjedisi.
- Preventivues.
- Staf mbështetës për fushat e mësipërme.

Licenca profesionale/dokumenti ekuivalent, që i jep të drejtën konsulentit, për ushtrimin e aktivitetit profesional të studimit/projektimit/konsulencës, për të gjitha fushat, do të jenë si më poshtë:

Projektues konstruktor

Kat 3 a _ Objekte civile-industriale-turistike prej murature e skelet beton arme deri në 5 kate

Projektues vepra hidraulike

Kat 5 b _ Furnizim me ujë – kolektorë shkarkimi

Kat 5 c _ Ujësjiellës kanalizime urbane-rurale

Kat 5 e _ Vepra të trajtimit të ujit

Projektues gjeodet

Kat 8 a _ Bazamente gjeodezike-rivelime në të gjitha shkallët

Studim gjeologo inxhinierik – hidrogeologjik

Kat 9 e _ Studime projektive hidrogeologjike

Projektimi i impianteve të prodhimit dhe shpërndarjes së energjisë

Kat 10 e _ Kabina elektrike të rjetit shpërndarës-linja të tensionit të ulët-të mesëm

2 Raportimi

Raportet dhe dokumentat duhet të jenë në 4 (katër) kopje, në gjuhën shqipe. Të gjitha materialet do të dorëzohen edhe në digital-copy (në CD).

3 Konfidencialiteti

Dokumentet dhe të dhënat që do të vihen në dispozicion të kompanisë nga Bashkia duhet të konsiderohen konfidenciale dhe nuk duhet të transmetohet tek palë të treta.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21



BASHKIA DIVJAKË

**Kryetari i Këshillit të Bashkisë
Znj. ANA NAKO**

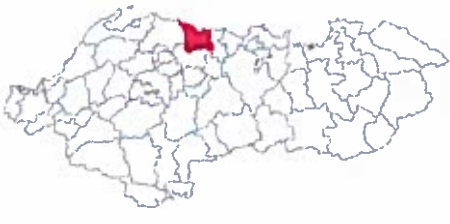
**Abstract no. Vending to Kioskville to Enriching
No.1 Data, 30.01.2017**

**Kryetari i Bashkisë
Z. FREDI KOKONESHI**

**ПЛАТИ И ПОДСЧИТЫВАЙТЕ ВРЕМЯ: НАЧИНАЙТЕ ДВУХАКТИВНО!**

McCOMBS

HAUTA E SISTEMEEVE TE PROPOZIȚIARA

[illegible]

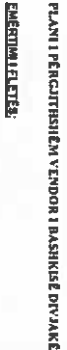


**Kryetari i Këshillit të Bashkisë
Znj. ANA NAKO**

Prilutuar me Vendim të Këshillit të Bashkuar
Nr.1 Datë: 30.01.2017

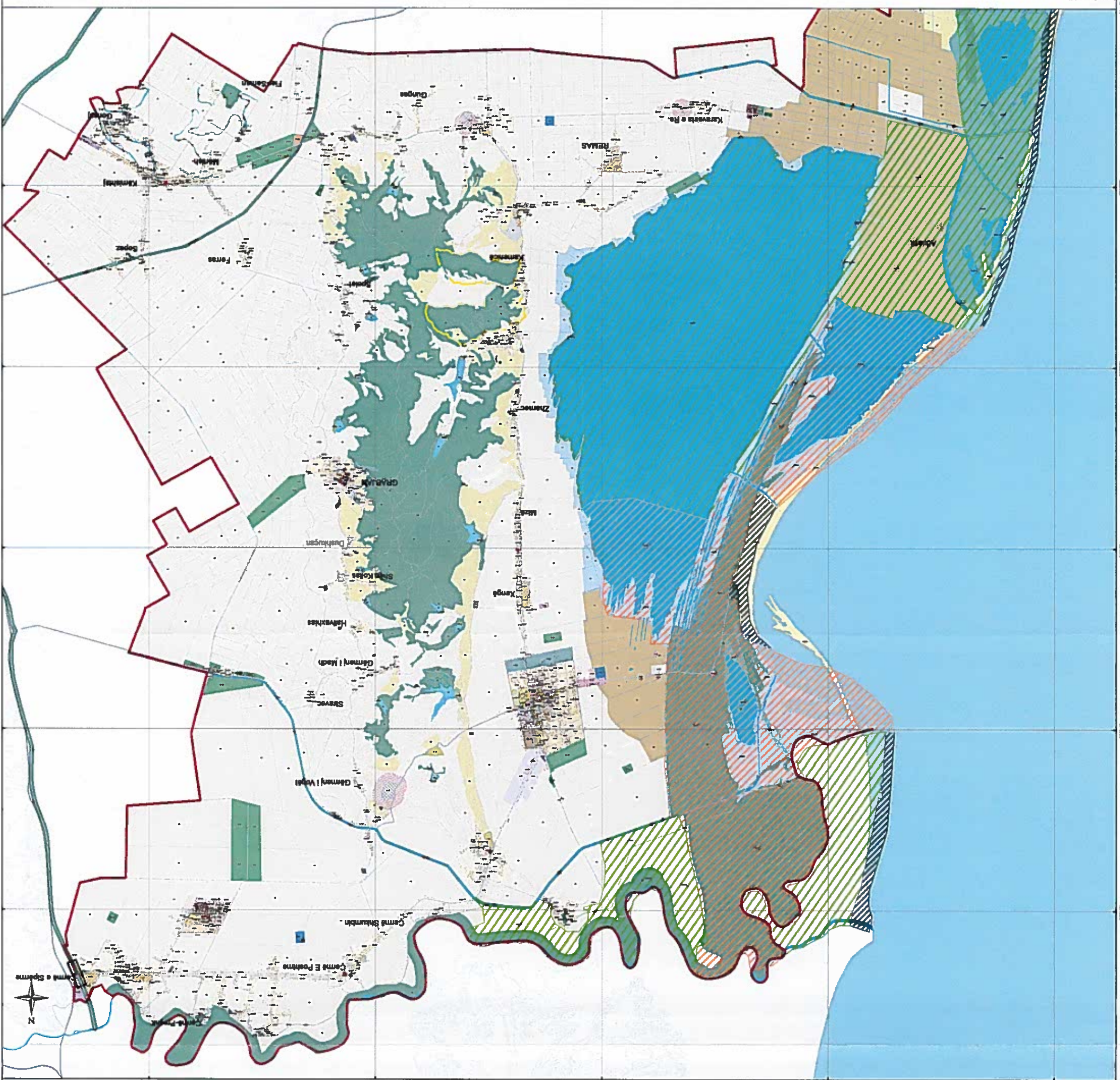
Kryetari i Bashkisë

Z. FREDI KOKONESHI



MARKA E PRODUZUAR E FENDORRINT TË TOKËS

[illegible]



PLANI I PËRGJITHSHEM VENDOR I BASHKISË DIVJAKË
HARTA E NJËSIVE DHE NËNNJESIVE



BASHKIA DIVJAKË

**Kryetari i Keshillit te Bashkise
Znj. ANA NAKO**

Microtome venduto da KASHIMIR to Deshpande
Nr.3 Data. 28.01.2017

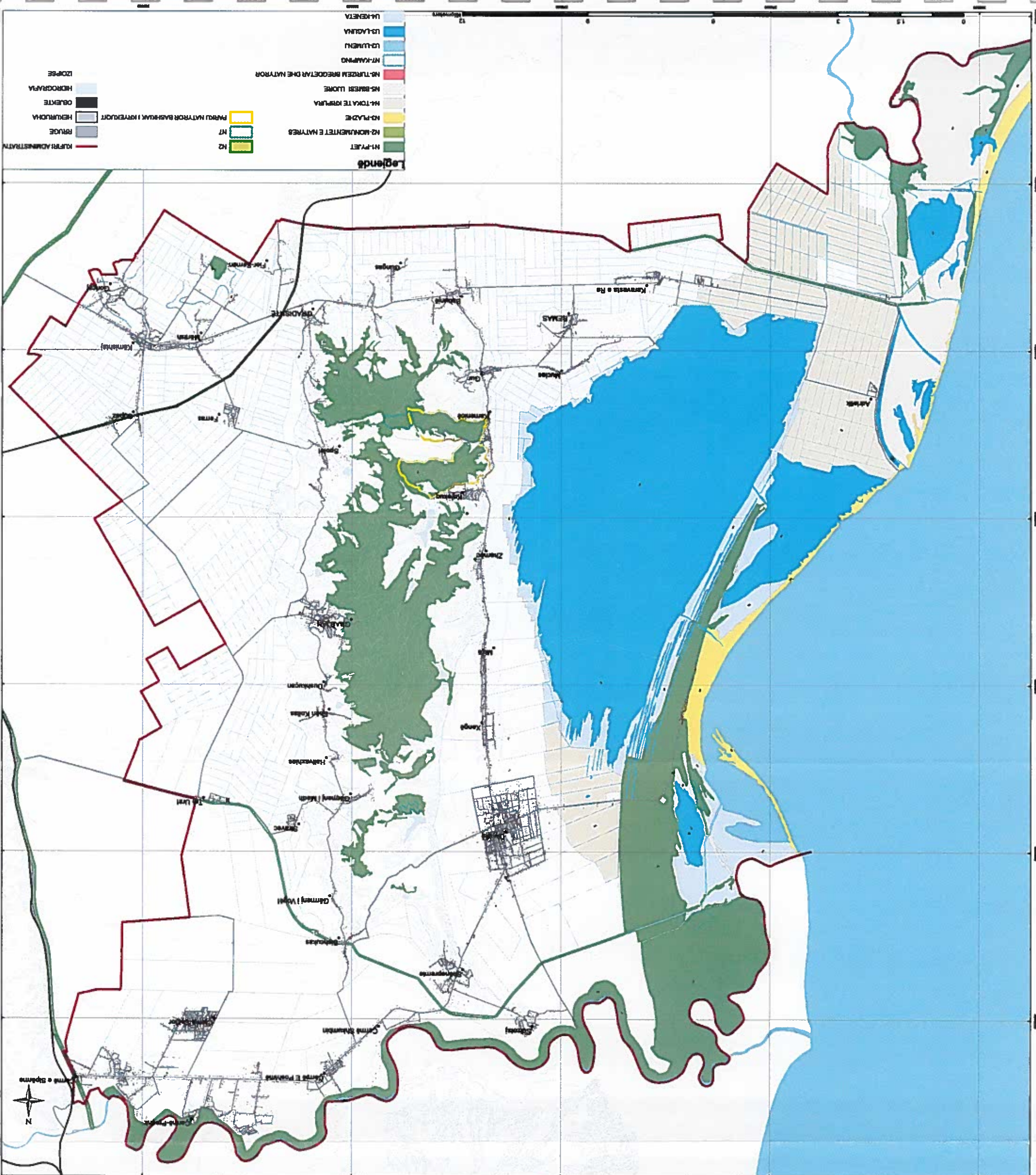
Kryetari i Bashkisë
Z. FREDI KOKONESHI



PLANI I PREGLEDNIM VENDO I BASHKIM DIVAKET

FIATTA E NEUTRE DHE NENUESVE

[illegible]



PLANI I PËRGJITHSHËM VENDOR I BASHKISË DIVJAKË
HARTA E SISTEMIT NATYOR DHE UJOR



BASHKIA DIVJAKE

**Kryetari i Këshillit të Bashkisë
Znj. ANA NAKO**

**Abstracts from Vending to Kiosk to Go Bookshelves
No.1 Date: 20.01.2017**

Kryetari i Bashkisë
Z. FREDI KOKONESHI

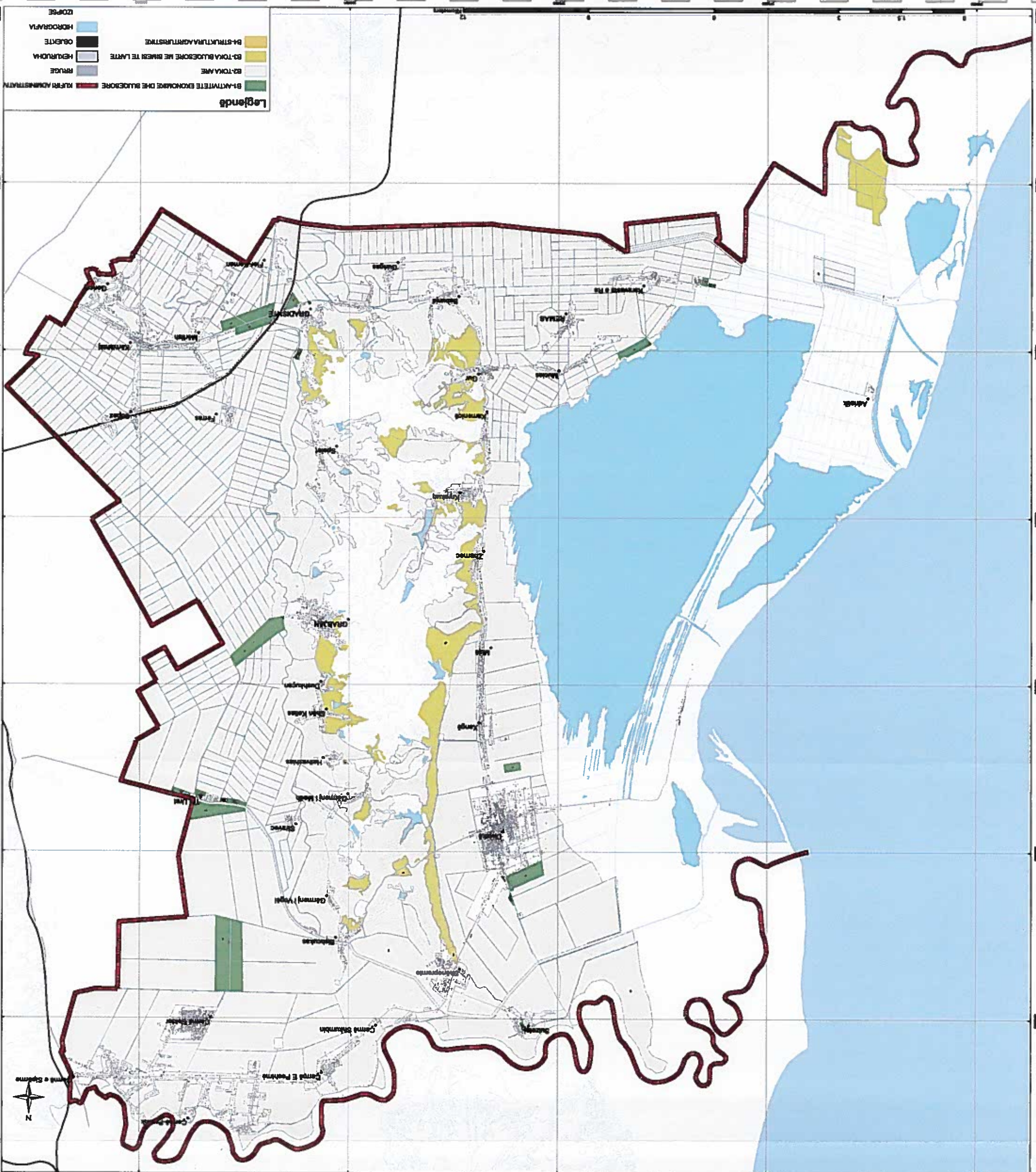


PLANT PROTECTION VENDOR & BUSINESS DIVISION

REFERENCES

HAZKA E NISTENAT NATZOR DNE UOR

[illegible]



PLANI I PËRCJITSHËM VENDOR I BASHKISË DIVJAKË
HAKTA E SISTEMIT BUDËSOR



BASHKIA DIVJAKÉ

**Kryetari i Këshillit të Bashkisë
Zaj. ANA NAKO**

Directorate and Members of Khabard to Employees
No.1 Doc. 20.01.2017

**Kryetari i Bashkisë
Z. FREDI KOKONISHI**



PLAN I PRISUŠTITELJIMA VJEROBA I NAŠIMU DVAJAKI

Performance Indicators

ИЗДАТА И РИТЕКАТ ИМУЏИОН

[illegible]



**Kryetari i Këshillit të Bashkisë
Znj. ANA NAKO**

**Minister van Vreemde Betrekkingen en
Deel 1 (Deel 20.01.2017)**

**Kryetari i Bashkisë
Z. FREDI KOKONESHI**



НАЈДА Е ИСТИОТ УРБАНИ

[illegible]



BASHKIA DIVJAKË

**Kryetari i Këshillit të Bashkisë
Znj. ANA NAKO**

Literatur des Verdrängten in Kashkima in Bashkortostan
Nr.1 Okt. 2017

Kryetari i Bashkisë
Z. FREDI KOKONESHI

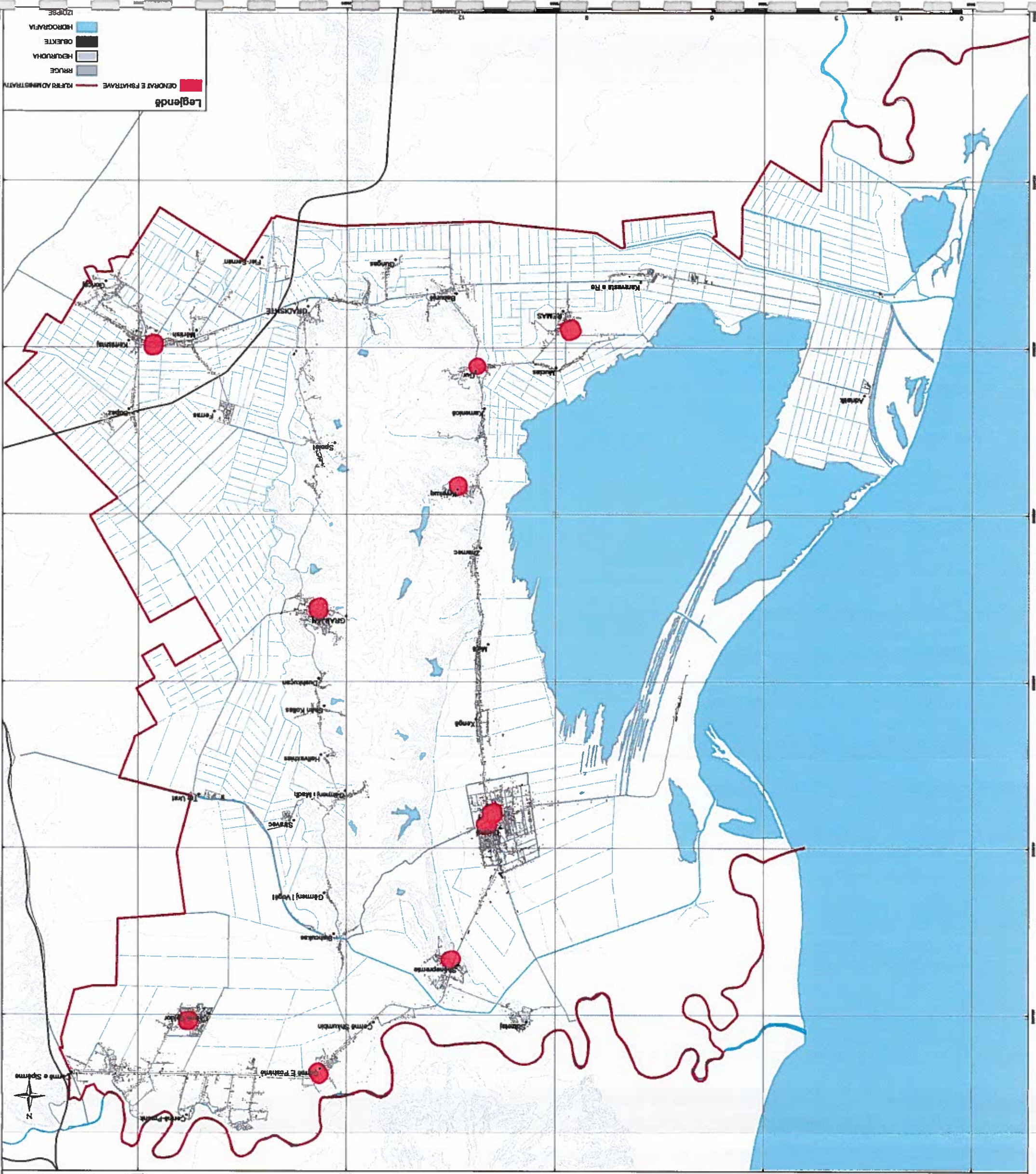


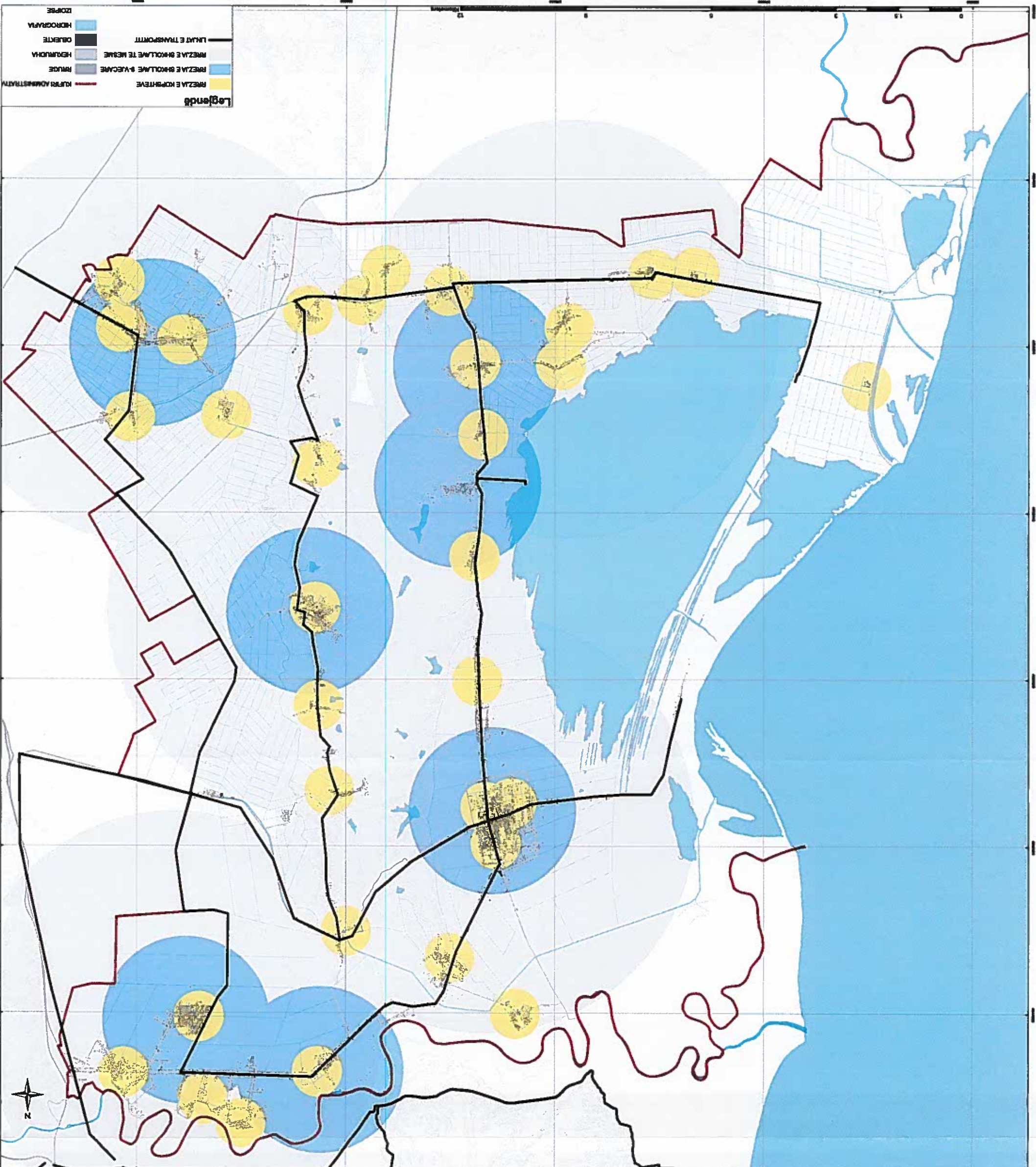
**PLANI I PERGJITHSHËM VENDOR I BASHKISË DRYJAKE
REKRETHIM I PLETËS;**

MARTA E QENDORRAVE TE FIJATRAVE

[illegible]

PLANI I PËRCJITSHËM VENDOR I BASHKISË DIVJAKË
HARTA E QËNDRAVE TË FSHATRAVE





PLANI I PËRGJITHSHEM VENDOR I BASHKISË DIVJAKË
HARTA E MBULIMIT TË SHKOLLAVE



BASHKIA DIVJAKË

**Kryetari i Keshillit te Bashkise
Znj. ANA NAKO**

Whether you Wonder or Know, You are Invited
No.1 Date: 28.01.2017

Kryetari i Bashkisë

Z. FREDI KOKONESHI

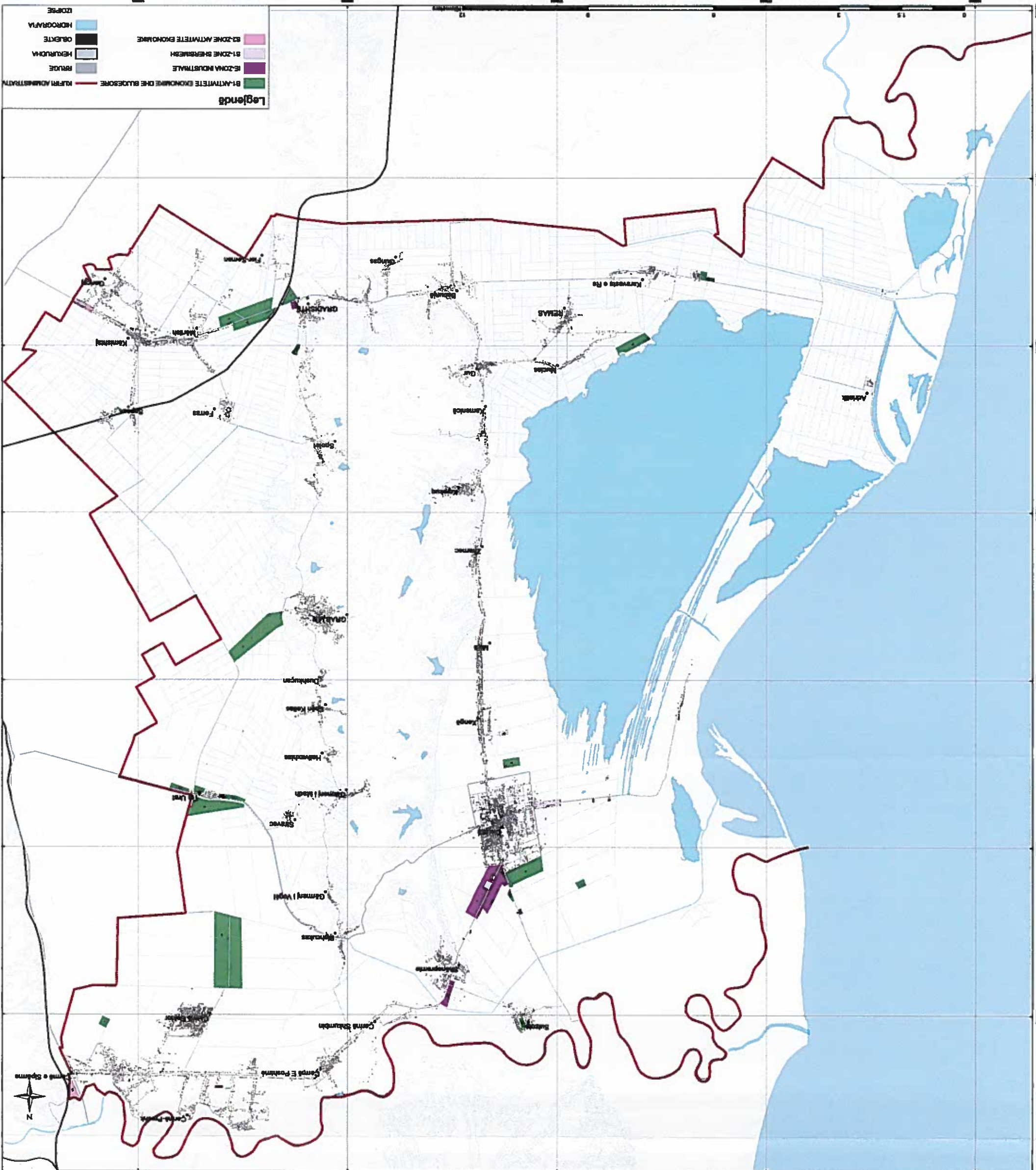


PLAY! PLUGGERS!M VANDON! BATHING DIVALCE

EMPLOYMENT

HAUTA E NEULIMATY TE SHKOLLAVE

[illegible]



PLANI I PËRGJITHSHËM VENDOR I BASHKISË DIVJAKË
HARTA E ZONAVE EKONOMIKE DHE SHERBIMIVE



BASHKIA DRYJAKÉ

**Kryetari i Këshillit të Bashkisë
Znj. ANA NAKO**

Microfiche and Vending to KRAMER to Elizabeth
 No.1 Date. 20.01.2017

Kryetari i Bashkisë
Z. FREDI KOKONISHI

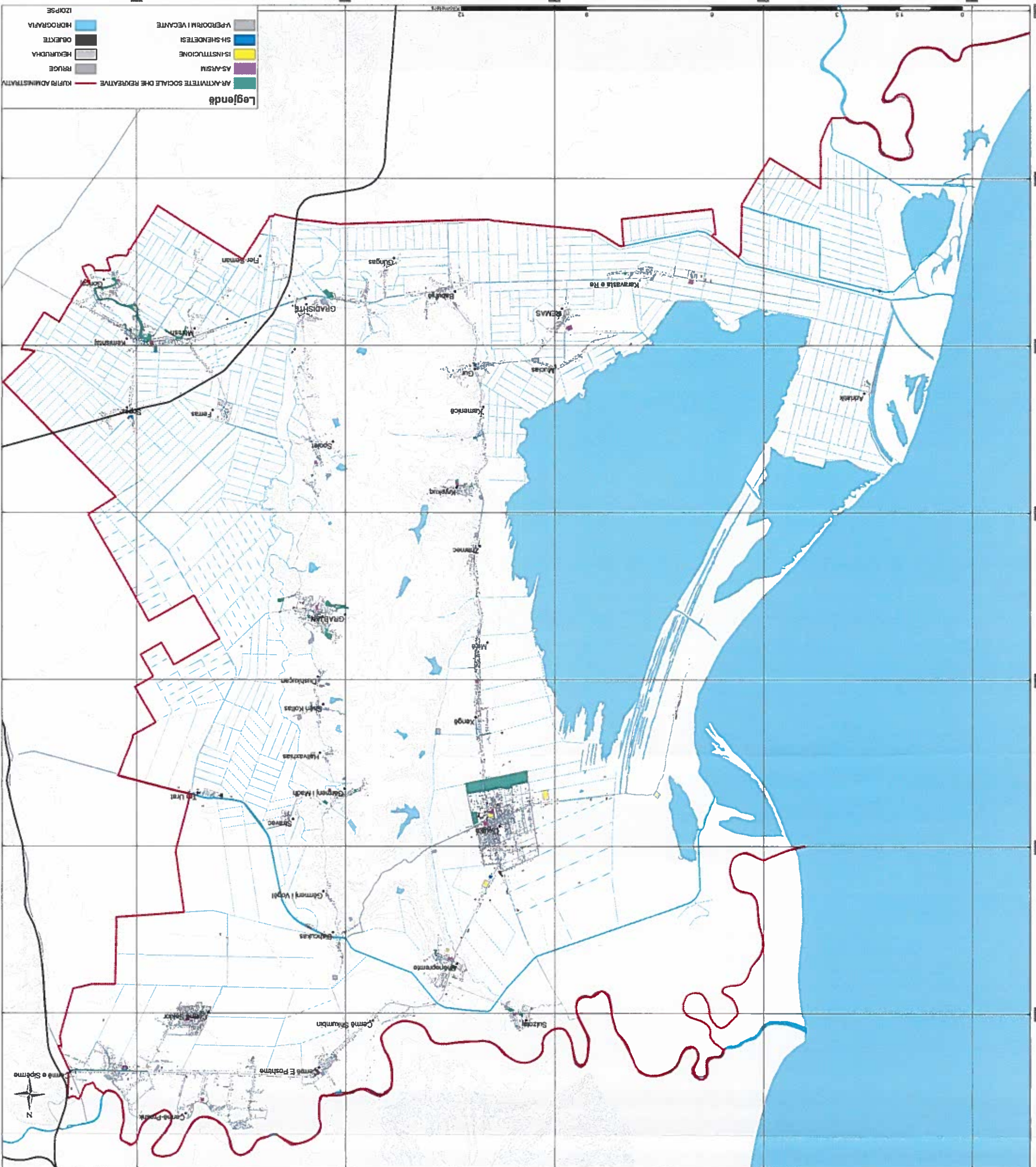


PLAVI I PORGUTITELNI VIBROCI I BASTIČNI DVAJAKI

4-100

MAPA E ZONAYE EKONOMIKE DNE SHERBOBNEVE

[illegible]



PLANI I PËRGJITHSHEM VENDOR I BASHKISE DIVJAKE



BASHKIA DIVJAKË

**Kryetari i Këshillit të Bashkisë
Znj. ANA NAKO**

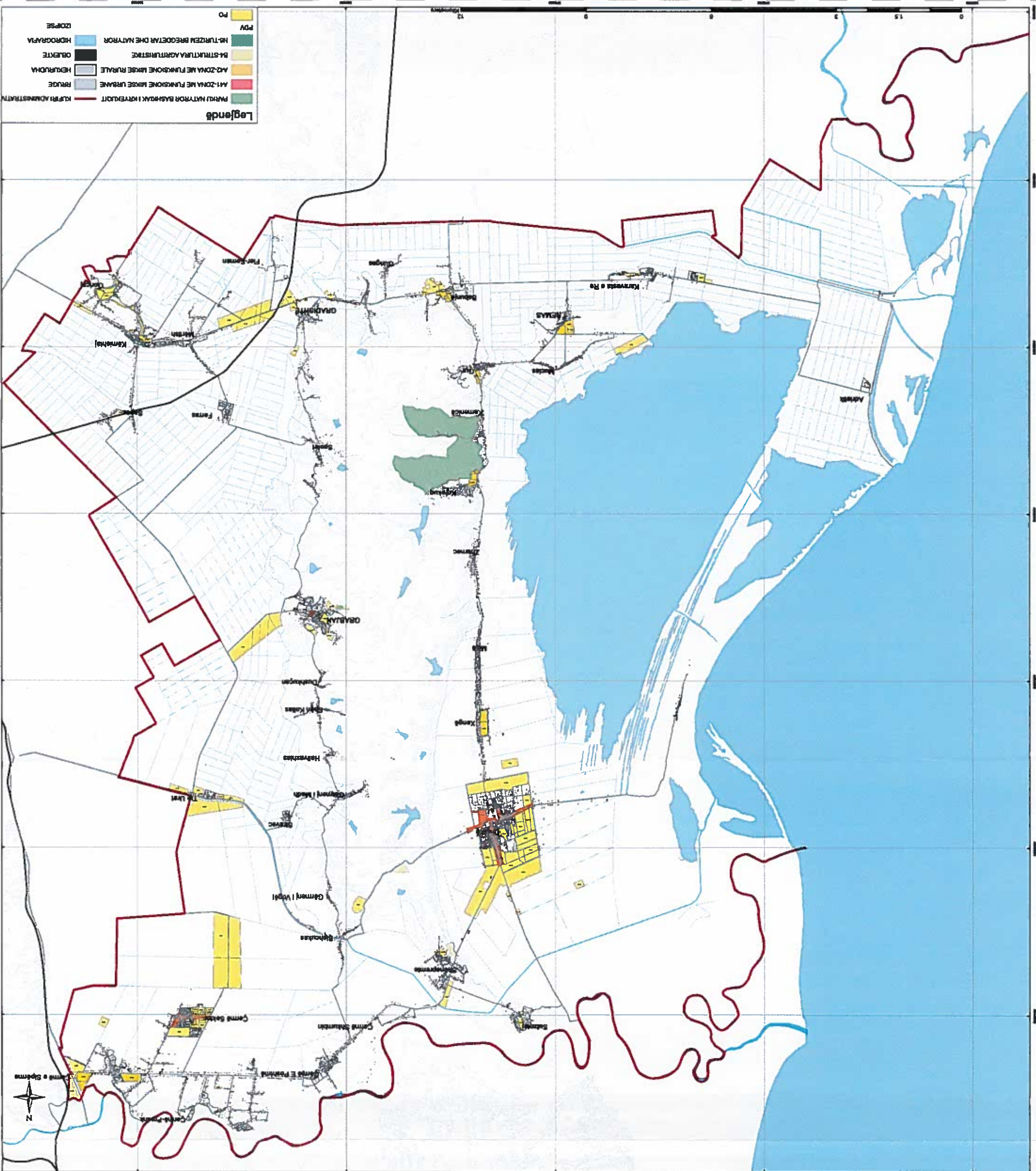
Министарство Јединства и Кишинија Кишинија
№1 Датум: 30.01.2017

Kryetari i Bashkisë
Z. FREDI KOKONESHII



**PLANI I PËRCITJESHEM VENDOR I BASHKISË DIVJAK
EMERTIMI FLETËS:**
IAKTA FACILITETE DHE SIERBANE
NE FUNKSION TE KONDUKTETTI

[illegible]



PLANI I PËRGJITHSHEM VENDOR I BASHKISË DIVJAKË
HARTA E PRIORITETEVE



BASHKIA DVIJAKË

**Kryetari i Këshillit të Bashkisë
Znj. ANA NAKO**

Subscriber may Vote on 12/28/2017
No:1 Date: 28.01.2017

**Kryetari i Bashkisë
Z. FREDI KOKONISHI**



PLANT I FERGUTENILIM VZROD I BAKIBOSI DVIJAKI

2013-2014

НАКА Е ПРОУТЕТЕ

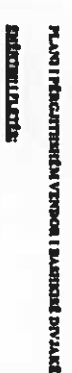
[illegible]



**Kryetari i Këshillit të Bashkisë
Znj. ANA NAKO**

**Abstract was Viewed on February 15, 2017
 No.1 Date: 20.01.2017**

Kryetari i Bashkisë
Z. FREDI KOKONESHI



НАКА Е ПЛАНТ ТЪ СТРЕХЕНТ



Year	1990	1991	1992	1993
1990	1990	1991	1992	1993

[illegible]



**Kryetari i Këshillit të Bashkisë
Znj. ANA NAKO**

Znj. ANA NAKO

Ministerio de Vivienda de Khashkhia de Beshiktoz
No.1 Data 20.01.2017

No. 1 Date: 20.01.2011

**Kryetari i Bashkiës
Z. FREDI KOKONESH**

2. FREDI KOKONESHI



Environmental Protection

HAJDA E ZONAVE TE ZHVILLIMET TURISTIK

[illegible]



**Kryetari i Këshillit të Bashkiës
Znj. ANA NAKO**

Witness the Wonder in Washburn to Beetham
We, 1 Dec., 2017

Kryetari i Bashkisë

Z. FREDI KOKONESHI



НАПОДА ПАЗА Е ЗИВНАЛДЕР !

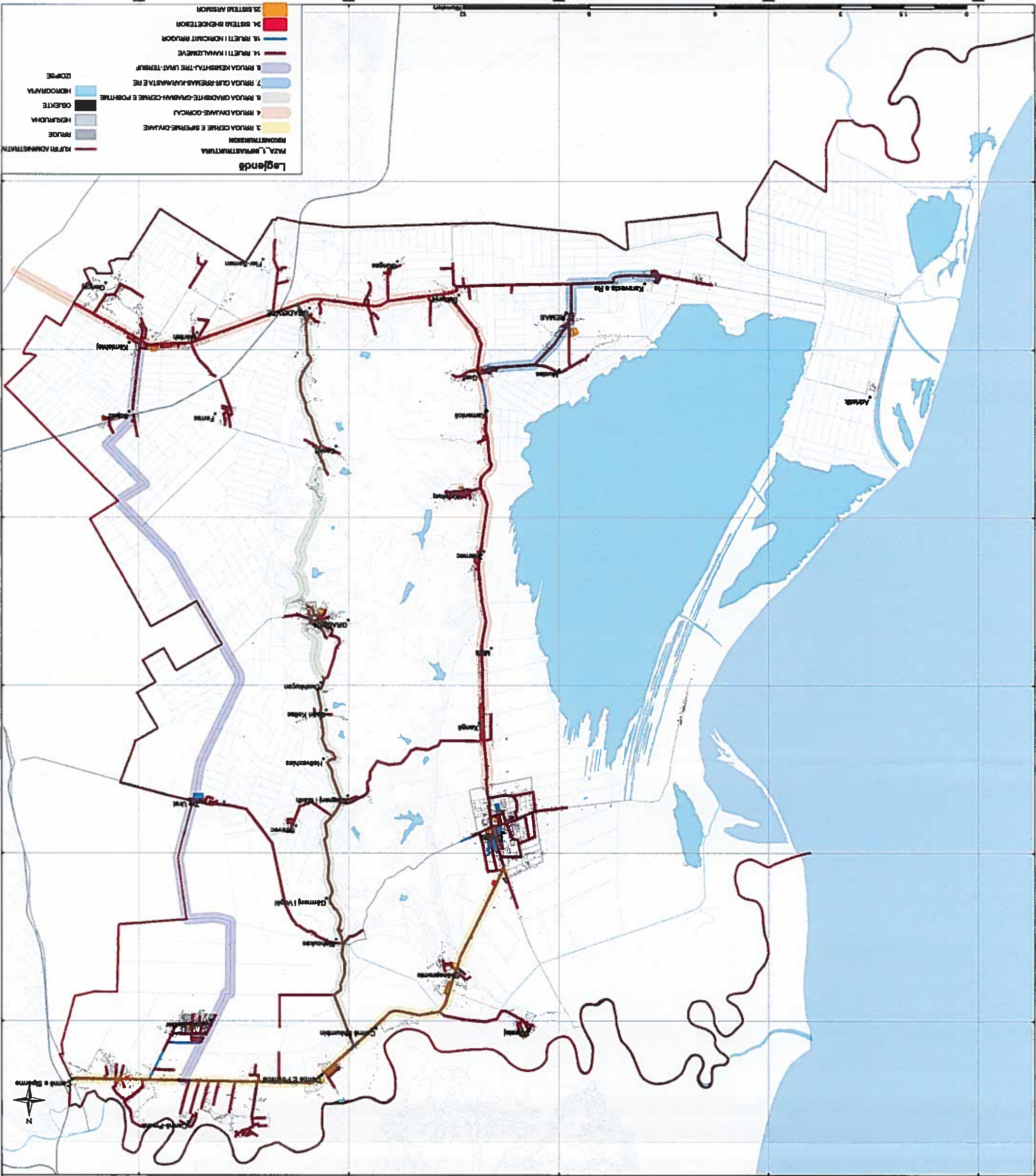


五言古詩	五言律詩	五言排律	五言絕句
------	------	------	------

[illegible]

PLANI I PËRCJITSHËM VENDOR I BASHKISË DIVJAKË
HARTA FAZA E ZHVILLIMIT I

HARTA FAZA E ZHVILLIMIT 1





BASHKIA DIVJAKË

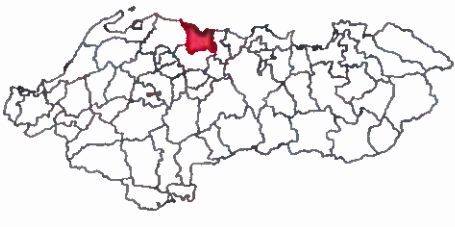
**Kryetari i Këshillit të Bashkisë
Znj. ANA NAKO**

Microsurrounding Vendors to Residents in Bushfires
 Nici Dora, 20.01.2017

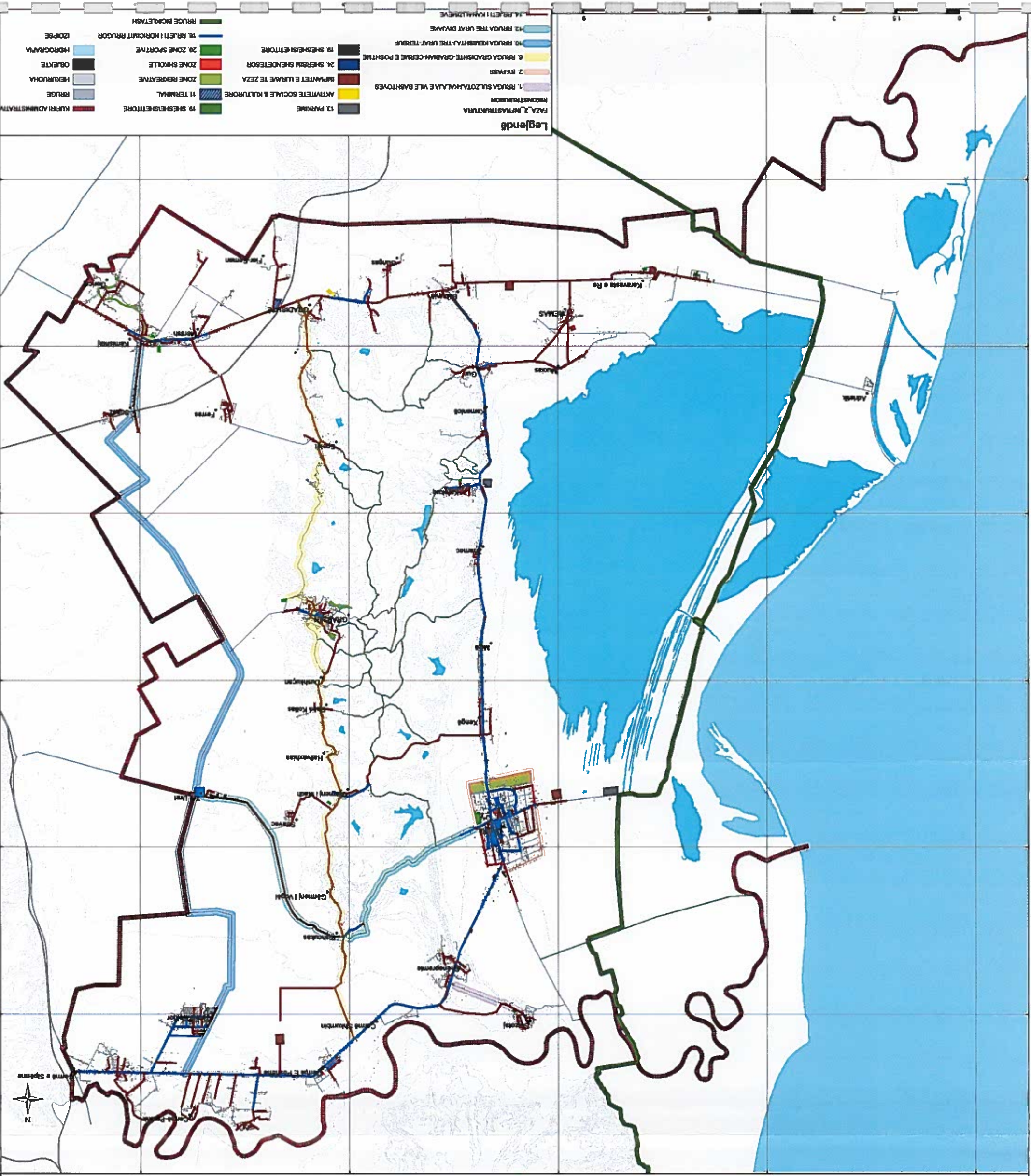
Kryetari i Bashkisë
Z. FREDI KOKONESHI



PLAN I PREGLEDNOM VESTNIK I NAČRTOV DVAJAKI

[illegible]

PLANI I PËRCJITSHËM VENDOR I BASHKISË DIVJAKE
HARTA FAZAT E ZHVILLIMIT 2





**Kryetari i Këshillit të Bashkisë
Znj. ANA NAKO**

History and Vending in Kitchens to Restaurants
Vol.1 Cook 20.01.2017

Kryetari i Bashkisë
Z. FREDI KOKONESHI

[illegible][illegible]



BASHKIA DIVJAKE

Kryetari i Keshillit te Bashkise
Zej. ANA NAKO

Mirretes nga Shkronja te Keshillit te Bashkise
Nr.1 Detyr. 26.07.2017

Kryetari i Bashkise
Z. FREDI KOKONESHII



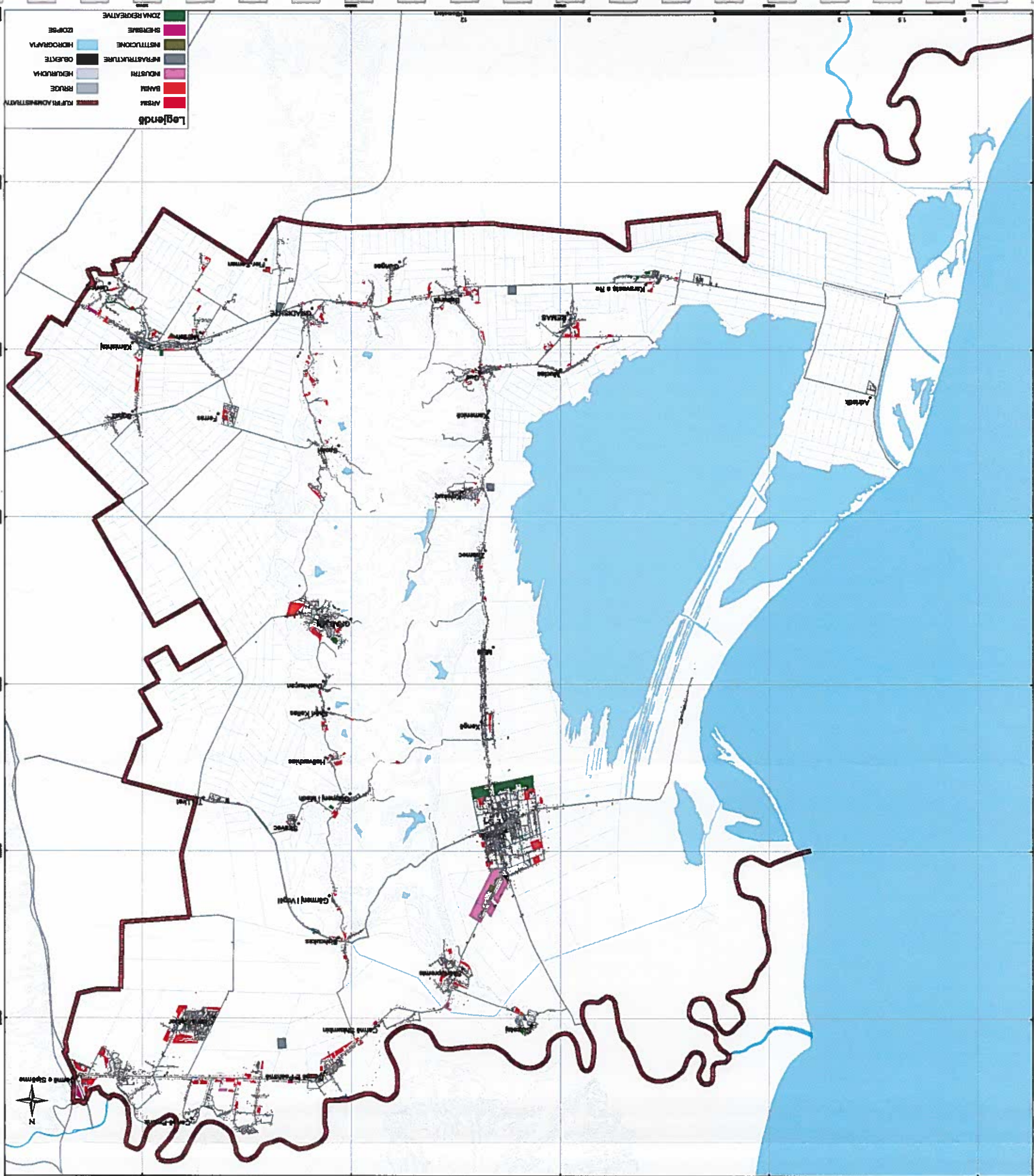
PLANI I PERGJITHSHEM VENDOR I BASHKISE DIVJAKE
HAKA E KONVERTIMEVE TE TOKES BUJQESORE

Skala: 1:50000
Data: 2017
Faqja: 1



Emri i Bashkise	Emri i Kryetarit	Emri i Kryetarit te Keshillit	Emri i Kryetarit te Komitetit
Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit
Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit
Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit
Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit
Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit
Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit
Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit
Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit
Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit	Emri i Kryetarit te Komitetit

PLANI I PERGJITHSHEM VENDOR I BASHKISE DIVJAKE
HAKA E KONVERTIMEVE TE TOKES BUJQESORE





BASHKIA DIVJAKË

**Kryetari i Këshillit të Bashkisë
Znj. ANA NAKO**

Иттируар мө Вендин то Кешинг то Башкирд
№1 Дата. 30.01.2017

Kryetari i Bashkisë

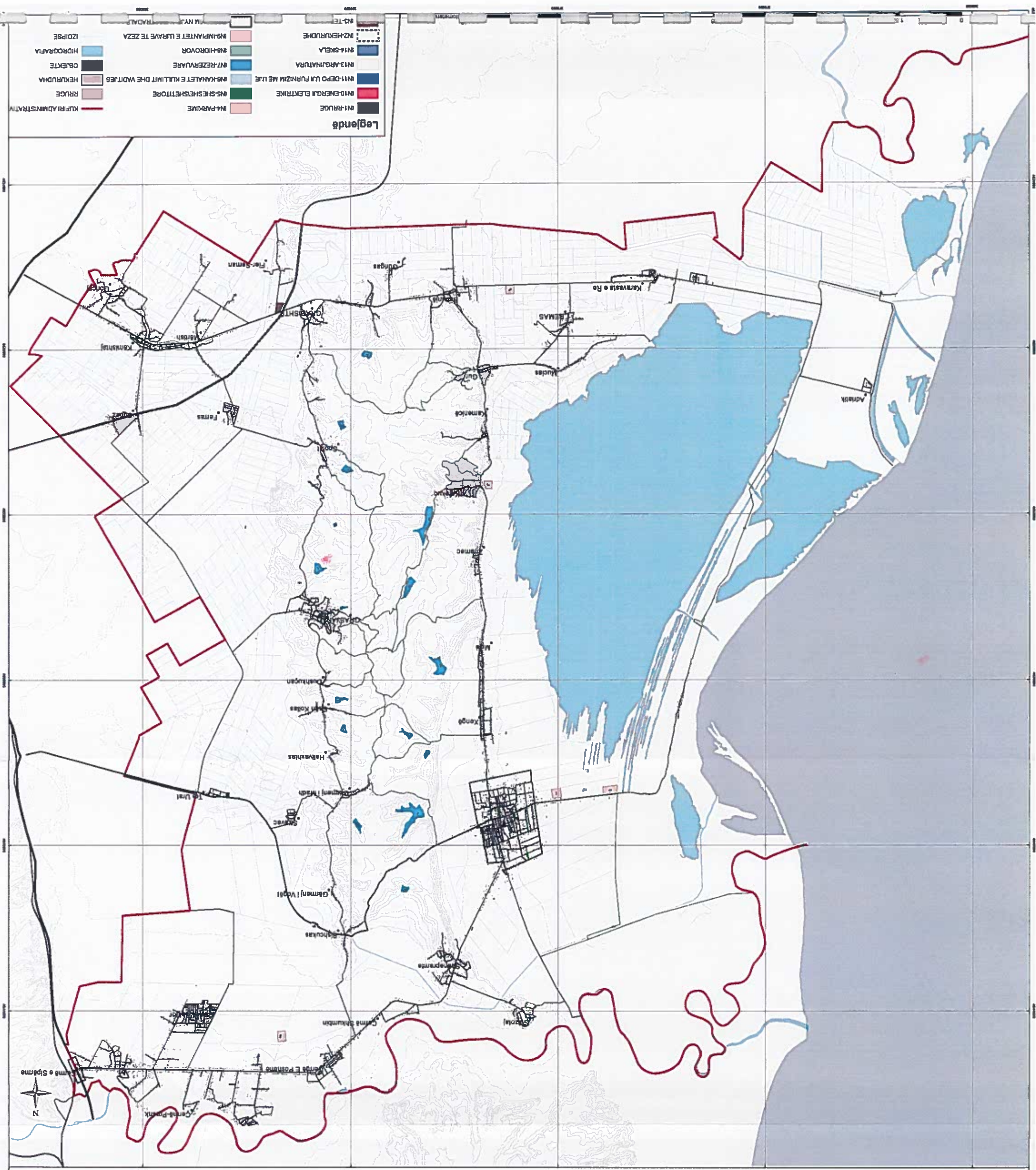
Z. FREDI KOKONESHII



PLANI I PERGUTHISHIEM VENDOR I BASHKISE DIVLANE

ILAKIA SISTEMU INFRASTRUKTUR[illegible]

PLANI I PËRGJITHSHEM VENDOR I BASHKISË DIVJAKË HARTA SISTEMIT INFRASTRUKTUROR



BASHKIA DIVJAKË

**Kryetari i Këshillit të Bashkisë
Znj. ANA NAKO**

Материалы введены в редакцию 15.01.2017
№1 Дата: 30.01.2017

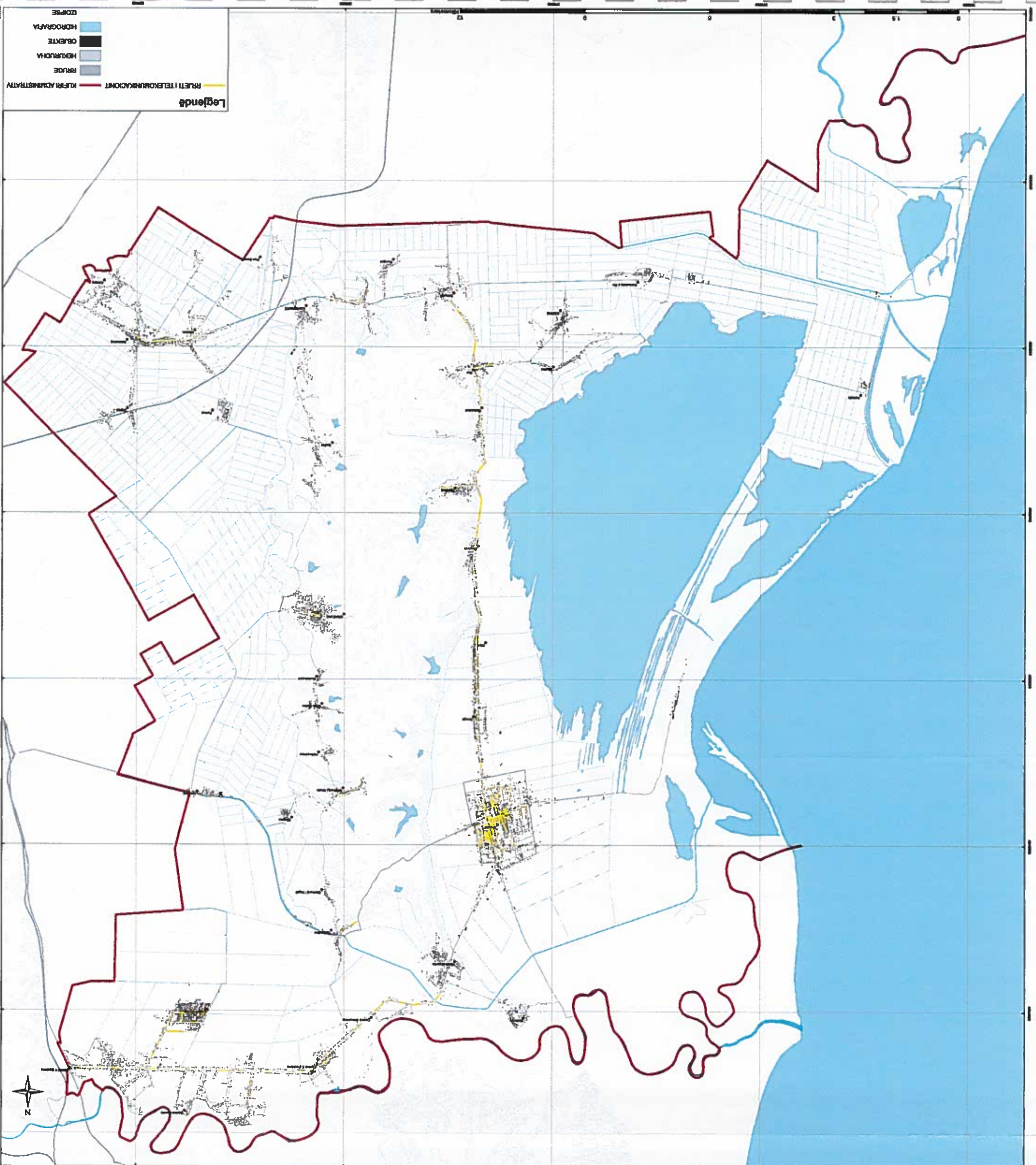


PLANI I PERSPECTIVAM VLADON I RASHINSK DIVJAKI

REFERENCES

HAJTA KATEGORIJE I RUDJEVE

[illegible][illegible]



PLANI I PËRGJITHSHEM VENDOR I BASHKISË DIVJAKË
HARTA RREJTI I TELEKOMUNIKACIONIT



BASHKIA DIVJAKË

**Kryetari i Këshillit të Bashkisë
Znj. ANA NAKO**

Abstracts of the Proceedings of the 19th Annual Meeting of the American Society of Human Genetics, 1997, Denver, Colorado, November 1-5, 1997

Kryetari i Bashkisë
Z. FREDI KOKONESHI

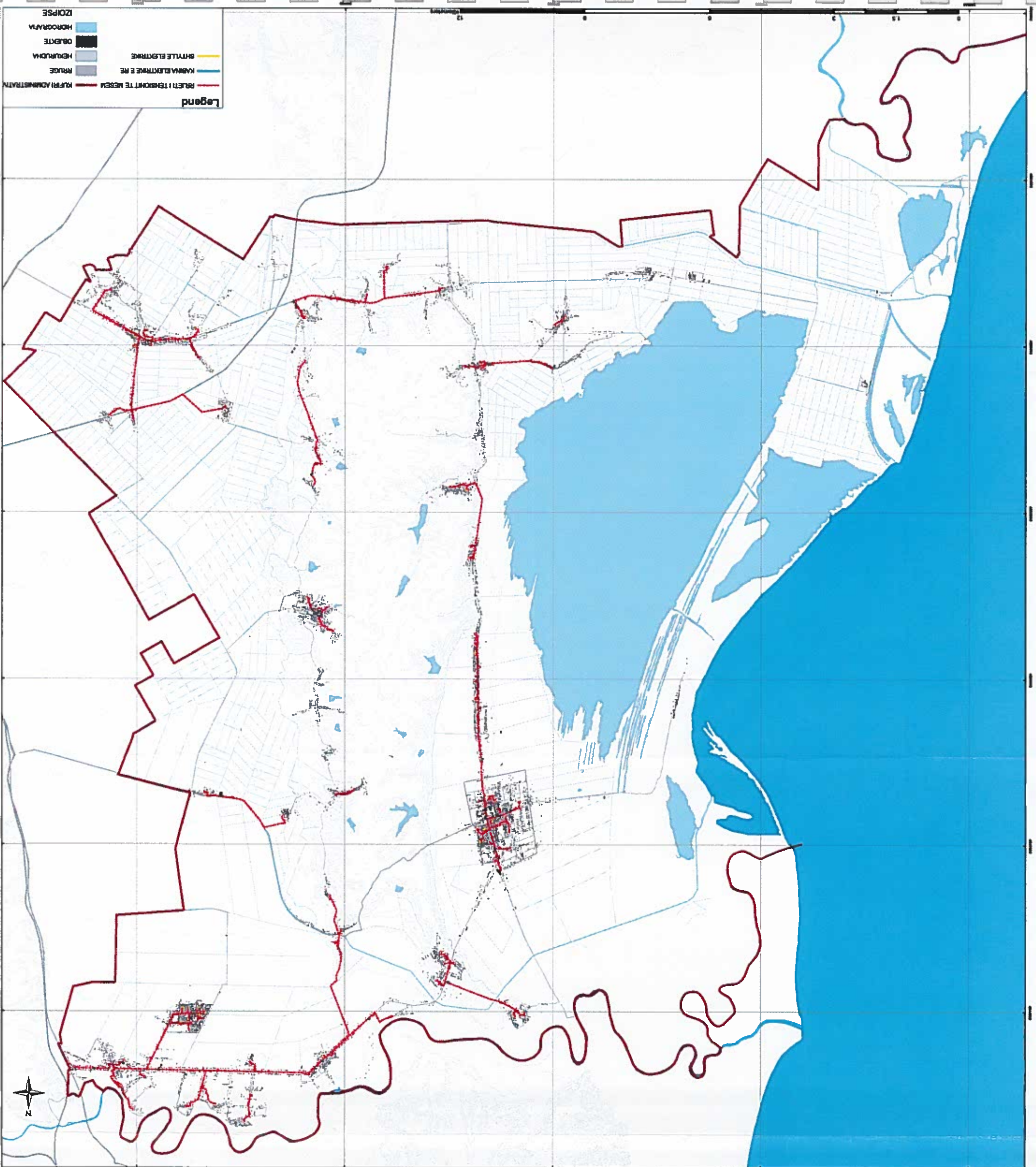


PLAVI I PENGUINSKIM VINDOM I BASHKIM DUVAKU

REFERENCES

HARITA KURJETI | TELECOMMUNICATIONS

[illegible]



PLANI I PËRGJITHSHEM VENDOR I BASHKISË DIVJAKË
HARTA E TENSIONIT TË MESEM



BASHKIA DIVJAKË

**Kryetari i Keshillit te Bashkise
Znj. ANA NAKO**

Abstracts are available on Research in Education
No. 1 Data, 30.01.2017

**Kryetari i Bashkisë
Z. FREDI KOKONESHI**



PLANT & PEST CULTURE IN THE VENDOR & BACKHOUSING DIVISION

PMEDICAL FLUTE:

НАКТА Е ТЕНСИОНТЪТ МЕДИУМ



PROFIT			
1. Business Information 2. Product/Service 3. Market 4. Marketing Strategy 5. Financial Projections 6. Risk Assessment 7. Conclusion	8. Appendix 9. References 10. Notes	11. Signature 12. Date	13. Reviewer 14. Date



BASHKIA DIVJAKË

**Kryetari i Këshillit të Bashkisë
Znj. ANA NAKO**

Министарство Јавног Историјског Заступанства
Београд, 30.01.2017

**Kryetari Bashkië
Z. FREDI KOKONESHI**



PLANI I PËRCJITSHËM VENDOR I BASHKISË DIVEJKE
EMERDUMI, L. ET AL.

MARTIN E. WATSELL ESQ.

8146 4 99 499	8146 4 99 499	8146 4 99 499	8146 4 99 499
------------------	------------------	------------------	------------------

[illegible]



BASHKIA DUVJAKË

**Kryetari i Këshillit të Bashkisë
Zgj. ANA NAKO**

Interview me Wednesday at 10:00am
Mr.1 Dec5. 20.01.2017

**Kryetari i Bashkisë
Z. FREDI KOKONESHI**



PLANI I PERSPEKTIVNI VENDON I KASHIKSE DIVJAKE

Endreemilliput

HARDA E INTASTABILITUNES RACIONALE

[illegible]